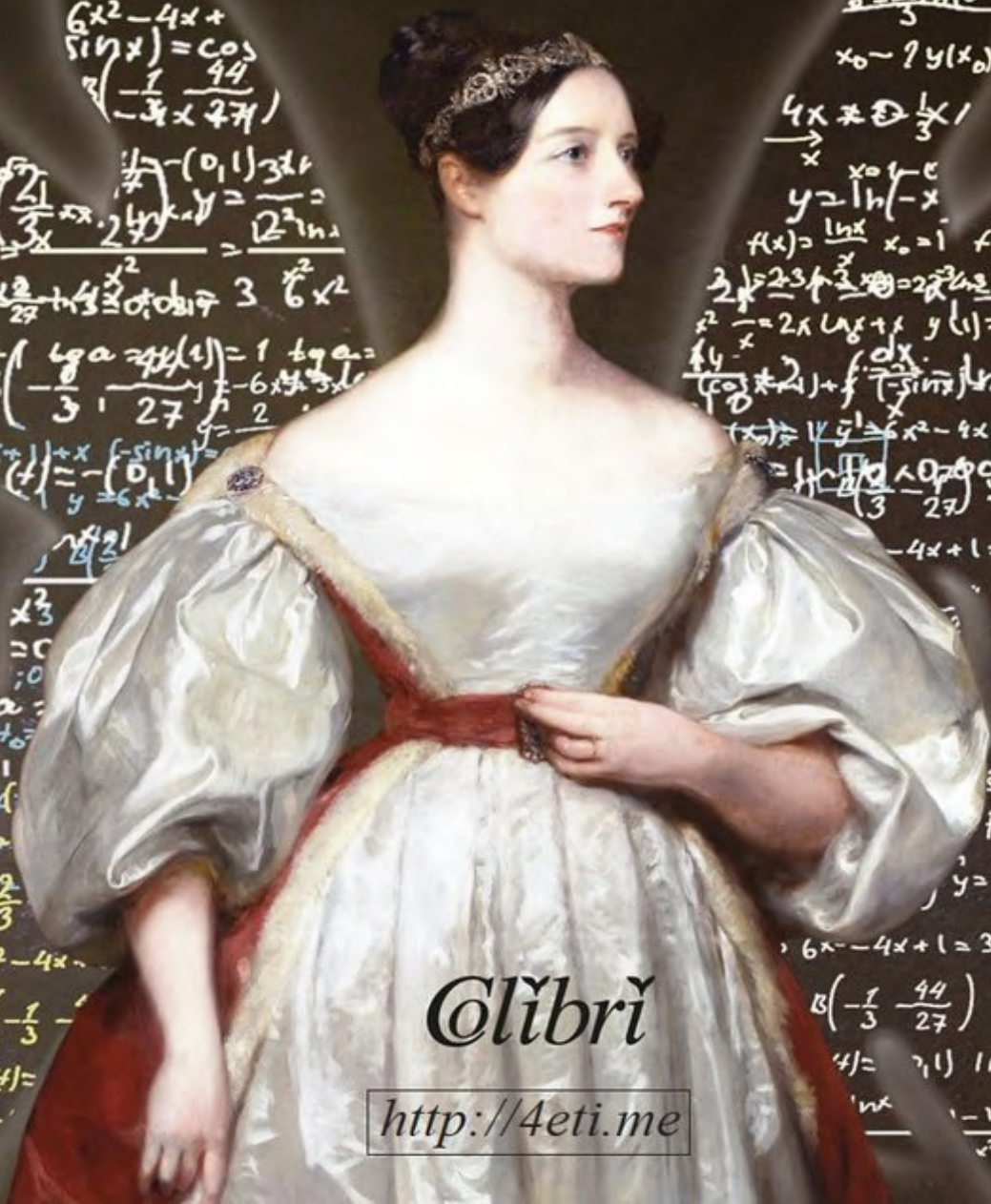

От автора на „Свещена билка. Тайният бележник на Фрида Кало“

Франсиско Х. Хагенбек

МАТЕМАТИКА ЗА ФЕИТЕ

ВЪЛШЕБСТВОТО НА ЧИСЛАТА –
ЖИВОТЪТ НА АДА БАЙРОН

Colibri

<http://4eti.me>

Франсиско Х. Хагенбек

Математика за феите

Мексиканска. Първо издание

Превел от испански
Венцеслав Николов

Esta publicacion se realizo con el apoyo de la Secretaria de Culture del Gobierno Mexicano a traves del Fondo Nacional para la Cultura y las Artes con el estimulo del Programa de Apoyo a la Traduccion (PROTRAD).

Тази книга е осъществена с помощта на Секретариата по култура на Мексиканското правителство чрез Националния фонд за културата и изкуствата по Програмата за подкрепа на превода (PROTRAD).

F. G. Hagenbeck

Matematicas para las hadas

© Penguin Random House Grupo Editorial, primera edition, 2017

© F.G. Hagenbeck, 2017

This edition c/o SalmaiaLit, Literary Agency

© Венцеслав Николов, *превод*

© Стефан Касъров, *художник на корицата*

ИК „Колибри“, 2020

<http://4eti.me>

ISBN 978-619-02-0652-1

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ	3
Анотация	4
ГЛАВА I	6
1823 г.....	6
1824 г.....	15
1829 г.....	22
ПРОМЕНЛИВА I: ЕФЕКТЪТ „БАЙРОН“	38
ГЛАВА II	41
1834 г.....	41
ПРОМЕНЛИВА II: ПРОКЪЛНАТИЯ ПОЕТ	80
ГЛАВА III	82
1841 г.....	82
ПРОМЕНЛИВА III: АНАЛИЗЪТ	108
ГЛАВА IV	109
1849 г.....	109
1852 г.....	122
ПРОМЕНЛИВА IV: КРАЙНОТО РЕШЕНИЕ	134

Анотация

Мексиканският писател Франсиско Х. Хагенбек е роден през 1965 г. Следва архитектура, но се ориентира към литературното поприще. Твори в най-различни жанрове - автор е на повече от десет романа (истори-чески, детективски и в стил ноар), сценарии, комикси, детски четива и др. Носител е на редица престижни национални и международни награди, сред тях испански, френски и латиноамерикански. Изявява се и в областта на романизираните биографии, привлечен от живота на интересни личности като мексиканския композитор и певец Агустин Аара, именитата мексиканска художничка Фрида Кало (книгата за нея е преведена на 17 езика, между които и на български, ИК „Колибри“, 2015 г.).

„Математика за феите“ е вдъхновен и свеж прочит на житейския път на една изключителна жена от първата половина на XIX в. - талантливата математичка Ада Байрон, дъщеря на английския поет Джордж Байрон. Тази интересна, умна и красива дама, родила три деца, торможена цял живот от деспотичната си майка, се чувства по-удобно сред числата, отколкото в тесния корсет на английската аристокрация, към която принадлежи. Ада, графиня Лъвлейс по мъж, поставя своята страст към математиката пред блясъка на благородническата си титла. Тази „Вълшебница с числата“, подвластна впрочем и на силни любовни трепети, създава първата програма за прототипа на днешния компютър, преди да угасне от рак в разцвета на творческите си сили. Наричат я първата програмистка в историята.

„Математика за феите“ е силен, емоционално наситен и човечен роман за една необикновена жена, която в подчертано мъжкия научен свят на Англия и Европа от онова време е запечатала своето име в анализите на математическите открития.

*Нека си признаем с ръка на сърцето – ние,
жените, не можем да живеем без болка.*

Фрида Кало

*На онези жени, които са отстоявал
мечтите си с борба.
И най-вече на Габриел и София, Лилиан и Ара.*

ГЛАВА I

1823 г.

*Тя иде като нощ красива
със чисти звездни небеса.
В лика ѝ лъч и мрак разкриват
най-нежните си чудеса;
не като ден лъчи разлива –
като предутринна роса.¹*

Тези думи прелетяха през главата ѝ като орляк врабци, на които са отворили без време вратата на клетката. Момиченцето изпиваше с поглед всяка буква, направо вкусваше с очи мастилото на книгата. Усещаше, че стихът се сплавя с кръвта, която галопираше във вените ѝ при мисълта, че върши нещо забранено. Пръстът ѝ пробяга върху думите, усети едва доловимата им релефност и вкуси с наслада стиховете, сякаш бяха захаросана пастичка. Кафявите очи на детето се отвориха и усмивката постепенно покри лицето ѝ като прилив, който обгръща брега. Тя погълна думите, които се превръщаха в поезия, и откри, че имаха вкус на грях, както ухапването на ябълката от Ева, донесло толкова низости на света. Това беше акт на непокорство, същият грях, който се привеждаше като пример в ревностно проповядваните от баба ѝ религиозни нравоучения. Научеше ли майка ѝ за него, този грях щеше да ѝ докара до главата ужасна беда.

*Ако отнемеш от лъчите,
ще се загуби чарът прост,
който изгрява във очите
изпод къдрици-абанос,
където често пъти скрит е
невинен порив, мил въпрос.²*

Пред нея се появиха още стихове от тази малка книжка с черна подвързия. Момиченцето не можеше да престане да чете, беше обсебено от преживяването на тези чудеса. Седеше на стола пред писалището си, до голямото си легло, ескортирано от капители и от цяла армия възглавници. В спалнята ѝ нямаше нищо, което да отклони вниманието ѝ, а и да имаше, щеше да е без значение, тъй като тя летеше през това стихотворение. Вгълбена в четивото си, не усети как вратата се отвори. Не долови и безшумните стъпки, които преминаха по дъсчения под и стигнаха до мястото, където тя четеше.

¹ Джордж Байрон, „Тя иде като нощ красива“, превод Евгения Панчева, изд. „Народна култура“, 1988 г. – Б. пр.

² Пак там. – Б. пр.

– Ада! – чу се глас.

Когато той отекна о стените, тя разбра, че е прекалено късно. Треперейки, малката вдигна поглед и се озова срещу майка си едва на крачка разстояние. Момиченцето отвори уста, за да излъже и да каже, че си е писала домашните, зададени ѝ от нейния наставник, но не успя да издаде нито звук. Ужасена, тя само погледна своята родителка, която я изучаваше с гневно изражение и с ръце на хълбоците. Ан Изабела Милбанк Байрон, Анабела, беше дребна на ръст жена, но подобно на парфюм, концентриран в малко шишенце, избухливият ѝ характер можеше да запълни всяко пространство, ако се отпуснеше. Беше всичко друго, но не и съдържана. Благородническата ѝ кръв вземаше връх при всяко действие в живота ѝ. От овладяното до съвършенство дишане до елегантните модни дрехи в стил ампир. Дясната ѝ ръка се вдигна властно, отделяйки се от индиговосинята ѝ рокля с деколте, плътно прилепнало към торса едва на няколко сантиметра от бюста. Дланта ѝ се протегна към лицето на момиченцето и то съзря порцелановата кожа, притежавана от жените със синя кръв в Англия. Това беше кожа на баронеса, всеотдайна майка и учена жена, посветила се на математиката. Беше красивото бледо покритие на Принцесата на паралелограмите – галено прозвище, което бившият ѝ съпруг, прочутият поет и мислител лорд Байрон, ѝ бе дал във време, когато любовта им все още можеше да се споменава като нещо приятно. За тази жена нещата се бяха променили – нямаше нищо, което да ненавижда повече от мисълта, че дъщеря ѝ може да стане като баща си.

– Какво държите в ръцете си, Ада? – попита Анабела с фалцета си, който напомняше камбаните на катедралата в Уинчестър.

Детето излезе от вцепенението си и тутакси остави настрана малката книжка с черна подвързия до томовете по география, математика и други науки, които чакаха ред да бъдат изучавани. Ръката ѝ се върна в скута ѝ и се скри в един от джобовете на домашната ѝ дреха подобно на изплашен заек, който се шмугва в леговището си.

– Аз просто си готвех домашните, майко – отвърна с пресеклив глас Ада.

Ръката на жената не помръдна, не изчезна и смръщеният ѝ израз. От очите ѝ се излъчваше повече огън от онзи, който едва тлееше в камината в стаята на Ада, до писалището ѝ.

– Тази мека подвързия от черна кожа не ми е позната. Каквато е тънка, не ми напомня на никоя от публикациите на Уилям Френд³, които изучаваме толкова задълбочено – заяви с характерния си повелителен глас баронеса Анабела.

– Това е просто есе, майко, кълна ви се – отново се опита да обясни малката, като се обърна, за да вземе няколко въгленови молива за писане и хартия.

– Искам да го видя... И никога повече не се кълнете напразно – викате дявола да ви става съучастник, госпожице.

– Аз съм готова за урока. Ако желаете, може да отидем в градината да прегледаме домашните ми. – Тя се опита да отклони посоката на натякването, след което се изправи с учебните си помагала и си наложи като маска невинна усмивка, която породил жест на отвращение у майка ѝ.

– Няма да повтарям... Каква е тази книга, Ада Огъс...? – агресивно попита майката.

Ада забеляза – родителката ѝ беше толкова ядосана, че от устата ѝ се изплъзна второто ѝ име – Огъста⁴, дадено ѝ в чест на леля ѝ по бащина линия. Това второ име

³ Уилям Френд (1757-1841) – английски духовник, социален реформатор и писател. – Б. пр.

⁴ У нас и в испаноговорещия свят името ѝ е познато и като Аугуста. – Б. пр.

обаче щеше винаги да бъде под забрана за ушите ѝ, тъй като напомняше за семейството на баща ѝ.

– Нищо особено... – каза тя и понечи да се изплъзне през празното пространство, оставено между бухналата и дълга майчина пола и отрупаната с книги стена на стаята.

Нещо ѝ пресече пътя и внезапно я оглуши – протегнатата ръка на майка ѝ, превърнала се в прицелен право в бузата ѝ снаряд, който се връза в Ада, докато тя говореше. Огромният златен пръстен на средния пръст на майка ѝ одра единия ъгъл на устните на детето. Звучната плесница продължи да отеква, докато кръвта опръскваше устните ѝ.

– Вироглава сте... Помолих ви за нещо. Паметта навярно ви изневерява, госпожичке, но в този дом моите заповеди трябва да се изпълняват безпрекословно. Така че стига сте ми циврили, това наказание си го спечелихте заради нахалството си – каза Анабела.

Ада опипа удареното си лице. От раната устните ѝ започнаха да се обагрят в тъмночервено. В очите ѝ набъбнаха няколко сълзи. Нямаше обаче плач или охкане, само поглед и той се впи в причинилия раната пръстен, от който гербът на майчиния ѝ род Ноел сякаш ѝ се подиграваше.

– Книгата, моля – настоя майката.

Сдържайки плача си, Ада взе с треперещи ръце томчето с черна подвързия, докато кръвта разкрасяваше роклята ѝ с малки капки. Понечи да го подаде на майка си, но някакъв инстинкт за самосъхранение я подтикна да не го пуска, когато тя го сграбчи. Няколко секунди двете се боричкаха коя да бъде притежател на книгата. С бързо, почти незабележимо за очите на малката движение майката успя да види заглавието на творбата. Красивото ѝ лице, по което въздишаше целият английски двор на Джордж IV, се обезобрази, възприемайки ужасяваща гримаса на гаргойл. Пронизителен вик раздра въздуха и книгата отново удари Ада в лицето. Този път ударът я събори на пода. Не можа да сдържи повече плача си и заедно със сълзите ѝ, които се смесваха с кръвта, избухна вопъл на болка.

– Негодница! Безсрамница! Защо го направи? – извика истерично Анабела, като тропаше и ръкомахаше като обезумяла. – Единственото поставено в този дом изискване беше погазено от вашия извратен ум! Никога повече няма да стъпите при онези долни плебеи! Оттук нататък ще прекарате целия си живот затворена в тази стая! Вие сте неблагодарница, аз ви дадох добро име, възможност да се изучите и най-добрите учители, а вие постъпвате така с мен, която ви обича повече от всеки друг... – продължи да крещи майка ѝ, докато лицето на момиченцето си стоеше приковано в дъските на пода и се мъчеше да се слее с тях, за да успее да се превърне в неодушевен предмет, който не само да не изпитва болка, но да не чувства абсолютно нищо.

– Не... – успя да смотолечи Ада.

Искаше ѝ се да каже колко силно ненавижда прекалено подредения и строг живот на майка си, безразсъдното ѝ маниакално отношение към баща ѝ, което я капсулираше в една лъжлива действителност, където всичко свързано с него бе за нея табу, до такава степен, че ѝ бе забранила да чете вестници и бе покрила портрета му с чаршаф до последното ъгълче. Искаше ѝ се да изкаже право в лицето на майка си огорчението си, че настоява тя да се насочи към математиката, за да я отдалечи от сатанинския път на поезията. Искаше ѝ се да ѝ каже това и още много неща. Но не го стори. Стана, пое си въздух и с бързо движение избърса с ръкава си кръвта, която започваше да се съсирва. Взе пособията си за писане и без да удостои майка си с поглед, излезе тичешком от стаята и пак извика:

– Не!

Анабела се опита да я хване, но Ада прояви повече сърцатост и се измъкна през вратата. Жената изръмжа. Искаше ѝ се да вдигне ръка, за да я прокълне, но знаеше, че този жест ще представлява грях в очите на Бога. Баронеса Ноел Байрон впери поглед в пода, където причинителят на целия проблем лежеше захвърлен като забравен на война труп. Стихосбирката беше опръскана с кръв от устата на Ада Огъста Байрон, законна дъщеря на лорд Байрон. Като злостна насмешка капките кръв се простираха по хартията върху последната строфа от стихотворението, написано от самия лорд Байрон:

*И кротки, но красноречиви,
по устните и по челото
се гонят блясъците живи
на дух, отдаден на доброто,
на чувства и на ум, щастлив
в единството си с Естеството.⁵*

Преди кръвта да успее да покрие последните думи, баронеса Анабела Байрон изведнъж се наведе, взе книгата и я вдигна от пода, сякаш и той беше недостоеен да поеме тежестта на превърнатата в слово поквара, която съпругът ѝ бе дръзнал да напише.

С широки и енергични крачки и като я притискаше в скута си с омерзение, тя я занесе в стаята до камината, която едва-едва пръскаше оранжеви искри. Въздъхна дълбоко и я хвърли между цепениците, които лакомо започнаха да я поглъщат с пламъците си. Книгата разпали огъня, който сякаш гаснеше в агония. Думите ѝ и кръвта на Ада се сляха в танца на пламъците като двойка прегърнати влюбени, предадени на заколение.

Графство Лестършър бе живяло като стар дъб, който десетилетия наред наблюдава безучастно как тревата умира и пак се раззеленява. Тази земя не скучаеше от това, че е вечна. Напротив, вдигаше лице като пишно надарена дама и важничеше през всеки сезон, като само се отръскваше от снега, за да се облече отново в зелено при идването на пролетта. Но най-важното е, че Лестършър беше средоточието и сърцето на британския дух. Беше онзи ветеран, който криеше в себе си келтски руини, вечни реки и тучни ливади. Отдалечен от бляскавия Лондон, той кокетираше с Шотландия с нейното древно минало и преживяваше промените в страната с твърдостта на скала.

Село Къркби Малъри в Лестършър бе свидетел как момиченцето Ада излезе тичешком, направо в галоп, през портата на голямата къща Малъри Хол. В далечината старата камбанария на църквата „Вси Светии“ я проследи и реши, че просто е възникнала някаква разправия между хората, обитаващи сградата. Не беше нещо ново за нея и за другите вековечни свидетели, защото още от основаването ѝ по времето на Ричард II човечите се забъркваха в трагедии, които само бардовете успяваха да пресъздадат в своите песни. За тях, стародавни свидетели, това беше просто едно премигване в живота.

Замъкът Малъри Хол беше най-бляскавият от вековните обитатели на селото. Огромната сграда на три нива имаше червеникави каменни стени и прозорци в рамки от дялан камък, наподобяващи паднали клепачи. Като боне носеше скосен покрив, покрит с керемиди и надлежно увенчан с комини. Около нея прекрасно поддържаната морава

⁵ Пак там. – Б. пр.

спокойно можеше да се мери с най-хубавите килими⁶.

Тази морава прие малките подскачащи стъпки на Ада, която със сълзи на очи се измъкваше от мъчителната среща с майка си. Тя прекоси алеята, която водеше към къщата, и продължи да тича, за да се опита да се скрие в гората. Бухлатите дървета в дъбравата на имението Малъри Парк разтвориха клоните си, за да я погълнат със сянката си. Плоски храстчета с дребни плодове се разклатиха, като я видяха да минава, и няколко жаби скочиха в поточето, като чуха стъпките ѝ по окапалите листа. Покоят на природата се сепна от устрема на Ада.

Детето стигна до стъблото на голямо дърво и седна между корените, които се подаваха от земята. Няколко пеперудки излетяха уплашено, а един щурец захласнато запълваше тишината с песента си. Ада скри глава между коленете си, измърмори това-онова, похленчи някое време и най-сетне реши, че пристъпът ѝ е приключил. Избърса с изискани движения следите от кръвта и сълзите. Взе решително въгленовия молив и хартията и започна да пише разкривено по нея. Щурецът продължи да додява на следобеда, но момиченцето реши да му приглася и запя детски песнички в стихове:

– *Bah, Bah a black Sheep..., Have you any Wool? Yes merry have I... Three Bags full... One for my master, One for my Dame, One for the little Boy... That lives down the lane...*⁷

Тя продължи да пише, оставяйки ума си да се рее в светове, по-приятливи от онези, срещу които тя се изправяше. Не забеляза кога слънцето се снижи и потъна на хоризонта, търсейки други трагедии, които да освети. Покровът на вечерта се спусна над нея като одеяло, с което майката завива детето си. А с тъмнината дойдоха звуци от жаби и насекоми и приглушените крясъци на кукумявките, разнасящи се от камбанарията на църквата.

Между храсталаците нещо заблещука като далечна звезда. После още един отблясък, последван от няколко други. Вълна от малки летящи светлинки танцуваше игриво пред нея. Ада се усмихна при вида на светулките, които сякаш я подканваха да престане да пише и да отиде да си играе с тях. Тези кокетни светлинки имаха вид на нещо повече от насекоми, те сякаш бяха малки човечета с крила, по които блестеше прашец на феи. Тя се загледа в тях и въображението ѝ взе да се чуди дали са истина или само илюзия. Предпочете да мисли, че плачът ѝ в гората е привлякъл населяващите дъбравата създания, онези, за които се разказва в книгите с приказки или в легендите. Феи или фавни – тайнствените горски същества, стародавните обитатели на Къркби Малори.

– Здравейте! – извика им Ада, на която бе станало забавно от тази игра на светлини.

Искрящите създания се отдалечиха между храстите край езерцето. В отговор ѝ се обадиха жабите. Сетне – и щурецът. Гората сякаш ѝ казваше, че всичко е просто един лош ден, да забрави болката и да се хване здраво за радостта. За да се увенчае това нейно усещане за нещо наистина фантастично, Ада съзря в далечината голям фенер, който се приближаваше към нея.

Момиченцето зяпна възхитено, напълно погълнато от гледката на един строен мъж с

⁶ Недалеч от замъка край моравата расте и до днес кичест лигвански кедър, под чиято сянка (се твърди, че) Байрон е съчинил някои от най-хубавите си творби. – Б. пр.

⁷ Тази детска песничка се пее и сега на и от английските деца. В превод звучи приблизително така: „Бе, бе, черна овчице, имаш ли вълна? Да, имам – три пълни торби. Една за моя господар, една за моята господарка, една за малкото момче, което живее надолу по пътя...“. Първия ѝ превод е направил Гео Милев. – Б. пр.

фини, леко женствени черти, който носеше обемиста лампа и крачеше към нея така, сякаш летеше на сантиметри от земята. Когато вечерната тъмнина склони да стори път на светлината, тя успя да различи по-добре пришълеца – той носеше на главата си тюрбан в тъмночервен и златист цвят, увит около гарвановочерната му коса. Торса му покриваше разкошна къса дреха със сребристи шевици, които се домогваха да се мерят с украсата на витиеват църковен олтар. Яркосините му шалварести панталони бяха втъкнати в изящни островърхи пантофки, чиито носове се усукваха около себе си като ластари на лоза. Ада не се усъмни нито за миг, че пред нея стои горски принц.

– Здравей... – поздрави я чудноватият човек, като вдигна лампата си, за да освети съвършеното ѝ лице и непорочната ѝ усмивка.

Ада стоеше със зяпнала уста, не смогваше да каже нито дума или да издаде какъвто и да е звук. Умът ѝ бомбардираше въображението ѝ с рационалната мисъл, че феите не съществуват.

– Вие крал Оберон ли сте? – попита, заеквайки, малката.

Този мъж не можеше да бъде друг освен кралят на елфите. Няколко пъти бе чувала това име Оберон – било в разговорите на селяни като виновен за влюбването на невъзможни двойки, било в пиесата на Шекспир, която бе гледала с баба си⁸.

– Аз ли? – попита елфът, на когото явно бе станало забавно. – Е, то се знае, че съм благородник, малката, но ако искате да ме направите крал, не се колебайте да ми го кажете. Един реверанс би бил много подходящ, за да засвидетелствате почитта си към мен.

Ада скочи, приглади роклята си като благовъзпитана госпожица, прихвана полата си и направи изискан реверанс. Кралят ѝ отвърна, като прие почитанията ѝ и се поклони величествено, за да вземе изящната ръка на Ада и да я целуне леко. Ада усети целувката като венчелистче от роза, което погали кожата ѝ. Забеляза, че устните му са месести. Те всъщност бяха най-впечатляващото нещо в лицето му.

– Ваше величество, сърдечно ви поздравявам. Не исках да ви безпокоя във владенията ви. Бих ви помолила да кажете това на кралица Титания, за да не ме превърне в магаре, тъй като с лице на магаренце ще стана за посмешище на хората от селото – обясни тържествено момиченцето, страхувайки се да не свърши както в пиесата на английския бард. От приказките на жените в селото знаеше, че феите са капризни същества, на които човек не бива да се доверява особено. За нищо на света не бивало да се приемат подаръци и благословии от тях, защото носели само трагедии.

Съществото се изсмя гръмко, което накара щуреца да притихне. Развеселено, то седна до Ада на един от корените на дъба.

– Разбира се, че ще ѝ предам притеснението ви, малката! Личи си, че сте умна и проникателна. Думите ви доказват колко съобразително момиченце сте.

– Аз само изпълнявам наставленията на мама.

– Мама?

– Лейди Ан Изабела, която живее в голямата къща. Жената с изискани дрехи и любезна усмивка. Предполагам, че все някой ден трябва да сте я виждали да се разхожда из гората. Но ще ви доверя една тайна, тя не вярва във вас, елфите и феите – каза му детето с тон, с който бе научено да се обръща към възрастните. Не само изучаваше

⁸ В келтската митология и в западноевропейските легенди Оберон е кралят на елфите. Той е герой и на Шекспировата пиеса „Сън в лятна нощ“. В нея негова съпруга е кралицата на феите Титания. – Б. пр.

математика и други науки, а и се бяха постарали да я възпитат като дама, която да носи фамилията Байрон гордо и авторитетно.

– А, баронесата ли – небрежно подхвърли кралят на елфите с лукаво изражение. – Ще взема предвид вашия коментар, тъй като наистина не желая да причиня главоболия на госпожата. Затова ще трябва да ви помоля за една голяма услуга – нека тази среща да си остане между нас.

Ада закри уста с две ръчички и измърмори нещо, сякаш се опитваше да придаде повече убедителност на думите си при спомена за получения удар.

– Да, обещавам ви, ваше величество.

Кралят хвана бавно ръката на Ада и я отдръпна от устата ѝ. Като видя кръвта в ъгълчето на устните ѝ, се намръщи. Пръстът му докосна една капка от алената течност и я доближи до устата си, за да се увери, че е кръв.

– Ударили са ви.

– Беше по моя вина, ваше величество. За нищо на света не биваше да чета забранената книга. Такива са правилата в къщата и мама иска от мен да ги спазвам, заслужавах си го.

– Не, никое човешко същество не заслужава да му се причинява болка – твърдо отвърна кралската особа. И направи гримаса на неодобрение. Сетне подкани момиченцето да седне до него. – Вие, малката, винаги трябва да помните това – вие сте особена, най-особената от всички момиченца. И затова към вас трябва да се отнасят с уважение.

– Мама го направи за мое добро – прекъсна го детето.

– Майка ви също е особена, не се съмнявам и не го оспорвам, но тя си е тя. Вие винаги трябва да бъдете себе си. Гледам ви, имате си глава, имате си и тяло, но не забелязвам никакво физическо сходство с нея. Разбирате ли? – каза той е ромоляция си глас, който ѝ напомняше вятъра, когато се носи между клоните на дърветата.

Ада само поклати глава, за да му даде да разбере, че го слуша, но всъщност не разбираше думите му. И се зае да предъвква страховете и мислите си. Забеляза, че кралят не откъсва поглед от листовете, които бе изписала.

– Знаете ли какво е това?

– Не, освен ако не поискате да ми го покажете. Но ако това наказание от страна на майка ви е било наложено, загдето четете книга със забранени думи, то трябва да сте дошли да правите в тази гора нещо, което не искате да бъде разкрито.

– Е... Не е същото...

– Естествено, че не е, разбирам го, но нима не изпитвате удоволствие да свързвате буква след буква? – опита се да спечели доверието ѝ кралят.

Ада сгъна хартията. Беше ѝ неприятно непознат да наднича в интимните ѝ писания.

– Красиво е да виждаш как всяка буква образува едно или друго. То е като...

– Поезия? – довърши разпалено фавнът.

Ада помисли по това и долови, че събеседникът ѝ се усмихва. Това беше забранена от майка ѝ дума, но кралят имаше право – да, беше поезия.

– Да, мисля, че да... Ще ме отвличете ли във вашето кралство? – попита тя, тъй като искаше да узнае повода за това тъй височайше посещение. Знаеше, че вълшебните същества обичат да отвличат деца, за да ги правят пажове в своите владения.

– Всъщност не би било лоша идея, малка Ада Огъста – отвърна той.

Като чу името си, Ада се сепна, а още повече, когато чу пък второто си име, забраненото.

– Вие знаете името ми!

– И много други неща. Повече, отколкото си мислите. Следих ви отблизо, но сега съм тук, за да ви поднеса подарък.

Кралят повдигна отново крайчетата на устните си и този жест озари лицето му. Ръката му погали нейното. Ада я помириша – ухаеше на канела и подправки.

– Искам да ви дам една драгоценна вещ – довери ѝ Оберон и извади от шалварестите си панталони малка кутия. Положи я в дланта на детето и я отвори. Щом се вдигна капакът, отвътре се появи малка фигурка на балерина с крила. От причудливия предмет се разнесе музика и куклата започна да танцува. Феята танцьорка се движеше посредством механизъм от зъбчати колела в ритъма на една нежна мелодия, която Ада разпозна – беше от „Вълшебната флейта“ на Моцарт.

Застанало пред това чудо, детето си мислеше, че само магия може да го е създала. Загледа се внимателно, опитвайки се да види откъде произлиза чудото, но откри единствено предавките, които се въртяха механично. Тази съвършена музикална кутийка излагаше на показ месинговия си механизъм, сякаш беше механично сърце, вдъхващо живот на танцуващата фея. Тя бързо съобрази, че ако всичко това се движеше само от зъбчати колела, то може да се направи нещо подобно, за да се свири музика, да се развие сбор от изключително големи числа или да се съчини стихотворение. Крал Оберон не само ѝ подаряваше един метален уред, а ѝ даваше и възможността да промени света с една такава машина.

– Красива е, но не мога да я взема, ваше величество – промълви Ада, без да откъсва поглед от малката балерина. – Ако приема подарък от света на феите, тогава вие ще ме превърнете в своя робиня.

Чудодейният ѝ събеседник потъна в мълчание. Благородният властелин на феите повдигна бавно дясната си вежда с учуден израз, който едва ли не се разля извън чертите на бездруго издълженото му лице. Ада си помисли, че думите ѝ може да са го разгневили, но той изви уста нагоре и като стигна върха на усмивката си, избухна в добронамерен и заразителен смях.

– Вие не сте никак глупава, знаехте, че ви изпитвам. Възхищавам ви се, че не паднахте лековерно в мрежата на моите хитрини. Не всички съумяват да излязат достойно от среща с фавн – приветливо ѝ каза той.

Ада се взря внимателно и мълчаливо в механичното чудо. С детския си ум си представи къщи, в които зъбните предавки са скрити в стените и могат да извършват разни действия, но това, което я накара да се усмихне, бе мисълта, че биха могли и да мислят вместо нея – машини, които дори да ѝ пишат домашните.

– Светът, където живеете, сигурно е красив, ваше величество. Може би е най-хубавият от всички, но ако аз приема, това ще бъде моята гибел. Феите са капризни и само си играят с хората за удоволствие, подиграват се на нашите слабости – отвърна Ада, без да може да откъсне поглед от танца на автомата.

– Добър отговор. Това заслужава да бъде възнаградено по един по-добър начин, отколкото с обикновен механичен музикален уред. Затова ще сключим споразумение, което да не облагодетелства никого от двама ни. Така законите на моята страна ще бъдат спазени, без да причинят нещастие.

Ада го изгледа, подозирайки нещо нездраво в предложението му. Не побърза да вземе решение и се взря внимателно в очите на Оберон.

– Ще ми дадете ли честната си дума, за да се уверя, че това не е някоя от вашите хитрини?

– С ръка на сърцето – отвърна със сериозно изражение Оберон.

– Какво искате?

– Записките ви на хартията. Казвате, че са поезия, а феите обичат да слушат поезия. Ако ми ги подарите, ще оставя тази кутийка скрита между корените на дървото. От време на време ще получавате подаръци и писма. Не можете да държите кутийката вкъщи, тя няма да бъде изцяло ваша собственост. Ще принадлежи на двама ни, за да споделяме каквото искаме да си пишем.

– Но ще ви видя ли отново? – попита с пресеклив глас момиченцето.

Крал Оберон пристъпи към нея, повдигна брадичката ѝ и се потопи в невинния ѝ поглед. И я целуна по челото, за да скрепи уговорката. Като го видя да се отдръпва и усети безутешната празнота на раздялата, тя му подаде в ръката сгънатите листове.

– Ние сме потайни и изплъзващи се същества. Нашата среща ще бъде единствена и последна.

Ада сведе очи нажалено, като проумя, че за тази случка, най-щастливата в живота ѝ, никога не ще може да разказва на никого. Възрастните, които я заобикаляха, смятаха въображението за непростим грях.

Крал Оберон взе листовите и ги скъта внимателно между дрехите си, след което стана от стола си от мъх и детелини. Светулките се разлетяха наоколо му, обявявайки, че си тръгва.

– Това ще бъде нашата тайна.

– Така ще бъде, ваше величество – възкликна Ада и направи реверанс, за да се сбогува с кралската особа.

Кралят на елфите се отдалечи, вървейки заднешком, без да може да откъсне тъжния си поглед от нея. Лека-полека вечерният мрак го погълна. Сякаш искаше да остане с Ада цяла вечност, но някаква свръхестествена сила като че ли го теглеше към владенията му, където единствено легендите и митовете могат да приемат присъствието на тези създания.

След миг останаха само светулките и досадният щурец, който не преставаше да свири. Сенките отново покриха гората. Луната надникна иззад купа облаци, сякаш играта на криеница бе приключила. Ада постави музикалната кутийка в една пролука в дървото и избърса праха от ръцете си.

Пое си въздух и се върна вкъщи без никакво чувство на страх от неминуемото наказание, което щеше да ѝ наложи майка ѝ. Беше спокойна – знаеше, че притежава нещо съкровено свое, което родителката ѝ така и никога нямаше да проумее. Понякога, когато не притежаваме почти нищо свое, една мечта е най-ценното ни благо, най-скъпото ни съкровище.

Ада отрасна в духа на напътствията, които ѝ даваше баба ѝ лейди Джудит Милбанк в Мальри Хол.

Тя повтори с внучка си онази методика на възпитание, която бе възприела преди за дъщеря си Анабела. Беше с либерални идеи в областта на политиката, но със строги консервативни убеждения в сферата на религията. Бабата на Ада бе преживяла царуването на английския престол на херцога на Брауншвайг-Люнебург отдалеч, сякаш всичко случващо се в неговия двор изобщо не я засягаше. По време на неговото управление, при Джордж III, Великобритания се бе издигнала като първа велика сила в света, притежаваща необятни колонии в Америка, Азия и Африка, и бе станала господар на моретата благодарение на военноморската си мощ, след като бе разгромила самия Наполеон. За дъщеря ѝ Ан Изабела Милбанк обаче нещата стояха другояче, защото тя бе тясно свързана с регентството. Беше ѝ съдено да преживее отблизо времето, когато крал Джордж III прецени, че е неспособен да управлява, и синът му, Уелският принц, започна да упражнява властта от името на баща си и това положение продължи, докато той – след бащината си смърт – стана Джордж IV.

Преживяваха период на огромни контрасти. Макар да се наблюдаваше съживяване в областта на архитектурата, литературата, модата, политиката и културата, плод на идеите на Просвещението и на бляскавия разцвет на науките, в същото време всичко беше белязано от пошлостта на принц-регента, за когото лейди Джудит Милбанк имаше лошо мнение – той беше слаб и похотлив, високопарен и с прекалено изтънчени вкусове. Затова, макар да бе възпитала дъщеря си, която наричаше галено Анабела, в духа на най-възвишените норми и идеали, за да стане една от най-високопоставените дами в кралството, тя приемаше и друго – че живееха в период на несигурност, белязан от Наполеоновите войни, размириците и тревогата да не би британският народ да изкопира гърчовете на Френската революция. Тя беше плод на Просвещението и се чувстваше горда с това. Отечеството може и да бе затънало в политически примитивизъм, но двете жени се чувстваха част от световните промени, от осветяването на научния разум. Това чувство, което бе оставила в наследство на дъщеря си Ан Изабела, тя се опита да предаде и на внучката си Ада.

Анабела беше единствена дъщеря, зачената от родителите си, когато бяха вече в залеза на живота си. Двама възрастни, посветили съществуването си на мисията да работят за графството си – Лестършър. Тя бе наследила от тях не само тези земи, а и позволеното на малцина образование и възпитание и, разбира се, чудесните им семейни връзки в света на политиката. Анабела беше прагматична жена, здраво стъпила на земята, и отлично управляваше богатството си. Виж, човекът, за когото се омъжи, лорд Байрон, беше мечтател, увлякъл се по идеалите за свобода на своето време, и прахосваше парите им. Подобно на рода си, тя беше част от историята, докато лорд Байрон я пишеше.

Лейди Джудит се бе нагърбила с отговорността да се посвети на възпитанието на Ада, докато Анабела продължаваше да заляга над научната си работа и да се занимава с обществена дейност. Анабела бе възпитана да блести. Беше погълната изцяло от политическата си работа в Комитета за освобождаване на робовладелческите пазари и по реформата на затворите, чрез която се застъпваше за правата на жените затворнички. Баронеса Ноел Байрон беше истинска английска благородничка – от съвършената си

прическа до безупречните си дрехи, но се отличаваше с женска сила, с ум и с характер, прекалено предизвикателен за консервативните лондонски политици.

Анабела беше оставила дъщеря си Ада под опеката на учителката ѝ мис Ламон и под зоркото око на лейди Джудит. Ала годините разклащаха здравето на майка ѝ. Постоянни инфекции разяждаха тялото ѝ и съсипваха крехкия ѝ живот. Наложиха се Анабела Ноел Байрон да се завърне от своите кръстоносни походи и да продължи възпитателната работа на бабата с дъщеря си. Времето вземаше своя скъп данък от живота и Анабел осъзнаваше, че дните на майка ѝ бързо се изнизваха. Беше въпрос на седмици пламъкът на житейския огън на благородната дама да угасне и благородническите титли да преминават към нея. Сега тя щеше да стане баронеса Малъри Хол – господарката на графството.

– Скучна е – оплака се Ада, докато четеше книгата.

Свали тома и го остави встрани от масата, изискано сервирана на терасата под една пергола, между цветя и растения, които летният бриз караше да танцуват. Един прислужник донесе и подреди с английска точност плато със закуската. Ада го помириша без особен апетит. Майка ѝ лейди Байрон също остави книгата, която четеше, като пое чинията си с чудесни плодове и току-що опечени хлебчета.

– Спомням си, че под сянката на тези перголи учех уроците си с нашия обичан наставник Уилям Френд, малка Ада. Трябва да сте благодарна, че притежаваме привилегиите да получаваме знания, запазени само за особено просветени хора в училища като Кеймбридж – обясни баронесата и сложи салфетката на скута си.

Друга прислужница сервира чая от чайника, украсен с френски мотиви. Наполеоновата империя вече беше сложила отпечатък върху английския вкус. Във всички заможни домове се появиха френски модни дрехи и декоративни предмети. Домът на дедите на Ада не правеше изключение.

Ада май не чу носталгичния коментар на майка си и се отнесе, гледайки как водните кончета летят между разположените близо до масата цветя.

– Как е баба Джудит, майко?

– Благодаря, че проявявате интерес, малката ми. Баба ви е много отпаднала. Молбата ѝ е постоянно да се молите да се съвземе.

– Днес ще се помоля на Господ Бог да я избави от всякакви болести и страдания. Ще го сторя с такава ревност, че Той положително ще чуе молитвите ми – каза детето, като изви изящните си устни във форма на полумесец. От раната по тях оставаше само малък белег. След фантастичната ѝ среща в гората вечерта след свадата с майка ѝ Ада се беше върнала вкъщи. Анабела я настигна с бързи крачки до прага, на който тя се появи. За учудване на момиченцето не последва караница, нито наказание, а задушевна прегръдка, придружена с многобройни целувки по лицето. Макар че майка ѝ не плачеше, а тя не плачеше никога, Ада разбра, че това е начин да ѝ поиска извинение. Ада никога не спомена нито дума за срещата си с краля на елфите.

– Вие сте добро момиче, милеете за баба си. Сега закусете, филийките изстиват.

Майката и дъщерята пиха чай и изгълтаха мълчаливо филийките с плодове. Единствената им компания бяха лекото пърхане на водните кончета и далечната песен на птиците в Малъри Парк.

– Съзнавам, че не успях да проследя възпитанието ви поради ангажиментите ми в Лондон и дейността ми като филантроп, но сега, когато баба ви е много болна, това ще се промени. Обещавам, че ще имате в мое лице по-редовно присъстваща майка, ще имате приятелка.

– Приятелка?

– Довереница, някой, с когото да можете да споделяте всеки миг от живота си. Не друг, а аз неизменно ще бъда зад вас. Не се съмнявайте, винаги ще бъда най-добрата ви приятелка и запомнете – приятелките не си причиняват зло.

Ада продължи да дъвче възпитано и да отпива от чашата си. Едно синьо водно конче прелетя близо до нея. Ада се заплесна по това причудливо създание и изгуби нишката на разговора.

– Имате ли някаква тайна, която бихте искали да споделите с най-добрата си приятелка, Ада? – ненадейно попита майка ѝ с подкупващ тон и жест на „това ще си остане скрито-покрито между нас двете“, като я дари с усмивка, която озари масата по-ярко от слънцето.

Ада се почувства притисната до стената от тази постъпка. Сведе очи и изгуби от поглед спътника си – тъмносиньото водно конче, което продължаваше да пърха във въздуха.

– Не, майко – промълви в отговор тя.

– Нито една тайна ли? – настоя Анабела.

– Не – унило призна Ада.

– Винаги трябва да казваме истината. Ако го сторите, ще ви дам един специален подарък, който баба ви е купила в Лондон лично за вас – обясни баронесата, след което заби малките си зъби в хляба и загриза малки парченца.

Като чу думата „подарък“, Ада се ококори. Това беше вълшебна дума за всяко дете.

– Имам една тайна – смънка Ада.

– Коя е тя, скъпа? – подкани я Анабела.

Момиченцето се обърна наляво и надясно – беше нервна, не ѝ се искаше да я разкрият. Стана от стола си, застана до майка си, повдигна се на пръсти, за да стигне до ухото ѝ, и ѝ прошепна нещо. Анабела се усмихна. Взе малките ръце на Ада и ги стисна, както майка ѝ бе направила със самата нея сутринта. Те бяха всичко, те бяха единственото, което имаше значение.

– Добре е, че не обичате граматиката и че обожавате геометрията. Но не е редно да не пишете домашните си по алгебра, за да разглеждате скришом от мис Ламон книгите с географски карти в библиотеката. Следващия път ще ме помолите да ги разгледаме заедно, нали, Ада?

– Да, майко. Много съжалявам – отвърна уплашено тя и сведе глава.

Тогава Анабела взе книгата, която четеше, и я подаде на малката. Тя я пое учудено. Прочете написаното на корицата и тутакси лицето ѝ се озари от широка усмивка. Това беше внушителният том „*The Ladies' Diary.. The Woman's Almanack*“⁹.

– Моя ли е?

– Разбира се.

Книгата беше много скъп дар не само за Ада, за нея копнееше всяко заможно момиче, което би искало да зарадва събеседниците си с интересен разговор. Излизаше всяка година от 1704 насам и всяка година тиражът ѝ се изчерпваше. Представляваше наръчник за дамите, алтернативно решение предвид това, че не бяха допускани да следват в университетите. Анабела я бе ценила високо, докато бе израствала, и предаде на дъщеря си интереса си към нея. Още преди година Ада бе молила да ѝ подарят един екземпляр.

⁹ Женски дневник (или бележник, или календар, или наръчник). Алманах за жената (англ.). – Б. пр.

Момиченцето я разлисти и откри по страниците ѝ календари, фази на Луната, часове на слънчеви изгреви и залези, сведения за затъмнения, за празници, гатанки, анекдоти, научни и математически задачи за напреднали, както и хронология на важни събития. На края на всеки том се даваха читателските отговори на задаваните предната година задачи и нова подборка от въпроси, често написани в стихове.

– Тази година са включили бележки и математическа задача, която им изпратих аз. Бях препоръчана на издателя от почитаемия доктор Френд – обясни майка ѝ.

– Наистина ли са я включили? Може ли да ми я покажете? – Възбуденото дете ѝ върна книгата и застана до майка си, за да може да гледа.

– Математическата задача е магически квадрат. Тези задачи се смятат за отличителни за алманаха. Може би ще успеете да я решите сама и нищо чудно издателят да публикува отговора ви, скъпа.

– Наистина ли мислите така? – попита Ада, с лице, озарено от мечтата да види името си напечатано в книга.

– Ако си го поставите за цел, ще го направите. Няма съмнение – отговори майка ѝ, като ѝ върна книгата и я погали леко по бузата.

Ада се върна на мястото си, за да продължи да се радва на подаръка си. Бе забравила напълно за закуската, която се превърна в пиршество за насекомите. Баронесата се загледа внимателно в нея. Знаеше, че кончината на болната ѝ майка няма да се забави. Това беше неизбежна реалност. Затова сама поемаше юздите на възпитанието на Ада. Правеше го като средство за нравствено дисциплиниране, което би ѝ позволило да контролира емоциите ѝ с цел да не допусне тя да развие черти на характера, подобни на тези на баща ѝ. Майка ѝ ѝ беше казала, че детето отрано е проявило математически заложби, макар че най-обичало географията, наука, която баба ѝ смяташе за отегчителна.

– Вижте, майко, тук са дадени и общите понятия от Евклидовите „Елементи“ – откри Ада, като разгледа книгата.

– Моля, без да гледате книгата, кажете ми ги...

– Ако две неща поотделно са равни на едно и също нещо, то те са равни помежду си. Ако към равни се прибавят поотделно равни, получените резултати са равни. Ако се извадят еднакви от еднакви, остатъците са равни. Нещата, които съвпадат едно с друго, са равни помежду си, а цялото е по-голямо от която и да е негова част... Мисля, че открих математическата задача.

Баронесата се усмихна доволно, като видя, че дъщеря ѝ чете математическата задача на висок глас:

– Този магически квадрат изисква резултатът от сбора на числата в редовете, колоните и диагоналите да бъде един и същ.

При все че тембърът на гласа ѝ наподобяваше този на поет, който разказва любовни перипетии, нямаше съмнение, че числата си бяха числа на всеки език и в която и да е част на света. Победата над лорд Байрон бе започнала.

Ада прекара целия ден в стаята си, опитвайки се да реши задачата, която майка ѝ бе публикувала в алманаха – магически квадрат от четири цифри. Магическият квадрат е разполагането на поредица от цели числа по такъв начин, че сборът от числата по колони, редици и основни диагонали да бъде един и същ – магическа константа. Обикновено числата, използвани за запълване на кутийките, са последователни. Главата ѝ се въртеше около числата като работлива пчела, която се труди, за да открие

прашеца сред цветята. Големите ѝ очи едва премигнаха, погълнати от всеки елемент от проблема. На бърза ръка бе насочила всичките си влечения към геометрията и музиката. Не я интересуваше повече граматиката и беше забравила за поезията. Изстискваше цялото си същество, целия си свят, за да се посвети единствено на числата и по-специално на онези, които даваха решението на задачата. Ада си даде сметка, че по характер е човек, който науми ли си нещо, ще го гони докрай, проумя, че да открие решението на тези уравнения, се превръща в необходимост, сравнима само с потребността да се храни или да спи.

– Готово... Следователно тук ще има четно число... – високо възкликна тя, докато чертаеше по дъската, където наставничката ѝ записваше задачите от учебния ѝ материал.

Момиченцето доближи палеца си до устата си толкова бавно, колкото едва-едва се движат стрелките на часовника, отмерващи часовете. Щом усети пръста на устната си, тя го засмука, погълната от мислите си. И както ставаше винаги когато се отнасяше в разсъжденията си, външният свят изчезна като с магическа пръчка. Затова за майка ѝ бе лесно да я наблюдава крадешком от откренатата врата. Като я следеше с изписано на лицето ѝ задоволство, Анабела, прикрита от вечерния сумрак, съзнаваше, че дъщеря ѝ би откликнала по-съвестно на предизвикателството на математическата задача, отколкото на всички мъмрения, които получаваше заради вироглавото си поведение.

Баронесата се чудеше как да направи така, че по характер дъщеря ѝ да продължи да се развива в духа на нейното семейство. Като я гледаше вгълбена в решаването на математическата задача, тя се уверяваше, че у детето вече остава малко от Байронови. Но не се бе зарадвала докрай на постижението си, когато откри, че очите на малката имат същия поглед, както тези на съпруга ѝ. Този поглед я върна години назад, когато той дойде в градината на родовата ѝ къща, за да ѝ се обясни в любов. Споменът я хвана за ръка, за да я върне в един период, когато тя, девствена и млада, съзерцаваше дълбокия поглед на това момче, което ѝ се бе представило увенчано от буйна и немирна коса, придаваща му ярък ореол на сладострастие. Тя тогава бе отговорила отрицателно на предложението му за женитба. Байрон ѝ обясни, че не може да ѝ говори с думи, които избухват в цветя, понеже за нея поезията е толкова безполезна, колкото е усмивката на мъртвец, така че единствено ще разговаря с нейния език – езика на числата. Точно тогава той я кръсти Принцесата на паралелограмите. Накара я да пресметне туптенията на сърцето му, за да научи тя количеството на неговата любов. Така я убеди и Ада Огъста се оказа плодът на тази любов.

Тази мисъл не ѝ хареса. И започна да се отдалечава, за да престане да чува гласа на дъщеря си, чийто тембър ѝ напомняше за мъжа ѝ.

Отчаяно, че не успява да реши задачата, момиченцето бе взело лист хартия и я бе преписало заедно с редица бележки, които несъмнено представляваха писмо за някого. Като го дописа, тя го сгъна няколко пъти и го прибра в джоба на домашната си дреха. Пристъпи на пръсти и надникна през вратата, за да се увери, че никой не я дебне, докато се измъква от къщата. Мина през просторното преддверие, където една голяма картина на някой от предците ѝ я проследи, докато вървеше към външната врата на Малъри Хол. Навън я посрещна една намаляваща луна, а някакъв лек ветреца вдигаше сухи листа във въздуха и го освежаваше с дъх на гора.

Тя се шмугна безшумно между сенките на дърветата и стигна на няколко крачки от езерцето, където този път шурецът май не се притесняваше от присъствието ѝ. Вдигна големия камък, извади прашната музикална кутийка и я отвори, за да постави вътре

писмото. Веднага след това върна всичко на мястото му. За един миг се прибра вкъщи убедена, че скоро ще получи отговор. Тази нощ спа спокойно и сънува как феите танцуват сред цветята и декламираат на висок глас математическата задача.

– Чудесен ден, Ада – усмихна ѝ се майка ѝ, като видя, че момичето се задава насрещно ѝ с нейната книга под мишница.

Малката пристъпи важно-важно и прекоси стаята с леки стъпки, сякаш подскачаше сред венчелистчета на цветя.

– Мамичко, изумително. Реших я – отвърна малката, като отвори книгата и показва един лист, целия надраскан с числа.

– Това е повече от насърчително и окрилящо за такъв малък гений като вас. Сигурно ви костваше голямо усилие да се справите с едно тъй мъчно за разсъдъка условие. Това не е лесно уравнение, Ада.

Майката взе книгата с листа записки. Лицето на детето грейна като ярко слънце. В жеста ѝ имаше доста гордост, но и голяма доза скромност – като на победител, който е спечелил против всички очаквания. Няма как, майка ѝ трябваше да я дари с милувка за награда. И тя я погали леко по розовата буза. Почувства се напълно обсебена от тази женичка, каквато и болка да ѝ беше причинил мъжът ѝ, се възмездяваше хилядократно от отрадата, причинявана от близостта на дъщеря ѝ.

– Я да видим записките ви. Изглеждат интересни, подходили сте към задачата по оригинален начин, bravo – гордо се изказа родителката ѝ.

– Наистина ли ви се струва интересен начинът, по който е развито решението? Смятате ли, че това е правилният отговор?

Анабела го прегледа мълчаливо. Това беше уникална математическа процедура – систематична и строго издържана от гледна точка на академичните канони, но и новаторска и практична. Искаше се да се състави магически квадрат 3×3 , но Ада бе отишла една крачка по-напред, като бе съставила квадрат 4×4 . Като се прочетеше всяка колона и всеки ред, те даваха като резултат 36, сякаш това беше кабалистично число. Не само че беше правилно, а беше повече от правилно за дете на възрастта и с уменията на дъщеря ѝ.

3	15	14	4	=	36
14	6	7	9	=	36
6	12	11	7	=	36
13	3	4	16	=	36
=	=	=	=		
36	36	36	36		

– Превъзходно. Доказателство, че имате чудесен ум. Но се питам да не би за резултата да ви е помогнала някоя приятелска ръка и се чудя защо избрахте точно числото 36 – замислено каза баронесата.

– Да, може би получих помощ.

– От някого от прислугата ли?

– Не зная, майко. Може би сънувах, че феите, горските същества, танцуват на прозореца ми, за да ми подарят насоките за решаване на задачата... Знам, че вие не вярвате в нещата, присъщи на въображението, но малко магия не вреди.

– Феи ли? – попита единствено майка ѝ. Лицето ѝ казваше много повече от думите ѝ. Положи ръце в скута си и си приглади полата. Ъгълчетата на устата ѝ се изкривиха и погледна дъщеря си. Ада си мълчеше и само се усмихваше глупаво.

– Сънувах го. Те ми казаха, че числото 36 ще бъде най-важното в живота ми¹⁰ – додаде тя, без да променя изражението си на непорочна невинност.

– Спомняте ли си как говорихме, че ще бъдем големи приятелки, че никога няма да се лъжем?

– Да, мамо, никога не бих ви излъгала.

Този отговор отвори очите на баронесата за една истина, която може би не желаше да прозре при фикс-идеята си да се помъчи да насочи дъщеря си по пътеката на доброто възпитание – Ада беше малко дете, а децата играят. Толкова силно си бе втълпила, че трябва да я контролира, та бе забравила една подробност – невинното детство на дъщеря си. Щом момиченцето си мислеше, че феите ѝ помагат да решава сложни уравнения, може би това беше част от някаква игра. С времето тези фантазмагории все щяха да се изличат от ума ѝ.

– Това са много умни феи, дъще. Би трябвало да ги наемем да пишат вашите домашни, а като установят професионална връзка с нас двете, да се заловят да пишат и моите неща.

– Не мисля, че ще поискат, мамо. Но не се съмнявайте, че ще им предам вашето предложение – отговори Ада и лепна целувка на бузата на майка си.

Дъщерята на лорд Байрон излезе от стаята, подсвирквайки си и подскачайки с голямата книга под мишница. Майка ѝ се зарадва на искрите щастие, които тя разпръсна след себе си.

¹⁰ Ада Львлейс Байрон умира на 36 години – на същата възраст, на която умира и баща ѝ лорд Байрон. – Б. пр.

Аз, Ада, не съм си написала домашните както трябва, но ще се опитам да го направя по-добре утре“, записа в тетрадката си Ада, която вече беше навършила благополучно четиринайсет години. Докато пишеше това с физиономия на човек, ядящ лимон, и то горчив, един прекалено подобен на нейния глас ѝ говореше отвътре. Той се явяваше в главата ѝ само в моменти на отчаяние и огорчение. Този злощастен следобед тя изпитваше и едното, и другото.

„Трябва да начертая тази линия още около шейсет и четири пъти – обясни ѝ гласчето, което тя наричаше просто Вълшебницата. – Толкова са нужни, за да достигнеш определена бройка – сто. Същата тази бройка, разделена на нашата възраст, ни дава резултат 7,142857, като същото число в минути ти е необходимо, за да сложиш точка на това смешно наказание и да можеш да излезеш, преди нощта да се е спуснала в гората, за да оставиш писмото на неоспоримия първи витяз на феите – продължи да ръси врели-некипели Вълшебницата. Ада остави перото, с което изпълняваше наказанието си. Погледна през прозореца, който с формата си обрамчваше в правоъгълник есенния горски пейзаж. – Не се оплаквай, животът ти би могъл да бъде съвършен“ – отново я прекъсна гласът на Вълшебницата.

Като чу тази думи, Ада смръщи лице. Звучеше прекалено както я наставляваше майка ѝ.

– Малко неща са съвършени, казва майка ми. И винаги включва в списъка моя живот – отговори тихо момичето и продължи да пише зададеното ѝ наказание. Вълшебницата май се изсмя на остроумието на Ада.

„Ако това съждение крие доказана истина, тогава за останалите смъртни животът сигурно е пълно безумие.“ Ада нямаше как да не подкрепи този коментар. Тя се уверяваше, че вътрешният глас на Вълшебницата е далеч по-проницателен от нейния.

„Това ме навежда на мисълта, че личният живот на всеки човек, населяващ земята, може да бъде проучен с цифри. Сърцето на влюбена жена, вrekла се на любимия си, може да бъде анализирано чрез числа.“

– Като да речем: „Аз го обичам на степен 87, но допускам, че той ми отвръща с не повече от 45“? – додаде Ада с лукава усмивка. Ако вътрешният ѝ глас имаше лице, би ѝ подарил физиономия, изразяваща удовлетворение от установеното между тях съучастничество.

„Щом веднъж утвърдихме това положение, стигаме до съждението, че животът може и трябва да бъде анализиран по числова таблица, която ни дава количествени изразения за нашата действителност – продължи да нарежда гласът в главата ѝ. – Ако допуснем, че това е достоверен силогизъм, а и като имаме предвид как майка винаги напомня, че на табулатора нищо няма по-голяма стойност от нашия живот, тогава следва да приемем, че на останалото човечество съответства отрицателно, много отрицателно число.“

– Трябва да го кажа, без да си кривя душата – нашият живот е пълна неразбория – отсеке Ада, докато дописваше последния ред от изреченията си, наложени ѝ като наказание.

За баронеса Ноел Байрон не съществуваше по-очевидна истина от необходимостта жена, притежаваща солидно състояние, каквото беше състоянието на семейството ѝ, да има съпруг със същото имотно положение. За нея нямаше по-голяма глупост от тази да

види, че благородница се омъжва за голтак. Пет пари не даваше за изказваните мнения за някаква си там равнопоставеност или колко, видите ли, било от значение кандидат-младоженците да познават в дълбочина взаимните си чувства, да не говорим пък за мненията по въпроса на останалите хора. Реагира притеснително, успявайки да съчетае въздишка и изохкване, подправени с израз на недоволство. Не беше нещо обичайно да ѝ провалят спокойния следобед, но смяташе, че тази глупава селска жена все пак го бе сторила.

Още не можеше да проумее по каква причина се захвана с тази лейди Албърта, след като влечението ѝ към литературата и схващанията ѝ по научните въпроси се доближаваха до онези, които би могла да има полска мишка. Затова, по нейно мнение, романът, който ѝ бе подарила лейди Албърта, придружен с предълго хвалебствено писмо за него, беше оскърбление за ума ѝ. Изобщо не биваше да приема книгата. Не защото ѝ бе подарена от човек, издигнал се благодарение на брака си по сметка, а защото беше на мнение, че романът е пълен боклук.

Поклати глава недоволно, като видя, че вече го е преполовила. В него се разказваше глупава, нелепа история. Любовна връзка между лековерна селянка и лорд. Взе книгата и я затвори рязко, сякаш се опитваше да смаже заблудена муха, дръзнала да смути спокойното ѝ четене. И най-безцеремонно, без да прояви никаква милост към тези написани букви, тя я захвърли на креслото до себе си, където тя отскочи два пъти като жаба, агонизираща в последния си скок.

– Баронесо, вие, изглежда, сте взели решение да сложите край на нашия час по култура – каза ѝ мъжът, който четеше до нея и я гледаше весело, отпивайки от чаена чаша, която се губеше между късите му и дебели пръсти.

Приветливият господин Пийбоди се беше подвизавал като асистент и ученик на Уилям Френд в Кеймбриджкия университет. Той не парадираше прекалено с това, защото тази длъжност беше свързвана с редица злоупотреби, извършени в университета по времето на известния духовник и реформатор. За Анабела преподобният Френд бе върховният ѝ източник на вдъхновение в областта на алгебрата. Той бе учен бунтар, който, уволнен от ръководния си пост в прочутия университет заради памфлета си „Мир и единство“, се бе заел да я изгради като жената, каквато тя представляваше сега, като ѝ даваше частни уроци.

Уилям Френд не само я посвети в математиката, а и ѝ остави мистър Пийбоди като близък другар, към когото лейди Байрон се отнасяше по-скоро като към приятел, а от време на време и като завеждащ финансите на Малъри Хол. Човекът притежаваше маниерите на балерина със свръхтегло. Неповторимият му нестройно писукащ глас продължи сполучливата си намеса, прекъснала избухването на приятелката му:

– Безпокоя се за нашата малка Ада. Виждам, че понякога се запилява из гората, сякаш си има таен приятел.

– Тя е дете с прекалено развито въображение. Но това лесно се овладява с повече учебна работа и с някоя и друга плесница.

– Не сте ли мислили, че може би наистина съществува такъв приятел? Момче от селото?

– Бъдете сигурен, че няма такова нещо. Аз бих научила. Ада никога не би направила нищо, без аз да разбера.

– Прекадената ви доверчивост ме смуцава, скъпа.

– Доверието се гради, не се печели.

Устните на лейди Байрон се сгърчиха.

– Знаехте ли, че най-сетне са дали под наем Карол Парк?

– Не.

– Да, така е – каза мъжът с леко крещящ костюм, който се бореше да не се пръсне от обема на стомаха му, – преподобният Томас Ноел беше тук преди малко и ми разказа всичко.

Анабела не показва с никакъв жест, че възнамерява да отговори. Погледна книгата, която сякаш ѝ се надсмиваше. Ноел беше неин братовчед. Това знаеха всички, но никой не го коментираше. Вуйчо ѝ бе решил да уреди незаконния си син като енорийски свещеник в местната църква. Анабела не можеше да излезе на нож срещу родственика си. Той бе съумял да се издигне над предразсъдъците и да се помъчи да предложи осигурено бъдеще на отрока си.

– Не искате ли да научите кой го е наел? – попита нетърпеливо господин Пийбоди, но се постара да прикрие припряността си, за да не ядоса домакинята си. Радваше се на уникалния разкош да може да разбунва гнездото на осите на баронесата за развлечение, макар да съзнаваше, че осите обикновено жилият.

– Вие направо горите от желание да ми го разкажете. Не виждам начин да не изслушам вашата клюка, уважаеми Пийбоди.

Така подхвърлени, тези думи му бяха достатъчни, за да си развърже езика. Прочисти си гърлото, но преди да се впусне в коментари, се взря с тъга в книгата, която сигурно изпускаше последно издихание в живота си при Анабела.

– Разполагате с различни варианти, баронесо. Виждам една литературна творба, която лежи до вас и умолява да ѝ се даде втори шанс.

– Чела съм и по-интересни неща в документите, изхвърлени от Комитета за премахване на пазара на роби. Уверявам ви, че в тях прозираше поне искра действителност. В тези страници има само глупави блянове на една жена без бъдеще, възпитание и пари, която се мъчи да се прави на дама.

– Като някоя, която би трябвало да познавам?

– Именно. Лейди Албърта, която ми я подари, е една от дамите с най-очевидно отсъствие на мисъл, които познавам. Макар да превъзнася до небесата онази своя позната, госпожица Джейн Остин, тя никога няма да престане да бъде селяндурка, обзета от мания за величие, която не е имала щастието да се омъжи за лорд. Единствено мога да разбера това, че парвеню като лейди Албърта се чувства привлечена от неудачница като госпожица Остин.

Без да може да прикрие усмивката си, гостът се смили над книгата, вдигна я и така я спаси от нейната голгота, тъй като я грозеше рискът да бъде осъдена на изгаряне в камината през нощта.

– „Гордост и предразсъдъци“¹¹... Хм, госпожица Остин, изглежда, познава човешката душа, щом е избрала толкова възвишено заглавие – заяви той, след като разгледа гръбчето на книгата.

– Познава само алчността. Би ѝ се искало да сключи брак със заможен мъж, вместо да пише глупави романтични романи.

– Както имахте щастието да се случи на вас, баронесо?

Възцари се мълчание, такова, каквото може да се чуе нощем в гробище. Господин Пийбоди разбра, че е отишъл прекалено далеч с гнездото на оси. И той щеше да изстрада болката, която това неминуемо щеше да му причини. Затвори очи в очакване на някакъв

¹¹ Прочут роман от английската писателка Джейн Остин (1775-1817), излязъл през 1813 г. – Б. пр.

безапелационен коментар, който да сложи край на приятелството му с баронесата. Отговор обаче не последва.

Отвори едното си око. Видя, че Анабела стои с вперени в стената очи, където дремеше голяма картина, покрита с плат. Килната и прашна, картината, представляваща портрет на бившия ѝ мъж, дори не се забърсваше от прислужниците от страх да не бъде извадена на бял свят. Анабела промърмори, без да може да откъсне поглед от покритата картина.

– Беше красив, Пийбоди, помните ли го?

– Много добре. Нямахме друг такъв красавец. Не само жените въздишаха по него.

– Не говорете такива безнравствени неща в този дом, Пийбоди. Бих предпочела греховният му живот да си остане извън тези стени – тутакси го скастри жената. После тя отново възприе флегматичното си поведение, взря се в миналото с отнесени очи и каза носталгично: – Да, такъв беше.

Двамата се загледаха в последната следа от Прокълнатия поет в къщата на баронесата. Със смъртта му започнаха да изчезват негови подаръци – шишето мастило, гръцките вази, албанските свещници и няколко италиански картини. Оставаше единствено големият портрет на лорд Байрон, покрит с плат. Нищо друго.

– Липсва ли ви, лейди Анабела?

– Как може да ми липсва мъж, който извърши всички тия неща? Да не би на вас да ви липсва присъствието на Сатаната тук на земята, след като е бил пропъден?

– Виждам, че продължавате да си спомняте за него, и то много... Но не се обвинявайте, че смятате определена негова постъпка за низост – не сте единствената.

– Пачаври и извратени женчовци – изтърва се баронесата, без да се сеца, че последната дума може да засегне приятеля ѝ. Той обаче я прие без възражения, тъй като положението му в Англия бе обречено да се притаява в лъжата и сенките.

– Е, то всъщност и почитаемият ви...

Двамата се умълчаха. Баронесата въздъхна и отново се вгледа в книгата, която държеше в ръце приятелят ѝ. Прочете думата „предразсъдъци“. Почувства, че тя подкопава душевното ѝ спокойствие, но не допусна тя да всее страх у нея. Никога не се бе отнасяла към съпруга си с предразсъдъци. Напротив, дори след като се разделиха, тя се бе държала с него човешки. Едва по-късните разкрития за него породиха у нея ненавист. Пет години бяха минали от смъртта на мъжа ѝ, а той, като призрак, вкопчил се в последното си обиталище, блуждаеше в ума ѝ.

– Видяхте ли я? – неспокойно попита тя.

– Бегло. Аз съм ви предан, поради което новините от преподобния Ноел ме учудиха – точно за нея исках да ви говоря – каза той и я хвана за ръката, за да я погали, сякаш бяха две взаимно утешаващи се сестри. – Така е, скъпа, вие ще живеете на разстояние една разходка с карета от тази жена, почитаемата Огъста Лей, която заедно със своя достопочтен братовчед и съпруг полковник Джордж Лей ще прекара няколко дни на село.

– Никога не се колебайте да употребите отпред прилагателното „нешастна“. Тази жена е страдала дори повече от мен. Незаслужено беше да бъде сочена като виновна, единственият отговорен за прегрешението бе онзи, чието име не бива да се споменава.

– Вие, за щастие, знаете, че няма никакъв повод за страх. Положението бе уредено и полковникът живее с вечната превръзка на очите – превръзката на семейното щастие – каза добрият приятел Пийбоди, наблюдавайки реакцията на баронесата. – Може би не трябваше да ви го казвам, нямах намерение да ви разстройвам.

– Напротив, скъпи ми приятелю. Благодаря ви – радушно отвърна тя.

– Моля се, баронесо, да гледате трезво на нещата, тъй като вие двете вече нямате какво да делите. Не си ли спомняте, когато за последен път разменихте по няколко остри думи? – опита се да уталожии той бурята, която съзираше да се задава в далечината, но много се изненада, като чу отговора на лейди Ноел Байрон.

– Щом ми кажете, че семейство Лей са пристигнали, ще помоля да дойдат да ни посетят тук на село. Един-единствен човек може да ме разбере и това е Огъста. Ще направя най-уместното за нас двете. Веднага ще отида да я посетя, ще ѝ изкажа почитанията си и може би ще ѝ подаря няколко хляба и горски плодове от Малъри Парк.

– Но... защо?!

– Желанието ми е да подновя изгубеното другарство и тя да ми стане най-доверена приятелка – отвърна тя с невесела усмивка. – Нещо, което Джордж положително никак не би одобрил, ако беше жив.

Притеснителната Ада не мирясваше да разпитва майка си, но така и не успяваше да изкопчи от нея никакво задоволително описание на сестрата на баща си. Още по-малко – на братовчедка си, която беше почти на нейната възраст. Целия следобед не спря да я атакува с въпроси от всякакво естество. Откакто бе научила, че ще се запознае с близка роднина на баща си, момичето сякаш грейна като звезда. Анабела не очакваше толкова необуздана реакция от дъщеря си. Уплаши се, че това ще отприщи у нея още вълнения – да опознае бащиния си род изобщо, но проумя, че малката просто е открила начин да избяга от затворения си живот над учебниците.

Баронеса Байрон се бе запознала с нея, когато живееше под наем с мъжа си Джордж Байрон в къща на „Пикадили Теръс“ в Лондон. Бяха много трудни времена, може би най-тежките, които бе преживявала – бременна, вкопчила се в мъж, който според нея беше луд и се намираще в крайно тежко финансово положение. Джордж Байрон може да беше вълшебник, когато редеше думите и омайваше жените със стихове, но беше пълна трагедия в боравенето с пари. Меко казано, той се изсилваше във всичко. От храната до секса. Ако трябваше да се купи хубава шунка на пазара, той не се задоволяваше само с една част, а купуваше целия бут, и то заедно с вносни бургундски вина, които привличаха неканени гости на гуляи в дома му и те се проточваха с дни. А и прекалената му гордост не му принасяше никаква полза. Отказа сумите, предложени му от издателите, за да отпечатат творбите му, тъй като уверяваше твърдоглаво, че парите, които му предлагали, били недостатъчни, за да покрият гениалността му.

Точно в това ужасно лято у него започнаха да избиват странности, които разтревожиха Анабела – най-неочаквано избухваше в неистова ярост и тези изблици завършваха с чупене на цели сервизи, запокитени по стената, и с патологични хули по неин адрес, че проявявала студенина в леглото заради приумиците си да чете математически справочници, докато правят любов. Било му неприятно да я гледа бременна, тъй като твърдеше, че при раждането нямало да му се роди потомък, а щяла да се пръкне алгебрична цифра.

Анабела научи, че съпругът ѝ има близка връзка с полусестра си, благодарение на едно писмо, което тя засече. В него той изразяваше с високопарни думи подозрението си, че тя, Анабела, е счупила ключалката на писалището му, за да търси доказателства за предполагаемата му любовна авантюра с една балерина. Бе потресена от задушевния характер на диалога на мъжа си с почитаемата Огъста Лей, която живееше със съпруга си извън Лондон. Тя не можеше да отрече, че наистина бе изтръгнала чекмеджето в изблик на отчаяние, че бе накарала един прислужник да върви скришом навсякъде по

петите на Байрон и че бе раздала дребни пари на проститутки и търговци, за да я уведомяват за всяко похождение на мъжа ѝ. За нея това беше начинът ѝ да го обича – правеше го, за да го предпазва от грях.

Към края на бременността си тя се страхуваше, че лорд Байрон може да стигне до крайности и че в последна сметка ще потъне напълно във водите на лудостта. Затова бе помолила за помощ зълва си, като ѝ бе написала отчаяно писмо, в което я умоляваше за нещо повече от проста намеса. Огъста Лей замина за Лондон, за да се опита да успокои полубрат си, тъй като той пропадеше в периоди на пълна неуправляемост. Не успя за помогне особено, тъй като само промени мишената на яростта му, която този път се насочи срещу полусестра му.

Тези дни обаче вече не бяха дни на кошмари и мрак, тъй като допринесоха между двете жени да се установи и скрепи приятелство. Лей току-що бе станала майка на третото си дете, момиченце. Това ѝ помогна да ориентира Анабела относно перипетиите на раждането и грижите за бебето. Двете си стояха вкъщи, приказваха си и четяха, докато поетът се запиляваше нанякъде по нощите и изчезваше за по няколко дена. Анабела разбра от Огъста, че да обичаш Байрон, е акт на вяра, не на любов.

На лорд Байрон не му остана друг изход, освен да се прости с „Пикадили Теръс“ и предвид финансовите им затруднения да помоли съпругата си Анабела да отиде да живее в дома на родителите си в Къркби Малъри в Лестършър. За поета това бе временна мярка, докато успееше да се стабилизира в кариерата си. Увери я, че полусестра му ще ѝ бъде от помощ на този нов етап. Анабела почувства, че не може да остави съпруга си сам, че остави ли го, ще го загуби. Огъста обаче настоя, че това е най-доброто решение. След време разбра, че нейните намерения са били други. По препоръка на майка си лейди Байрон се свърза с адвоката си, за да подготви документите за развода. Анабела изпрати на мъжа си писмо чрез полусестра му, в което го молеше да се разделят. Огъста не предаде писмото, защото се страхуваше, че като научи новината, полубрат ѝ ще се самоубие. С това започна да се руши зародилото се между двете жени приятелство.

В пет следобед баронеса Ан Изабела нареди на Ада да се прибере в стаята си, за да се приведе в ред за събирането. Всички светски вечери, организирани от майка ѝ, бяха сами по себе си събития. Поднасяха се най-изискани блюда, и то няколко пъти, и вноси вина, а къщата се украсяваше специално с диви цветя от околността. За тази гощавка бяха поканени преподобният Ноел и съпругата му, старият приятел на семейството веселякът господин Пийбоди, и човекът, който се бе нагърбил с мисията да стане наставник на Ада Байрон, след като господин Уилям Френд се бе отказал от тази работа поради напредналата си възраст – почитаемият доктор Уилям Кинг.

Първи пристигна в Малъри Хол доктор Кинг, тъй като трябваше да предаде урок на Ада. Затова бе дошъл от Брайтън¹² сутринта, за да прекара в студиото на момичето целия следобед, докато тя получи нареждане от майка си да се приготви. Денят бе протекъл, без да се случи нищо особено, ако не се смята оплакването на Ада в ранния следобед, че я боли глава.

Доктор Кинг беше повече от лекар. Трудно можеше да бъде описан по елементарен начин, но сам той се определяше като „философ позитивист“. Беше строг във външността и в морала си, но често се усмихваше и говореше отмерено и кротко,

¹² Известен и тогава, и днес морски курорт, намиращ се на 85 км южно от Лондон, на брега на Ламанша. – Б. пр.

подобно на вятъра, който подухваше в тихите езера. У него нямаше бури и светкавици, всичко беше вечно лято. Близостта му с баронеса Байрон не се дължеше на увлечение по математиката. Тази тема дори едва ли не му беше чужда, макар че препоръката за мястото като наставник и учител на дъщерята на шестия барон Байрон бе направена от същия онзи учен Френд. Връзката му с Анабела се дължеше на обществения ангажимент, който тя изпълняваше, като помагаше на социално слабите, мисия, която тя бе прегърнала много ентузиазирано след смъртта на майка си. Уилям Кинг влезе в живота на Анабела с прозвището, с което го познаваха в кралския двор, добронамерен прякор, наложен от журналистите – Лекаря на бедните.

Кинг учил в прочутия „Кеймбридж-Брайтън“ в Англия, където се дипломирал като лекар. Още отначало се захванал да проповядва, че на хората с ниски доходи трябва да се оказва качествена и безвъзмездна медицинска помощ. Подбудата за тази негова безкористност била чисто религиозна, а към нея се прибавяла и професионална убеденост, на която баронесата гледаше с много добро око. Непринуден и скромнен, единственият му недостатък бил страстното му влечение към журналистиката и продиктуваната му от състрадателност фикс-идея да създава работнически кооперации. По тази причина в академичните среди го смятаха за идеолог и радетел на кооперативното движение. Лъщящата му плешивина, която понякога блестеше повече от очите или от усмивката му, бе обрамчена от рошави бели коси, които започваха високо на тила му, а при бакенбардите се превръщаха в джунгли. Над закачливите му очи се виждаха рунтави гарвановочерни вежди, поради което погледът му сякаш изразяваше постоянно любопитство.

– Кажете ми, уважаеми доктор Кинг, как върви толкова одумваният ви семинар, който сполучливо сте озаглавили *The Cooperator*¹³ – попита господин Пийбоди, облечен в светлосин сюртук със златиста везба – цветове, които рязко контрастираха с изцяло черните дрехи на лекаря. Той наля две чаши шери с плодов аромат за отваряне на апетита и подаде едната на наставника на Ада.

– С гордост мога да заявя, че вече се радвам на силен отзвук и голямо внимание в лондонските политически, стопански, обществени и работнически среди. Успех, който не би бил възможен, ако не бях получил безрезервна подкрепа от баронесата.

– Имах късмета тя да ми подари няколко екземпляра. Възхищавам се от вашия ентузиазъм и енергия, драги докторе. Де да виждахме и други благородници или хора с различни професии да заделят по някое пени за нашите онеправдани братя. Да даде Господ живот и здраве на хора като вас! – възкликна пълният мъж, вдигна чашата си за здравица и отпи.

Веждите на доктор Кинг се извиха нагоре в смаяното му от бароковия изказ на похвалата лице. В приказките доктор Кинг беше минималист. Пурист, би казал сам той.

– Знанието и сплотеността са велика сила. Направлявано от знанието, това единство е истинско щастие... – чу се иззад вратата и оттам се показва Ада в елегантна сатенена рокля в светлосиво и тъмnochервено. Момичето си бе сресало косата на сложна плитка, наподобяваща заспала на главата ѝ змия. Кожата ѝ излъчваше мек блясък, а на нейния фон се открояваха очите и розовите ѝ устни. Като извърна поглед към нея, мистър Пийбоди се озова пред лицето на лорд Байрон, но по-красиво, по-живо. – ...А щастieto е целта на творението.

Уилям Кинг сведе глава, благодарен, че е бил перифразирани от ученичката си.

¹³ Кооператор (англ.). – Б. пр.

Баронеса Байрон влезе през друга врата в пленителна рокля в есенни разцветки и с елегантен жест хвана дъщеря си за ръка, за да може двете, с протегнати на височината на рамото ръце, да пристъпят към гостите.

– Дано очарователната ми дъщеря се проникне от тази мисъл. Дълбоко съм ви благодарна, доктор Кинг.

– Тя е от малкото неща, на които мога да я науча – философия и науки за живота, тъй като по математика и геометрия ученичката скоро ще надмине учителя. Не се съмнявайте, че в бъдеще Ада ще дава уроци на мен.

– Не я хвалете прекалено, докторе. Само поощрявате нейното и без това проявяващо се вече във висока степен непокорство... – отговори витиевато баронесата, като застана срещу гостите си.

Ада изведнъж пусна ръката ѝ.

– Майко, умолявам ви, недейте днес! – избухна тя.

Анабела не реагира бурно, а само възви главата си с очи като кинжали, което накара момичето да се освести. Всъщност за Ада беше удоволствие да е край наставника си на такова важно събитие като тазвечерното. Той беше единственият от учителите ѝ, към когото хранеше топло чувство, тъй като, макар че господин Френд ѝ бе оставил в наследство страстта към числата и уравненията, доктор Кинг смяташе за целесъобразно да изучават други предмети, дори забранените от майка ѝ.

– Боя се, драги доктор Кинг, че може би съм злоупотребила с нашето приятелство, като ви помолих да останете за нашата скромна вечеря, с която отбелязваме една нова наша среща. Може би госпожа Кинг няма да ми прости, че ви отклоних от по-важни занимания в Брайтън – извини се полугласно баронесата, докато един прислужник известяваше за пристигането на почитаемите госпожа и господин Лей.

– В никакъв случай – отговори докторът, като хвана ръката на жената толкова радушно, колкото би го направил с някой свой колега, – не бих могъл да пропусна това събиране за нищо на света, Анабела. Не се подвеждайте по тази строга фасада, може би наистина съм неуморен борец за превръщането на кооперативизма в решение на социалните проблеми в страната, но познавам слабостите и безхаберието на кралския двор и клюките на куцо и сакато. Да бъда свидетел на новата среща на рода Байрон, е привилегия, която малцина притежават.

Господин Пийбоди не се сдържа, пренебрегна добрите обноски и се изсмя пискливо, с което зарази Ада заради саркастичния коментар на доктора. Лицето на баронеса Байрон тутакси се превърна в изстискан лимон. И положително щеше да възникне неприятна ситуация, ако в този момент, посред непристойния смях, не се бяха появили две двойки и едно красиво момиче – семейство Лей.

Ан Изабела Ноел Байрон забрави насмешливия коментар. Не само това, изтри от погледа си всичко наоколо си, за да се изправи пред реалността, че насреща ѝ, на няколко крачки, стоеше полусестрата на мъжа ѝ. Това беше жената, която веднъж дори я нарече „сестра“ и която бе една от причините за разстройването на брака ѝ. Баронесата, която умееше да се владее, осъзна, че не знае как да се справи с положението.

Огъста Лей имаше слаба фигура. Годиците не ѝ се бяха отразили толкова добре, колкото на Анабела, но в лицето и обноските ѝ имаше отпечатано нещо неповторимо, което пулсираше и у собствената ѝ дъщеря. Забеляза, че Огъста, лелята на Ада, физически може би приличаше на Ада повече, отколкото самата тя.

– Това Ада ли е, Бела? – попита с лека усмивка жената.

Тя пусна ръката на съпруга си и прекоси салона с едри крачки, за да застане срещу баронесата. За секунда двете жени се проучваха една друга. Загърбвайки маниерите, изисквани от протокола, двете, просълзени, се прегърнаха горещо.

– Това е леля ти Огъста, скъпа – каза ѝ на ухо господин Пийбоди, който в прилив на сантименталност бършеше някоя и друга сълза. – Сега ще сте най-близо до баща си.

Ада не откъсваше очи от тях. Нещо просветна в ума ѝ и ѝ подсказа, че вече познава тази жена отнякъде. Разумът ѝ изкачи планините на паметта ѝ и пробяга равнините на забравата, но не успя да открие откъде.

– Нека ви представя още веднъж нашата малка Ада Огъста – каза майка ѝ, като се освободи от прегръдката и ѝ посочи с длан дъщеря си.

Ада се наведе леко и направи реверанс. Когато вдигна поглед, срещна лицето на леля си.

– Същинско негово копие сте, скъпа... – каза ѝ тя.

Ада ѝ отвърна с широка усмивка, без да може да откъсне поглед от очите, които я молеха да си ги спомни. И спонтанно, като гледаше фините ѝ, изострени и мраморно бледи черти, ѝ отвърна шепнешком:

– Приличате на фея...

Господин Пийбоди отново се опита да съдържи смеха си, но само направи така, че да прозвучи като писък на котка, на която приклепват опашката с люлеещ се стол. От страна на Огъста не последва упрек, а само лек радушен жест.

– Благодаря, това е най-красивото нещо, което са ми казвали някога, моя малка Ада.

Без да пуска ръката ѝ, тя я заведе при мъжа си, а двойката на средна възраст и момиченцето чакаха. Полковник Джордж Лей беше човек с подчертано мъжествени черти, като едното му око беше леко криво от взрив при една отдавнашна битка. Обноските му бяха по-скоро на военен, отколкото на аристократ. Другата двойка бе съставена от обикновено на вид момиче с тъжни очи и от високия ѝ и симпатичен съпруг. У нея личаха чертите на полковника. Несъмнено тя беше първородната му дъщеря Джорджиана. На пръв поглед мъжът ѝ беше възпитан младеж. Ада обаче насочи вниманието си изцяло към момичето, което стоеше срещу нея. Както сестрата на баща ѝ, и това момиченце имаше блестящи очи и източено лице. Косата ѝ беше дълга и завита като пушека от купчина въглища, който вятърът разнася по време на буря. Ада бе запленена от прасковените устни, които ласкаво ѝ подариха усмивка.

– Много ми е приятно, аз съм Елизабет Медора. Предполагам, че сте братовчедка ми Ада Огъста, за мен наистина е чест. Майка ми е говорила много за вас.

Ада не се сети какво да отговори. Живееше във вълшебна приказка – запознаваше се за първи път, на четиринайсет години, с най-близките роднини на баща си.

– Аз дълбоко уважавам скъпата ми Огъста, доктор Кинг. Тя ме посвети в изкуството на ранното майчинство. Чудя се какво щях на правя с нашата малка Ада при стопанската криза и пълната ми неопитност – каза с широка усмивка баронесата.

Гостите и домакините от Малъри Хол се бяха настанили около масата. Прислужниците поднасяха блюдата на богатия банкет, състоящ се от гъска, супа от телешка опашка и разнообразни сладкиши с плодове. Семейството на сестрата на лорд Байрон, изглежда, оценяваше подобаващо менюто.

– И се оказахте добра ученичка, Бела. Малката Огъста е красива дама и доколкото знам, блестяща като майка си – заяви зълва ѝ, благодарейки ѝ за коментара.

Баронесата понечи да ѝ обясни, че в този дом не използват второто собствено име на дъщеря ѝ, Огъста, но си премълча – помисли си, че ще прозвучи грубо на гостите ѝ.

– Дори нещо повече, уважаема госпожо. Ада е превъзходна ученичка. Признавам, че любопитството и силното въображение на тази малка специалистка по математика полетяха високо буквално преди година – обясни докторът с бащинска гордост. Ада сведе очи, а от похвалите бузите ѝ добиха цвета на череша. – Вашата племенница замисли проект на летяща машина. Знам, че може да прозвучи нелепо, но тя разработи чертеж на уред във форма на кон, с парен двигател и огромни крила, за да превозва човек.

– Невероятно, без съмнение – намеси се полковник Лей. – Чух, че някои учени спекулират с идеята парната машина да може да издига във въздуха хора, но е наистина изумително за момиченце на възрастта на нашата малка Лизи, която се интересува повече от момчета, отколкото от науки.

Медора, или Лизи, както я наричаха, извърна лицето си на хитруша към братовчедка си. Ада ѝ върна жеста и изпита приятно чувство от увереността, че двете общуват на един и същи детски език.

– Поправете ме, ако греша... – намеси се мистър Пийбоди с преиграно любопитство. Приятелят на баронесата беше прекалено язвителен в критиките си, за да може да си държи устата затворена в тази тъй щекотлива ситуация. – Името на Медора същото ли е, което лорд Байрон използва в поемата си „Корсар“?

На Анабела ѝ се искаше да има в ръцете си точилка и да го удари по главата. Всички се усмихваха. Никой не се обади. Полковникът спаси положението:

– О, разбира се! Добрият Джордж го направи като жест на привързаност към сестра си. Много жалко, че си отиде без време, не мислите ли?

Мълчание от страна на Огъста, мълчание от страна на Анабела.

– Разкажете ни за проектите си, доктор Кинг – обади се Хенри Тривениън, младият съпруг на Джорджиана, първата дъщеря на Огъста.

– Не мога да се оплача от липса на късмет, тъй като в Брайтън дойдоха заможни хора и подпомогнаха финансово плановете ми за социална помощ – успех да открия клиника за лишени от социална закрила хора и имам възможност да ги образовам в училището в Брайтън. Мисля, че трябва да създадем работническа организация с ядро потребителските кооперации, изхождайки от схващането, че работникът е не само добър производител, а и мащабен потребител.

– Интересна постановка, докторе – безимотните хора имат същите потребности както заможните, само че на различно равнище – възхитено заяви младият Тривениън.

– Не можехте да го изкажете по-добре, млади човече. Вие, изглежда, сте блестящ ум. Моите най-искрени поздравления за почитаемата Огъста и за вас, госпожо Джорджиана.

– Нашият Хенри винаги ни е бил от голяма помощ. Бракът му с Джорджиана е истинска благословия божия. Месечният му доход може да не е никак голям, но двамата намират начин да се справят с положението – обясни Огъста.

– Истинско удоволствие е, че сте с нас – изрече баронеса Байрон, но добре знаеше, че коментарът ѝ не е искрен. Не ѝ харесваше Ада да води светски живот с младежи на нейната възраст, докато не беше надлежно представена във висшето общество.

– Мистър Тривениън е добър другар и на Лизи. Той ги придружи при няколко пътувания и помогна на Джорджиана, когато беше в деликатно положение – обясни Огъста.

В това време Медора намигна палаво на Ада. Джорджиана не направи никакъв коментар на тази забележка на майка си. Ала съпругът ѝ и баща ѝ кимнаха възхитено.

След богатата вечеря минаха в салона, та господата да пушат на спокойствие и да изпият по един дижестив. Доктор Кинг, полковник Лей, зет му и лакомият мистър Пийбоди, който бе преял и сюртукът му мязаше на пояс, се отпуснаха пред камината да бистрят политиката.

До тях, в салона, дамите сложиха маса, за да изиграят една-две ръце на карти, докато си споделяха подробности от живота си. Огъста и Анабела се смееха приветливо, Джорджиана обаче гледаше, без да обелва и дума, както бе правила още откакто дойде.

Ада и Медора седнаха на балкона. Той предлагаше чудесен изглед към гората на имението в далечината с езерото, от което се вдигаше приспиваща мъглица. За по-ведро настроение горските обитатели засвириха прелестна симфония.

– Твоят живот е съвършен – каза ѝ Медора, зареяла поглед в купчината дървета, които сякаш танцуваха от полъха на летния ветрец. Ада повдигна ъгълчетата на устните си, докато вътрешният ѝ глас ѝ рече: „Казах ти го“.

– Нещата в него са като триковете в театъра – само огледала.

– Не вярвам. Малка си, за да го разбереш, но скоро, когато бъдеш представена в обществото, ще те наобиколят галантни младежи. Ти си благородница и освен това дъщеря на нашия прочут лорд Байрон – заяви момичето с черти на елф.

– Толкова ми е странно да чувам това име. За мен той е само много известен поет – довери ѝ Ада.

Двете момичета се спогледаха. Сияйните им очи излъчиха ореол от светлина. Кръвта на рода Байрон сля ведно мълчанията им повече от всякакви думи. Медора се извърна към възрастните. Хвана ръцете на братовчедка си и я поведе към ъгъла на терасата, далеч от нахалните погледи и уши. Доближи се плътно към Ада, за да може да ѝ говори тихо, и взе да вплита нежно в косата ѝ цветя, като горски венец.

– Мога ли да ти се доверя, Ада? Ще ми обещаеш ли да бъдеш моя сестра в най-съкровените ми тайни и да ме съветваш?

– Но ти вече си имаш сестра – кротката Джорджиана.

– Част от моите тайни са свързани с нея. Обещавах ли да бъдеш моя довереница и сестра? Невъзможно ми е да се доверя на някой чужд човек, а сега ти си ми най-близкото същество.

Момичетата се хванаха за ръце. Ада се изсмя леко и като не успя да прикрие нервността си, причинена от тази договорка, кимна, за да потвърди, че приема това толкова ангажиращо положение.

– Ще бъда твоя сестра, Медора, най-близкото нещо до сестра.

– Видя ли господин Тривениън? Не го ли намираш за симпатичен? – попита тя.

Ада пусна Медора, погледна крадешком през рамката на отворената врата към салона и съзря младежа до камината. Той беше висок и с мъжествени черти, макар да си каза, че черепът му е прекалено тесен, за да може да роди искри на гениалност.

– Изглежда приятен човек.

– Нежен е и говори кротко. Ръцете му са силни, а устните му меки – каза ѝ Медора с грейнало лице. Любовта цъфтеше във всяко прилагателно.

Ада изохка, но тутакси закри уста с юмрук. Извърна глава към тъмната гора. Опита се да прикрие учудването си – очите ѝ зашариха по една фигура, която сякаш се криеше между дърветата в Малъри Парк. Това беше фавн, мъж с фенер в ръка. Ада разтърси глава, опитвайки се да прогони видението на крал Оберон.

– Това притеснява ли те? – попита я Лизи.

– Не, но... Лизи, ти и той?

– Шшшт, скъпа сестро. Тъкмо това е историята, която искам да ти разкажа – рече ѝ момичето, като понижи глас. – Сестра ми се омъжи само защото майка ми одобряваше този брак. Тя го обожава въпреки затрудненото му материално положение. Но аз мисля, че Джорджиана е твърде студена и не притежава качества, за да задържа вниманието на мъж. Този брак не е щастлив. Обичам горката Джорджиана, но тя е – потърси точната дума, не я намери и вдигна рамене... – разбираш ме, нали?

Ада не знаеше дали я разбира. Нейният живот беше прост и строг. Страст ѝ бяха числата, не мъжете. Вътрешният ѝ глас ѝ каза: „Ти знаеш какво е страст, но го криеш“. Очите ѝ отново погледнаха към гората – кралят на феите се присмиваше в далечината, като разбираше, че тя се замесва в една забранена страст.

– Наставленията, които получих от майка си, бяха да правя всичко, за да угаждам на зет си господин Тривениън, и така щяла да се преодолее до голяма степен неприязънта, която семейството изпитваше към него, и щели да се изгладят търканията с Джорджиана. Тя обаче е много различна от нас двете. Ние принадлежим на светския живот – театър, празненства, събирания – заизрежда Медора, загледана в луната. Ада слушаше поразена. Това беше по-голяма тайна от онази, която бе очаквала. – Дори съм се озовавала няколко пъти в спалнята с Хенри, след като всички вкъщи са се оттегляли да си почиват. Сестра ми ме изпращаше да му предавам нейни поръчения. И в тези моменти...

– Господи, Медора, той озлочести ли те?

– Не! Говори по-тихо, Ада! Господин Тривениън винаги се държи много коректно. Чете ми прекрасните стихотворения на лорд Байрон и ме гали леко.

Ада беше неутолимо погълната от историята. Това беше авантюра, каквато никога не бе помисляла, че може да се случи наоколо ѝ. Тази тайна я изтръгваше от отшелническия ѝ живот, изпълнен с учене и молитви. Скочи на крака възбудено и се усмихна.

– И какво ще направиш?

– Не знам. Затова ти го разказах, но ми трябва някой, който да ми помогне да взема решение – поясни тя на Ада. – Но я ми кажи, може би и ти имаш подобна тайна и искаш да я споделиш с мен?

Ада възви глава към гората. Светулките танцуваха валсови тактове в небето. Блещукаха в синьо и зелено – прекалено странни отблясъци, за да принадлежат на насекоми. Ада разбра, че това са миниатюрните феи, които ѝ внушаваха, че е време да каже истината. Човекът елф продължаваше да стои зад сенките. Само широката му бяла усмивка блестеше.

– Няма да повярваш, в ушите ти това ще прозвучи като измислица, но щом се наричаш моя сестра, ще приемеш тази истина – запознах се с един фавн, една фея-мъж навътре в гората. Той е най-красивият мъж, когото можеш да си представиш.

– Но това е невероятно, Ада! Продължаваш ли да го виждаш?

Вътрешният глас ѝ отвърна: „Да, и сега го виждам“.

– Не... Това се случи преди години. Но си пиша с него малки писма, които ми помагат да разсъждавам и да вземам решения. Имаме си скривалище, където можем да си оставяме съобщенията.

Медора изви глава учудено и възхитено. Сама по себе си гората приличаше на жив великан и звуците ѝ бяха доказателство, че живее. Не можеше да отрече, че имаше вероятност да се случи нещо толкова фантастично. Вътрешният глас на Ада продължи да ѝ додоява: „Недей да се чудиш повече, кажи ѝ, че той е там, че иска да се запознае с

нея“.

– Искан ми се да се посъветвам с него за моето положение. Феите предсказват бъдещето на хората.

Ада вдигна вежди. Това беше добра идея.

Луната стигна до високата част на сивкаво-синьото нощно покривало. Звездните и придворни не закъсняха да я съпроводят. През това време гостите в къщата се оттегляха по спалните си. Разговорът между баронеса Анабела Байрон и почитаемата Огъста Лей бе завършил с продължителна прегръдка, сред плач и смехове. Двете се чувстваха сплотени от едно зло, което назоваха Прокълнатия поет. За едната той беше брат, за другата – съпруг и баща на дъщеря ѝ. Двойките бяха настанени в отделни стаи за удобство на всички – Огъста в бившата спалня на лейди Милбанк, мъжът ѝ в съседната, на Джорджиана бе предложена крайната, а стаята за гости на долния етаж – на съпруга ѝ. Медора и Ада помолиха да спят заедно и молбата бе удовлетворена от майките им.

Ада сгъна весело писмото и го подаде на братовчедка си в очакване тя да го одобри. Двете момичета бяха написали малко послание до краля на елфите.

– Как ще му го изпратим в кралството му? – попита Лизи.

– Имаме си място, където аз скривам бележките, но трябва да се направи късно вечерта – обясни Ада и си взе обратно листа.

Бяха го привързали с красива синя лента, което го правеше да прилича на любовно послание. Ада отвори прозореца. Някакъв шум я накара да се обърне – една сянка се изкачваше по пълзящото растение. Тя знаеше, че това е мъж или поне фавн.

– Безумно мечтая да бъда в обятията на любимия ми господин Тривениън – изтърси Лизи, докато се излагаше на възглавницата и се покриваше със завивките.

– Може да се стигне само с връзка ключове... – обясни Ада, която не можеше да откъсне поглед от приближаващата се фигура.

От сенките се подаде бледа и слаба ръка и ѝ грабна писмото. Ада подскочи от смайване. Обърна се да погледне Лизи, но тя си лежеше в леглото унесена в мечти за любимия си.

Ада отново надникна през прозореца – съществуването вече го нямаше. Който и да беше, ѝ бе отнел бележката. Сърцето ѝ подскочи ужасено и тя отвори уста, за да разкаже на братовчедка си за случилото си. Но се озова срещу Лизи, която пристъпи и ѝ лепна целувка на бузата.

– Ада, обичам те – прошепна нежно тя.

„Ти продаде душата ѝ на краля на феите“, каза ѝ вътрешният ѝ глас. Ада кимна, знаеше го. Остана така, с ръка, вкопчена в ръката на братовчедка си, и с глупава усмивка.

Двете си легнаха. Очите им бяха завладени първо от спомените, а не след дълго – от съня. Без да съзнава, Ада заспа дълбоко.

Усети, че я разтърсва тръпка, от която ѝ се изправиха косите, мислеше си, че главата ѝ е пристегната в нощната шапчица. Разбра, че няма никаква шапчица, че немирната ѝ коса се разстила по възглавницата като разсърден октопод. Нямаше и завивки. През отворения прозорец на стаята ѝ се намъкваше хладен и влажен летен въздух и драскаше кожата ѝ.

„Ада, ще замръзнеш“ – каза ѝ Вълшебницата.

Ада се загърна с две ръце, като усети, че кожата ѝ е айсберг в пламъци – беше цялата

потна. Стана бързо и отиде до прозореца. Навън луната почти се губеше между далечните хълмове. Облаците се мъчеха да я следват, за да заслепят блясъка ѝ. Звучите в гората бяха притихнали. Единствено призивният крясък на сова, търсеща гризачи, продължаваше да се носи в далечината. Около къщата пърхаше рояк светулки.

И отново по тялото ѝ пробяга тръпка като гръмотевица. Леглото беше празно. Между струпаните в безпорядък завивки оставаше само следата от братовчедка ѝ Медора. Светулките не престанаха да летят и танцуват като фойерверки. Една от тях се промъкна в стаята ѝ, преди прозорецът отново да се затвори. Жълтият светлик закръжи из стаята, освети книгите на Ада и се укроти до свещника.

– Ти ли си? – попита Ада, като се наметна с една завивка, за да се помъчи да овладее треперенето си.

Насекомото смени цвета си от яркожълт на ослепително пурпурен. Ада пристъпи към него. Очите я боляха, но все пак успя да различи ясно, че вътре в голямото сияние имаше женичка, на ръст не повече от пет сантиметра. Крилете ѝ бяха тънки и дълги като на водно конче и не носеше други дрехи освен едно листо със златист цвят. Вместо коса имаше водорасли и мъх. Очите ѝ бяха големи и котешки, а усмихващите се устни издаваха само писукане.

– Я, фея! Кралят ли те изпрати?

Не последва човешки отговор, тя само продължи полета си из стаята. Ада взе кибритена клечка и запали свещника. Забеляза, че някой е внесъл безпорядък в стаята ѝ. Писмото, което бе написала, беше отворено и лентичката лежеше на дъсчения под. Изплашена, тя я вдигна, преди да вземе писмото. И разпозна в него изреченията, които бе написала на краля на феите:

*Ваше величество Оберон,
Скъпата ми братовчедка Медора, на която Вие можете да казвате Лизи, защото си имаме голямо доверие, би искала да Ви помоли за помощ по един проблем, който този път не е свързан с числата. Като знам, че фавните и феите притежават особени способности, бих искала да Ви попитам дали тя трябва да се отнесе сериозно към предложенията на господин Т.*

*Почитаемата Ви приятелка,
Ада Байрон*

Ада остави писмото и взе свещника от масата. Разбра, че допусна грешка, като замеси фавна, който само се забавляваше с братовчедка ѝ, защото за феите любовта е само игра. Ада проумя, че за нищо на света не биваше да разкрива на Лизи тайната за връзката си е вълшебното създание. Хиляди приказки и легенди бяха имали лош край заради магическата намеса на феите. Ненавиждаше се, че не бе взела предпазни мерки.

Жълто-пурпурният блясък полетя под тавана. Ада го проследи с поглед, изпълнен с омраза.

„Тази малка изменница е прочела писмото и върху Медора е надвиснала някаква странна магия“ – каза ѝ гласът ѝ.

Светлината излезе през вратата на стаята. Ада я проследи, старайки се стъпките ѝ да не събудят обитателите на Малъри Парк. Малките ѝ крачета едва докосваха пода, оставяйки леко драскане на миши стъпки. Преди да се спусне надолу, светлината закръжи около свещника на стълбището. Ада беше бясна, искаше ѝ се да я наругае здравата, но се сдържа и си замълча, за да не бъде разкрита. Изтича със свещника по

вътрешния коридор до крилото със спалните и внезапно спря срещу вестибюла с вратите.

„Недей го прави, Ада. Това няма отношение към твоя живот и не е твой проблем. Качи се горе и спи“ – нареди ѝ разумно гласът на Вълшебницата.

Ада направи крачка напред, към стаята на господин Тривениън, чиято врата бе леко открената. В ключалката се виждаше връзка ключове. Идваше ѝ да изкрещи от ужас, но само стисна юмруци. Единствено прислугата, майка ѝ и тя знаеха къде стояха тези ключове. Може да ги беше взел господин Пийбоди, но тя разсъди, че това едва ли е някоя от неговите шеги. Това злосторничество бяха направили вълшебните създания.

Пламъкът на свещта ѝ угасна, когато тя го стисна между пръстите си. Жълтото сияние на феята застина върху ключовете. Ада знаеше, че това малко създание иска тя да се доближи и да погледне през процепа, за да ѝ покаже какво е натворило. Ада пристъпи на пръсти. Кожата ѝ я болеше по особен начин, сякаш тежеше на крехкото ѝ тяло. Горещ полъх я зашлеви като плесница, от която на челото ѝ избиха капки пот. Момичето спря пред вратата, която излагаше на показ само отвесната си усмивка. Очите ѝ се доближиха до пролуката и тя долови блажения израз на лицето на феята, която избяга доволна.

Ада успя да огледа стаята – на няколко метра от леглото Елизабет Медора стоеше права и гледаше господин Тривениън. Беше си съблякла нощницата и показваше бялата си като пъпка на цвете кожа. Той свали ризата си, докато пристъпваше към слабичкото момиче, и я хвана за раменете, за да може да я целуне. Страстта ги погълна и ръцете на мъжа преминаха по младите извивки на момичето, кръстосаха се върху закръгления ѝ задник във формата на сърце и после потънаха сред разпуснатите ѝ коси с цвят на нощ. Ада извърна лице, отвратена от гледката. Беше обзета от ярост, защото бе уверена, че феите са свързали едно малко момиче и един женен мъж просто за развлечение. Не откри малкото светещо създание. Дъщерята на лорд Байрон се върна обратно по коридора, за да види дали ще го настигне, но в къщата нямаше никакво фантастично същество.

Излезе навън. Босите ѝ крака стъпиха на каменните плочки и усетиха нощната роса. Успя да долови, че луната ѝ се подиграва.

– Ти нали ми обеща да не прилагаш хитрините си спрямо мен – процеди тя към гората, където живееше Оберон, – та тя е просто дете.

В далечината съзря как дърветата се разтварят като голяма порта. Зад нея зъбчатите колелца на музикалната кутийка се въртяха, за да задвижват всичко, което тя виждаше – един град на феи сред красиви излъскани метални части, водачи, ремъци и по-малки предавки – вълшебен град, където със сигурност живееше принц Оберон. Хукна да бяга към гората, за да не затворят внезапно появилия се коридор. Но като стигна, там имаше само дървета и мъх.

„Никога не се доверявай на вълшебно същество“ – каза ѝ вътрешният ѝ глас.

Веднага щом тя чу това, нощта го погълна, стопи видението ѝ и на негово място се появи абсолютна чернота. Тогава Ада просто престана да пребивава в света на мислещите – изгуби съзнание.

На доктор Кинг му се наложи да забави заминаването си за Брайтън с един ден. Ужасените викове на баронеса Анабела Байрон бяха достатъчна причина, за да остане. Той първо успокои жената, която уплашено го умоляваше да ѝ обясни каква болест съсипе здравето на дъщеря ѝ. Добрият господин Пийбоди и зълва ѝ, почитаемата Огъста Лей, я заведоха в стаята ѝ, за да може лекарят да прегледа ученичката си, която

призори бе открита от прислужниците просната на входа на къщата. Ада гореше в толкова висока температура, че животът ѝ беше в опасност. Първото решение на доктора бе тя да вземе няколко бани със студена вода, за да охлади изнемощялото ѝ тяло, което сякаш се топеше в огън. Ана бълнуваше, докато я обливаха с кофи ледена вода, и молеше да я спасят от злощастieto, което носеха феите, и от магията на гората. След това доктор Кинг реши да направи няколко кръвопускания и да ѝ предпише смес от бренди с лауданум¹⁴, прекалено агресивно за слабостта на момичето лекарство, но единственото способно да се справи с шока, причинен от болестта. Като разбра, че Ада Байрон откликва на лечението, той отиде при майка ѝ да ѝ предаде новината.

– Баронесо, здравето на дъщеря ви е сериозно разклатено. Няма как да го отричам. – Анабела хвана ръката на зълва си. Двете жени не смееха да мигнат и не откъсваха поглед от доктора. – Ада има дребна шарка, но ще можем да ѝ помогнем да оздравее, като пази стаята. Ще трябва да помоля нея и вас да не излиза от спалнята си няколко месеца.

Като осмисли ужасяващото положение, баронесата избърса сълзите от лицето си. Дребната шарка, или морбили, бе отнесла в гроба много хора. Тя не проумяваше как единствената ѝ дъщеря, която беше гледана като писано яйце у дома си и почти не излизаше от къщи, се беше заразила.

– Сигурен ли сте, че ще оздравее? – попита тя доктора, който се мъчеше да наложи на лицето си възможно най-успокояващото изражение.

– Няма да ви лъжа, тя е отпаднала и краката ѝ са много слаби. Възможно е да престане да може да ходи.

Огъста извърна глава и се втренчи в снаха си. Баронесата не избухна в плач и не се впусна да драматизира. Приведе в ред лицето си с кърпичката си, приглади роклята си и се изправи с достойнство.

– Бог ще се погрижи за дъщеря ми, докторе.

В знак на съгласие доктор Кинг кимна и се опита да се усмихне, но усмивката му не се получи весела. За него най-важното беше да се свали телесната температура. Останалото, както му бе казала домакинята, щеше да остане в Божиите ръце. Огъста Лей също се изправи.

– Ще остана, за да ви бъда от помощ, скъпа. Разпоредих се дъщеря ми Джорджиана и господин Тривениън да закарат Елизабет Медора у дома им в Лондон. Зная, че дъщеря ми ще бъде в добри ръце, защото Хенри се отнася с нея почитателно. Полковникът също ще се прибере у нас. Аз обаче, както направих преди петнайсет години, ще остана с вас. Това е най-малкото, което мога да сторя.

За няколко минути се възцари мълчание. Анабела кимна одобрително. Пристъпи към зълва си и ѝ каза тихо и спокойно:

– Благодаря, приемам помощта ви, тъй като съзнавам, че разбирате сериозността на положението ни. Вие сте много внимателна и аз ценя това. Никога не ще мога да ви се отплатя за цялата ви доброта. Зная, че и брат ви щеше да ви бъде повече от признателен за този жест.

– О, не се и съмнявам, скъпа – мило отвърна тя и ѝ лепна целувка на бузата. – Благодаря, че изчиствате от паметта си всичко, което трябва да бъде забравено.

¹⁴ Лекарство, в чийто състав влиза опиум. – Б. пр.

ПРОМЕНЛИВА I: ЕФЕКТЪТ „БАЙРОН“

*При нашта разлъка
във тихия час
до тебе от мъка
заплаках и аз,
твоите устни
застинаха в лед,
вече предчувствах
тъгите напред.¹⁵*

Това стихотворение рецитираше Прокълнатия поет, когато крачеше през гората на имението Малъри Парк през онази юлска вечер на 1823 година. Истинското име на Прокълнатия поет беше Джордж Гордън Ноел Байрон. Той бе шести барон Байрон и беше на трийсет и шест години. Можеше да бъде описан като висок и слаб. Някои от онези, които го бяха познавали, смятаха, че чертите му са били прекалено котешки. Водеше доста бурен и противоречив живот. Когато декламираше тези строфи от прочутото си стихотворение, той не знаеше, че никога повече няма да стъпи по тези английски морави. Прокълнатия поет щеше да умре шест месеца след тази вечер.

Байрон се дразнеше от прозвището Прокълнатия поет. Така и не успя да се отърве от него. Съпътстваше го цял живот. Този английски писател и политик никога не се сметна за прокълнат, а само за човешко същество, представляващо част от една нелепа шега, родена от заобикалящия го свят. Два века след смъртта му университетските преподаватели окачествяваха живота му като пример за упадъка на романтичната готика и продължиха да го наричат Прокълнатия поет.

Всички проучвания за живота на лорд Байрон обясняват, че през 1816 година, след като бил изоставен от съпругата си Ан Изабела, когато родила законната му дъщеря Ада Огъста, той бил принуден да напусне Англия поради преследващите го по петите ужасни слухове. При все че са известни много факти за годините в изгнание на Прокълнатия поет, малцина автори разказват, че след като бил избран за член на Лондонския комитет за независимост на Гърция и преди да замине да се сражава там, той решил да се качи на двумачтовия платноход „Морфей“ и да отплава от Дюнкерк за Кале, подпомогнат от организация на английски наемници, които по-късно щели да се присъединят към него в гръцкото му приключение. Никой биограф не дава сведение как той е прекосил родната си страна в кола, дегизиран като чуждестранен посланик, за да може да види скришом дъщеря си Ада.

Срещата между Прокълнатия поет и Ада Огъста бе съвсем кратка и бе пропита с прекалено драматична театралност. Докаран с албанската си носия, която щеше да влезе в историята чрез известния портрет на Томас Филипс, той ѝ се представи под прикритието на сенките в гората на Малъри Парк. Като я накара да повярва, че е крал Оберон, той излъга кой е, за да запази тайната си и за да предотврати гневния изблик на

¹⁵ „На разлъка“, превод Любен Любенов, изд. „Захарий Стоянов“, 2015 г. – Б. пр.

съпругата си срещу малката.

Като измина половин миля през гората, Прокълнатия поет се разплака. Причината за сълзите му бе мъката от раздялата с дъщеря му Ада Огъста. Но изпита огромно разочарование, когато прочете писмото, което му бе оставила тя. Най-накрая стигна до църквата „Вси светии“, в околностите на графството. Тази вечер през 1823 година той вече бе дал обет никога да не се връща в Англия, а извънбрачната му дъщеря Алегра, плод на връзката му с Клеър Клеърмонт, доведена сестра на Мери Шели¹⁶, бе починала във Венеция.

Когато вече пътуваше на кораба, застанал на левия борд, за да гледа как зъберите на британските острови изчезват в мъглата, той отново прочете писмата, оставени му от дъщеря му. Беше обзет от горчиво разочарование – малкото му момиченце, дъщеря му Ада, не беше като него. Не обичаше страстно нито поезията, нито живота. Когато почти бяха стигнали брега на европейския континент, той пусна в морето къса хартия, който бе изписала с детински почерк Ада Огъста Байрон:

$$\begin{aligned} -9x + 14 &= -5x - 34 \\ -9x + 5x &= -34 - 14 \\ -4 &= -48 \\ x &= -48 / -4 \\ x &= 12 \end{aligned}$$

Проверка:

$$\begin{aligned} 9(12) + 14 &= 5(12) - 34 \\ -108 + 14 &= -60 - 34 \\ -94 &= -94 \end{aligned}$$

Лорд Байрон пристигна в Мисолунги, Гърция, за да организира революцията, за която вярваше, че ще положи началото на освободителна вълна в Европа. Гърците го посрещнаха като класически герой – като нов Одисей или Хектор, който ще строши оковите на османското потисничество. След една езда под дъжда Прокълнатия поет хвана силна простуда, която щеше да го прати в гроба. Местните лекари му предписаха онова, което измъдриха, че ще представлява лек за тази болест – кръвопускане. Да се изтегля жизненоважната алена течност, беше обичайно прилагано решение при тежки заболявания – да се извлече лошата кръв, за да се образува нова. Болестта се усложни и като откъснато под слънцето цвете лорд Байрон повехна скоротечно. Останалите му дни бяха мъчение. Кръвопусканията продължиха така, че в крайна сметка му източиха толкова кръв, колкото бе необходимо, за да го пропъдят от света на живите и да сринат мечтата му да се срещне отново с Ада. Впрочем той така и не успя да се свърже с онзи кочияш, който би склонил да ѝ предаде едно вече написано писмо от него.

Тялото на лорд Байрон се върна в Англия и с това изгнанието му приключи. Бе погребан в църквата „Света Мария Магдалена“ в Хъкнал¹⁷.

Прокълнатия поет не успя да изпълни замисъла си да се свързва с дъщеря си чрез

¹⁶ Мери Шели (1797-1851) – английска писателка, известна с романа си „Франкенщайн, или новият Прометей“, съпруга на бележития английски поет романтик Пърси Биш Шели (1792-1822). – Б. пр.

¹⁷ Малък град на 175 км северно от Лондон. – Б. пр.

писма, но Ада Огъста много дълго получаваше бележки, за които смяташе, че са от краля на феите, и които намираще в подарената ѝ от него музикална кутийка. В тях се разсъждаваше за живота ѝ и ѝ се оказваше помощ, за да се справя с трудните математически уравнения, които ѝ възлагаше да решава майка ѝ. Лорд Байрон така и не научи нищо за това, тъй като спеше вечния си сън.

ГЛАВА II

1834 г.

Мисля, че притежавам най-необичайната комбинация от качества, които ме правят превъзходна откривателка на стаените реалности в природата...

Първо: поради някаква особеност на нервната ми система възприемам някои неща така, както никой друг човек, или поне както малцина, ако изобщо има такива... Някои биха могли да говорят за интуитивно възприемане на скрити неща, т.е. на неща, скрити за очите, ушите и другите нормални сетива...

Второ: огромната ми способност да разсъждавам.

Трето: способността ми да се съсредоточавам... Не само насочвам цялата си енергия и съществуване в избраната от мен тема, а и се концентрирам върху всяка идея, независимо от източника на информация, включително от привидно маловажните.

*Обичната ти дъщеря,
Ада Байрон*

Красивата и висока девойка, която вече бе достигнала апогея на женствеността си, завърши писмото. Попи мастилото, за да не се разлее като взрив по хартията, вдигна листа пред очите си, за да го прочете внимателно, и се зарадва от приятното чувство, че нарежда дума след дума, за да състави дадена мисъл така, както едно уравнение съставя една математическа истина. Посланието ѝ беше грижливо написано, практически начертано подобно на архитектурен проект. В него имаше нещо, което караше сърцето ѝ да тупти по-бързо, когато пишеше. Това беше чувство, което тя никога не бе афиширала, но което вътрешният ѝ глас ѝ повтаряше всеки път, когато слагаше точка на поредното писмо – чувстваше се по-жива.

Ада Огъста Байрон притежаваше качества, каквито не бе дадено да имат останалите хора. Бе израсла с късмета да е красива, умна и богата, в заможното семейство и с добър характер. У нея сякаш се бе събрало на едно място всичко най-прекрасно, което животът може да даде на човека. Всъщност обаче това беше безпогрешно предначертано от майка ѝ фасада. Една Байрон трябваше да бъде еди-каква си, да изглежда еди-как си и да говори или пише по еди-какъв си начин. Ада не бе възпитана, а изваяна като съвършено произведение на изкуството.

Бе прекарала три години заточена в леглото си. Болестта, която я бе връхлетяла вечерта, когато се бе запознала с леля си Огъста, я осъди да стои неподвижна. Свирепите лечебни процедури, които прилагаше доктор Кинг, бяха изтощителни за крехкото момиче. Еликсирът, приготвян от билки, коняк, шери и опиум, сновеше из вените ѝ и си играеше с нея като човек, който прави измислен театър с невъзможни за възприемане същества – легнала на леглото си, тя видя да се подвизават пред очите ѝ творения и създания, които другите не виждаха.

Огорчена, че дъщеря ѝ месеци наред говори само за феите, които я навестявали в стаята ѝ, баронесата нареди да запечатат прозорците на Малъри Хол и да държат външната врата заключена. Въпреки това момичето настояваше, че вълшебните същества я посещават нощем и ѝ разказват за злочестините на братовчедка ѝ Медора.

Майка ѝ баронесата се слиса как Ада е научила, че момичето е забременяло и е избягало със съпруга на сестра си – скандал, който се разчу из цял Лондон.

Чрез един прислужник, успял да приспи зорката бдителност на баронесата, Ада получи вести от Медора, която, макар да беше уплашена, твърдеше, че се радва на добро здраве и че детето ѝ било дадено за осиновяване. Двойката живеела в изгнание във Франция. Оттогава не научи нищо повече за нея.

Всеки ден от тези три години беше затвор, в който тя не можеше да избяга от уроците по математика, наложени от майка ѝ. Изучаването на точните науки се засили. Учителите ѝ скоро си дадоха сметка, че тя решава сложни академични задачи. Доктор Уилям Кинг трябваше да изостави ролята си на учител, когато осъзна, че ученичката му го превъзхожда. Тогава Анабела отново помоли за помощ собствения си учител професор Френд. Ада трябваше да се подчинява безпрекословно на всяко решение на майка си. Не можеше да избяга както онзи път, защото краката ѝ бяха просто безполезни крайници, които се гавреха със състоянието ѝ. Малко по малко, чрез упражнения и постоянна работа с патериците, за да се научи да ходи отново, Ада видя, че тялото ѝ расте, бедрата ѝ се закръглят, а лицето ѝ отгънява. Заболяването ѝ остави само една малка следа – влачеше левия си крак. Но вместо да я притеснява, това ѝ беше приятно, тъй като придаваше известна елегантност на походката ѝ, сякаш тя караше света да я изчаква за минута.

Ненадейно, без да проумява, че времето следва неумолимо своя ход, баронеса Ан Изабела осъзна, че Ада е на същата възраст, на която тя бе представена в английското висше общество. Това я зарадва, но я и уплаши, защото я достраша да не би да изгуби контрол над дъщеря си, когато тя започне да участва в светски прояви, където ще общува с каймака на обществото на Англия. Но регентството, на което ѝ се бе паднало да бъде свидетел, когато сама опознаваше дворцовите среди, бе приключило и вече управляваше един съвсем различен крал от онзи, когото тя бе надживяла. Новият монарх Уилям IV, брат на предишния, беше противоположност на безличния първороден син. Убеден противник на пилеенето на средства, чужд на увеселенията и разгула на двора, той предпочиташе да води затворен живот и да набляга върху изучаването на науките. Анабела реши да отпусне малко юздите на дъщеря си, като разбра, че на слободията, върху чиято почва бе избуяло чудачеството на съпруга ѝ, е теглена черта. И така, на седемнайсет години, оздравяла от болестта си, Ада бе представена в обществото. Събитието бе коментирано от всички присъстващи в социалния клуб „Олмакс Асембли Румс“. И имаше защо – Ада представляваше съвременното поколение, образецът на новите повеи в Англия – дъщерята на Прокълнатия поет и на Принцесата на паралелограмите.

Скоро тя стана център на вниманието на младежите за женене, които се стичаха на баловете в Лондон. Ада възприе обноските и скъпоструващите вкусове на майка си. Разбра, че не само аритметичните уравнения са от значение – дрехите бяха нещо повече от средство за прикриване на голотата, бяха и начин да се представя като онзи уникат, какъвто тя представляваше в съответствие с благородническата си титла. Тя не само беше дама с изтънчени вкусове, а и дрехите ѝ бяха белег за социалното и финансовото ѝ положение – френското влияние бе удържало пълна победа по въпроса за разголените рамене и бележеше върховенството на неофициалните стилове, пращайки в забвение помпозните моди от предния век – брокати, дантели, пудри и перуки.

Ада бе прекарала този следобед в учене и в писане на писма до приятели и роднини. За това занимание бе облякла семплия си зелен костюм, който ѝ харесваше, защото ѝ

стоеше свободно и напомняше характерните дрехи на селянките в Лестършър. Докато се възстановяваше от болестта, тя обичаше да ги гледа на залез-слънце как вървят, понесли гюмове с мляко или големи пити сирене. Естествено, майка ѝ не гледаше с добро око на този зелен костюм, защото твърдеше, че ѝ придава плебейски вид. За нея обаче това бе начин да не се откъсва от селския живот, сред който бе израсла, беше белег за едно нейно съществуване, по време на което тя вярваше, че горите са населени с вълшебни същества.

Красивата девойка остави настрана последното писмо, за да се залови с едно изнурително и подчинено на строги правила изкуство – да се докара, за да отиде на бала в „Олмакс Асембли Румс“. Трябваше да отдели най-малко три часа, според нея откраднати от ученето ѝ, но приемаше това на драго сърце поради простия факт, че щеше да може да послуша музика – слабост, която майка ѝ не одобряваше. Ада никога не успя да угаси с учене своето увлечение по музиката.

Взе от гардероба си дреха от бял сатен с тъмnochервени декоративни елементи, които подчертаваха черната ѝ като въглен коса. Обичаше тази дреха, защото ѝ напомняше онези одежди, които по всяка вероятност са носили древните мъдреци от Средиземноморието. Женската мода бе открила вдъхновение в класическите стилове на кройките от Древния Рим, чиито дрехи падаха свободно от повдигнатата до бюста талия в опит да си съперничат с муселина на гръцките и римските статуи.

Двете с камериерката ѝ се заловиха да сложат в ред косата ѝ, която тя изпитваше истинско удоволствие да разресва. Хванаха я на висок кок, който пропускаше навън само някой и друг фитил, наподобяващ махагонова въздишка. Ада не можеше да пропусне едно тъй важно събитие, защото сезонът на баловете продължаваше едва няколко месеца. Най-често на тях я придружаваше майка ѝ Изабела, а ако не отидеше лично, изпращаше за придружител своето куче пазач, верния господин Пийбоди.

Докато прислужницата ѝ оправяше прическата, Ада се огледа в огледалото. Благодарение на него съзря една нова жена. И ненадейно чу гласа, който се явяваше изневиделица в живота ѝ – гласа на Вълшебницата:

„Огледай се, скъпа, чудесна си. Каквато майка ти винаги е искала да бъдеш.“

– Не, аз съм онова, което сама съм искала да бъда – отвърна Ада малко троснато.

Прислужницата вдигна поглед въпросително.

– Извинете, госпожице?

– Нищо не съм казала – измърмори Ада, като разбра, че се е разприказвала, играейки по свирката на вътрешния си глас.

Пак се огледа и за секунда доби увереността, че съзира усмивката на вътрешния си глас, който се наслаждаваше на собствения си злъчен сарказъм.

„Олмакс Асембли Румс“ беше социален клуб в Лондон. Не представляваше обаче просто един от многото. Не беше на почит заради това, че имаше честта да бъде сред първите, в които се допускаха както мъже, така и жени. Важността и реномето му се дължаха на това, че беше най-добрият сред ограничения брой клубове за двата пола, но само за хора от каймака на обществото. Беше просто мястото, където се ходеше, за да се покажеш, за да демонстрираш, че си част от елита, сцена, на която се събираха хората от аристокрацията и от кралското обкръжение. „Олмакс“ се намираше на улица „Кинг“, в район Сейнт Джеймс, и вече бе видял как пред вратите му дефилират каляските с хората, които бяха направили Англия еталон за добър вкус и за хубав живот. Името му беше поредният скроен от строгите канони на обществото номер, тъй като собственикът

му Уилям Макол поиска да освободи шотландското си презиме от бремето на неблагоприятното звучие, защото за деликатните аристократични уши то било грубо, и разместил буквите му. Работата на салона движеха група жени, които се самоназоваваха познавачките на добрия вкус и на правилата на етикета. Те бяха арбитрите на обществото, които решаваха кой заслужава да бъде приет в този ексклузивен клуб и кой не. Баловете, единствената дейност на клуба, се провеждаха в сряда вечер и на тях можеха да присъстват само хора, приети за членове. Притежанието на тъй ценния статус за членство отличаваше висшето общество от онези, които не принадлежаха към него, и беше безпогрешен знак, че съответният човек е не кой да е в Лондон.

Въпреки показността на събитието сградата беше скромна – наистина странен парадокс. Макар че това беше и алегория, тъй като по този начин се обясняваше, че парите не са ключът, за да станеш член на „Олмакс“, защото новобогаташи не бяха допускани. Да имаш благородническа титла, обикновено беше голямо предимство в очите на жените, които въртяха клуба, а да се представи препоръка, беше повече от необходимо. Не се правеха обаче пищни празненства с изискани и скъпи сандвичи, напротив, поднасяха се само прости закуски. И не се сервираше алкохол. Просто малко чай и лимонада – одобрените от строгите съднички питиета. Клубът „Олмакс“ беше най-добрият пазар в Англия, където можеше да получиш предложение за женитба.

Ада Байрон слезе от каретата, придружавана от една приятелка на майка ѝ и от дъщеря ѝ. Следваше ги нейният шамбелан, невероятният мистър Пийбоди, който по нареждане на баронеса Анабела не се отделяше от дъщеря ѝ.

– Панаирът на суетата – изкоментира госпожа Кинди, приятелката на Анабела, като видя как каретите с поканените на бала се нижат една след друга като на парад.

– Не ги обвинявайте, госпожо Кинди. Те са само числа, а като такива са създадени да бъдат цифри. В крайна сметка няма значение дали сме от висшата класа, от буржоазията или от новозабогателите търговци. Не забравяйте, че за парламента ще бъдем само цифри, лишени от силни чувства и от живот, освен от онези, които би могло да изпитва и притежава числото сто – обясни Ада, като застана до нея.

Мисис Кинди, дъщеря ѝ Каролина и мистър Пийбоди се обърнаха да я огледат. Жените, които клюкарстваха полугласно, и мъжете, които се перчеха, предвкусвайки завоеванията си, млъкнаха за малко. За момент между тримата прехвърчаха искри, но после всички леко се изсмяха.

– Странно момиче си ти – прошепна ѝ на ухото Каролина.

Ада вдигна рамене, беше ѝ станало забавно.

– Странно е непознатото. Да се надяваме, че някой вътре ще пожелае да склони да се обвърже с авантюрата да открие непознатото у мен – отвърна тя, без да придава особено значение на думите ѝ. Ада свикваше да се проявява такава, каквато беше в действителност.

Групата влезе в салона – огромна галерия, изкусно украсена като подарък за рожден ден – с дървени колони, опрени на стените, по чиято дължина се простираше килим на цветя, увенчан с декоративни мотиви, навявани от класическата духовност. Таваните направо се губеха, осветявани от огромни канделабри и грамадни златисти полилеи, чиито свещи озаряваха всичко, все едно бяха кръстоски със светулки. В дъното, на подиум, който наподобяваше последното стъпало към небето, се подслоняваха оркестърът и проникателните погледи на матроните от клуба.

Помещението беше изпълнено с младежи, които се смееха със зачервени от изпития преди идване пунш, и със свенливи госпожици, които копнееха да си намерят съпруг с

достатъчно големи доходи, за да се оцелее при този ритъм на живот. Тук бяха обаче и класическите персонажи от кралския двор, които от дълги години се занимаваха с разпространяването на клюките.

– Понякога се чувствам виновна за цялата тази пошлост – каза Ада на мистър Пийбоди.

Той изви нагоре едната си вежда и тя замяза на селски мост – дебела и крива.

– Прекрасна, твоето семейство пошлостите ги хруска още на закуска. Хайде, поотпусни се.

Групата си проправи път между присъстващите, поздравявайки познати и не толкова познати, които им целуваха ръце с неискрени комплименти. Ада се ограничаваше да изпълнява ролята си на дъщеря на прочутия поет и на изисканата дама. Правеше реверанси и отвърщаше със скромна усмивка, когато някой се унасяше във възпоминания за времена, за които тя нямаше абсолютно никакъв спомен. Усещаше, че тези мъже и жени говореха е носталгия за дните на празненства със серпантини при предишния крал.

– Не е работа само да се правиш, че уж участваш в разговора, малката. Трябва да се преструваш, че онова, което разправят, наистина ти е интересно – смъмри я старият приятел на семейството мистър Пийбоди.

– Тук ме привлича единствено музиката, една хубава книга несъмнено би ми била подобър другар в следобед като днешния – промърмори Ада.

Пийбоди ѝ намигна и посочи оркестъра. Канеха се да свирят котилъон¹⁸.

– В такъв случай остави това старо тяло да се наслади на единствената ти слабост – отговори ѝ той и ѝ предложи ръката си с лукава усмивка.

Ада го хвана за ръка и двамата тутакси се включиха в редицата. Както при всички празненства, балният танц бе сърцето на събитието – сложна и заучена последователност от стъпки в линия между двамата танцуващи, наподобяваща фойерверки заради цветовете на дамските поли, които, влачейки се по пода, издаваха звучен и ритмичен шум. Редиците двойки оформяха фигури една с друга и се придвижваха напред и назад в една и съща линия, като дамата и кавалерът ѝ ту се срещаха, ту се раздалечаваха отново. Дългите редици се предвождаха от двойка, която водеше балния танц, а останалите повтаряха нейните стъпки. В салона да изпълняваш тази длъжност, беше на голяма почит. Ада и Пийбоди следваха стъпките на популярния котилъон.

– Откри ли някой интересен екземпляр сред местната фауна? – попита Пийбоди, докато се разминаваше с нея.

– Да речем, че лондонската е рахитична и зле хранена за моя вкус. Малцина притежават необходимите качества, за да спечелят награда дори на селски панаир.

– Е, все някои прасета ги бива да бъдат окичени с панделка.

Ада се усмихна. Шишкото беше истински извор на саркастични идеи. Тя се чудеше как беше възможно майка ѝ да го държи до себе си, имайки предвид вкусовете му, които тя смяташе за греховни, но се отнасяше снизходително към тях. Мистър Пийбоди изведнъж извърна лице, като забеляза в дъното на салона група спорещи мъже. Изглежда, това не беше нещо необичайно. Ада остана с впечатлението, че са политици, адвокати или нещо още по-лошо.

– Виж ти що за птици ни е довял вятърът.

¹⁸ Старинен бален танц, подобен на кадрила. – Б. пр.

– Да не би някоя яребица, която си струва да бъде отстреляна днес от вас, господин Пийбоди?

– Далеч не, госпожице Огъста. Един странен призрак от нашето минало всеки момент ще се сблъска с нашето присъствие – промърмори полугласно Пийбоди, като я хвана под ръка и я накара да се завърти около себе си.

– Е, няма да се наложи, ако му обърнем гръб... – удивено отвърна девойката.

– Виж, такова нещо няма да направя за нищо на света! – отвърна Пийбоди и лицето му се окръгли още повече от изписалото се на него задоволство.

Оркестърът изсвири последните тактове и кавалерите и дамите в двойките се озоваха един срещу друг. Пийбоди и Ада се поклониха, той я хвана под ръка, за да я отведе, проправяйки си път между похапващи хора, които се смееха и се радваха на иначе скучния следобед с надежда да срещнат случайно целта си. Междувременно оркестърът засвири нещо ново за времето – валс. Нежен и мелодичен като водопад от пчелен мед и гледан с много лошо око от обществото. Тази музика бе донесена наскоро от Централна Европа от чужденци, които жадуваха да се впишат в затворения кръг на английските аристократи.

Изведнъж якият гръб на господин Пийбоди се блъсна в тъмно палто, което едва не се срина като отсечено дърво. Приятелят на майката на Ада се обърна сконфузено, за да се извини. Ада сведе глава със съзнанието, че случайността таи много превратни перипетии. Дватамата се озоваха срещу едно намръщено лице – това беше притежателят на тъмното палто.

– Никога не си бях представял, че ще се сблъскам със самия парламент. Така де... както му е думата – изтърси насмешливо Пийбоди.

– Виж ти, че това бил лакомият пес на баронеса Байрон. Май сега е пуснат и се мотае без каишка из Лондон. Това заслужава да се види, не всеки ден се удържа победа над Наполеон и не всеки ден можеш да се изплъзнеш от лапите на тази вещица – ядно изломоти мъжът.

Ада го огледа обстойно. Отначало не го бе познала, но скоро разбра, че стои пред Джон Кам Хобхаус, държавник, известен с радикалните си позиции в политиката, не много различни от тези на баща ѝ. Нямаше нищо чудно, че двамата бяха вървели по един и същи неравен житейски тротоар – Хобхаус е бил най-добрият приятел на баща ѝ още от училищната скамейка.

– Ще трябва да се извините, господин Хобхаус. Очите ви, изглежда, са стари и не виждате, че се намирате пред дама, пред почитаемата Ада Огъста Байрон. Естествено, грозните ви коментари по адрес на майка ѝ няма да говорят никак добре за вас, когато стигнат до ушите на баронесата – заяви Пийбоди и се отмести настрана, за да покаже крехката, но висока фигура на Ада.

Останалите мъже от групата поздравиха с вежлив поклон. Само Хобхаус застана пред тях с предизвикателен вид.

– Пет пари не давам какво ще си помисли тая злонравна жена, мистър Пийбоди. Известно ми е, че превивате врат пред нея, за да можете да оцелявате, но вие знаете, че това не е в моя стил. Още по-малко в стила на лорд Байрон, нима сте забравили, женичке в панталони?

Последното изречение зашлеви лицето на Пийбоди като плесница. Той извърна леко глава и затвори очи. Ада зяпна слисано.

– Разбира се, днес е лесно да се надъхвате и да говорите така... Не ви упреквам, почитаеми лорд Хобхаус, тъй като времето работи във ваша полза. Въпреки това ви

завиждам, и то много. Не мислете, че го правя заради нахъсаните ви писания, беззъбите ви нападки срещу двора или абсурдните ви проучвания за заколението на славната ни армия – тази женичка, както имахте любезността да ме наречете, ви завижда, че някога напразно е пожелала онова, на което вие сте се наслаждавали. Затова ви питам – хубаво ли ви беше, Хобхаус?

Мъжът с черното палто се нахвърли на Пийбоди като разпенен бик. Тогава една ръка го сграбчи за рамото и го накара да спре като закован. Детинското лице на Джон Хобхаус, вписано в едно старческо тяло, започна да се спихва. То изведнъж се състари, сякаш му бяха плиснали ведро петдесетгодишна помия. Тънките му устни се сгърчиха в гримаса на болка и тялото му се изпъна като натегната струна. Единствено ръката, която го стискаше за рамото, предотвратяваше надвисналата катастрофа.

– Намирате се пред дама. Един член на парламента би трябвало да проявява поне малко възпитание – каза мъжът с ръката.

Ада се обърна да го види и ѝ се стори, че го познава. Паметта ѝ започна да изброява лицата на мъже, с които се бе запознала, откакто бе представена в обществото. Когато стигна до числото 123, се появи името Уилям Кинг. Човек с любезна усмивка, единайсет години по-възрастен от нея, той вече бе оставил младостта зад гърба си. До него стоеше друг член на групата, господин Джордж Ормерод – историк, декоратор и неизменно присъстваща на празненствата особа. У господин Кинг най-много от всичко се набиваше на очи високият му ръст. Той несъмнено имаше благородна осанка, приятно лице и непринудени обноски и беше чужд на невъздържаните дърдорения. Лицето му беше бледо и сякаш имаше повече косми на бакенбардите, отколкото на черепа. А черепът му имаше махагонов цвят, който блестеше като току-що полирано благородно дърво.

– Може би дължите извинение на госпожица Байрон.

Джон Хобхаус извърна ядосаното си лице към девойката и изражението му се смекчи като с магическа пръчка. Откри в лицето на момичето прилика с приятеля си от ученическите години лорд Байрон. И за миг му се стори, че другарят му сякаш бе оживял.

– Най-искрените ми извинения, госпожице Байрон. Вие не носите вина за това, че баронесата ви е майка, нито сте длъжна да разбирате онова, което става тук. Затова съжалявам за непристойното си поведение – извини се Джон Хобхаус и се наведе да целуне ръка на Ада, вземайки ръката ѝ така, сякаш беше птичка в предсмъртни издихания. И погали кожата ѝ, като опипа кокалчетата на пръстите и дланта ѝ.

– Ценя работата ви в Камарата на общините. Прочетох памфлета ви за затвора „Нюгейт“ и се възхищавам на смелостта, с която се опълчвате срещу привилегиите на аристокрацията. Известно ви е, че майка ми е ревностен борец за социални права, може пък различията между двама ви да се притъпят и в бъдеще да заработите съвместно – ясно заяви Ада.

У мъжа настъпи коренна промяна, той я погледна със симпатия, но и с леко двоумение:

– Няма съмнение, че сте негова дъщеря, малката. Нека хората си чешат езиците, няма значение, това е най-хубавото нещо, което е могло да му се случи. – Мъжът се обърна да види оркестъра, който продължаваше да свири чужбинския валс, но малко двойки го танцуваха. И изкриви лице с досада. – Никога не танцувайте така, момиче. Дори баща ви бе скандализиран от перспективата хората да трябва да танцуват прегърнати на дансинга.

Не каза и дума повече, завъртя се на пети и ѝ обърна гръб. И се отдалечи, без да се сбогува. Ада продължи да наблюдава групата хора, наобиколили политика, между които беше и симпатичният мистър Кинг.

Няколко минути след срещата си с Уилям Кинг Ада разпита за него. В нейната група се разчу, че имал рента от хиляда лири годишно. Госпожа Кинди обясни на Ада, че той е уважаван мъж, но не е добра партия за нея предвид положението ѝ. Ада се почувства привлечена от ведрината, която излъчваха очите му, но скоро го забрави при новите тактове шотландски котилйон, който беше по-динамичен, по раздвижен, а това я принуди да седне по време на танца. През това време Джон Хобхаус стоеше достатъчно близо до нея, за да може тя да чуе един разговор между него и господин Ормерод, който се отдели от танцуващите за няколко минути, за да склони приятеля си да се присъедини към тях.

– Днес салонът се пръска по шевовете, господине – каза му той. – Че да бяхте се хванали да танцувате, да не би да ви се е привидял призрак?

– Ненавиждам да ви давам право, ала това, което видях, бе една душа от отвъдното, но въплътила се в живо същество: срещнах дъщерята на нашия обичан Джордж Байрон. И това, че я видях, бе като наказание за мен.

– Чуден човек сте вие – окая го мистър Ормерод. – Лорд Байрон умря преди петнайсет години. И с какво впечатление останахте от въпросното създание?

Политикът възви лице, погледна за миг Ада и погледите им се кръстосаха. Той веднага отклони своя и каза студено:

– Впечатляваща жена, млада и доста кльоцава, но с нещо от характерните черти на приятеля ми, особено в устата... Я по-добре да си тръгна и да ви оставя да се любувате на този глупав танц.

Ада остана на мястото си със своите не особено сърдечни чувства към него. Погледна нагоре към оркестъра и вътрешният ѝ глас прошепна в главата ѝ:

„Той крие нещо от теб.“

– Няма нищо тайнствено, аз съм точно това описание – тихо отвърна тя.

„Не, точно той знае истината.“

– Млъкни! – извика ядосано тя и удари полата си с юмрук.

– Ще го сторя, ако обещаете да танцувате с мен, госпожице Байрон – чу тя спокоен глас.

Ада вдигна поглед и се потопи в очите на мистър Кинг, очи на безбурно море, който опря коляно в пода пред нея с протегнатата ръка.

– Съжалявам... имах вътрешен разговор – извини се тя.

Уилям Кинг я улови за ръката и я вдигна от стола. Оркестърът засвири бавен валс от онези, австрийските. Ада обърна лице към стария приятел на баща си и като видя, че я гледа, обгърна с ръце гърба на господин Кинг, за да го покани да се впуснат в този „безнравствен“ танц.

– Обичате да си говорите сама на висок глас? Не се притеснявайте, аз го правя винаги, докато пресмятам моите числа, за да проектирам арки и сводове – обясни ѝ той с неподражаемо чувство за съучастничество.

– Питам се дали сте роднина на доктор Кинг от Брайтън, който ми беше наставник и учител и когото високо ценя.

– Едно и също име, различни хора. Уважавам доктор Кинг и обществената му дейност, но моето семейство, за разлика от неговото, е аристократично. То се знае, че всичко това изобщо не ме топли, поради което се занимавам с търговия и се отдавам

на мечти за свършени арки.

– Нима, господин Кинг, вие сте и физик, макар и любител?

– Само мечтател, госпожице Байрон. Човек, който иска да строи с тухли и да се наслаждава на селския въздух. Баща ми казва, че съм типичен случай на човек с провалени мечти, некадърен да уреди живота си, но той какво иска?... Понякога предпочитам разходка през изпълнената с тайнственост гора пред някакъв помпозен бал – каза Кинг. И сведе поглед. – Може би за вас този разговор е глупав.

– Това е най-красивото нещо, което съм чувала от мъж, мистър Кинг. Благодаря ви, че избрахте мен, за да ми го кажете. Дватама имаме повече общи неща от останалите тук присъстващи – отговори Ада и дари с мила усмивка мъжа, който се изчерви и понечи да сведе поглед, но очите на Ада му попречиха да го стори – тя го беше пленила.

Хобхаус се загледа в тях за известно време, вдигна рамене и се измъкна от салона.

– Нима няма да подариш голяма целувка на майка си? – попита баронесата, като влетя изневиделица в стаята на Ада, която скочи от стола си, щом чу гласа на родителката си.

Тя тъкмо бе седнала да пише писмо, заобиколена от най-обичаните си хора – Аристотел, Питагор, и от теоретичните им трудове.

– Майко! Не ми казахте, че ще идвате в Лондон... – смотолеви момичето, докато прибираше изписаните си листове в една книга.

Писмото до господин Кинг се налагаше да почака. Той ѝ бе станал интересен писмовен приятел. Не притежаваше нито блестящия ум и надареност, нито знанията на Ада и неведнъж тя го бе поставяла в неудобно положение в научни спорове, но беше непредвзет човек и най-вече – страстен поклонник на архитектурата. За нея беше жалко, че според мистър Пийбоди новият ѝ приятел, с когото си пишеше, беше просто благороднически син без бъдеще, лишен от наследство от баща си. Коментарите му допадаха на Ада, тъй като съдържаха крайно интересни логически разсъждения: „Би ли съществувал куполът на „Свети Петър“ без теориите на Аристотел?“, „Каква би била съдбата на парижката църква „Сент Шапел“ без законите на физиката?“, „Колко далече стоят математическите уравнения от архитектурата?... Само на един полъх от който и да е архитектурен чертеж“.

– Искаше ми се да ви направя изненада, скъпа – каза ѝ Анабела, като си свали ръкавиците и шапката, за да доближи бузата си с надежда, че Ада ще стори редното и ще я увенчае с целувка за добре дошла.

Ада, изглежда, още продължаваше да трепери, ужасена от „изненадата“ на майка си, тъй като смяташе, че става дума за един от нейните кръстоносни походи с цел промяна на някой закон в полза на народа. Откакто Ада се бе възстановила от лежането заради болестта, майка ѝ бе забравила за нея и се бе върнала към обществената си дейност.

– За мен е – тя потърси подходящата дума... – отрадno да ви видя тук. Какво стана с работата ви във фабриките, приемат ли промените в парламента?

– Законите в социалната област не са лесна работа. Да промениш скала, която от хилядолетия бива смятана за бог, не е просто. Имам предвид политиците, естествено. По-лесно е да промениш конструкцията на катедрала, отколкото закостенелите идеи на един или друг лорд – обясни тя, като седна на леглото на Ада.

Дъщеря ѝ се върна на мястото си пред писалището.

– Татко е бил лорд... и политик, ако не ме лъже паметта – намеси се тя с тих и спокоен глас.

Анабела отвори широко очи, толкова широко, че сякаш щяха да излязат от орбитите си.

– Баща ви беше различен, той беше реформатор. Искаше промени в тази страна. Може да е бил много неща, но никога няма да оскверня паметта му заради политическите му идеали, които дори извратеността му не успя да опетни – каза със сериозен тон Анабела.

Разговорите им за бащата на Ада бяха започнали няколко години по-рано, тъй като баронесата бе проумяла, че е невъзможно Ада да бъде представена в обществото, без да бъде свързвана с баща си. Не ще и дума, тя щеше да се нагърби да прокара онази версия, която смяташе за правилна.

– Запознах се с един от приятелите му, господин Хобхаус.

– Виж ти! Стариат Хобхаус! Точно той го прие у дома си, когато се разделихме и продадохме нашата къща. Точно той го придружи при пътуването му до Гърция, когато бяха млади. Заради това му влезе в главата глупавата идея да стане неин освободител. Може би, ако бе мислил другояче, още щеше да е жив... – изсумтя баронесата. После вдигна поглед и попита дъщеря си, гледайки я право в очите: – С какво мнение остана за него? Каза ли ти нещо за Джордж?

– Не много, майко. Той е неприятен човек с детински черти. Черепът му е плосък и широк, все едно че крие нещо. Личи си, че е коварен и трудно може да се разчита на него. – Ада направи това описание въз основа на постановките, залегнали във френологията, наука, която беше излязла на мода и тя бе изучавала. Тази наука уверяваше, че характерът на даден човек може да се опознае по формата на главата му.

– Разбира се, че той не е свестен човек в Божиите очи, скъпа. Той е грешник, който ще гори в пламъците на ада заради нечестивия си живот и за това, че е прикривал несправедния живот на други хора. Не само смятам, че сте си съставили правилно впечатление за него, а и одобрявам разсъжденията ви. Ада, вие сте най-добрата дъщеря – каза Анабела, като ѝ хвана ръката, както нейната майка го бе правила преди години. Страхът ѝ се бе уталожил, кайшката сложена и контролът пълен. Липсваше само една подробност, та положението да не се изплъзне от ръцете ѝ. – Затова реших да ви направя изненада. Тук съм, за да ви видя, естествено, но и защото размених няколко писма с една добра моя приятелка от години и съм убедена, че ще ви е интересно да се запознаете с нея. Тя е много специална жена.

Ада отметна глава назад учудена и изпълнена с любопитство.

– Много специална жена ли?

– Може би най-специалната в Англия – многоуважаемата Мери Съмървил. Знаех, че трудовете ѝ по математика и астрономия са ѝ създали ореол на известност, поради което помислих, че би било нелепо да не ви позволя да се срещнете с тази чудесна жена.

Ада понечи да произнесе някаква благодарност, но така си и остана със зяпнала уста, направо не можеше да намери думи – сбъдваше се една нейна мечта. Ако имаше пример, от който черпеше вдъхновение, това беше Мери Съмървил. Тя не само беше жена от висшето лондонско общество, а и най-изтъкнатата учена от своето поколение на световно равнище. Постиженията ѝ се радваха на признание по целия свят. Бе избрана за член на Кралското астрономическо дружество и на Ирландската кралска академия и за почетен член на женевското Дружество по физика и естествена история. Сам министър-председателят сър Робърт Пийл ѝ бе отпуснал парично поощрение от двеста лири годишно, за да продължи изследванията си в областта на математиката и астрономията. Тя заявяваше с гордост, че ако Кеплер е бил толкова признат, колкото е тя, днес астрономията би била майката на науките.

– Госпожа Съмървил ли...? Мислите ли, че има възможност да се запозная с нея?

– Възможността е повече от реална, тъй като тя има книга с посвещение за вас върху

първия си публикуван труд – „Магнетичните свойства на виолетовите лъчи в слънчевия спектър“. Тя самата желае да ви я връчи лично.

– Това покана ли е?!

– Както добре знаете, скъпата ни Мери Съмървил урежда събирания в дома си всеки първи четвъртък в месеца и кани на тях само професори и изтъкнати учени. Та тя самата ми писа, за да ви покани да присъствате на следващата сбирка – утре – гордо каза Анабела.

Ада притисна силно ръцете си о майчините. Не успяваше да изрази с думи радостта си. Само се наведе и лепна звучна целувка на бузата ѝ.

– Много благодаря, майко.

– Благодарете на жената, която го заслужава. Вие сама ще споделите с Мери Съмървил впечатленията си. Мисля, че ще бъде добре да отидем да потърсим едни хубави леки обувки и едно красиво ефирно шалче, за да подходат на това тъй значимо събитие. Имате ли нещо против да прекъснете заниманията си и да придружите майка си? – рече тя, като стана и протегна към нея ръката си с отворена длан – жест, с който я подканваше.

Ада я пое развълнувано. Двете жени излязоха от стаята. Ада заряза писмото, което смяташе да изпрати на мистър Кинг и да приеме поканата му следващия ден да се срещнат в парка. Отговорът остана забравен между листовете на дебелия книга по математика, като по този начин остави мистър Кинг да чака напразно отговор от нея и така прекъсна размяната на писма, които си бяха изпращали тези дни.

– Нищо не ми е предоставяло толкова убедително доказателство за вездесъщността на едно висше божество, каквото е Бог, както съжденията, залегнали в математическата наука и предоставяни на човека малко по малко – каза жената, без да извързва лице от чашата си чай. После вдигна очи и пред погледите на присъстващите се показаха два изящни зелени скъпоценни камъка. Острите черти на лицето ѝ лека-полека претърпяха промяна, на него се изписа усмивка и тя продължи беседата си. – И в последно време, когато висшата алгебра замести диференциалното смятане, мисля, че тези чудодейни дарове, предоставени на смъртните, трябва да са съществували във възвишения и всезнаещ вековечен ум на нашия Бог. И затова аз му се възхищавам и благоговеея пред него.

Присъстващите зашумяха одобрително. Всички гледаха дамата, която нямаше вид на специална, дори на ръст беше под средния, колкото за да съществува. Лицето ѝ не беше особено изразително, с изключение на очите – те бяха проникателни, дълбоки пещери на един интелект, който едва се показваше като връх на айсберг, задрямал в океана на мисълта ѝ. Говореше простичко и приятно. Най-характерното у нея беше непринудеността, с която коментираше без излишна скромност научните теми, а тя беше много добре информирана по тях. Изреченията ѝ в разговорите и беседите ѝ бяха добре подредени и силни – като оръдейни изстрели – и човек трябваше да си даде миг на размисъл, за да осъзнае, че слуша нещо изумително сложно от устата на една обикновена жена.

Мери Съмървил беше дъщеря на Уилям Джордж Феърфакс и на Маргарет Чартъри. Животът ѝ бе отражение на простотата, която тя проповядваше да се съблюдава във външния вид и в стила на живот, тъй като се бе родила в дома на вуйчо си, църковен служител в Джебърг. Баща ѝ бил вицеадмирал и като такъв – отсъстващ баща, който при раждането ѝ бил на кораба си в морето. Мери била отгледана от брат си, три години

по-голям от нея, в семейство със седем деца. Невероятно, но факт – научили я да чете, но не и да пише, тъй като смятали, че за една жена не е нужно да е чак толкова образована. Когато Мери станала на десет години, я изпратили в пансион, който не ѝ дал нито щастливи дни, нито добро образование.

Дамата остави чашата си на една маса зад себе си. Седеше на кресло до Ада, докато майката на момичето, докарана с най-хубавите си дрехи, се кипреше с кралска осанка на друго кресло и се радваше на току-що зародилата се близост между старата ѝ приятелка и дъщеря ѝ Ада. Мери се обличаше така, както говореше, чужда на лондонската помпозност. Тя самата се смяташе за „непоколебимо вярваща в чудото на Божията астрономия“. В семплата ѝ роба нямаше нищо по модата, беше украсена само с леки дантели на ръкавите и яката. Умното ѝ спокойно лице бе увенчано с коса, която вече побеляваше и която тя носеше опъната назад. Беше дама в пълния смисъл на думата, както и да се тълкува това.

Обратно на Ада, която бе получила системно образование, Мери се образовала, четейки всяка книга, която намирала у дома си. Не само че не била поощрявана от семейството си да чете, а дори я критикували, че си губи времето с несвойствено за дама занимание. Вуйчо ѝ, този от енорийската църква в Джедбърг, се възправил срещу предразсъдъците относно положението на двата пола и я образовал частно, така че Мери балансирала в живота си между получаването на академични знания и на умения, присъщи за една девойка, като пианото и рисуването, което ѝ преподавал художникът Александър Насмит¹⁹. Тъкмо този Насмит въвел Мери в обаятелния свят на математиката.

– Нека ви разкажа, момиче, как бях представена в кралския двор на науката, защото ние, жените, сме само придворни дами в този свят на академици мъжкарци в дълги тоги. Докато вземах уроци по рисуване при учителя Насмит, видях как той обяснява на друг ученик, че елементите на Евклид са в основата на перспективата в живописата – каза тя на Ада, като я хвана за ръка и я заведе пред една картина, окачена в салона на дома ѝ.

Картината беше средно голяма и имаше красива италианска рамка от златен варак, която играеше ролята на прозорец към един пейзаж. На него се виждаше част от улица „Принсес“ в Единбург, а в дъното личеше Кралската търговска палата. Беше въздушен пейзаж и авторът му Насмит, както личеше по подписа му, бе постигнал лекотата на панорамата чрез дълбочината на небето и перспективата на топографските характеристики, предадени много вярно. Гледната точка към улица „Принсес“ се губеше към старата част на града и се увенчаваше най-накрая с кулата на катедралата „Сейнт Джайлс“.

– Можете ли да го видите вие самата тук? – попита дамата, без да пуска ръката на Ада. Момичето остана смаяно от това, което виждаше на картината и което сякаш я привличаше като магнит. – Припомнете ми схващанията на нашия гръцки приятел.

Без да премигва, тя заговори:

– Общите концепции в елементите са: ако две неща поотделно са равни на едно и също нещо, то те са равни помежду си. Ако към равни се прибавят поотделно равни, получените резултати са равни. Ако се извадят еднакви от еднакви, остатъците са равни. Нещата, които съвпадат едно с друго, са равни помежду си, а цялото е по-голямо от която и да е своя част.

¹⁹ Александър Насмит (1758-1840) – изтъкнат шотландски художник пейзажист и портретист. – Б. пр.

– Правилно... Виждате ли геометрията, забелязвате ли перспективата? – попита госпожата, която не пускаше ръката ѝ, все едно че между тях преминаваше електрически ток и двете си предаваха не само познанието, а и обичта към него.

Изведнъж пред погледа на Ада простата картина на една улица започна да се превръща в линии и линиите взеха да се опростяват, докато всичко се преобрази в геометрични фигури. Сградите бяха правоъгълници, лодките – квадрати, куполът – триъгълник. Целият великолепен пейзаж стана чиста геометрия.

– Виждам точките... – отвърна Ада, като намери центъра, откъдето се появяваха линиите, убежната точка на перспективата.

– Първи постулат? – попита Мери.

– Права линия може да бъде начертана, като се съединят които и да е две точки. – И щом Ада каза това, оттам тръгна права линия по посока на сградите по улицата, после се появи друга и така всяка линия стигаше до убежната точка.

– Оттук разбрах нещо възхитително: че това важи не само за изкуството, а и за всичко, което ни заобикаля – обясни дамата учен, като отстъпи назад от картината и накара Ада да извърне лице. – Вторият постулат?

– Всеки отделен отрязък от права линия може да се изтегли до неограничена права линия...

Докато изговаряше това дума по дума, Ада забеляза, че насреща ѝ в стаята, в която се намираха, се появили прави линии, които се разбягваха безкрайно към убежната точка на погледа ѝ. Всеки предмет, всяка стена на стаята се превърна в линия...

– А сега, след като разбрахте, помислете за третия постулат. Изтеглете първата линия, която наблюдавахте...

– Ако е дадена отсечка от права линия, то може да се начертае окръжност с произволен център и радиус, минаваща през двата края на отсечката.

– Точно така, а сега превърнете вашата линия в окръжност...

– Би била огромна, колкото...

– Да, колкото Земята... Колкото планета – допълни тя и изви устните си, за да изпише на тях съучастническа усмивка. Ада видя ясно в ума си как тази гигантска права линия прави окръжност и образува планета. Беше толкова просто, толкова елементарно, че усещаше как целият ѝ живот и всичките ѝ проблеми се свеждат до това. – Така проумях, че дори най-сложната наука почива на прости основи. Перспективата в тази картина е същото, каквото е нашият живот – ако две неща поотделно са равни на едно и също нещо, то те са равни помежду си... както го е казал този велик грък. Това е залегнало в основата на познанието при астрономията и при други науки, това е било началото на всичко...

– Чудесно е. Толкова е просто, че не мога да повярвам – промълви Ада, като видя как всички линии, черти и форми, които бе създала в главата си, рухваха като картонена кула, за да я върнат в реалността.

– Не се лъжете, малката, когато аз проумях това, останах толкова обсебена от математиката, че родителите ми се бояха да не би здравето ми да пострада заради дългите часове учене нощем. Баща ми смяташе, че кълнът на абстрактната мисъл ще повреди рамката на женската ми природа. С други думи, че няма да мога да... А ето че се омъжих два пъти. Както ви казах в началото, цялото това величие, вложено от Създателя в астрономията и математиката, ме кара да мисля, че в такъв случай трябва да се радвам на простите удоволствия в живота, като на музиката например, или на един залез, или на една вечеря с приятели. Никога не забравяйте това – заяви тя, като я

потупваше по ръката и после я пусна след толкова знаменателното преживяване. Двете се върнаха по местата си. – Омъжих се за първи път за Самюел Грейг²⁰, когато бях двамайсет и четири годишна. Той беше морски офицер, който не проумяваше стремежите ми да добия повече знания. Имаше много ниско мнение за способностите на нашия пол и нито притежаваше познания, нито проявяваше интерес към някоя наука – разказа Мери на Ада, докато ѝ подаваше нова чаша чай. – Бог е велик и ми даде свободата – след три години Грейг се спомина. И тъй аз, с две деца, се върнах в Шотландия. Един приятелски кръг ме подтикна да продължа научните си занимания, особено уважаваният професор Джон Плейфеър²¹ и многообичаният ми професор Уилям Уолъс²² от Кралския военен колеж в Грейт Марлоу.

– Най-искрено ви съчувствам, изглежда, животът ви е бил низ от злочестини и ядове – учтиво ѝ каза Ада.

– Дъще, животът ми си е само мой. Нека не хвърляме вина върху никого. Не бих го сменила за нищо на света, защото в такъв случай бих била друга и никога не бих срещнала скъпия ми доктор Уилям Съмървил. Нищо чудно да бях станала непоносима надута баронеса, която се интересува единствено дали я одумват или не – каза ѝ тя на четири очи и ѝ намигна, след което се обърна да види баронеса Анабела, която продължаваше да разговаря с някакъв мъж. Ада се изсмя от сърце и се почувства влюбена до полуда в тази благонаправна жена. – Не ѝ казвайте нищо. Всъщност аз обичам и уважавам майка ви, но тя е прекалено... аристократична за моя вкус. Затова исках да ви видя, една фея ми каза, че сте невъзможна за обуздаване бунтарка и че сте докарали доста главоболия до главата на Принцесата на паралелограмите.

– О, Боже, госпожо! Кой е споделил с вас подобно впечатление?

– Нали ви казах, една фея – отново ѝ намигна тя. Ада се изчерви и от уплаха се изпоти. – Но тази фея трябва да е била здравомислеща, защото ни трябва повече бунтари и по-малко принцеси-консорт. По добър път вървите, малката. Дори скъпият ми доктор Уилям Съмървил е получил чудесни отзиви за вас от доктор Кинг.

Като чу името си, един възрастен мъж се обърна. Той седеше в един ъгъл на стаята и играеше на карти със свой приятел. Беше пълен и сбръчкан човек, но с лице на доволен гном. Нагласи очилата си и попита:

– Да, Мери?

Дамата се изсмя и поясни почти шепнешком на Ада:

– Глух е като пън, но не се подвеждайте, голям лекар е и голям астроном.

После се отдели от нея и високо отговори на съпруга си:

– Просто разказвах на дъщерята на Анабела колко добре се разбираме двамата!

Докторът одобри казаното и продължи играта си. Ада осъзна, че може да изпадне в ужасно заблуждение, като гледа доктор Уилям Съмървил, тъй като поради прекалено безгрижната му поза и лековатата му увлеченост по картите можеше да го окачестви като повърхностен или не проявяващ интерес към научните занимания на съпругата си. Той обаче беше съвсем друг човек – беше член на Британското кралско дружество и работеше като лекар в Кралската болница в Челси. Ревностен почитател на гръцкия език, ботаниката, астрономията и физиката, той имаше кръг от близки приятели, към

²⁰ Самюел Грейг – далечен братовчед на Мери Съмървил, руски консул в Лондон. – Б. пр.

²¹ Джон Плейфеър (1748-1819) – шотландски математик и географ – Б. пр.

²² Уилям Уолъс (1768-1843) – шотландски математик и педагог – Б. пр.

който принадлежаха Джон Плейфеър, сър Уолтър Скот²³, Дейвид Брустър²⁴, Джордж Еъри²⁵ и Джон Хършъл²⁶

– Ще ви доверя една тайна: аз също съм бунтарка. Казаха ми, че не мога да го направя, а го направих. През 1827 година лорд Бругам подаде молба от името на Дружеството за разпространение на полезни знания да ми се даде възможност да превода „Небесна механика“ на Лаплас²⁷. На този важен труд трябваше да се даде гласност в Англия, а изглежда, никой не проявяваше интерес да го стори. Тогава реших, че аз съм призвана да го направя – каза дамата със спокоен глас, като прилив без вълни. – Ала отидох подалеч от това да направя обикновен превод, обясних в подробности използваната математика от Лаплас, който беше непознат за повечето английски математици, те смятаха, че числата служат единствено за пресмятане на данъци. Като приключих, се оказа, че се е получил том с библейска големина, прекалено обемист, за да бъде публикуван от Дружеството за разпространение на полезни знания, поради което добрият ми приятел Джон Хършъл препоръча отпечатването му на издателя Джон Мъри. Книгата излезе и мигом пожъна успех.

– Защо го направихте, госпожо? Защо плавахте срещу течението?

– Защото бях бунтарка... Женските поли движат важните неща в света. Като започнем от яденето, любовта и децата. Не видях необходимост да се ограничи само с това, защо пък да не овладеех и математиката или астрономията?

– Интересна теория, но в моя случай би било истинска беда, истинско проклятие, което би прогонило всеки мой кандидат. Никой не иска да се жени за по-умна от него жена.

Този път прихна Мери:

– Ние винаги сме били по-умни, но тъй като мъжете са много глупави, не го знаят.

Двете се изсмяха едновременно и смехът им отекна в салона. Майката на Ада се обърна, за да ѝ хвърли поглед, който не одобряваше това нейно поведение.

– Все ще намерите своя крал.

– Моля? – попита Ада с учудване и любопитство.

– Добре де, своя съпруг. С две думи, можем да отидем някоя вечер да послушаме хубава музика. Докторът е глух и заспива, така че ми трябва другарка, която, като хърка, да не дудне по-силно от тромбона. Какво ще кажете да ме придружите?

За Ада срещата с Мери Съмървил бе нещо прекрасно. Не само откри съмишленичка, учителка и приятелка, а и човек, който можеше да я разтовари от бремето да гледа как майка ѝ непрекъснато ѝ върви по петите.

Звуците от пианото затанцуваха из театъра. Бяха като пеперуди, които елегантно поклащат крила. Непознатите ноти на алегро, с което завършваше последната част на композицията, ги поразиха. Игра на ниски тонове, груби като каруцар, засенчи всичко останало. Пламенността на Франц Шуберт, този немец или австриец със срамежливи

²³ Сър Уолтър Скот (1771-1832) – именит шотландски писател, автор на исторически романи, сред тях рицарският „Айвънхоу“. – Б. пр.

²⁴ Дейвид Брустър (1781-1868) – шотландски физик, математик, астроном, допринесъл за развитието на оптиката. – Б. пр.

²⁵ Джордж Еъри (1801-1892) – английски астроном и математик. – Б. пр.

²⁶ Джон Фредерик Хършъл (1792-1871) – английски математик, астроном, ботаник, фотограф. – Б. пр.

²⁷ Пиер-Симон Лаплас (1749-1827) – виден френски математик, астроном и физик. – Б. пр.

очилца, изпълни Лондон с красотата на своята фантазия „Скиталец“. На лицата на присъстващите бе изписано благоговение. Някои дами сръгаха хъркащите си съпрузи с лакът, за да ги предупредят, че концертът ще приключи всеки момент и че не искат да ги излагат с тези техни хъркания, които се чуваха отчетливо в залата. Ада извърна сияещото си лице. Почувства, че всяка част от концерта е била изпълнена за нея. Госпожа Съмървил също не оставяше изражението ѝ на духовна наслада да се разсее. Може числата да бяха страст и живот и за двете жени, но в тези партитури имаше скътано нещо, което успяваше да изтръгне от тях не една въздишка. Ако Бог бе устроил света с математическо съвършенство, трябва да го бе сторил в музикален ритъм.

Бяха отишли да слушат това изпълнение в „Ройъл Опера Хаус“ – модно място по-скоро за да се покажеш и да те видят, отколкото за да слушаш музика. То се знае, музикантите, които гастролираха там, доведени от континента да свирят излезли на мода творби, смятаха, че англичаните са стадо крави, петимни само да хрупат трева, които не притежаваха и ей толкова чувствителност, за да слушат едно тъй изтънчено произведение. Но приемаха да свирят заради доброто заплащане.

– Може да отидем отзад, за да си поговорим с маестрото – рече Ада, докато ръкопляскаха на чудесната изява на музикална вещина, на която бяха присъствали.

– Дали ще ни се удаде възможност, хубавице? – зачуди се дамата, докато предаваше шапката и ръкавиците си на една от дъщерите си, която бе дошла да я придружи.

– Понякога се явяват предимства, когато носиш името на рода Байрон.

– Внимавайте с това, малката, защото и сега познавам двама-трима членове на парламента, петимни да изровят костите на баща ви, за да ги изгорят, все едно че е бил последният бунтовник на Кромуел.

– Вие, шотландците, не бихте имали нищо против, нали, учителке? – отвърна тя леко съучастнически.

Между шотландците и англичаните съществуваше странно отношение, хем се обичаха, хем се ненавиждаха – както се отнасят един към друг отдавна женени съпрузи.

– Злъчен език имате. Майка ви е изтрила всякаква следа от греховната кръв, но понякога не може да се бори с неизбежното.

– Бунтарка ли? – отвърна с въпрос Ада, докато си слагаше ръкавиците, за да си тръгнат от ложата, откъдето бяха слушали концерта. – Това не ми е от баща ми, а от една учителка, която иска да дава уроци на академиците от Оксфорд.

– Непоправима сте, малка ми Ада. Щом сте станали такава при строгия контрол от страна на майка ви, се чудя какво чудовище бихте представлявали без подходящото възпитание. Човек, който със сигурност би ме очаровал.

Двете жени се засмяха, опитвайки се да сподавят в шепи смеха си и да не привличат вниманието на останалите присъстващи. Макар че между тях съществуваше значителна възрастова разлика, двете бяха успели да установят безпримерно съучастничество.

– Разкажете ми за този младеж Кинг. Изглежда, проявява интерес към вас – подкани я Мери Съмървил.

– Госпожо Съмървил, господин Кинг далеч не е младеж. Той би се поласкал, че го смятате за такъв. По-възрастен е от мен с единайсет години. Затворен човек е и единствената му надежда и мечта е да може да строи вили или мостове. Семейството му май го е лишило от наследство. Материалното му състояние се люшка между недоимъка и несигурното бъдеще. Майка ми, естествено, не одобрява това, че ме ухажда. Май иска да ме представи на някой още по-стар херцог или граф, но който притежава повече поземлени имоти.

– А какво ви казва сърцето, малка моя? – прошепна на ухото ѝ астрономката.

Ада се спря в коридора и се облегна на една стена, която сякаш се крепеше на изящен канделабър от кристал и златист метал. Лицето ѝ се извърна към един ъгъл, за да избегне погледа на новата си учителка.

– Господин Кинг безспорно е чувствителен човек с добро сърце. Но е напълно чужд на онова, което представлява интерес за мен в живота. Как бих могла да съчетая научните си занимания с ролята на предана съпруга?

Шотландката положи ръка на рамото на Ада. Този жест я накара да посрещне погледа на жената и да се потопи в сините ѝ, но топли като вечерен огън очи.

– Не сме създадени да мислим, ролята ни е да се подчиняваме...

– В такъв случай редното е да послушам майка си и да приема поканата на херцога, който мяза на стар дънер, така ли?

– Казах, че така сме били създадени, а не че сме приели това положение. Нека споделя с вас една прекрасна история. Скъпият ни доктор Съмървил ми я разказа, когато реших да превода „Небесната механика“ на Лаплас, тъй като той изпитваше съмнения, че аз съм подходящият човек за тази работа, защото на този труд нямало да се гледа като на сериозен трактат, щом е бил преведен от представителка на нашия пол. Та по времето на най-големия разцвет на Александрия, в първите векове след Христа, живяла астрономката Хипатия, дъщеря на математика и философа Теон Александрийски, която учила математика под ръководството и наставленията на баща си.

– Чувала съм за нея. Споменава се в някои книги, които ми даде майка ми.

– Тази жена оглавявала Платоновата школа в Александрия и била повлияна от възгледите на философа Плотин. Учела, че съществува една крайна реалност, намираща се отвъд обсега на нашата мисъл. Че целта на живота е да се стремиш да достигнеш тази последна реалност, която никога не би могла да се опише с точност – обясни лейди Съмървил и я хвана за ръката, докато продължаваха да слизат по стълбите. Сегиз-тогиз, като се разминаваха с някой познат, двете само го поздравяваха с поклон. – Плотин проповядвал настоятелно, че хората, които не притежават умствената способност да разберат напълно тази последна реалност, не биха били способни да проумеят и последствията от съществуването ѝ.

Ада спря. Всяка дума отекваше в главата ѝ като земетресение. Погледна учителката си и попита:

– Защо ми разказвате това, лейди Съмървил?

– Защото тя, тази жена, никога не престанала да проповядва онова, в което вярвала. Дори била убита от фанатици християни, които мислели, че да разбереш механиката на небесата, е езичество. Явно са грешили, тъй като в свършените цифри на астрономията е скрит сам Бог.

– Продължавам да не разбирам...

– Моят въпрос е: има ли нещо, което да ви завладее дотолкова, че да се съгласите да умрете за него, както направила Хипатия? Нима вашето залягане над учебниците е по-важно от потребността да се намери тази последна реалност?

Двете жени бяха стигнали до преддверието на театъра. Ада Байрон не смогна да намери отговор, стана ѝ ясно, че прави единствено онова, което я бяха научили да прави – да учи. Беше много различна от наставницата си, която черпеше знания от любов към познанието, от стремеж да търси тази крайна реалност.

– Не зная, госпожо. Не зная – отвърна откровено момичето.

Мери Съмървил прие искреността ѝ, като ѝ се усмихна и я потупа ласкаво по рамото.

Двете излязоха на улицата да потърсят файтон и за известно време оставиха мълчанието да бъде техен спътник. Дъщерята на Съмървил успя да спре една кола.

– Мисля, че ще бъде чудесно да ни правите компания в петък на вечеря у нас, скъпа.

– Смятате ли, че на тази вечеря ще намерите отговор на въпроса си?

Преди да се качи в колата, Мери изстреля:

– И аз не знам, нямаше ли светът да е скучен, ако знаехме отговорите на всички тайни, които ни заобикалят?

Естествено, Ада прие поканата. Не можеше да огорчи скъпата си приятелка, макар че всъщност не изпитваше желание да общува с никого. А и майка ѝ нямаше как да откаже – тя се чувстваше отритната при новата близост, която се бе зародила между учената дама и нейната дъщеря, все едно че вече беше непотребна.

На Ада не ѝ се искаше да посети семейство Съмървил заедно с майка си, тъй като тя не престава да я кори. Но Анабела се притесняваше най-вече от това, че дъщеря ѝ бе получила писма от господин Кинг, макар че им бе отговорила лаконично и уклончиво. Едно от дългите писма, изпратени ѝ от този човек, който явно се бе увлякъл по нея, бе засечено от майка ѝ и тя го прочете с раздражение. Когато свърши, Ада погледна майка си, която бе потънала в мълчание. Баронесата заяви намръщено:

– Този мъж се домогва до зестрата ви и до общественото ви положение. Би било разумно да го приканите да престане да ви пише, тъй като по мое мнение сте му отговаряли прекалено любезно.

– Майко, отговаряла съм му съвсем сбито и без намерение да го огорчавам.

Баронесата изви лице – не можеше да повярва на дъщеря си. Беше свикнала тя да отрича някои неща, които, изглежда, вършеше тайно от нея.

– Той няма вашето обществено положение. Надявам се да го проумеете, Ада Огъста. По-добре идете да се облечете за събирането у госпожа Съмървил.

Майката и дъщерята пристигнаха в уречения час и се представиха най-тържествено в салона на госпожа Съмървил, и двете докарани като изискани дворцови дами. Астрономката ги посрещна радушно в семплия си тъмносин костюм, който я правеше да прилича на монахиня. Не се задържа дълго с ученичката си, тъй като беше пределно ясно, че трябва да окаже внимание на още няколко гости.

След като се позавъртя сред познатите на Мери Съмървил и се почувства пренебрегната при разговорите по научни теми, Ада седна в един ъгъл. Като я видя сама, Мери Съмървил отиде при нея – изглежда, се радваше, че могат да са заедно. Седна до нея и двете подхванаха задушевен разговор за пътуванията си, за нови книги и за музиката на Шуберт и Бетовен. Говореха толкова непринудено и оживено, че привлякоха вниманието на един наскоро влязъл в салона мъж, който няколко пъти им бе хвърлял любопитни погледи. Той беше възрастен, с пълно кръгло лице и леко издадена челюст, като булдог, готвещ се да захапне. За фасата носеше широко открито чело, завършващо с дълбоки и умни очи, обрамчени от рунтави вежди, които му придаваха високомерно изражение. Отзад на тила му никнеше буйна бяла коса, която се преплиташе като паяжина и покриваше ушите му с гъсти бакенбарди. Имаше небрежен вид, макар да си личеше, че костюмът му не е какъв да е. Все едно че беше спал облечен с него, и то преди две седмици. Мъжът пристъпи и попита без предисловия:

– За какво ѝ говорите, госпожо? За какво си приказвате? Какво си шушукате с тази госпожица? Това може да е вашият дом и за доктор Съмървил това ви поведение може

да е безобидно, но трябва да ви напомня, че да си клюкарствате, е невъзпитано, момиченца – изръмжа мъжът, като вдигна бастуна си, за да ги посочи.

Ада остана слисана от грубите му думи.

– Момиченце ли ме наричате, професор Бабидж²⁸? Може да си правите всякакви аритметики с годините ми, ако щете да ги делите на две, и пак ще съм на такава възраст, че да затворя тая ваша голяма уста. Но щом проявявате интерес, говорим за музика – заяви Мери, развеселена от дързостта на стария мърморко.

– За музика ли! Тогава имайте добрината да говорите високо и ще проумееете, че не всички тук споделят тези ваши вкусове като теми за разговор. Няма особена полза човек да си чеше езика на тази тема, която само омързеливя и изпортва англичаните. Но мисля, че малцина са на моето мнение – че музиката е същинска напаст за младежта.

– Щом се чувствате толкова вещ в областта на морала, професоре, защо не прочетете някоя и друга лекция на тази ваша младеж за истинските ценности, защо отказвате да преподавате повече в Кеймбридж?

– Чиста загуба на време! Младите студенти са до един пияници и гуляйджии. Нашият крал Джордж Четвърти успя да съсипе цяло едно поколение, което повече гледа да се надува като паун, отколкото да заляга над науката.

– Ами променете това общество. Вие имате тази възможност, професоре...

– Не ме изкушавайте с глупости, госпожо. Ще се наложи да кажа на мистър Съмървил да ви завърже за кухненската печка, за да престанете да бъдете такава драка.

– Със сигурност го желаете горещо, професор Бабидж, но сте наясно, че всъщност се топите от ревност, защото аз винаги ще бъда по-добър математик от вас.

Мъжът се изправи, пуфтейки като бик, и застана в предизвикателна поза до Мери Съмървил. Ада го гледаше уплашено, с увереността, че този човек, който излъчваше черна аура, се кани да причини зло на учителката ѝ. Забеляза, че лицето на мъжа се изкривява в гримаса на неприязън, която можеше да съперничи с образите на страшилищата от пъкъла. Ада се обърна към съпруга на Мери, който, както винаги, димеше преспокойно и невъзмутимо с лулата си. Учудваше се, че той допуска подобно нещо да се случи в дома му. Питаше се кой е този ужасен човек. Преди да успее да извика за помощ или да се намеси, наставницата ѝ и старецът започнаха да надават пронизителни викове, за които тя осъзна със закъснение, че всъщност представляват кикотене.

– Виж, това беше смехотворно, госпожо! Вие по-добра от мен! – изръмжа беловласият мъж, без да престава да се превива от смях.

Мери се бе развеселила, но забеляза, че Ада е пребледняла.

– Не се смейте, професоре, нали ви е добре известно, че аз успях да направя изчислението на логаритмите с по-голяма точност от вас – предизвика го дамата, като в същото време хвана Ада за ръката, за да я привлече да следи разговора по-отблизо.

Пълният мъж с недодяланите обноски се тръшна на един стол така, както носач стоварва тежък чувал в каруца.

– Вие няма как да не сте наясно, че не можете повече да излизате на глава с мен. Когато заработи моята машина, аз ще стана далеч по-точен от което и да е човешко същество – заяви той, като посочи грубо и невъзпитано госпожа Съмървил, която явно

²⁸ Чарлс Бабидж – английски математик, изобретил сметачна машина, която предшества компютъра. Първата програма за нея е създадена от героинята на този роман Ада Лъвлейс Байрон, призната по-късно за първия програмист в света. – Б. пр.

беше обръгнала на отношението на този мъж към нея.

– Винаги все същата песен: „Когато заработи моята машина, ще направя това... или ще направя онова“. Остава само да се надяваме, че ще заработи, професоре.

Мъжът потропа с бастуна си по пода, за да привлече вниманието на един прислужник. Той се появи с малка чашка шери, която професор Бабидж мигом гаврътна. Мери Съмървил не сваляше гарда, тя беше като боксьор, КОЙТО изчаква противникът му да се посъвземе, за да му се нахвърли отново.

– За бога, крайно нужно ми беше да си смажа гърлото!

– Не споменавайте всуе името на Господа Бога, професоре, че ще взема да ви изгоня с ритници от този дом – тросна му се госпожа Съмървил.

– И с кого тогава ще се забавлявате тъй добре, госпожо? Да не би глупавата ви шотландска глава да си мисли, че ще имате по-добър противник от мен? – отвърна ѝ той, като поиска отново да му напълнят чашата.

Тогави Мери Съмървил привлече Ада към себе си, за да я представи на стария професор, който изобщо не се опита да стане от стола си, за да я поздрави.

– Разбира се, че имам по-добър противник от вас – най-добрата математичка в Англия, един от най-блестящите и обещаващи умове на бъдещето ни. Представям ви госпожица Ада Огъста Байрон, професор Чарлс Бабидж.

Ада се поклони за поздрав и подаде ръка на стареца. Той се загледа в нея, без да я поеме, за да я целуне. Вдигна рамене и отпи от чашата си.

– Приберете тази ръка, малката, че някой ще ви я открадне.

Ада почувства пълно презрение към този човек. Никога не се бяха отнасяли така с нея. Може за наставницата ѝ старият мърморко да беше развлечение, но тя, отрасла в обстановката на най-строг етикет, не приемаше подобни прояви на наглост. Беше на косъм да му обърне гръб и да си тръгне, но преглътна, погледна как се държи астрономката и си спомни историята за Хипатия, която Мери Съмървил ѝ бе разказала. Нима щеше да допусне към нея самата да се държи пренебрежително подобен човек? Пък дори да беше голям учен?

– Като чух името ви, професоре, размислих дали не е редно да си променя мнението за слуховете, които се носят за вас. Никога не бях смятала, че има нещо вярно в тях, тоест че вие сте чудак, който се занимава само с налудничави проекти. Но май излиза, че са верни и че би трябвало да ви вкарат в старчески приют – злъчно отговори Ада.

Професорът извърна глава, нямаше вид на засегнат. Забеляза яда на момичето и го оцени подobaващо. Беше човек, видял и чул много. Беше погребал пет деца и жена си. Нямаше какво повече да губи. Още по-малко пък – в стълкновение с една аристократка.

– Не се правете на обидена, момиче. По-добре вървете да поплачете на рамото на майка си за това, че този старец ви е оскърбил. Ако искате да си имате вземане-даване с възрастни хора, няма да е лошо и вие да се държите като такава.

Мери Съмървил стисна Ада за рамото. Девойката явно гореше от желание да му удари плесница.

– Кой тук е безотговорният, професоре? Разказвали са ми, че вие сте прахосали седемнайсет хиляди лири от хазната... колкото струват двацет и два парни локомотива на Джордж Стивънсън. Не мислите ли, че с тези пари можехме да подпомогнем много нуждаещи се хора?

Тогави Бабидж стана. Стисна зъби, притвори очи и изсумтя троснато:

– Други времена ще ме съдят.

– Защо да чакаме дотогава? Да не би да ви е страх да ви съди жена?

Възцари се гробно мълчание. Мери Съмървил плесна с ръце и привлече вниманието на гостите си:

– Време е да минем на масата.

Когато Ада Байрон видя, че са ѝ определили да седне до противния доктор Бабидж, понечи да се извини и да си тръгне, но майка ѝ беше увлечена в разговор със свой стар приятел. Разбра, че не може да се откопчи от тъй неприятната ѝ компания. Опита се да си даде вид, че нищо не е станало, и седна на мястото си примирено, но изискано. Старецът пристъпи до нея, придърпа грубо стола си и се стовари просташки на него. Сграбчи салфетката и я провеси на гърдите си. Без да предложи и на нея, си наля вино и го изпи на един дъх. Ада се бореше със себе си, за да не се извърне и да му даде да разбере, че е отвратена.

– Не бъдете невъзпитана, малката. Разкажете ми с какво прахосвате свободното си време като аристократка – подкани я Бабидж.

– Със сериозна научна работа, професоре. Все едно да се каже на госпожа Съмървил, че трудовете ѝ са само развлечение – отговори подразнено тя.

– Вие пък сега! Ще ви разкажа нещо, поради което не вземам на сериозно учените палячовци. Една сутрин в магазина на един книжар се засякох с доктор Уоластън²⁹. И му зададох следния въпрос: „Ако два обема водород и един обем кислород се смесят в чаша и посредством механичен натиск могат да бъдат кондензирани до смес със специфичното тегло на водата, при тези обстоятелства газовете ще се съединят ли и ще се получи ли вода?“. Не можете да отречете, че въпросът беше повече от интересен.

– Не ще и дума, професоре.

– И тогава доктор Уоластън попита: „А вие какво мислите, че ще се случи?“. Отговорих му, че ще се съединят. „Не виждам никакво основание, за да се прави такова предположение“, отвърна ми той. Тогава го попитах дали смята, че си струва да се извърши експериментът. Отговори ми, че не, тъй като считал, че несъмнено няма да се окаже успешен. След няколко дена зададох същия въпрос на сър Хъмфри Дейви³⁰. Той мигом отговори: „Ще се превърнат във вода, разбира се“. Попитах и него дали си струва да се извърши експериментът. Отбеляза, че би бил добър експеримент, но едва ли е нужно, тъй като очевидно би бил успешен.

Ада се изсмя, нямаше как. Бабидж последва примера ѝ, жестикулирайки несдържано. Изглежда, ледът между двамата започваше да се топи.

– Можете ли да си представите, че такива отговори ми бяха дадени от най-авторитетните умове в кралството? Щом те мислят така, значи сме загубени, госпожице. Предпочитам отговорите да ги дава машина.

– Машина ли? Да не би да намекувате, че е възможно да се създаде уред, който да дава отговори на научни въпроси? – възкликна Ада силно заинтригувана. Сещаше си как майка ѝ ходеше по фабриките. Спомняше си ония огромни машини, които вършеха работата на човека при преденето или в произвеждането на различни предмети. Предложението на стария професор не ѝ се стори неуместно.

– Не само че го мисля, а и съм наясно, че може да се направи. Аз самият съм я направил.

– За този проект ли сте изразходвали парите? Конструирате мислещи машини, така

²⁹ Уилям Хайд Уоластън (1766-1828) – английски химик и физик, открил елементите паладий и родий. – Б. пр.

³⁰ Сър Хъмфри Дейви (1778-1829) – английски химик, проучвал свойствата на някои газове. – Б. пр.

ли? – Момичето се обърна с цяло тяло към него.

Бабидж приглади колкото коса му беше останала, придаде си важност и заговори с преливащ от разпаленост глас:

– Проумях колко неточни са направените от различни хора изчисления на логаритмите. Седях си аз в една от стаите на Аналитичното дружество в Кеймбридж в своеобразно душевно състояние на замечтаност, със сведена глава и с разтворена пред мен логаритмична таблица. По едно време в стаята влезе един колега от дружеството и като ме видя задрямал, извика: „Ей, Бабидж, какво сънувате?“. На което аз отговорих: „Мисля, че всички тези логаритмични таблици биха могли да се изчислят от машина“. И то се знае, той се изсмя.

– А вие какво направихте?

– Разработих диференциална машина, която да изчислява логаритмите с такава точност, че да бъде по-съвършена от хората – самодоволно отвърна той. Ада остана със зяпнала уста. Помисли си за онзи малък механизъм от зъбни колела, чрез който една метална балерина може да танцува, като част от невъобразимата машина, дадена ѝ като дете от крал Оберон. Спомни си разговора си с него за цивилизация, движена от „магически“ машини. Разбра, че е искал да ѝ каже именно това – същото, което сега ѝ казваше професор Бабидж. – През 1819 година интересите ми бяха насочени към астрономическите прибори като астролаби и телескопи. Тогава се почувствах раздвоен в идеите си. Несъмнено те бяха повече от точни за разработването на план, целящ съставянето на таблици, като се прилага методът на крайните разлики посредством механични средства. Машината е способна да извършва сложни операции, като използва единствено действието събиране. Обнародвах това откритие в документа „Записка за използването на машини за изчисляване на астрономически и математически таблици“, но май никой от Кралското астрономическо дружество не го прочете, нито прояви някакъв интерес.

– Но те не са с всичкия си! Не осъзнаха ли каква голяма крачка напред предлагаште? Все едно първобитен човек да изложи пред племето си идеята да се използват сечива като нож или заострен камък... Членовете на Кралското астрономическо дружество трябва да са слепи.

Начумереното лице на Бабидж се разтопи в необичаен жест на гордост и възхита. Той погледна красивите очи на Ада, без да може да проумее как едно деветнайсетгодишно момиче схваща идеите му по-добре от непоносимите академици.

– Съветът на Кралското астрономическо дружество е пасмина от мъже, които се избират взаимно в една канцелария, след което отиват целокупно да вечерят по крайбрежието, за да се ласкаят един друг, да си чешат езиците в обсъждане на виното и да си раздават медали поголовно. – Ада оцени сарказма. Всъщност този стар мърморко не изглеждаше чак толкова различен от бунтарката, каквато беше тя. – Вижте, госпожице Байрон, аз бях твърдо уверен, че са го разбрали. През двайсет и трета година получих златен медал от същото това Кралско астрономическо дружество за проекта на моята диференциална машина и министърът на финансите отпусна обществени средства за конструирането на такъв високоефективен уред. Този двигател щеше да бъде в състояние да изчисли всички таблици, с които се пресмяташе по света, като плановете ми предвиждаха и печатащо устройство, за да може резултатите да се подават автоматично. – Старецът се умълча и се вторачи пред себе си с изцъклени и напълно безизразни очи. Ада реши да не го притеснява, изглежда, че по време на разказа му нещо бе събудило у него някакви спомени. – Но 1827-а бе годината на трагедията – споминаха

се баща ми, жена ми и две от децата ми. Уелингтънският херцог, министърът на финансите и други членове на правителството посетиха работното ми помещение, за да видят творението ми със собствените си очи. Аз бях разработил само част от него, но то все пак действаше. Прецениха, че не било достатъчно... Средствата се изчерпаха, а с тях и мечтата ми да го довърша. – Ада Байрон не откъсваше поглед от мъжа, който изглеждаше раздут като спукан балон. Той остана така известно време – с празен поглед. После се оживи и удари по масата. – По всяка вероятност предпочетоха да окажат подкрепа на някакви загубени музиканти, или да поставят глупави опери от чужденци, които само сеят зараза сред нашето общество.

На Ада не ѝ се искаше да приключат разговора толкова бързо. Стисна леко ръката на професора. Нейната гладка младежка длан докосна тази на Бабидж – груба и сбръчкана.

– Не бива да оставяте нещата така. Светът се променя, знаете ли какво би направила подобна машина за изчисленията при корабите или за ведомостите на фабричните заплати? Представяте ли си само какви сложни уравнения ще намират решение, за да се улесняват пресмятанията, прилагани в строителството? Ако логаритмите могат да се програмират с цели числа, то тогава всяко нещо ще може да се обозначи с определено число и да се получат точни резултати, дори да се предскаже кой ще излезе победител на едно или друго конно състезание!

Бабидж остана повече от възхитен от тези думи. Беше допускал, че откритието му има приложение, но че то се свежда само до света на науката и на астрономията, който той познаваше, ала никога не бе стигал толкова далеч в представите си.

– Вие го съзнавате... нали? – смънка професорът. Ада кимна утвърдително:

– Да, знам, че сте прав.

На Бабидж му стана драго. Имаше човек като него, една жена, една мечтателка, с която можеше да споделя идеите си. За Ада Байрон тази среща бе истинско откритие. Тя проумя, че най-сетне можеше да отговори на Мери Съмървил – да, имаше нещо, за което би дала живота си, имаше една толкова значима идея, че за нея дори би се пожертвала, както бе сторила Хипатия преди векове. Тази идея беше мислещата машина.

Професор Бабидж направи нещо необичайно – отправи покана към нея и към майка ѝ да отидат в студиото, където той разработваше своята диференциална машина. Момичето тутакси го каза на своята приятелка и учителка Мери Съмървил, която се изказа положително за идеята. Смяташе, че ще бъде добре и за двамата, както за Ада, защото щеше да опознае един от най-изтъкнатите умове в страната, така и за Бабидж, тъй като щеше да се свърже с човек от аристокрацията, който би могъл да му помогне в кръстоносния му поход за набавяне на средства за неговата машина.

При една от сбирките им с учебна цел Ада помоли шотландската астрономка да ѝ даде някои сведения за чепатия си приятел професора. Тя ѝ разказа каквото знаеше за живота му – произлизал от заможно семейство, баща му бил банкиер и му оставил голямо наследство. Чарлс Бабидж бил завършил Кеймбриджкия университет, но не приемал изпълнения с претенциозност и показност живот на академичните среди, поради което основал с колегата си Джон Фредерик Хършъл, математик и астроном, Аналитичното общество. Създали го с цел да обновят преподаването на математиката по света. Предвид важните му открития в няколко клона на науката бил избран за член на Кралското дружество и поканен от Кеймбриджкия университет да чете лекции по математика. Но преподавал доста формално, защото ненавиждал педагогическата

работа. Всички знаели, че я е приел, за да уреди университетът да помества статиите му в различни научни списания. Имал малко студенти, защото често избухвал и ги ругаел, ако не отговаряли добре. Мери Съмървил ѝ разказа, кикотейки се, как веднъж, когато отишла като гост на негов час, съзряла паниката по лицата на студентите му, които по-скоро гледали как да избягнат неговите плесници, отколкото да схващат преподавания от него материал.

За наставницата на Ада Бабидж беше просто един неразбран гений. Обясни ѝ подробно редицата негови изобретения и Ада остана възхитена колко разнопосочни цели си е поставял. Професорът бе предложил на правителството нова система за заплащане на пощенските услуги, тъй като писмата се таксуваха съобразно разстоянието, което трябваше да пропътува всяко от тях. Бабидж сигнализираше, че стойността на работата, изискваща се за изчисляване на стойността на всяко писмо според разстоянието, превишава стойността на изпращането. С манталитета си на човек, влюбен в реда, той предложил една-единствена такса за всяко писмо, независимо от мястото в страната, на което се изпраща. Решението му пожънало успех. Изобретил и сигнализатор за крави – уред, който се окачвал отпред на локомотивите, за да кара кравите да се махат своевременно от железопътните релси, за да не бъдат прегазени.

Беше написал ценни книги в областта на икономиката. Публикувал бе своята „Икономика на машината и манифактурата“ – проучване, което се използвало от всички икономисти в Англия и по света и било отправно четиво за всеки желаещ да разбере обществените промени. Най-сетне решил да се посвети на конструирането на машина, която да изчислява уравнения и логаритми – лелеяната му мечта.

Като научи повече за човека, когото отначало помисли за най-невъзпитания и неприятен мъж на земята, Ада се смая и се запали най-горещо по темата за машината, решаваща уравнения. Все това ѝ беше в устата при разговорите с майка ѝ, която приемаше с неохота да предъвкват все едно и също. За лейди Милбанк тази машина беше губене на време. Смяташе, че човешкият ум е дар от Бога и че не бива да се подменя с механични уреди, които да тласкат човечеството към грях. Но макар да беше на това мнение, тя склони да придружи дъщеря си при гостуването ѝ в студиото на Бабидж – не толкова от любопитство, колкото за да я държи под око.

Къщата му беше на края на Лондон, съвсем близо до университета, където той редовно обядваше с няколко колеги, обръгнали на проклетия му характер, и четеше в библиотеката с часове. Ада и майка ѝ пристигнаха с каретата си и откриха, че къщата е голяма, но без естетически претенции – голям квадрат, продупчени в него прозорци и със скосен покрив за шапка. Сградата отразяваше неговата житейска философия. Навън имаше работилница, където се трудеха няколко мъже – сглобяваха от дърво и метал невъобразими предмети. Ада надникна и откри астролаби, телескопи и цял куп причудливи зъбчати предавки. Тя кимна на работниците и се намъкна в мазето работилница. Загледа се в механичните чаркове, проектирани от професора – чудновати предмети, измислени от ума на този шишкав и нисък мъж. Тя взе един от месинговите зъбчати механизми. Усети структурата му и в паметта ѝ тутакси изплува музикалната кутия, която държеше на скрито място, за да си пише със своя крал фавн. Все едно че тъкмо на това място бяха изработили онази фантастична вещ, която ѝ бе подарена преди години. Само че работниците не бяха феи, а двама-трима мъже, които се бяха втренчили в нея.

– Ада Огъста, чакат ни на входа! – смъмри я майка ѝ.

Момичето остави предмета и се затича, за да влезе в къщата. Една прислужница я

посрещна не особено дружелюбно. Стигнаха в салона, където няколко непретенциозни кресла очакваха гости. Слой прах по възглавничките указваше, че не се използват често. Ада седна. Загледа се в портрет на жена със строг вид, облечена простичко, не по-възрастна от майка ѝ. Предположи, че е покойната съпруга на Бабидж. Помисли си, че животът с такъв мъж едва ли е бил лесен за нея, но пък почувства и съжаление заради самотата на стареца – този човек живееше само между спомените за своите покойници и надеждата в бъдеще да се увековечи в историята. А по средата му оставаха единствено дни на тревоги и ядове.

– Баронеса Ноел Байрон! Госпожица Байрон! – извика отдалеч Бабидж.

Шишкото се появи по жилетка, по риза и с голяма кожена престилка, наподобяваща лигавник, която му стигаше чак до обувките. Като го видя, Ада си представи, че така трябва да изглеждат смахнатите учени. И като си го помисли, се усмихна доволно.

– Професор Бабидж, за мен е чест, че съм поканена във вашия дом – отговори лейди Милбанк и му подаде ръка.

Старият господин я взе между своите, раздруса я дебелашки и я пусна. Слисана от това невъзпитание, Ада се изкикоти едва чуто. Баронесата остана с протегната ръка, като се взираше в нея и недоумяваше какво бе станало. Бабидж пристъпи към Ада, удостои я със силно ръкостискане и сложи ръка на рамото ѝ, за да я прегърне като стара приятелка. Лейди Милбанк беше втрещена от обноските му. Щеше да си тръгне начаса оттам, ако не видя, че дъщеря ѝ и професорът се отнесоха в разговор като две деца, готвещи се да извършат някаква пакост.

– Професоре, прочетох вашите трудове, забележителни са! Отвориха ми очите как трябва да гледам на математиката...

– Умно момиче! Де да можеше и ония смешници да кажат същото! Тия коне с капади са се вторачили в тъпите си и ялови закони и дотам. Нужни са ни повече хора като вас, госпожице. Тогава нашето кралство би било друго нещо – рече Бабидж, без да маха ръката си от рамото на Ада. Сцената беше комична – той трябваше да се повдига на пръсти, за да я стига.

Влязоха в просторна стая, в която имаше само едно най-обикновено писалище с пръснати по него бележки и някоя и друга книга. Почти цялото помещение беше заето от огромен апарат с размерите на сандък за дрехи. В него имаше малки зъбчати колела, които задвижваха няколко цилиндъра с рамена или палци, а те пък се въртяха елипсовидно. В единия край се показваше хартиен език е кръговидно разпечатани данни, които, групирани, представляваха точни числа. Беше като голяма музикална кутия, но от нея излизаше математика, а не мелодии.

– Тя ли е? – попита Ада.

– Точно така, госпожице. Това е машина, която изчислява и разпечатва числата автоматично. Работи с математическата техника за пресмятане на полиноми, или с метода на диференциалите, поради което сме я нарекли диференциална машина.

Момичето пристъпи боязливо, сякаш заставаше пред чудовище. Докосна металическия уред и моментално отдръпна ръката си, като усети, че е леденостуден. Все едно беше труп, а тя очакваше нещо по-вълшебно. Изведнъж се почувства потисната от обясненията на професора, а това я караше да гледа с други очи на тази съвкупност от механични части.

– Искаше ми се да разбера как са разработени таблиците на математика Гаспар дьо

Прони³¹ за френското правителство. Да де, за онзи ненормалник Наполеон, който може и да беше луд, но имаше ясен поглед за науките. Съвместно с голям екип инженер Дьо Прони разработи логаритмични и тригонометрични таблици с точни стойности между четиринайсет и двайсет и девет десетични знака. Е, знаел е, че е невъзможно да се обнародва такъв обемист труд. Затова си помислих, че един мощен диференциален двигател би могъл да свърши осъществяването от тези екипи работа, като се спестят разходи и се постигне съвсем точен резултат – обясни Бабидж на Ада, като ѝ показа книга с резултати с логаритми, необходими за изчисляването.

– Впечатляващо, професоре. Аз направих някои тригонометрични изчисления, следвайки общоизвестните таблици, и понякога резултатите ми са неточни, било защото не умея да разчитам таблицата, било понеже в нея има грешки – добави Ада, като си спомни, че винаги когато трябваше да направи подобно изчисление, ѝ се налагаше да се рови в таблици на френски и после да сверява резултатите – уморителен и досаден процес.

– Замисълът ми беше да мога да извършвам същите тези изчисления автоматично с машина, с което биха се избегнали грешките, дължащи се на умората или на отегчеността, които мъчат хората, ангажирани със съставянето на математически таблици.

– И защо да се прави това, професоре? – попита Ада, като докосна с пръст металическата част на машината. Този път тя я усети да тупти като живо животно, но усещането ѝ се притъпи, когато студеният метал отново стана това – обикновен метал.

– Ненавиждам безредието. Съжалявам, момиче, но като гледах как ония тъпи студенти се оплитаха като петел в кълчища в изчисленията, направо побеснявах. Пък и се смятам за голям познавач на тези логаритмични таблици. Не ще и дума, че се опирам на отличните трудове на Блез Паскал и Лайбниц, но трябва да ви кажа, че самият аз съм „машина“, която може да изчисли каквото и да е. Искаше ми се да създам една „по мое подобие“, но с цялото съвършенство, което притежава механичното – без чувства и без съмнения.

– Не мисля, че това е редно за един добър християнин, професор Бабидж. Вие искате да съперничите с Божието творение – смъмри го баронесата, която не беше никак впечатлена от откритията на учения.

– Не, госпожо, моята машина е в състояние да замества умствени дейности, тъй като притежава сходства с тях. Но не е способна да извършва нищо по своя собствена инициатива – обясни той, внимавайки да не засегне чувствата на знатната дама. За нея беше политическо самоубийство да приеме, че е „мислеща“ машина – предвид християнската идея за сътворението. – Но забележете как е въведена колона от числа, които предлагат нова задача за сборуване, или с други думи, как машината приема този проблем, за да го приложи за решаването на друг. Механичните средства, използвани за създаването на тази машина, имат известно сходство с начина на запомняне, по който функционира паметта. – Баронесата си замълча. Погледна дъщеря си и професора, без да проумява защо двамата са толкова приповдигнати. Професорът не придаде значение на паузата и продължи обяснението си: – Това е само диференциалната машина. Моят план е да се разработи нова, с по-голям капацитет. Замислих идеята, поставяйки я на една по-сложна плоскост – да конструирам по-голяма машина с подобна архитектура, но с по-голяма способност да решава всякакви поставени задачи – обясни Бабидж и завъртя манизелата, за да може машината да заработи. После хвана Ада за ръката и я

³¹ Гаспар дьо Прони (1755-1839) – френски математик, физик, хидравлик. – Б. пр.

прокара по всяка част на апарата. – И за двете машини са необходими само пет логически компонента – склад, мелница, контрол, вход и изход – той посочи частта, където се разчитаха уравненията: един подобен на кула елемент с издатини, които „гледаха“ подаваните перфорации от числа. А числата биваха въвеждани механично. – Складът съдържа всички променливи, както и всички величини, получени в резултат на други операции. Това е паметта на нашата машина. – А после посочи долната ѝ част с големите предавки. – Мелницата е мястото, където се пресмятат стойностите, които предстои да бъдат изчислени. Би могло да я наречем четец на машината.

Ада наблюдаваше удивена големия механичен скелет, който потракваше отмерено, свирейки симфония от числа при прещракването на частите.

Професорът посочи една част, където се въвеждаха командите.

– За да може да се контролира последователността на операциите при аналитичната машина, имам идея да се използва моделът на тъкачния стан, изобретен от Жакард³². Това устройство може да бъде полезно като принцип на действие – като се използват перфокарти. Всеки набор от такива карти ще представлява формула.

– Все едно че ѝ изпращате изрична команда чрез перфокартите... – промълви Ада, като си го представи.

Бабидж се усмихна и леко я потупа по гърба.

– Точно така, госпожице Байрон!

– За това ли похарчихте седемнайсетте хиляди лири, които ви отпусна правителството? – попита вкиснато като развалено мляко лейди Милбанк.

– Е, излезе по-скъпа, отколкото очаквах. Господин Дейвис Гилбърт, ковчезник на Кралското дружество, оказа натиск върху правителството ни, за да отпусне по-голяма сума. Обаче министърът на вътрешните работи господин Робърт Пийл, проявявайки лош вкус, сравни машината с троянския кон и отказа да я подкрепи. И то след като Уелингтънският херцог вече бе признал нейния потенциал и се бе разпоредил заедно с министъра на финансите да ми се предоставят средства за нейното конструиране.

– Трябва да призная, професоре, че аз щях да направя същото – смънка с досада баронесата. – Вашите проекти изглеждат неосъществими, а всъщност вие не губите нищо в тази игра.

– Плановете на аналитичната машина бяха разработени изцяло за моя сметка. Проведох многобройни експерименти с цел да намаля до минимум стойността на конструирането ѝ. Вие едва ли бихте разбрали какви жертви направих за това.

– В такъв случай престанете да се занимавате с нея. Ако ми позволите, чувствам се изморена и ще отида да поседна в салона – каза майката на Ада, на която бе дотегнало да виси права и да гледа големия метален апарат. Като ги остави сами, Ада почувства, че най-сетне може да говори открито.

– Трябва да ви кажа, че току-що променихте живота ми, професоре. Идеята да се създаде машина, която да помага на човешкия ум или да го замества при сложните математически операции, е... – Ада потърси как да се доизкаже. Погледът ѝ се спря на сложния механизъм, почиващ в помещението, и тя намери правилните думи: – От изключително значение за човека.

Бабидж сведе глава в знак, че одобрява коментара, и допълни жеста си със съдържано произнесено изявление:

³² Жозеф Мари Жакард (1752-1834) – френски тъкач и търговец, изобретател на стан, дал силен тласък на текстилната промишленост. – Б. пр.

– Тя обаче ще бъде просто панаирджийска играчка, ако не ѝ се даде гласност или ако проучванията не продължат. Вие ще съумеете да видите, че не става дума за каприз, както се произнесоха някои.

– Виждам го, професоре. А мислили ли сте, че ако данните се свържат с точни факти, би могло да се разработят широкообхватни проекти или проучвания на възможности, които да доведат до значими резултати? Като например как да се планира дадено сражение...

– Или конни надбягвания. Казахте го на вечерята и не ми излиза от главата, наистина ли смятате така? – попита Бабидж, осмисляйки идеята.

– До такава степен, че бихме могли да отидем при министъра на финансите и да му поставим въпроса. Не забравяйте, че семейството ми има връзки. Професоре, поставям ума си на вашите услуги, можете да се разпореждате с него и да му намерите такива приложения, каквито намерите за добре. От днес ме смятайте за своята най-предана ученичка – прошепна тя на ухото на Бабидж.

Крайно изненадан, професорът отвори широко очи като две големи чинии. Обърна се към Ада с поглед, в който се четеше, че не вярва на ушите си относно прошепнатия от нея коментар. Момичето посочи лейди Милбанк и Бабидж мигом разбра, че Ада не иска майка ѝ да разбере.

– Ще ви пиша и ще го обсъдим, госпожице... – каза той.

Преди да успее да завърши изречението, из цялата къща се разнесе музика. Бяха различни мелодии, изпълнявани едновременно от няколко музиканти. Звукът беше толкова оглушителен, че Ада подскочи уплашено. Лицето на Бабидж се издължи и той стисна устни. Изглежда, това ставаше редовно и страшно го дразнеше.

– За бога, какъв е тоя ужасен шум! – извика лейди Милбанк и си запуши ушите.

Бабидж изтича до прозореца, Ада го последва. Като надникна навън, видя, че долу пред къщата са се разположили петнайсетина латернаджии – улични музиканти, които обикновено веселяха кварталите. Всички изтръгваха от инструментите си звуци с пределна сила. Какофонията беше страхотна. Бабидж изръмжа и вдигна юмрук към тях.

– Какво става, професоре?

– Предложих да се приеме закон, забраняващ музиката по улиците. Тя е неприятно явление в нашия град... – сърдито каза професорът.

– Тогава?

– Тия проклети музиканти си го връщат на мен – законът не бе приет и всеки уикенд си отмъщават за моя кръстоносен поход срещу тях. Застават тук и свирят часове наред! – извика той и подръпна бакенбарда си в жест на отчаяние.

Ада се обърна към прозореца. Музикантите се смееха и си пускаха шеги, не изглеждаха ядосани, а просто се наслаждаваха на момента. Момичето разбра, че току-що се е сдружила с най-чудатия гений на Англия. Случката, на която бе свидетел, само ѝ даваше право да мисли така.

Ада слезе от каретата с помощта на професор Бабидж. Беше се облякла скромно с небиеща на очи шапка и с маслинозелен костюм. Искаше да оставя впечатление за зряла жена, а не за хлапачка. До Бабидж обаче този образ се губеше – в крайна сметка двойката приличаше на стар баща, разхождащ подрастващата си дъщеря.

Двамата се запътиха към стълбището. Фигурите им бяха толкова различни, че привличаха вниманието. Ада – висока и слаба, Бабидж – нисък и шишков. Парламентът се издигаше насреща им като внушителен исполин. Сърце от мрамор и гранит, от което

се държеше под контрол необятната английска империя. От стаите му – коя на лорд, коя на друга важна особа, представляваща нещо или някого, се упражняваше господство над почти половината свят. Съзнавайки това, Ада се почувства неловко – да моли за средства за някакъв експеримент, ѝ се струваше пошло. За какво би притрябвало на маститите мъже от обкръжението на кралицата нещо тъй нелепо като машина, която пресмята числа?

Опитаха се да говорят направо с министъра на финансите, който бе орязал кредитните линии за проекта на Бабидж. Помощниците му се отнесоха пренебрежително с тях. Тогава Ада се вживя в ролята си, направи крачка напред и заяви:

– Кажете му, че дъщерята на лорд Байрон и на лейди Анабела Милбанк моли да се срещне с него.

Само като чуха името на баща ѝ, младите помощници се разтичаха припряно нагоре-надолу. Бабидж почука няколко пъти леко с бастуна си по пода – беше му станало забавно от сцената.

– Бива ви да използвате връзките си, госпожице Байрон – прошепна ѝ той на ухо.

– За първи път го правя без майка си, така че хванете ме за ръката, защото съм на път да припадна – каза тя, трепереща от страх. Колкото и да се мъчеше да го прикрива, Ада си беше просто едно младо момиче, нищо че изглеждаше малко по-голяма.

– Госпожице Байрон, министърът на финансите е във важна среща с министър-председателя, но ми предаде да изчакате в чайната. Междувременно ще изпрати един господин да ви окаже внимание – обясни един от младите сътрудници и ги заведе в изискано украсена стая с позлатени орнаменти и картини с шотландски пейзажи по стените – отминали останки от пищния стил на регентството.

Бабидж и Ада изчакаха двамащест минути, докато се отвори главната врата. Не се появи нито министърът на финансите, нито някой от сътрудниците му. Влезе лорд Хобхаус, барон Броутън, секретар на комитета, който ръководеше цялата търговия с колонизираната част от Индия, същият, който на бала се бе произнесъл оскърбително за Ада. Като го видя, тя се слиса, а издълженото му лице и високопарните му маниери я хвърлиха в паника.

– Но каква случайност, госпожице Байрон! – възкликна той още преди да пристъпи към тях в залата, където чакаха.

Бабидж стана от креслото си и го поздрави. Ада се окопоти, отново си придаде вид на дама и изчака мъжът да ѝ се поклони.

– За мен също е изненада, лорд Хобхаус. Ние искахме да говорим с господин министъра.

– Вижте, малката, нямам представа какво са ви казали, но ние тук работим, а не си играем да посрещаме издънките на славни английски мъже. Може би майка ви си е спечелила име на непреклонна боркиня в областта на политиката, но не е обичайно да се искат такива срещи.

– Е, щом вие ще сте нашият събеседник, тогава ще е най-добре професор Бабидж да ви обясни причините за нашето посещение – заяви Ада и се обърна, за да пропусне Бабидж на преден план.

Професорът видимо се беше притеснил, но един поглед на девойката вдъхна нови сили на стария учен, който се изправи тромаво и заговори високо, както Ада беше свикнала да го слуша.

– Лорд Хобхаус, вие сте чували Уелингтънският херцог да говори за моя проект за диференциалната машина и на следващото ниво – за аналитичната машина. Мисля, че

донякъде имаме късмет, че ни приемате вие, защото, имайки предвид какъв пост заемате, ще осъзнаете възможните приложения на този уред за вашето дело. Изключително важно е нашето кралство да стане водещо в тази наука! Едва ли искате дивите и войнствени прусаци да ни изпреварят в тази област! – подчерта той професионално, като красноречив професор.

Ада се усмихна, като видя, че той постави съобразително въпроса така, че за каузата да се призове националната гордост.

– Е, професоре, нека ви припомня, че нашият крал консорт е прусак. Сигурен съм, че кралица Виктория няма да подкрепи подобно мнение за неговите хора – прекъсна го с усмивка седналият насреща му Хобхаус.

– Е, нямах предвид това... Вие знаете, лорд Хобхаус...

– Разбирам, професоре. Короната има врагове на всеки ъгъл – французи, прусаци и руснаци. Току-виж, американските ни колонии също пожелаят да сложат ръка на вашето „велико откритие“ и се захванат да конструират прототипи в Бостънския залив.

Ада разбра, че във всяка дума се крие насмешка. Изкриви уста недоволено.

– Вие сте запознат с моя проект, нали? – попита Бабидж.

– Разбира се. Всички ние, които отпуснахме седемнайсетте хиляди лири, сме запознати с него. Аз гласувах за вас. Но това са много пари. Тази сума може да бъде полезна за изграждането на пристанища на нашата територия в Индия. Професоре, не ме разбирайте погрешно, но един товар подправки от колонията ще донесе повече стопански плодове, отколкото една огромна машина, изчисляваща уравненията, които биха пресметнали група счетоводители.

Бабидж отпусна ръце. Беше обезоръжен, обезсърчен. Ада мигновено се изправи, решила отново да поеме в свои ръце аргументацията им.

– Точно така, лорд Хобхаус. Това са само цифри, но държа да ви напомня, че цялото кралство се движи с числа – координати, тегла, обеми, пари, размери, работници и дори гласоподаватели. Всичко е числа. Представете си машина, която да може да ги пресмята. Би могла да онагледява цифрово проекти за товарене на стоки от колониите, разходи и печалби... Или да изчислява с уравнения шансовете за успех при война.

Лорд Хобхаус остана известно време смълчан, загледан във високата Ада и в ниския Бабидж, които стояха прави насреща му. Дясната му ръка докосваше брадичката му, сякаш той се мъчеше да издължи още повече лицето си. Бабидж се обърна да погледне Ада, но тя само му намигна.

– Беше удоволствие да разговарям с вас... – каза политикът, като стана рязко от мястото си и посочи вратата, за да ги упъти към нея.

– Ще го обмислите ли, лорд Хобхаус? Ще поставите ли въпроса пред министъра на финансите? – попита Ада с надежда.

Като стигнаха до вратата, лорд Хобхаус излезе заедно с тях от тази зала на парламента.

– Съжалявам, госпожице, но няма да го направя. И двамата знаете, че преживяваме трудни времена. Войната с Наполеон ни нанесе сериозни стопански и финансови щети и сегашните приоритети са от търговско естество. Ще подкрепя единствено идеи, които тласкат напред развитието на търговията, а не академични експерименти за получаване на медали.

– Вие знаете, че моята машина не е приумица! Уверих Уелингтънския херцог, че предназначението ѝ е да служи на короната! – извика Бабидж, като вдигна бастуна си напред залата.

Няколко мъже извиха глави, като чува тона на разправията. Барон Броутън погледна професора с привидна снизходителност.

– Професоре, вие предложихте не уред, а химера. Ако искате да направите нещо за благото на короната, изобретете нещо за усъвършенстване на флота или за развитие на селскостопанското производство, недейте прави играчки.

Старият учен се опита да се овладее, като стисна юмруци. Ада застана между двамата. Като забелязаха, че гласовете се засилват, а тонът се покачва, група хора, които вървяха из сградата, пристъпиха към тримата.

– Вие сте гарван, отвратително същество...

– Напротив, професоре. Аз съм човек, избран от народа за народа. И като такъв съм призван да служа на народа и това е единственото ми занимание.

– На вас ви е пределно ясно как стоят нещата – оряването на средствата за моите проекти и пренасочването им към вашия отдел, в който сте президент на Комитета за контрол на търговията с Индия, беше нечист ход.

Политикът вдигна краищата на устните си и веждите си и се обърна да види публиката, привлечена от караницата. Знаеше, че човек като него, бил държавен секретар по военните въпроси и главен секретар за Ирландия, не може да си позволи да излага репутацията си в такива сцени, макар че му се носеше славата на краен и на скандалджия. Джон Хобхаус пристъпи към Ада и ѝ каза на ухо:

– Ако тачите паметта на баща си, ви умолявам тримата да излезем от това положение цивилизовано. Министърът на финансите не желае да му се стоварва на главата нов проблем с вашия доктор Бабидж.

– Как може вие да ме карате да тача паметта на баща си, когато не друг, а вие го подтикнахте да се раздели с майка ми? Да не би да не си затваряхте очите и да не го прикривахте в разпътния му живот? – заяви Ада, макар че думите ѝ прозвучаха кухо на самата нея. Почувства, че не говори тя, а майка ѝ.

Старият политик отскочи назад. Хвана грубо момичето за ръката и го заведе до една отдалечена от множеството колона.

– Вие не сте с всичкия си! С какви глупости ви е напълнила главата онази харпия? Ако искате да спасите репутацията на Бабидж, последвайте ме! И двамата – изръмжа той почти шепнешком, но надменно.

Ада се изплаши. Обърна се да погледне професор Бабидж, който наблюдаваше сцената в недоумение. За минута се опита да разбере какво става – видя очевидците, петимни за скандал, а после – разстроеното лице на политика. Когато си го поставеше за цел, Ада можеше да бъде хладна. Онова, което я подтикна да действа, бе вътрешният глас на Вълшебницата. Тя ѝ каза: „Иди с него... Казах ти, той знае истината“.

– Професор Бабидж, мисля, че ще бъде интересно да поставите пред лорд Хобхаус предложението си да подновите работата по аналитичната машина. Сигурна съм, че ще се съгласи да обядва с нас – рече тя високо, за да се убеди, че онези, които ги наблюдаваха, ще я чуят.

Бабидж не разбираше нищо. Хобхаус обаче успя да прочете между редовете казаното от Ада. Мигновено направи две дълги крачки, застана до стария професор и го прегърна през рамо.

– Знаем една гостилница, където предлагат великолепно еленово месо в сос от вино и горски къпини! Няма да ми възразите, нали, ако ви поканя на едно толкова вкусно изкушение – възкликна той колкото му глас държи, но насъбралите се сеирджии вече се разпръскваха, като разбраха, че няма да се пролива кръв. Ада хвана професора под ръка

от другата страна и тримата заедно слязоха по стълбите на внушителната сграда, говорейки за виното, което щяха да поръчат на обяда, и за десерта след това.

От очевидците остана само един – старият копой на лейди Милборн мистър Пийбоди. Лицето му посърна, като видя как двамата мъже се качват в някаква кола заедно с Ада и потеглят нанякъде. Той знаеше, че току-що станалото няма да донесе нищо добро за бъдещето на неговата девойка.

Лорд Хобхаус, барон Броутън, може да беше много неща, но Ада нямаше как да не приеме, че не беше лъжец – поднесеното им еленско в сос от вино Мадейра и горски къпини беше великолепно. Бяха поръчали австрийско вино, за да го полаят, а за начало – супа от волска опашка. На професор Бабидж се наложи да разкопчае копчетата на жилетката си, за да може обемистият му стомах да се разлее на воля. Обядът премина без никакви преめждия, а Хобхаус се захвана да разказва на Ада как се е запознал с баща ѝ Джордж Байрон в Тринити Колидж и какви лудории са вършили като момчета. Бабидж само се хранеше.

– Нищо от този род ли не ви е разказвала майка ви? – попита мъжът с издължено лице, втренчвайки се учудено в Ада.

– Не, господине. Не са ми известни никакви подробности от живота на баща ми, беше ми забранено да разпитвам за него.

Политикът избърса устата си от несъществуваща нечистотия.

– Майка ви много ви е увредила, малката.

– Майка ми е постъпила така, както е смятала, че ще бъде по-добре за мен...

– А мислите ли, че и баща ви е щял да бъде на същото мнение? – попита той и като вдигна вежди, лицето му се издължи още повече.

Бабидж се почувства неловко, осъзна, че е бил само претекст при стълкновението, че в спора има нещо по-дълбоко от финансирането на неговата мислеща машина. Скочи като навита пружина, напрегнат като мишка, застанала срещу котка.

– Налага се да ме извините... лорде, госпожице Байрон, но старец като мен постоянно трябва да ходи до тоалетната. Нали знаете, простатата ми създава проблеми. .. – опита се да продължи да говори, но нито един от двамата събеседници не му обърна внимание. И доста ловко се измъкна между масите.

– Татко може да ви е бил голям приятел, но дълбоко се съмнявам, че е бил добър баща към мен – натърти Ада.

Тогавя лорд Хобхаус започна да рецитира изтежко с мощния си глас на политик, който омайваше човешките маси и камарите на парламента:

*На майка си ли имаш красотата,
дете едничко мое, Ада? – Смях
трептеше в твоя поглед син, когато
прощални думи с обич ти мълвах.
Днес път поемам пак:, но с таен страх
и без надежда... Плискат разярени
вълните, вятърът тръби над тях,
изчезва Англия с поля зелени,
но радост или скръб не буди тя във мене.³³*

³³ „Странстванията на Чайлд Харолд“ песен трета, превод Димитър Статков, „Народна култура“, 1958 г. – Б. пр.

Когато свърши, Ада беше прехапала долната си устна и сълзите се стичаха по лицето ѝ и се губеха по роклята ѝ. Никога преди не беше чувала по-красиви думи, никога преди името ѝ не беше възпявано толкова поетично. Тя, дъщерята на математиката, плачеше безутешно пред очарованието на поезията на един мъртъв човек.

– Бяхте ли чували това стихотворение, малката? – попита отново Хобхаус със сериозно изражение и с по-спокоен тон.

– Красиво е... За мен ли го е съчинил?

– Точно така, съчини го у нас, след като майка ви го напусна и подписа документите за развода. За мен то е едно от най-хубавите. Затова го научих наизуст. Мислите ли, че човекът, написал това, е могъл да ви забрави и да ви остави просто ей така, на произвола на съдбата? Джордж беше човек на страстите и преливаше от обич. Затова и го напусна майка ви.

Момичето избърса сълзите си с кърпичка. Те обаче упорито продължаваха да текат. Тогава старецът направи нещо необичайно – прегърна Ада през гърба с една ръка и я привлече към себе си, както би направил баща с дъщеря си.

– Преливал е от обич? – просто повтори тя, хлипайки.

– Той не беше мъж за една жена. И майка ви знаеше това. Разводът бе заради скандала с леля ви Огъста, неговата полусестра. Такива бяха слуховете, но това беше само част от истината – разказа ѝ той спокойно и отмерено, докато я галеше по гърба, за да ѝ помогне да се съвземе.

– Баща ми и леля ми Огъста...?

– Мисля, че сте го подозирали, не се изненадвайте. Няма как да сте живели затворена под стъклен похлупак, да не сте го чували.

– Да, но никога не му придадох значение. Хората ни одумват, защото сме благородници и защото си нямат друга работа – простодушно обясни Ада.

Хобхаус я потупа по рамото, клатейки глава.

– Никога не се отнасяйте пренебрежително към онова, което говори народът, малката. Той ни е поставил тук и той може да ни махне. Да не забравяме французите, които решиха, че аристокрацията изглежда по-добре с отделена от тялото глава.

– Значи всичко, което разправят за лорд Байрон, е истина? – Ада се изуми, като се изправи срещу тези факти.

– Ще ви кажа нещо, момиче. Джордж може да беше най-добрият ми приятел, мой брат, но ще бъда откровен – в живота му имаше много лъжа, той беше различен от нас. Винаги съм го знаел и го потвърдих за себе си, когато пътувахме заедно из Средиземноморието, преди той да стане най-младият член на Камарата на лордовете. По време на едно двегодишно пътуване из Испания, Португалия, Албания, Малта, Турция и Гърция осъзнах, че той разбира любовта другояче. Това майка ви не можа да го приеме. Не беше полусестра му тази, която причини техния разрыв, причиниха го много други неща.

Ада се отдръпна от едновременния приятел на баща си. Насреща ѝ имаше нещо ужасяващо, което ѝ напомняше как като малка се страхуваше от откренатата врата на един дрешник – знаеше, че оттам ще излезе нещо голямо и грозно. Сега изпитваше същото чувство и я обзе още по-голяма паника, като чу вътрешният ѝ глас да ѝ казва: „Той го знае и ще ти го каже“...

– Мнозина се забъркаха в кашата заедно с него. Приятелят ви господин Пийбоди ми намекна за това вечерта, когато се запознах с вас, но аз не бях като него. Приех го като

другар и неведнъж съм прикривал забежките му. Той беше с Николо, е Мъри и дори с Пърси³⁴. Смяташе, че любовта няма род и пол. Че не може да се ограничава по класи, езици или религии. Казваше, че ако две души се обичат, трябва да продължат любовта си независимо дали са... мъже... или дори собствената му сестра.

Ада го изслуша. Думите му пръскаха светлина като новоизгряващ ден и все едно сваляха маска. Сетне чу гласа, онзи глас, който винаги беше в нея, който винаги знаеше истината и който единствено я поведе към светлината в края на тунела. Вълшебницата ѝ потвърди: „Майка ти никога не му го прости. Тя се гнуса от теб, защото знае, че си зачената от човек, който се е въргял с мъже, с хора от неговия пол и от неговата кръв. Ти беше примерът за това колко извратена можеше да бъде тяхната връзка. За нея ти си нечиста, какъвто е бил той“.

– Той обичаше всички тях – продължи Хобхаус. – Аз бях свидетел. Двамата с Николо Гирауд отседнаха заедно в Атина, където прекараха заедно доста време. Николо го учеше на италиански. На него завеща седем хиляди лири... Беше добър човек, различен от гледна точка на нашите предразсъдъци, но добър.

Ада Байрон зарея поглед в остатъците от обяда. Животът ѝ бе представлявал ребус, съставен от майка ѝ. Докато тя разсъждаваше по това, Вълшебницата се любуваше на сцената с подигравателния си смях. Лицето на Ада беше бледо, а очите ѝ – зачервени от плач. Чувстваше се празна като захвърлен в някой ъгъл изпотрошен панер.

– И какво да правя сега?

– Живейте си както досега. Вие сте една Байрон, намерете си добър мъж, омъжете се и си родете деца. И тогава им кажете, че дядо им е бил гений и че, както всеки човек, е правел и добрини, но е допуснал и големи прегрешения.

В устата на лорд Хобхаус това звучеше толкова просто. Все едно че цялото ѝ учене е било нахалост, мимолетно губене на време. Чувстваше обаче, че това е най-логичното нещо, което бе чувала от много време насам.

– А диференциалната машина на професор Бабидж? – успя да смънка.

Товага Хобхаус изсумтя и се изсмя:

– Вижте, скъпа, това е загубена кауза. Никога няма да се изработи с пари на короната.

Бабидж изобщо не си беше отворил устата да разпитва, докато двамата се връщаха от обяда. По пътя ги настигна силен дъжд. Професорът си мълчеше, наблюдавайки как Ада седи в колата и жестикулира и гримасничи, сякаш води разговор със самата себе си. Най-сетне не се сдържа и се приведе към момичето.

– Въпреки всичко ви благодаря за вашата жар и всеотдайност. Никога не бях срещал толкова силна подкрепа. Дори от страна на колегите си от Кралското дружество. Нека ви кажа, госпожице Байрон, че прегледах бележките, които ми оставихте, и трябва да ви призная, че са изключително точни. Мога да ви уверя, че ако бяха на студент от университета, бих му предрекъл блясково бъдеще.

Ада се загледа в него. Лицето ѝ беше все така безучастно, сякаш някой бе изтрил от него всякакво изражение. За професора беше ясно, че нещо се бе случило в онази гостилница, нещо надхвърлящо проблема с машината, но не пожела да я разпитва – осъзна, че става дума за много личен въпрос.

– Благодаря, професоре – отвърна не особено въодушевено Ада. – Благодаря ви за тази оценка.

³⁴ Визира се видният английски поет Пърси Биш Шели, но твърдението на автора е силно полемично. – Б. пр.

– Бих искал да бъда ваш учител, но знаете, че академичната работа не ми е по сърце.
– Щеше да ми е много драго да ми бъдете учител по математика – отвърна тя вече малко по-въодушевено.

– А за мен пък щеше да е чест да ми бъдете студентка. .. Но аз съм стар, не обичам да ми натякват как да правя нещата, още по-малко да натяквам на другите как да ги правят – обясни професорът със свенлива усмивка. Тогава Ада се отпусна. Знаеше, че онова, което ѝ бе разкрито този следобед, е важно, но че животът ѝ трябваше да продължи. Не можеше да живее обсебена от мисълта за нещо случило се отдавна. Поразведена, на лицето ѝ се изписа приветлив израз. – Вие сте умна, не сте каква да е математичка. Вие сте като онези одалиски, които танцуват и омайват мъжете, но във вашия случай това са числата... Вие сте Вълшебница с числата.

– Моля? – обърна се тя към Бабидж, смаяна, че професорът е избрал точно този епитет.

– Имате ли нещо против да ви наричам така? – приветливо я попита старият професор.

Ада се ужаси за момент, но после си даде сметка, че това е поредният номер, който ѝ играе животът.

– Ще ми бъде много драго да ме наричате така – отговори тя и го целуна по бузата.

– Ще се чувствате добре с госпожа Съмървил, тя е по-добър астроном от мен. Би могла да ви научи на много неща – додаде Бабидж.

– Тя заминава за Италия, професоре. Мислех, че знаете. Доктор Съмървил е зле с белите дробове и са му препоръчали по-малко суров климат от лондонския. Правителството ѝ оказва подкрепа, за да се преместят в Тоскана.

При тази вест професорът изсумтя ядосано и изрази огорчението си, че не е бил уведомен.

– Не се сърдете. Повече от сигурна съм, че там на нашите обичани господин и госпожа Съмървил ще им бъде много добре – утеши го Ада с нежен глас.

Бабидж вдигна едната си вежда и попита:

– Но тогава какво ще правите вие? Кой ще ви бъде учител?

Тъжно-щастливото изражение се изтри от лицето на Ада. Бабидж изръмжа нещо, чувстваше се ангажиран, но знаеше, че ако приеме да ѝ преподава, между двамата ще възникнат спорове. А това той най-малко желаше. За него в този момент Ада Байрон беше най-добрата му приятелка.

Колата намали ход, за да спре пред къщата на Ада. Тя забеляза, че нещо не е наред – на входа стоеше господин Уилям Кинг и се разправяше с господин Пийбоди.

– Ще се видим тези дни, професоре – каза му тя и се запъти да види какво става в дома ѝ.

Слезе от фойтона, без да изчака помощта на кочияша. Изтича по уличната настилка, за да се подслони под козирката на прага на къщата си. Като стигна до входа, беше цялата вир-вода. Видя, че господин Кинг също.

– Госпожице Байрон? – възкликна Кинг, учуден, че я вижда да тича в този дъжд.

– Странно ми е, че ви срещам тук, господин Кинг... – каза изненадано Ада, като се извърна към господин Пийбоди, който сякаш препречваше пътя на нейния познат.

– Като не получих отговор на последните си писма, реших да дойда да ви видя – каза ѝ мъжът.

Пийбоди го гледаше строго.

– Пуснете го, Пийбоди, той е мой гост – замоли го Ада.

– Съжалявам, госпожице, но лейди Милбанк ми е наредила да следя кой влиза – обясни Пийбоди, леко пелтечейки, сякаш се съмняваше в думите си.

– Ако обичате, оставете ни... – помоли Ада помощника на майка си.

Пийбоди мигновено се отдалечи от вратата и Ада реши да научи причините за ненадейната поява на господин Кинг.

– Господин Кинг, поставяте ме в затруднено положение пред майка ми, като идвате така. Трябва да ви помоля да си тръгнете.

Уилям Кинг бръкна с две ръце в кожата си и извади няколко писма. Показа ги на Ада и тя ги пое смаяно. На пръв поглед това бяха писма, написани от нея, но като ги огледа набързо, не си спомни да ги е писала:

Силно желани мой господин Кинг,

Не можете да си представите как въздишам с копнеж да ви имам в прегръдките си. Знам, че вие бихте могли да издигнете малък дворец, където да приютим нашата обич...

На обожавания господин Кинг

Ноцта е дълга и не мога да заспя. Копнея да сте до мен и да си говорим за вашите планове, а аз да ви запозная с чудните тайни на числата. Самото ви присъствие би ме направило по-щастлива...

До господин Кинг, първоизвор на моите копнежи

Нима сте ме забравили? Всяка нощ се будя, за да ви пиша, а вие ме забравяте. Копнея за вашите утешителни думи, за да понасям по-леко игото на майка си. Нуждая се да ме водите по моя път, за да помогна на клетия професор Бабидж. Потребен сте ми...

– Какво е това? – слисано попита Ада.

Уилям КИНГ положи ръце на раменете ѝ, привлече я към себе си и ѝ отговори:

– Вашите писма, скъпа ми Ада, които ме доведоха тук с желание да узная дали чувствата ви са истински – меко ѝ каза мъжът.

Ада не се съмняваше, че Уилям Кинг я привлича, нито че неговите писма я окрилят и я карат да гледа на живота от друга перспектива, нито дори че всичко, станало с Бабидж, го бе подбудила самата тя, за да не мисли за него и да не се налага да излиза на глава срещу майка си, ала чувствата ѝ далеч не биха я подтикнали да му пише по този начин. Отдръпна се, като го отблъсна с две ръце, и му върна писмата с наведена глава, крайно изненадана.

– Господин Кинг, недоумявам какво имате предвид. Моля ви да си тръгнете, имах тежък ден.

Уилям Кинг я погледна. Тя обаче дори не вдигна поглед. Мъжът извади друг плик, затворен, и го положи в ръката на девойката.

– Поводът за моето посещение беше да ви предам това писмо. Искях да ви го предаде господин Пийбоди. Тъй като ми е известно, че не се ползвам с благоразположението на майка ви, му обяснявах как всъщност стоят нещата, когато вие дойдохте. Моля ви само за едно – да го прочетете.

Мъжът ѝ обърна гръб, излезе от покрития вход и закрачи тежко по улицата, докато дъждът го шибаше немилостиво.

Ада влезе в дома си със същите душевни терзания, с които бе заварила господин Кинг на входа. Беше ѝ невъзможно да премисли всичко случило се този ден и беше неспособна да се изправи пред още нещо. Искаше ѝ се да избяга от Лондон и да се върне в Малъри Хол. Сведе очи към ръката си и съзря плика. Водена от силно любопитство, тя отвори писмото. Смайването ѝ нарасна, като видя на плика герба на графовете Лъвлейс. Започна да го чете, вървейки в кръг. И току облизваше долната си устна. Писмото беше написано в Лондон, на него беше указан час осем вечерта предния ден и гласеше:

Скъпа ми госпожице Байрон,

Пиша без ни най-малко намерение да Ви огорчавам, затова простете ми, че си позволявам волността да моля за Вашето внимание, макар да съм наясно, че ще се отнесете към молбата ми неохотно поради коментарите, които майка Ви по всяка вероятност е направила по мой адрес.

Може би ще се запитате защо не Ви разказах всичко вечерта, когато се запознахме, ала тогава не бях господар на себе си. Никога не съм искал да се големея с новата си титла лорд, която ми бе дадена като първороден син на седмия барон Метер Кинг. Откакто се запознахте с мен, винаги съм гледал да не парадирам, заради обтегнатите ми отношения с барона и с майка ми лейди Хестър фортескю, внучка на министър-председателя Джордж Гренвил. За мен да се запозная с дама в един салон за танци, може да бъде благословия, но същевременно и проклетие, като има толкова жени, които се интересуват единствено от доходите ми. Скоро ще стана виконт Окхам и граф Лъвлейс и със сигурност ще бъда назначен за лорд-наместник на Съри, красив край, в който Вие бихте се влюбили. За мен титлата беше препъникамък в борбата ми да си изградя свое собствено име, защото не исках да наследя просто ей така името на баща си. Казвам това, защото намеренията ми към Вас са неподправени и искрени. Убеден съм, че бихме могли да говорим с баронеса Ан Изабела Байрон, а и с краля, за да получим специално разрешение да скрепим нашата връзка.

Ала не гледайте на това като на банални думи – аз съм най-горец Ваш почитател. Надявам се, че ще приемете благосклонно думите ми.

Остава ми само да добавя:

Бог да Ви благослови.

Ваш Уилям Кинг-Ноел

Тя хвърли плика на масата. Изтича до писалището си и се зачете в писмата, които бе получила от господин Кинг. В тях не можа да открие нищо, което да подсказва, че той загатва за по-сериозна връзка, но пък не съдържаха нито хленчения, нито нещо, което да показва, че тя е засвидетелствала липса на интерес към него. За миг в ушите ѝ прозвучаха препоръките на приятеля на баща ѝ лорд Хобхаус да си намери добра партия и да се омъжи.

Докато разсъждаваше по всичко това, я сепна звънчето на входната врата. Чу, че мистър Пийбоди отива да види кой е. Когато за свое най-голямо учудване видя, че в салона е господин Кинг с големия си кожух, мокър до кости и с прилепнала на черепа му коса, тя разбра, че очевидно той не си беше тръгнал, откакто се срещнаха, а бе стоял

навън. Ада беше смаяна, но не каза и дума. След няколко минути мълчание той пристъпи към нея и ѝ каза развълнувано:

– Смятам се за спокоен, съдържан и крайно търпелив човек. Борих се с мислите си, но не мога повече. Не съм способен да слагам юзда на чувствата си. Разрешете ми да ви кажа, че ви се възхищавам такава, каквато сте, с щуротиите и фиксидеите ви и с кошмарните ви начини да се вторачвате в тези ваши уравнения, които, изглежда, обичате повече от всяко живо същество. Знаем, че никога няма да проумея и половината от онова, което ви е в главата, но ще се примиря и с това.

Смайването на Ада беше неописуемо. Чудеше се какво да направи, гледаше го втренчено и най-сетне се престаши да проговори:

– Естествено е, че се чувствате задължен да изясните съдържанието на тия писма, но би било небивалица да се мисли, че съм ги писала аз. Дължа ви благодарност за думите ви, но съм принудена да ги отхвърля. Никога не съм се домогвала мъжете да се отнасят с уважение към моите фиксидеи, а вие ме приемате с мисълта, че ще се променя. Съжалявам, че ви засегнах, но не го сторих преднамерено.

Господин Кинг положи мократа си ръка на задната част на креслото и почувства, че всичките му надежди рухват при този отговор. Стоеше с втренчени в лицето на Ада очи. Взе мократа си шапка, за да я сложи на главата си и да си тръгне, но преди това добави:

– Това ли е целият отговор, който ми давате? Бих искал да ви попитам по какви причини ме отхвърляте, но знам, че никога няма да удостоите с поглед човек, който е любител на архитектурата и обича четенето, селото и полето.

– Не се измъчвайте повече, господин Кинг. С времето ще видите, че го правя за ваше добро. Аз съм човек, който вярва, че съществуват фантастични същества и че те ми играят мръсни номера като този, който сега преживяваме. Как бихте могли да споделяте леглото си с жена, която вярва във феи?

Като чу тези думи, Уилям Кинг приглади дългото си палто и направи една крачка към вратата. Но после пак се спря. Без да се извъръща към нея, промълви:

– Грешите, ако си мислите, че се домогвам до вашето обществено положение. Както и че искам да ви променя. Дори ако бяхте приели предложението ми, единственото ми условие щеше да бъде да не променяте нито ей толкова от природата и нрава си. А ето че жената, в която се влюбих точно заради нестандартния ѝ ум, днес ме отхвърля. Вие постоянно живеете в два свята, единия реален, другия измислен, и ако нещо се промени, вече няма да бъдете себе си.

И замълча. Ада се притесни. Осъзна, че цял живот бе правила онова, което ѝ заповядваше майка ѝ. Но връзката с Кинг бе нещо, което майка ѝ не бе планирала, поради което не я одобряваше. Но Ада знаеше, че ако приеме този мъж, щеше да стане графиня Лъвлейс и следователно в този смисъл щеше да угоди на майка си. Като видя, че отговор не последва, господин Кинг пристъпи крачка напред. В главата на момичето прозвуча гласът на Вълшебницата: „Това е мъжът, за когото Хобхаус ти препоръча да се омъжиш и от когото да имаш деца“.

Ада изтича към вратата и пресече пътя на господин Кинг. Без да я е грижа, че е целият подгизнал, тънките ѝ ръце се протегнаха бързо към него. Мъжът застина, направо се вкамени, като усети, че високото тяло на дъщерята на Прокълнатия поет се долепя до мокрите му дрехи и че ръцете ѝ обгръщат врата му, за да доближат лицето му до нейното и да съединят устните на двамата в целувка, която беше страдна заради това, че двамата поемаха юздите на живота си, а не поради силна чувственост. Невинна, но дива, първична и неподвластна на разума целувка. Целувка вълшебна по същината си.

Ада Байрон усети, че мускулите на мъжа се отпускат, и започна да движи диригентската палка на целувката. И тогава почувства как в тялото ѝ нахлува покой. Като се отдели от мъжа, първото, което видя, бе прозорецът на помещението, който обрамчваше улицата, а в дъното – Лондон в преждевременно настъпилата заради дъжда привечер, и се закле, че за секунда е забелязала едно малко същество, което пръха с крила, за да лети, и я гледа, пръскайки искри от прах на фея. Малкото създание май се изсмя или се сбогува. Може би и двете, защото видението бе толкова скоропреходно, че умът ѝ го изличи, сякаш беше поредният номер, скроен от мозъка ѝ.

От този поривист жест нататък Вълшебницата запази мълчание за дълги години. Все едно че изражението на спокойна вода в очите на господин Кинг бе укротило звяра, който Ада носеше в себе си.

ПРОМЕНЛИВА II: ПРОКЪЛНАТИЯ ПОЕТ

*В душата ми живее нежна тайна,
обгърната от самота и мрак.
При сговор с теб тя грейва в миг сияйна,
но после в тишина потъва пак.*

*В сърцевината ѝ фенер надгробен
едва мъждука – вечен,, но незрим,
макар и с лъч напразен и прокобен,
но от Покрусата неугасим.*

*Не отминавай гроба ми в забрава
за мощите, които там лежат.
Таз болка, дете мира ми не дава,
покой дано намери в твойта гръд.*

*Щом укорът на Доблестта отпада
подир смъртта, чуй сетния ми зов:
една сълза ми дай като награда
за толкова безкористна любов.³⁵*

Когато Прокълнатия поет лорд Байрон публикува през 1814 година поемата си „Корсарят“, за един ден бяха продадени десет хиляди екземпляра. Така тя стана първият бестселър в историята. Байрон не можа да се зарадва на тези бройки, защото беше в конфликт със съпругата си баронеса Ан Изабела Милбанк и с полусестра си Огъста Байрон, която тъкмо бе родила. И двете живееха при него, за да се мъчат да облекчават депресиите му. Работата беше там, че много от неговите пристъпи на униние се дължаха на тях двете.

Прокълнатия поет се запозна със своята полусестра в младежките си години в училище „Хароу“³⁶. Огъста Байрон, по-късно Огъста Лей, беше смятана за благородничка по рождение, тъй като беше единствена дъщеря на сър Джон „Лудия“ Джек Байрон, бащата на Прокълнатия поет, и на първата му съпруга Амелия Озбърн, починала скоро след раждането ѝ. Когато Огъста се запозна със своя полубрат, беше омъжена за братовчед си полковник Джордж Лей и имаше две деца. Оттогава между двамата се зароди топло чувство, засвидетелствано във водопад от писма, излял се между тях. Огъста стана негова довереница.

Бяха отрасли като чужди един на друг, но това не попречи между тях да се зароди

³⁵ Откъс от поемата „Корсарят“, или „Корсар“, преведен от Александър Шурбанов специално за настоящото издание. – Б. пр.

³⁶ Едно от най-старите и най-престижни английски училища. Намира се в околностите на Лондон. – Б. пр.

душевна близост. Чувствайки се отритнат, Прокълнатия поет осъзна, че тя е единственият човек, с когото може да говори открито. Връзката им доби неплатоничен характер и двамата откриха общо въодушевление в плътската наслада. Както бяха отрасли като чужди, двамата се влюбиха. От тази връзка се роди Елизабет Медора Лей, първата дъщеря на лорд Байрон. Макар да знаеше, че трябва да крие тази своя забежка, той кръсти с обич героинята от поемата си „Корсарят“ със същото име, каквото носеше неговата дъщеря и племенница – Медора.

Славата на женкар на Прокълнатия поет вървеше ръка за ръка с влечението му и към мъже. Не бе показал признаци, че има подобни склонности, до пътуването си из Средиземноморието заедно с приятеля и колегата си Джон Хобхаус. Тази сексуална особеност на поета отприщи Николо Гирауд, приятел и любовник на Байрон. Но Николо не бе единственият мъж, с когото той завърза интимна връзка, Прокълнатия поет, изглежда, прояви интерес към цяла върволица млади италианци и гърци. За него сексуалното влечение бе по-силно от разума. По тази причина не проумя укорите на съпругата си, когато тя научи за забěžките му както с мъже, така и със сестра му. Той ѝ обясни, че любовта му към нея е различна от страстта, която изпитва с други хора. Но жена му така и никога не му прости.

ГЛАВА III

1841 г.

Вклинено в британския бряг, графство Съмърсет беше обвеяно с легенди и истории, които го обгръщаха със смесица от фантазия и реалност. Времето и постоянното докосване до митовете, съжителстващи с коренните жители, му придаваха особен и без съмнение магически колорит. Не ставаше дума само за горите, за просторните зелени равнини или за обраслите с борове плата, а и за въздуха, който се дишаше и влизаше през ноздрите, за да си играе палаво със сърцата на хората, решили да приемат този край за свой дом. Земя на дълбоките английски корени, където се говореше, че тук бил слязъл на брега Йосиф Ариматейски със Светия Граал, и където бяха избуяли легендите за крал Артур и неговия замък. Феи, магьосници и вълшебници представляваха съставна част от графството и макар никога да не ги бе виждал цели векове, местните хора ги приемаха така, както приемаха вълците и лисиците от околността.

Ашли Комб беше каменен замък, който изникваше изведнъж сред храсти и увивни растения край един хълм. Сливаше се с гората и гледаше към брега, където в този тих и топъл летен следобед един самотен платноход шареше по морския пейзаж като по картина. Страдата бе издигната през 1799 година, но подобренията и строежът на кули с комини, които прорязваха ведрото небе, бяха направени от собственика лорд Уилям Кинг, първи граф Лъвлейс. В това дело той вложи страстта си към средновековната архитектура, но със съгласието, по-право със съучастието на съпругата си Ада Байрон включи в своя летен дворец нови конструктивни елементи, навяващи фантастични реминисценции. Замъкът стана място, където принцът на фавните положително щеше да се чувства уютно. Нямаше ъгъл или прозорец, който да не свидетелства за романтичната нагласа на съпружеската двойка. По тази причина Ада изхарчи с лека ръка част от наследеното си богатство в тази чудатост, скрита сред буйна растителност и заобиколена от терасирани градини в италиански стил, които съзерцаваха Бристълския канал.

На централната тераса лек вятър отнесе шапката на Ада. Като я видя, че се издига като хвърчило и че няма кой да я спре, тя се изсмя и застана примирено на няколко крачки от перилото до брега, с прелестно едногодишно дете на ръце. То имаше рижата коса на баща си и месестите устни на Байронови. Майка му беше на мнение, че представлява числово уравнение: „Кинг плюс Байрон ни дава Ралф Гордън“. Станал свидетел на загубата на шапката, личният секретар на графиня Лъвлейс заряза бележките и моливите си на външната маса и се опита да я хване. Ада пак се изсмя от сърце – сцената с главен герой мистър Пийбоди, който тичаше с вече внушителното си свръхтегло и с боядисаните си в бяло бакенбарди, докато духовете на въздуха си играеха с шапката, беше направо комична.

– Оставете я, господин Пийбоди... Духът на вятъра все ще ни я върне. Ако ли пък не, призракът на Нютон ще наложи да се изпълнят неговите закони за земното притегляне – каза му Ада, нехаейки за случилото се.

Мистър Пийбоди преустанови своя бяг и като се наведе, се хвана за коленете, мъчейки се да си поеме повече въздух поради положеното извънмерно усилие. Насреща му, все едно че по заповед на Ада, падна шапката. Ада се изсмя още по-звучно. Малкият ѝ син Ралф Гордън последва примера ѝ. Двамата се смееха по невероятно

подобен начин. Това само си спечели жест на досада от страна на господин Пийбоди.

Чу се продължително изсвирване. Разнесе се от една стълба, спускаща се от терасата до плажната ивица на канала, където се издигаше малка къща, за да могат да се правят бани на един частен плаж, далеч от хорски погледи. Ада се обърна, посочи натам и попита сина си:

– Кой идва, малък Ралф, кой идва там?

Чуха се още няколко изсвирвания, този път по-пронизителни. Тонът им беше като на дете, което се учи да свири остро. Пийбоди пристъпи към Ада и като се наведе към ухото ѝ, я смъмри:

– Не би трябвало да оставяте децата да подражават на баща си в това. Наистина е крайно неприятно да се учат да издават звуци, присъщи за кравари и овчари – промърмори Пийбоди, докато си обличаше жилетката.

– Това са звуците на народа, Пийбоди. Не можем да си държим ушите запушени за онова, което става наоколо ни – обясни му Ада с променен глас, по-нисък от гласа ѝ като невръстна девойка.

Сега тя говореше спокойно и равно като дама, която си мисли, че за нея стрелките на часовника не се движат. Тялото ѝ се беше наляло където трябваше и силуетът ѝ бе добил тежест, което, благодарение на високия ѝ ръст, ѝ придаваше много привлекателен вид.

– Чу ли, че мога да свиря, мамо? – до терасата дойде първо гласът, а след това и свирчото.

Ада кимна утвърдително, макар да знаеше, че големият ѝ син, който се появи по стълбите, тичайки към нея, не я вижда. Той беше към петгодишно момче и, както баща си, имаше къдрава коса и малко тъжни очи.

– За бога, Байрон! Заради тия дълги разходки с баща ти ще свършиш като общ работник в някоя ферма в графството – каза леко закачливо майка му. Детето я прегърна през краката, с което едва не я събори на земята заедно с брат му в ръцете ѝ. – Внимавай, малкият. Ако ме потрошиш, няма да можеш да се сдобиеш с друга като мен...

След време по стълбата се появиха още двама души – съпругът ѝ Уилям Кинг, сега първи граф Львлейс, и едно четиригодишно момиченце, което той носеше на гръб. Графът се беше докарал с костюм за разходки сред природата и с филцова шапка, която в момента си беше нахлупила дъщеричката му. Името ѝ, Ан Изабела, наистина ѝ подходеше – малката беше одрала кожата на майката на Ада.

– Татко ми разреши да набера цветя за теб, мамо – каза ѝ момиченцето, докато слизаше от гърба на баща си с помощта на Пийбоди.

С малката си ръчичка детето ѝ подаде букет от красиви жълти и бели горски цветя. Ада ги пое радушно и лепна целувка на дъщеря си.

– Благодаря, скъпа, ще ги сложа във вазата до леглото си.

Тя се изправи, за да погледне съпруга си. Уилям Кинг се беше изпотил и косата му се беше разрошила. Ада се нацупи – може би тя беше в разцвета на живота си, но не и съпругът ѝ.

– Скъпи графе, казах ви да не носите на гръб Анабела! Довечера пак ще се превивате от болка. Не искам да слушам да ми охкате след вечеря и да се налага да ви лекувам с разни мазила.

Уилям Кинг само се усмихна. Без да го е грижа, че бяха навън пред хора, той я целуна закачливо по бузата, съвсем близо до устните. Израз на обич, който майката на Ада положително не би одобрила.

– Обещавам да ви послушам следващия път, скъпа ми графиньо – извини се той.

Графът пристъпи към масата, където бяха книгите, а и където почиваше кана със студен чай с лимон. Наля си една чаша и я изпи. После наля втора, за да я подаде на двете си по-големи деца, които седнаха на масата, за да видят сметката на едни сладкиши, приготвени от прислугата за следобедната им разходка.

– Деца, не изяждайте повече от два. Вечерята ще бъде сервирана само след няколко часа... – нареди им Ада, докато наместваше малкия Ралф на един висок стол.

– Плодотворни ли бяха научните ви занимания този следобед, графиньо? – заинтересува се Уилям Кинг, като се любуваше на децата си.

– Имам новини от госпожа Съмървил, добри новини – възкликна тя, като му показа един отворен плик. Кинг повдигна вежди с любопитство. – Доктор Съмървил е добре, оправя се от болестите си, за съжаление не възнамеряват да се върнат в кралството за известно време, но тя подготвя нова публикация, озаглавена „Молекулярна и микроскопична наука“.

– Виж, това никога няма да го разбере! Вие двете май сте единствените, които си четат взаимно писанията. Сигурен съм, че дори и Кралското астрономическо дружество не може да ги разбере. Понякога си мисля, че би трябвало да го разпуснем и да учредим нов щат само с двама членове – госпожа Съмървил и графиня Лъвлейс.

Ада размаха писмото, развеселена от остроумието на съпруга си.

– Не ставайте смешен, господин Кинг! Аз съм само ученичка.

– И надушвам, че имате да ми казвате още нещо, тъй като не ми се вярва, че издаването на книга на госпожа Съмървил е причината за това сияещо лице, което забелязах още щом дойдох.

Ада се изчерви – мъжът ѝ я познаваше добре.

– Скъпи ми графе, прав сте. Има други новини, които радват неимоверно сърцето ми. Както знаете, аз зарязах ученето, за да не допусна това трио младенци да станат кравари, каквито вие се мъчите да ги направите. – Сега пък се изчерви Уилям Кинг. Бяха го разкрили – бе научил по-големия си син да свири като воловар. – Но на вас ви е известно, че откакто замина госпожа Съмървил, така и не съм си намерила учител, който да ме напътства в учебните ми занимания...

– Старият професор Бабидж се опъва като магаре. Предложих му съвсем прилично възнаграждение, но той ми се изсмя – каза ми, че семейството му му осигурявало тройно повече.

Ада поклати глава, като си спомни грубите и своенравни обноски на своя приятел Бабидж.

– Но въпросът е решен – госпожа Съмървил ме е препоръчала на съпруга на една от дъщерите на едновременния ми настойник и учител господин Уилям Френд. Става дума за професор Огъстъс де Морган, който, както ви е добре известно, е един от основателите на Лондонския университет и е формулирал математическите и логическите закони, носещи неговото име.

Лицето на графа посърна и той остави чашата с напитката си на масата. На Ада не ѝ допадна реакцията на мъжа ѝ. Очите му казваха всичко. Но Уилям Кинг се помъчи да избегне конфликта, като отклони поглед – това го умееше, и то добре.

– Някакъв проблем, скъпи графе?

– Не, само си помислих, че ще го направите след известно време. Ралф е още малък... Да бяхме изчакали да започне да взема уроци при учителите на брат си и сестра си.

Ада поклати глава леко раздразнено. Всъщност съпругът ѝ никога не я бе ограничавал

в ученето. Идеята да се почака беше нейна, а решението за това бе взето, защото самата тя искаше да се грижи за децата си. Поради това поведението на мъжа ѝ я изненада.

– Аз самата бях решила да почакам, но сега ми се открива уникална възможност. На децата им е добре с гувернантките. Пък и ще започна да уча по същество чак когато се върнем в Лондон, в края на лятото. Може би само ще ми се наложи да отида на една предварителна среща, за да се договорим. Може ли да разчитам на подкрепа от ваша страна? – попита Ада сериозно, много сериозно.

– Както винаги – можете, скъпа ми графиньо.

– Не случайно ви ценя, скъпи ми графе... – промърмори доволно тя. Стана, гушна сина им Ралф, пристъпи към съпруга си и го целуна звучно по бузата. – Високо ви ценя, наистина.

Подаде бележките и книгите си на Пийбоди, който се бореше да изяде последния сандвич заедно с децата. Групата се смееше на приумиците и жестовете му. Ада се обърна към всички със строг глас:

– Деца, господин Пийбоди, скъпи графе... Вечерята ще стане готова след час. Приведете се в ред, ще ви чакам на масата.

Обърна се кръгом и ги остави да лудуват. Знаеше, че ще поиграят още малко и после ще се приготвят за вечеря. Признаваше, че бе наследила от майка си известна доза строгост на характера. Децата ѝ откликваха на властния ѝ глас, макар че нейният беше по-благороден и деликатен от майчиния ѝ.

Закрачи по терасата и стигна до главния вход, където една гувернантка пое детето ѝ. Ада Байрон погледна красивата къща, излязла сякаш от мечта, от приказка за феи, и се възря в гората и в приспания от залеза залив – това беше нейният живот.

Сутринта колата пристигна, след като мина по красив тухлен мост, изсечен през скалата, за да спре до поляната пред къщата. Не беше никак луксозна, представляваше най-обикновена наета кола. От нея непохватно излезе професор Бабидж, опирайки се на бастуна си – единствения другар, който можеше да търпи денонощно странностите му. Той закрачи по моравата пред къщата, вдигна поглед и съзря на най-високата кула часовник със стрелки, наподобяващи луната и слънцето. Изръмжа при вида на този смешен остатък от носталгия по алхимията. Стигна до вратата и почука силно с бастуна си. Един прислужник го посрещна и взе куфарчето му. В преддверието се появи Пийбоди с глупава усмивка:

– Професор Бабидж, драго ми е да ви видя в Ашли Комб.

– Шосетата бяха същински ад! Като сте искали къща на село, защо не я вдигнахте край Лондон? Господи! – измърмори раздражено той, докато си събличаше жилетката.

– Е, би представлявало проблем, професоре. Тогава не биха били вили или къщи на село, а къщи край Лондон – довърши Пийбоди изречението и на лицето му се изписа широка като полумесец усмивка с много зъби.

Бабидж притвори лявото си око и вдигна бастуна си към секретаря на Ада.

– Не ми се правете на остроумен, господин Пийбоди. Недоумявам как графинята се доверява на тази лоена топка, каквато сте вие. Ако тя не го отричаше, за мен вие бихте били просто шпионин на лейди Милбанк.

– Господине, моля ви, не ме обиждайте... Дори и в Кеймбридж не са си позволявали толкова грозни намеци по мой адрес. – Пийбоди си придаде наскърбен вид, като притисна юмрук към гърдите си и вдигна глава.

– Знаем аз какво са ви казвали там! Така че не ме карайте да го казвам в този дом,

защото уважавам графинята като своя дъщеря. По-добре си потърсете да вършите нещо по-интересно от това да ме дразните със самото си присъствие.

Пийбоди навиря нос и изчезна, без да се обърне да погледне професора грубиян. Бабидж се изправи доволен, като ловец, току-що отстрелял елен.

– Защо сте толкова груб с добрия господин Пийбоди, уважаеми професоре? – обърна се към него Ада, слизайки по стълбите. Беше прелестна със синята си копринена рокля, която правеше по-тъмна косата ѝ, прибрана на плитка.

– Нямам му вяра! Не биваше да го наемате. Аз можех да ви намеря студент, който да ви свърши по-добра работа – сърдито изръмжа той.

Ада пристъпи към професора и се приведе леко, за да го целуне по бузата – нещо като израз на обич като към баща.

– Но с господин Пийбоди ме свързва приятелство, а понякога приятелството е по-ценно от начетеността. Вие бихте го разбрали, защото знаете, че сте добре дошъл в този дом не само заради големия си ум, а и заради обичта, която храним към вас.

– Бабини деветини на романтичка! Размекнали са ви, Вълшебнице с числата! Скоро ще слушате трио от цигулки и арфа из тези градини, да не би да останете по-назад от ония аристократки, които само знаят да каканижат за пруски композитори.

Ада го хвана под ръка и го заведе в една приемна, където го настани в удобно кресло за много специални случаи. Наля малко порто и му го подаде.

– Вие сте обявили война на музиката, професоре, но много ми се ще да видя кой ще излезе победител в нея.

– Разбира се, че ония сантиментални глупаци! Не си дават сметка каква вреда нанасят със своите балади и арии. Нека ви разкажа какво се случи преди няколко дена, когато преглеждах една стихосбирка, озаглавена „Видение за грях“ от един обещаващ момък, лорд Алфред Тенисън³⁷. В нея прочетох следното: „Всяка минута умира човек, всяка минута се ражда човек“. Наложил се да му пиша и да го поправа. Ако това беше вярно, населението на света не би нараствало. Броят на хората винаги би бил еднакъв. Залових се да проуча сведенията за ражданията и умираанията в кралството и получих данни по години. И така извадих от заблудата този празноглав поет.

– Така ли! И какво му написахте? – попита Ада, която явно се забавляваше, и си наля голяма чаша коняк, към който добави няколко капки от лекарството, предписано ѝ за постоянните ѝ болки. Беше силно лекарство, което я държеше замаяна, тъй като съдържащо между другото хероин и морфин.

– Че в стихотворението му трябва да се казва така: „Всяка минута умира човек, всяка минута се ражда човек и една десета“.

– Невероятно, и мислите ли, че така звучи по-добре?

– Е, не. Всъщност числото, до което стигнах, бе 1,167, но при толкова цифри поетичността ще се съсипе.

Ада вдигна чашата си в знак на преклонение пред чудатостите на своя приятел, не искаше той да се променя никога.

– За математическото съвършенство на поезията, професоре – вдигна тост тя с приятеля си.

– ...И за забраняването на музиката по улиците – допълни професорът.

Ада и Бабидж вървяха през пленителна градина. Пътеката от каменни плочи

³⁷ Алфред Тенисън (1809-1892) – един от най-популярните английски поети на XIX век. – Б. пр.

заобикаляше имението и се губеше сред гората. Имаше и път, който се виеше сред храсталаци и минаваше по мостове и аркади, които изникваха от дъбравата с декоративните си тухлени кули. Това беше място за размисъл, проектирано от граф Львлейс за съпругата му. Този маршрут бяха кръстили Градината на философите, защото именно по него крачеше Ада, за да разсъждава по своите уравнения или за да беседва с учените си гости като професор Бабидж.

Ада пристъпяше спокойно, все едно очакваше светът да ѝ прави поклони. Бабидж я следваше, подпирайки се на бастуна си. Различни и в същото време обединявани от общата си страст, двамата математици водеха разгорещен разговор, докато пеперудите и водните кончета браздяха въздуха, пропит с аромат на летен бор.

– Продължих да разработвам новата машина, която наричам аналитична. Известно ви е, че за разлика от диференциалната машина, която може да изчислява само функциите, свеждащи се до метода на крайните разлики, аналитичната машина е в състояние да пресметне която и да е функция.

– Фактически, професор Бабидж, аз анализирах чертежите, които бяхте любезен да ми изпратите, и съм сигурна, че тя би могла да извършва операции и в сферата на символичната алгебра.

Бабидж се спря. Вдигна рунтавите си вежди и те образуваха още един от сводовете и мостовете, построени от Уилям Кинг – това, което твърдеше Ада, беше изключително, тези уравнения се смятаха за най-високото постижение в областта на аналитичното знание.

– Интересно, моя Вълшебнице с числата. Много интересно – смънка той, но продължи да крачи, за да следи мисълта ѝ.

– Всъщност бихте могли да я усъвършенствате с техниките, разработени от Жозеф Мари Жакард за автоматизирания му тъкачен стан. По картите, разположени лентово, би имало перфорации, по които ще може да се чете чрез известен брой монтирани в машината подвижни палци. Дупките ще декодират числата и така ще подават информацията за операциите, които биха се използвали. С тази интересна система на работа машината ще е в състояние да повтаря една и съща съвкупност от перфокарти неограничен брой пъти, а въз основа на получените по време на пресмятанията междинни резултати операторът ще може да решава какви перфокарти трябва да се използват... – обясни Ада как би работила машината, която, вярно, не съществуваше, но тя си я представяше пределно ясно.

– Изчисление, скъпа.

– Моля?

– На тези, които пресмятат уравненията, им казват изчислители, поради което съм решил да нарека изчисления операциите, извършвани от машината.

Двамата се умълчаха, но продължиха да вървят. Бабидж умуваше по предложението, което му откриваше безброй възможности.

– Точно както си го бях мислил... Но никога не ми го бяха навирали в лицето толкова просто и ясно. Вие явно притежавате ум, различен от този на обикновените математици, можете да прониквате в нещата така, както ги виждат художниците.

– Това е заложба, която наистина притежавам – аналитична поезия. Това разправях на майка ми, която единствено искаше да уча числа, но не и техните приложения. Разбира се, идеята да си представя уравнение с приложения в реалния свят се оказва възможна за мен благодарение на класическите постановки на госпожа Съмървил за перспективата. Но и защото трябва да се мисли за две понятия едновременно. Мъжете

могат да мислят само за една идея. Нашият пол понякога може да има и предимства, професоре – да изчислява, както вие искате да го наричате, и в същото време да пече кекс във фурната или да гледа дете.

Бабидж се изсмя престорено и без да се обръща да погледне приятелката си, промърмори:

– Само недейте ми разправя, че трябва да се навра в пола, за да мисля правилно, графиньо! Вие сте по-лоша от приятелката си Съмървил! Би трябвало и двете да ви държат привързани към кухненската печка!

Ада знаеше, че старият професор е склонен да ръси подобни грубости, но това съвсем не означаваше, че той действително ги мисли. Ако имаше учен в кралството, който да отдава дължимото уважение на женските умове в областта на математическите проучвания, това беше той. Никога не би поверил бележките или чертежите си на Ада, ако не знаеше, че тя е високо извисен ум.

– Което ми напомня, че съм ви направила пай с горски къпини... – прошепна тя на ухото му и го погали по лакътя. По този начин слагаше точка на всякакви спорове – беше го посъветвала как да устрои машината си и беше изпекла любимия му сладкиш.

– Тази вкуснотия ще почака, защото искам да споделя с вас новината – италианците са проявили интерес към моя проект. Получих покана да изнеса беседа за новия апарат на семинар в Торино.

– Чудесна новина! Със сигурност вашият доклад ще накара да обърнат поглед към този проект нови инвеститори, дори чуждестранни – доволно предположи Ада.

– Разбира се, но трябва да се внимава. Припомнете си, че в неподходящи ръце машина, която замества стандартното изчисляване на уравненията, би била опасна.

– Прав сте, професоре.

– Сега пиша изказването си и статия, тя ще излезе в книгата на инженера, който ме кани на семинара – граф Менабреа³⁸! Аз само изпълнявам ролята на консултант на тази книга, но бих искал вие да я прочетете и да ми кажете мнението си.

Поласкана, Ада стисна лакътя на Бабидж – беше ѝ драго, че нейният приятел я цени така високо. Би могъл да се обърне към някой член на Кралското дружество, но бе избрал нея.

– Бъдете уверен, че ще я прочета най-внимателно и задълбочено.

– Не се съмнявам, моя Вълшебнице с числата. А сега може ли да отидем да опитаме сладкиша, който ми бяхте обещали? Тази разходка ми отвори апетит – весело довърши професор Бабидж.

Ада кимна мълчаливо и доволно.

Докато се гледаше в огледалото, графиня Лъвлейс нахлузи ръкавиците си. После си приглади прическата, за да си сложи шапката. Взе шала от леглото и го наметна на гърба си. Излезе от стаята в приповдигнато настроение, сякаш вървеше сред облаци и венчелистчета от роза, и се отправи към стаята, където гувернантките се занимаваха с децата.

– Моля ви, следете ги да си напишат домашните. И никакви игри след залез-слънце – нареди тя на жените, докато децата ѝ играеха с дървена къща, направена по поръчка на съпруга ѝ.

³⁸ Луиджи Федерико Менабреа (1809-1896) – италиански държавник, генерал, граф, маркиз, математик, инженер, министър – председател на Италия от 1867 до 1869 г. – Б. пр.

Целуна всяко дете. После слезе по стълбите на къщата и отиде в библиотеката. Седнал в голямо кресло срещу широк прозорец, през който се откриваше гледка към Бристълския канал, граф Лъвлейс спокойно пушеше лула и четеше книга. Ада пристъпи към него и лепна закачлива целувка на челото му.

– Как сте, скъпи ми графе? – попита съпругата му. – Надявам се, че добре.

Мъжът отпусна книгата си и се вгледа в Ада. Беше красива в костюма си за излизане. Уханният облак, който се разнесе от лулата му, беше указание, че одобрява тази тъй прекрасна гледка.

– Чудесно, скъпа ми графиньо – приветливо отвърна той. – Поздравете от мен професор Де Морган и съпругата му. Ще бъде удоволствие да се видим с тях в Лондон. Кажете му, че няма да се измъкне от една вечеря с нас. Макар че няма начин накрая да не се захванете да се препирате по въпроси в областта на алгебрата, на мен ще ми бъде много драго да ги приветствам у дома.

– Обещавам, че ще му го кажа, господин Кинг. Ще се видим след няколко дена...

Ада се сбогува с нова целувка. Графът продължи да чете и да пуши, оставяйки се да бъде забулен от пелена тютюнев дим.

Тя излезе на главната тераса, за да се качи в каретата си. Колата напусна Ашли Комб през каменния свод и се отдалечи от нейния рай. Ада не се обърна, макар да знаеше, че животът ѝ на графиня – деца, съпруг и всичко, което ѝ принадлежеше – остава назад. На лицето ѝ се изписа одобрителен израз. Някое време стоя загледана през прозореца, съзнавайки, че това е всичко, което желае.

Пътуването продължи час, докато пристигнаха в едно имение с каменни постройки, Файн Корт, също в графство Съмърсет. След още десетина минути спряха пред малка странноприемница, разположена край пътя и украсена с чудесни витражи, представящи древни рицари и дами. На табелата се четеше „Полунощен летен хан“. На нея се мъдреше фавн с флейта.

Ада отвори вратата и слезе по стълбите, обръщайки се наляво и надясно, но не се намериха очевидци на пристигането ѝ, единствено се чуваше шепотът на гората, чуруликането на птици и свирнята на винаги досадните щурци. Повдигна полите на роклята си и влезе в странноприемницата.

Щом звънна камбанката на входа, един плешив човек вдигна поглед зад писалището си. Устата и очилата му сякаш проблеснаха, като се усмихна. Ханджията пристъпи чевръсто към жената, за да я посрещне.

– Добър ден, графиньо.

– Добър ден, господин Камбъл.

Съдържателят взе чантата на току-що дошлата посетителка и я придружи по коридора на странноприемницата. Ада пристъпваше бързо и сериозно. В действията ѝ нямаше и помен от колебание. Обърна се към плешивия мъж и доста безцеремонно каза:

– Това е всичко, господин Камбъл, благодаря ви, че ме придружихте.

След като се сбогува набързо със собственика на хана, Ада се шумгна в една от стаите и затвори вратата под носа му, за да избегне всякакви чужди погледи. Стаята беше непретенциозно обзаведена, но уютна. Стените бяха украсени със средновековни мотиви. Огромно легло, цялото във възглавнички като шарени планини, приканваше към отдых. В камината гореше буен огън, който от време на време хвърляше искри. На масата имаше бутилка вино, придружена от две чаши. Едната вече беше използвана, защото пазеше в кристалния си корем малко от алената течност. Като я съзря, Ада се усмихна.

Свали си шапката, после и ръкавиците и ги сложи на една маса така внимателно, както монахиня пристъпва към олтар. Прекоси цялата стая и отиде до прозореца, където гърбом към нея стоеше мъж. Той имаше приятна външност – леко дълга, руса и буйна като водопад коса, широки рамене. Беше само по разкопчана жилетка. Ръцете на Ада се кръстосаха на гърдите му, за да могат да бръкнат през ризата и да усетят космите му. Имаше квадратно, съвършено изваяно лице. Лека набола брада покриваше бузите и волевата му брадичка. Немирната му коса падна върху лицето му и покри едно от очите му, които имаха тъмносив цвят.

– Очаквах ви с копнеж, госпожо Кинг.

– Аз също, господин Крос.

Ада започна да разкопчава ризата на любовника си. Той се обърна, за да стори същото с роклята на графинята. Гледаха се лице в лице като двама младоженци, канещи се всеки момент да се насладят на своята първа брачна нощ. Опитните ръце на младия мъж успяха да свалят роклята ѝ и да я оставят по бельо.

Джон Крос я погледна. Ада беше гола, излагаше на показ без свян красивото си тяло. Покриваха я единствено няколко гънки на чаршафа. Беше опряла гръб на възглавниците, а разпуснатата ѝ коса се бе разпиляла по тях, сякаш беше нимфа. Държеше някакъв бележник, нищо друго, и го четеше, изцяло погълната от съдържанието му. От време на време мърдаше устни като момиченце, което преговаря домашното си. Крос усети мигновен прилив на страст. Трябваше да приеме, че тази жена беше привлекателна дори когато демонстрираше ума си, четейки математически писания, след като е правила любов.

– Красива сте. Вие сте музата на рационалната мисъл – прошепна Крос, седнал на един стол и протегнал крака върху леглото. Беше само по дълги долни гащи.

Ада остави бележника, в който толкова се бе вгълбила. Погледна мъжа със закачлива усмивка и лицето ѝ се озари.

– Дразни ли ви, че чета тези записки, мистър Крос?

– Бих се подразнил, ако не ги четяхте. Панорамата, която ми разкривате вие и книгата, ме изпълва изцяло. Дори ми се иска да повторим предното. Но като знам, че сте се вгълбили във вашите абстракции, ще ми е съвестно да ви прекъсвам – намигна ѝ Крос.

– В такъв случай ще трябва да си изчакате реда. Искам да довърша тези бележки на професор Бабидж – усмихнато каза Ада и отново се зачете.

Джон Крос продължи да я гледа. Спомни си как се бяха срещнали за първи път преди няколко години във Файн Корт, имението на чичо му, разположено край хълмовете Куонток, много близо до мястото, където се намираха сега. Баща му Андрю Крос го беше известил, че ще пристигнат няколко гости, за да се информират за резултатите от опитите му в областта на електричеството. Имението непрекъснато беше посещавано от благородници или учени, желаещи да се възторгнат от постиженията му. За Джон Крос това беше досадно и глупаво. Предпочиташе да продължава да си живее приятно по балове, гуляи и конни състезания. Но още не му беше ясно защо точно този ден реши да остане, макар че никога нямаше да се разкайва за решението си.

Чудат учен беше баща му. Уверяваше, че може да се постигне спонтанно генериране на живот, защото вярваше, че животът може да се появи и от електрическа клема. Обикновено, за да го демонстрира, изливаше няколко капки химическа смес върху пемза. После прилагаше електрическо напрежение и камъкът започваше да изхвърля

малки сталактити. Няколко дена по-късно според него се появявали и насекоми от метал, *Electrophorus acari*.

Всъщност не можеше да го обясни напълно, но уверяваше, че посредством електрически заряди може да се придаде живот на която и да е биологически мъртва част от организъм. Правеше го, демонстрирайки експериментите на Луиджи Галвани с труп на жаба – при съприкосновение с подаван от батерия електрически ток кракът ѝ потрепва, сякаш е жива.

Този ден бяха дошли граф и графиня Лъвлейс заедно с един приятел на семейството, професор Фарадей³⁹, запленил от опитите, провеждани във Файн Корт. В очите на младия Джон Крос обаче той беше просто стар чудак като баща му. Но пък установи голяма близост със семейство Лъвлейс. Лорд Кинг беше човек с учтиви обноски, с когото можеха да се водят непринудени и интересни разговори. Но не беше наясно дали му допадна самият благородник в личностен план, или по-скоро го очарова съпругата му. Жената беше висока и елегантна и притежаваше ум, който комплексираше мнозина други хора, но за Крос беше най-привлекателната ѝ черта. Моментално започна любовна игра с нея, като я заливаше с умни фрази, докато лорд Кинг и професор Фарадей продължаваха да се захласват по теориите на баща му. Когато останаха сами в една зала, графиня Лъвлейс коренно промени съдържаното си поведение и буквално му се хвърли на врата. След две седмици вече бяха любовници. Тя винаги свиреше първа цигулка във връзката. Крос просто се остави да го води, тъй като се бе предал и паднал в краката ѝ. Първия път, когато се срещнаха в хотелчето, той я съблече и преди да я обладаете, ѝ се изповяда:

– Графиньо, трябва да ви кажа, че съм женен.

– Това ми се струва чудесно. Значи сме в едно и също положение — отвърна му Ада.

Оттогава връзката им като любовници постепенно прерасна в нещо повече, двамата си станаха душеприказчици, които можеха да споделят всичко, свързано с живота им, дори най-съкровениите си тайни.

– Приключих, господин Крос, бихте ли ми казали какво желаете да правите сега? – върна го от спомените му Ада.

Тя остави книжката настрана и отгърна чаршафите, за да прикани любовника си да легне до нея. Крос мигом се шмугна в леглото и я прегърна, докато Ада полагаше глава на гърдите му.

– Кое е това тъй важно писание, което ме принуждава да чакам, госпожо? – попита я Крос, играейки си с разпуснатата ѝ коса, която се разстилаше сред възглавниците.

– Лекцията на професор Бабидж в Италия. Трябваше да я прегледам, за да му изложа писмено впечатленията си. Вие добре знаете, че диференциалната машина е тема, която е повече от важна за мен – спокойно обясни тя, чувствайки се уютно, обгърната от топлината на любовника си.

– Докато баща ми се мъчи да създаде биологичен живот с електричество, вие двамата искате да създадете механичен живот с машината на Бабидж... Защо всички искат да се увековечат като богове? Нима богът, който имаме, е някакво си там нищожество, та се налага да създадем нов сред нас, хората? – рече Крос.

– Аналитичната машина е само инструмент. Важен е човекът зад нея. Но въпросът ви не е лош. Прочетох една много вълнуваща книга по тази тема... от една бивша

³⁹ Майкъл Фарадей (1791-1867) – виден британски физик и химик, автор на важни открития в областта на електромагнетизма и електрохимията. – Б. пр.

любовница на баща ми, Мери Шели⁴⁰.

– Неудобно ми е да ви го кажа, но негов любовник е бил мъжът ѝ, Пърси Шели!

Ада перна гальовно Крос по гърдите. Щом като си доверяваха тайните си, тя разказа целия проблем с майка си, странните си фиксидеи, дължащи се на това, че не бе познавала баща си, и как бе открила някои факти от живота му.

– Не бъдете толкова строг с баща ми, клетникът сигурно е в потрес, че дъщеря му сега е разпътен човек, каквито впрочем са всички Байрон.

– Уверявам ви, че би приветствал решенията ви, графиньо. Виж, лейди Милбанк като нищо би получила сърдечен удар, ако ви видеше сега – пошегува се Крос.

– Да забравим родителите ми и да се върнем към книгата – „Новият Прометей“⁴¹. Това е историята на един лекар, който иска да стане Бог, за да създаде нов живот чрез електрическия ток и, както баща ви доктор Крос представя нещата, го постига. Резултатът обаче е зловещ.

– Знам го. Семейство Шели бяха много близки и с баща ми. Тя със сигурност е черпила от идеите на баща ми или на Джеймс Линд⁴². Но защо прочетохте този развлекателен роман, щом не ги харесвате? – попита той, като се извърна към нея, за да види израза на лицето ѝ. Тя не вдигна поглед и продължи да си стои така, положила глава на гърдите на Крос.

– Искаше ми се да видя дали има нещо за баща ми, потулено в тези страници... – Мъжът изкриви раздражено лицето си. Ада се опитваше да внуши, че животът на баща ѝ не я интересува, но всъщност все гледаше да научи нещо повече за него. В писмата до майка си ѝ обещаваха, че няма да се рови да търси нищо за него, но продължаваше да го прави скрипом. – Съжалявам, знам, че последния път обещах повече да не си блъскам ума с това, но откакто преживях онази фантастична среща в Малъри Парк, животът ми е... сложен. Понякога и аз самата не знам дали нещо свръхестествено си играе с мен, или наистина съм побъркана. Единственото място, където мисля, че се крие отговорът, е гробът в Хъкнал Торкард – обясни тя, имайки предвид мястото, където почиваха останките на баща ѝ.

Джон Крос я накара да се изправи, за да я погледне право в очите.

– Говорили сме за това, скъпа – феи не съществуват.

– Но аз съм ги виждала! – настоя Ада, като повиши тон с отчаян и огорчен израз. – Те са ми писали, аз съм ви показвала писмата...

Крос възви глава, не одобрявайки разговора и твърденията на любовницата си. Обичаше я много и ѝ се възхищаваше, но ненавиждаше да става свидетел как понякога тя изпада в депресия заради тези причудливи видения. Неведнъж се бе събуждала посред нощ, уверявайки, че на вратата чука фея.

– Нека направим нещо, но обещавайте ми, че повече няма да говорим на тази тема, съгласна ли сте? – Тя кимна утвърдително. – Аз имам връзки и приятели из цялото кралство заради конните състезания. Ще се наложи да отсъствам няколко месеца, така че положително ще мога да проверя какво е станало по въпроса с феите. Освен това ще

⁴⁰ И двете тези са силно полемични. Известно е, че Байрон е имал авантюра с Клеър Клеърмонт, доведена сестра на Мери, бъдещата жена на Шели, и тя, Клеър, му ражда втора дъщеря, Алегра, която умира рано. – Б. пр.

⁴¹ Става дума за посочения по-рано известен роман на Мери Шели „Франкенщайн, или новият Прометей“. – Б. пр.

⁴² Джеймс Линд (1716-1794) – шотландски военноморски лекар, баща на клиничните проучвания и откривател на лек срещу скорбута. – Б. пр.

изясня всичко, свързано с баща ви. Не искам обаче отново и отново да мислите за това – отсега нататък то ще бъде мой проблем.

Ада се взря в него със сломен вид. Не знаеше дали любовникът ѝ ще донесе подобаващите за живота ѝ отговори, които да ѝ помогнат да проумее защо всичко е толкова сложно. Трудно проумяваше дори връзката си с Джон Крос – защо, като имаше идеален брак, бе потърсила други обятия? Защо не можеше да остави на мира паметта на баща си?

– Обещавам, но ще ми липсват.

Крос ѝ се усмихна и я целуна по бузата. Тя му върна целувката, но по устата. Леката целувка прерасна в друга, по-дълга. Пръстите на Крос ровеха косата на Ада, сякаш плуваха в прилив с цвят на черен кехлибар. А тя натискаше с върховете на своите пръсти кожата на любовника си, сякаш беше единственото нещо, за което можеше да се вкопчи. И тогава отново се отдадоха на страстта.

Ада Лъвлейс прекара остатъка от лятото в селската къща в Съмърсет със семейството си. Знаеше, че мечтанията ѝ, зареяни в облаците, и тези дни на спокойствие ще приключат, като се върне в Лондон, където щеше отново да стане важната благородна дама и където я чакаше майка ѝ, ситуация, която никак не ѝ се нравеше. След срещата ѝ с Джон Хобхаус, с когото продължи да си пише, отношенията ѝ с майка ѝ охладняха. Според Ада това, че не я бе послушала и се беше омъжила за Уилям Кинг, се бе оказало противоположно за двете. Когато лейди Милбанк посрещна новината за брака на дъщеря си, се разгневи страшно и крещя неща, които задълго причиниха болка на Ада, но с годините ѝ бе простила. Наложил се сам Уилям Кинг да говори с нея, за да сполучи да я успокои. Срещата се състоя без Ада, която остана в салона, цялата кълбо от нерви, та мистър Пийбоди се зае да я утешава..

В крайна сметка майка ѝ прие брака ѝ, но неохотно. За Ада това отношение беше само част от една пантомима, насочена против нея, за да ѝ бъде вменена вина, тъй като познаваше слабостите на майка си – по всяка вероятност се бе зарадвала, когато бе научила, че Уилям Кинг, привидно мъж без бъдеще и наследство, всъщност е граф и притежава обширни поземлени имоти. Аристократичната ѝ майка беше привлечена не само от състоянието му, а и от благородническото му потекло. Ада съзнаваше, че тя приема мъжа ѝ, защото той е толкова заможен и изтъкнат, колкото е бил навремето баща ѝ.

Отначало момичето преглътна язвителните и интригантски коментари на майка си по адрес на мистър Кинг, но лека-полека те престанаха, докато най-накрая отношението между двамата стана любезно, дори радушно. В същото време нейните роднини и познати се зарадваха, че ще се омъжи за улегнал и спокоен мъж. Някои го смятаха за не особено умен, тъй като на събиранията на математици и физици граф Лъвлейс само се усмихваше, без да разбира сложните математически умозаклучения. Ада обаче започна да го опознава по-добре и – невероятно, но факт – да се влюбва в него. Той беше пряк и безхитростен човек, съзнаващ в какво стои по-долу, но Ада отдаваше дължимото на достойнствата му – беше кадърен инженер и строител, а освен това и страстен любител на естествените науки.

При този безметежен живот, който водиха в началото на брака им, редувайки разходки из полето с приятелски събирания, нищо чудно, че Ада забременя веднага. Това я принуди да загърби научните си занимания, но синът ѝ Байрон промени начина, по който тя гледаше на живота си. Вече не продължаваше да мисли както на млади

години, че всеки човек в крайна сметка е число – като галеше кожата на новородения си син, тя се отказа от мисълта, че това малко същество е поредната цифра сред човечеството. Настъпилата промяна в житейското ѝ поведение бе толкова голяма, че въпреки яда на майка си Ада го кръсти на баща си – Байрон. Не ще и дума, че като компенсация за това, че първородният ѝ син получи това емблематично име, втората ѝ издънка, дъщеря ѝ, бе кръстена на майка ѝ – Ан Изабела.

Годините се изнизаха в пътувания до село лете и живот в Лондон зиме. Децата пораснаха, а дойде и третото – Ралф. Ада не се бе откъснала съвсем от научния свят, защото продължаваше да присъства на събирания с Бабидж, Майкъл Фарадей, Чарлс Уетстоун или сър Дейвид Брустър. Тясната близост с избухливия професор се засили с размяната на множество писма. Тя пускаше закачки в коментарите си до стареца, който продължаваше съдебния си кръстоносен поход за забрана на музиката по лондонските улици, а той винаги ѝ отговаряше с ласкавото прозвище „моя Вълшебнице с числата“.

– Ето новините, графиньо – рече Пийбоди, сядайки на креслото до Ада.

Тя продължаваше да витае в облаците заради целебната си напитка от алкохол е опият за облекчаване на болките, загледана в децата си, които се бяха заиграли на пода. Над тях се виждаше голям неин портрет, изобразена като графиня Львлейс, поръчан от графа, за да краси салона. На него тя имаше спокойно изражение и носеше рокля с гръцки мотиви. Ада я беше поискала такава в памет на астрономката Хипатия, която я бе вдъхновила в живота.

– Добри или лоши са новините, мистър Пийбоди? – попита Ада секретаря си.

Пийбоди вече нямаше много работа с майка ѝ, която прекарваше почти цялото си време в препирни при своите социални кръстоносни походи в Лондон. Ада се нуждаеше от човек, който да ѝ помага в учебните и научните ѝ занимания, някой, който да може да води бележки или да пише уравнения, докато тя изпълнява ролята си на домакиня и господарка на дома. Пийбоди беше единствената ѝ възможност и тя го прие охотно. Той се премести с двамата си братя в една къща близо до големия дом на семейство Львлейс. За графа бе истинско облекчение да има на разположение човек, който да прави компания на съпругата му, тъй като през последните години здравето ѝ постепенно се бе влошило след раждането на третото им дете.

– Добри, разбира се. Кога съм ви носил лоши новини, скъпа? В Торино се е провел вторият конгрес на италианските учени. Изказването на професор Бабидж, изглежда, се е приело много добре. Имало е и заседания с дебати, в които са участвали Бабидж, италианският астроном Отавиано Мосоти и младият математик Федерико Луиджи, граф Менабреа, който си е водил бележки за лекцията на Бабидж и наскоро ги е публикувал под заглавие „Общи понятия за аналитичната машина“ в швейцарското списание „*Bibliothèque Universelle de Geneve*“⁴³.

И тук Пийбоди извади от един плик самото списание. За Ада това бе изненада, лицето ѝ грейна, както когато майка ѝ ѝ подари първата ѝ книга – „*The Woman's Almanack*“. И веднага я прелисти, за да намери статията на своя професор.

– Чудесни новини, господин Пийбоди! Как научихте за това?

– Току-що го получих, изпратил го е направо за вас приятелят ви професор Уетстоун. Трябваше да го направи онзи стар егоист Бабидж, но той дори не прояви учтивостта да ви съобщи... – обясни мъжът с честолобиво и наскърбено изражение.

– Такъв си е нашият професор Бабидж... – извини го Ада, като в същото време

⁴³ Женевска всемирна библиотека (фр.). – Б. пр.

разглеждаше съдържанието на списанието. – Най-добре да му се напише, за да му се изпратят поздравления.

– Не мисля, че заслужава такова внимание, но това е ваше решение.

– Така е, господин Пийбоди. Донесете ми хартия и мастило, за да го напиша. Между другото, знаете ли къде се намира сега лорд Кинг? – попита Ада, докато забърсваше масата пред себе си, за да съчини писмото.

– Очаква гостите.

– Кой ще е у нас днес? – интересува се учудена графинята.

– Хора от парламента за уреждане на някакви спорове за земи... И баронеса Ноел Байрон Милбанк, която пристига днес да прекара няколко дни с внуците си.

Като чу това, Ада вдигна смутено глава към Пийбоди и рече разтревожено:

– Не ми ли казахте току-що, че никога не носите лоши новини, господин Пийбоди?

Той стана и затвори очи като дама, която критикуват за това как се е облякла.

– За мен това са добри новини. Не знам какво е вашето мнение, но майка ви винаги се е държала чудесно с моя милост.

– Голям ласкател сте вие, но трябва да ви напомня, че сега ваш работодател е лорд Кинг, мистър Пийбоди – продължи Ада, вече посъвзела се от новината.

Давайки да се разбере, че разговорът им е приключил, тя взе списанието и се зачете в бележките на Менабреа. А Пийбоди се загледа в игрите на двете деца.

Статията на Менабреа обиколи Франция, но далеч не предизвика вълната от възхищение, каквато очакваше Бабидж. Нито един математик или физик извън Англия не прояви интерес към машината, още по-малко във Франция, където бяха похарчени луди пари, за да се даде тласък на работата по проекта на фирмата „Прони“ за алгоритмичните таблици. За французите това беше въпрос на бизнес – книга с резултатите би намерила пазар по-лесно, отколкото конструирането на един толкова сложен апарат. Бабидж все се оплакваше в писма до Ада от късогледството, проявявано от различните държави относно неговото изобретение, но не даваше обяснение за собственото си неприязнено отношение към английското правителство, което отначало го бе подкрепило, а сега, по негово мнение, било виновно за всички беди.

Сред познатите на семейство Лъвлейс беше Чарлс Уетстоун, виден учен, който работеше по един проект за комуникация чрез импулси посредством код, подаван от кръг, съдържащ всички букви, който се въртеше и показваше всяка изпратена буква, докато се образуваха думи. Уетстоун беше пълна противоположност на колегата си Бабидж, с когото не само бе учил заедно на млади години, а и бе постигнал редица успехи в осъществяването на общи проекти. Беше отмерен, спокоен и разсъдлив. Бяха му чужди избухливите изблици на раздразнителния Бабидж и в общи линии беше немногословен човек. За Ада Уетстоун представляваше версия на стари години на съпруга ѝ Уилям Кинг и може би затова хранеше към него топли приятелски чувства. Именно той предложи Ада да преведе статията на Менабреа от френски на английски без знанието на Бабидж, за да се даде гласност на проекта и да се поощри неговата реализация. По този начин ученият оказваше помощ на приятеля си, а и знаеше, че Ада е единственият човек, способен да направи професионално описание на подобно устройство с широките си познания за диференциалната машина или за по-усъвършенствания ѝ вариант – аналитичната. Отначало Ада се чудеше какво да отговори на това предложение, но съпругът ѝ я подкрепи с дълбокото убеждение, че тя е подходящият човек да поеме този ангажимент – владееше френски, познаваше машините до съвършенство и те бяха нейната фиксидея.

До края на седмицата, докато чакаше майка си да пристигне, а и навярно за да не ѝ е зает умът все с разправиите с родителката ѝ, Ада направи превода. В деня, когато каретата на баронеса Ноел Байрон Милбанк спря пред лятната къща, тя изпрати на своя приятел и наставник професор Чарлс Бабидж написаното, като го уведомяваше за неподозиранията от него своя работа.

– Професор Де Морган ми написа писмо, в което посочва, че ако вие, дъще, бяхте следвали в Кеймбридж като млада, щяхте да се издигнете до математик изследовател с оригинално виждане, и то нищо чудно от първа величина – каза майка ѝ, докато крачеше по терасата редом с дъщеря си, а внуците ѝ Байрон и Анабела си играеха с кучетата, обитаващи Ашли Комб.

– Благодаря, майко. Професор Де Морган ми оказа голяма помощ със задочните си уроци. Без него никога нямаше да достигна нужното равнище, за да мога да вникна в коментарите на Менабреа за машината на Бабидж – уточни тя сред смеховете на децата.

– Но, скъпа, може би пък връзката ви с този чудак Бабидж не е съвсем благоприятна за вашето израстване – изказа мнение майка ѝ, като се обърна да я погледне.

– Моята близост с професор Бабидж е нещо повече от обикновено отношение към учител – обясни Ада раздражено, защото знаеше, че за майка ѝ нищо не може да бъде добро. Ако някой изкажеше положително мнение за нея, майка ѝ все щеше да го омаловажи с някое лошо.

– Вие... с него...? – смотолеви слисана лейди Милбанк.

При намека лицето на Ада постепенно се изкриви. Тя спря на място и се опита да се овладее, защото съзнаваше, че край тях са децата ѝ.

– Майко! За бога, всичко, което се върти в главата ви, е мръсно и греховно! Професор Бабидж има деца на моята възраст... Как би могъл?

– Е, то човек никога не знае... – нехайно подхвърли майка ѝ.

– С професор Бабидж сме приятели, много добри приятели – възмути се графиня Лъвлейс, ядосана от намека. Майка ѝ не даде вид, че забелязва раздражението ѝ. – А между другото, той току-що ми отговори за превода ми и ме попита защо не съм написала своя, оригинална работа по темата, която владее толкова добре.

– Логично е да се въздържите при положение, че още не сте призната като учен от академичните среди, както е призната Мери Съмървил. Не си ли давате сметка, че ще станете за посмешище в Лондон? – вдигна рамене майка ѝ.

Ада затвори очи, усещаше всяка дума като удар в стомаха.

– Днес няма да споря с вас, майко. Искате да се скарате с някого, но ще ви кажа, че съм прекалено щастлива, за да имам желание да се карам. Просто ще кажа, че отговорът ми бе, че подобна мисъл изобщо не ми е минавала през ум.

– Не вземайте толкова присърце хорските одумвания, Ада Огъста. Правя го за ваше добро. Убедена съм, че лорд Кинг би подкрепил мнението ми.

– Лъжете се, съпругът ми и професор Бабидж сами подсказаха идеята да добавя свои бележки към превода. И аз веднага приех. Затова се чувствам толкова щастлива, тъй като Уилям говори с един свой приятел в Лондон, Ричард Тейлър, издателя на „*Scientific Memoirs*“⁴⁴, да отпечата моята статия – заяви Ада, мъчейки се да не се ядосва повече, и наблегна: – За мен това е достатъчен повод за празнуване. Затова реших да организирам една приятна вечеря. Би ми било много драго да ви видя на нея, майко.

Като видя, че тя не обелва и дума, Ада сведе глава. Помоли гувернантките на децата

⁴⁴ Научни съобщения (англ.). – Б. пр.

да ги приберат вкъщи за следобедната закуска, за да може тя да се приготви за вечерята си. Майка ѝ остана да предъвква яда си. Наложил ѝ се да ускори крачка, за да ги настигне.

Вечерята не започна добре – баронеса Ноел Байрон се забави повече от час, докато слезе от покоите си. Лорд Кинг беше притеснен, а Ада не преставаше да се налива с целебната си напитка за облекчаване на болките. Даде си сметка, че е изпила повече, отколкото е редно, когато се опита да си налее трета чаша и брендито се разля по масата. Ръката ѝ трепереше и трябваше да говори бавно, защото в противен случай изяждаше цели срички. Спря да пие, но вече беше късно – кръвта ѝ се беше подпалила.

Като слезе, майка ѝ направо попита за яденето, защото била гладна. Нямаше извинения. Това разгневи Ада още повече. Лорд Кинг забеляза, че е ядосана и готова да избухне при най-малкия неуместен коментар, поради което взе ръката ѝ и я целуна.

– Сигурна ли сте, че желаете да вечеряте, скъпа ми графиньо?

– Разбира се, накарах прислугата да приготви специално меню с фазани и пъстърва... Защо трябва да я отменям? – отвърна разпалено тя.

Тримата седнаха на масата. На мистър Пийбоди, който беше поканен на събирането, се бе наложило да се погрижи за по-малкия си брат, който бил с температура. След смъртта на майка си той бе станал финансовият стожер на семейството си. Отсъствието му не се хареса на Ада, тъй като нейният секретар умееше да тушира дебелоочията на майка ѝ.

– Научих, че двамата със съпругата си често гостувате на доктор Андрю Крос в Куонток.

– Да, лейди Милбанк, според мен работата му е изключителна. Той откри нова глава в разбирането за същността на живота. След като прочетох „*Vestiges of the Natural History of Creation*“⁴⁵, бях силно впечатлен от изказаните там съждения. Графинята, синът на доктор Крос Джон и аз сме решили да напишем рецензия за книгата и да се произнесем по съдържащите се в нея открития.

– Но нали синът на доктор Крос се ползва с лоша репутация? Казвали са ми, че бил принуден да се ожени за едно момиче, понеже то забременяло от него, и че главното му занимание е да прахосва огромни суми на конни състезания.

– Джон не е учен, ако това имате предвид. Но мога да ви уверя, че е голям наш приятел – мой и на графинята – обясни лорд Кинг, докато похапваше с наслада от блюдото с фазан и праскови, което Ада се бе разпоредила да приготвят. Съпругата му обаче не слагаше залък в устата си, само слушаше с наведена глава, като мъмрено момиченце.

– Човек трябва да внимава с кого дружи, лорд Кинг. Както виждате, Лондон е малък и никога не се знае какво ще сплетничат за вас двамата – отсеке майка ѝ.

– А това, естествено, би опетнило чистата ви като сълза история на светица – промърмори Ада.

Съпругът ѝ се задави с парче от фазана и се опита да ѝ затвори устата с поглед.

– Е, казвам го за ваше добро. Научният свят е пълен с дърдорковци, които плещят какво ли не – смънка баронеса Ноел Байрон и си избърса устата.

– Или с поети, чийто живот е бил съсипан от жените им?

Баронеса Ноел Байрон не успя да отклони от себе си погледа на дъщеря си. Тя го

⁴⁵ Този труд е от шотландския естествоизпитател Робърт Чамбърс и заглавието му е преведено като „Следи от творенията на природата“ (англ.). – Б. пр.

издържа със стиснати юмруци, като човек, който държи ръката си в разпалена жар.

– Защо продължавате с тези глупости, Ада Огъста? Мислите ли, че ще откриете нещо ново за вас самата, като споменавате Джордж?

– Може и така да е, майко. Чудя се дали вие самата сте разбирали себе си някога. Не зная дали като ставате всяка сутрин и поглеждате жената насреща си в огледалото, си казвате: „Това съм аз и съм щастлива, че съм аз“. Ако е така, поздравявам ви, защото не мисля, че има жена, която го прави.

– Трябва да приемаме онова, което ни е дал Бог. Струва ми се глупаво да ви напомням, че сте галеница на съдбата, защото сте получили прекалено много благодат от живота.

– Но малко отговори. Гледам се всяка сутрин в огледалото и се питам: „Коя е тази жена, със същото лице ли си легнах снощи?“ – отвърна тя с равен и сдържан глас.

Ада се дразнеше, че майка ѝ се мъчи да я превърне в своя кукла на конци, и искаше да сложи точка на коментарите дали върши добре или зле нещата в живота си.

– Погледнете се, момиче! Вие сте една Байрон! Графиня с влияние, земи и чудесни деца. Известно ли ви е колко жени в кралството биха били петимни за това? – каза благородната ѝ майка и я посочи с пръст. – Не мисля, че жената, която прави сирене на село, се събужда с мисълта дали върши нещата добре или зле. Просто става сутрин да прави сирене – и край.

– Наистина ли мислите така, майко? Сигурна ли сте, че една селска жена не я глождат съмнения и колебания, че никога не се пита защо от миловидно момиченце се е превърнала в огорчена от живота вещица, която единствено може да очаква мъжът ѝ да умре и децата ѝ да се разпилеят?

Лейди Милбанк остави приборите си настрана и вдигна поглед към зет си, който седеше мълчаливо на края на масата.

– Не драматизирайте, Ада Огъста. Това е от баща ви и го намирам за отвратително – хладно се произнесе майка ѝ.

Ада за малко да се изсмее престорено и унило, но се сдържа. Изведнъж скочи от мястото си и застана до баронесата със свити юмруци, които стискаше толкова силно, че си дращеше дланите.

– Аз пак ви питам – щом баща ми е бил толкова противен, как така сте могли да се докоснете до тялото му, за да ме създадете, майко? Толкова ли е бил извратен, че ви е завързал за леглото, за да изиска от вас да изпълните ролята си? Клетата лейди Милбанк, която се е унизила да стане обект на тъмните желания на мъжа си, та от утробата ѝ да се пръкне момиче копеле! – закрепця ѝ Ада, пръскайки я със слюнка.

Баронесата я изслуша, без да се обръща към нея – гледаше право пред себе си. Но при последните обвинителни думи реагира светкавично – стана и залепи плесница на Ада. Шамарът беше толкова звучен, че ехото остана да се носи из салона. Ада се извърна на една страна от удара и извика от болка. Устната ѝ кървеше както едно време, когато като дете бе наказана, загдето четеше стихотворение от баща си. Ъгълчето на устните ѝ беше сцепено. И този път раната ѝ бе причинена от пръстена на семейство Ноел. Уилям Кинг тутакси се изправи, но не предприе нищо, само стоеше изумен в очакване някакво чудо да реши конфликта.

Ада избърса кръвта от устата си. Съзря по пръстите си алената течност и яростта ѝ изчезна. Противно на онова, което можеше да се очаква, на обагрените ѝ от кръвта устни се изписа широка насмешлива усмивка.

– Също както когато бях момиченце... Още си спомням как ми казахте, че на приятелките не се причинява зло, майко. Не трябваше да ви повярвам. Никога.

Ан Изабела Милбанк беше притеснена, едва сдържаше поривите си с физиономията на човек, изпил чаша горчиво мляко. Въздъхна, за да си поеме въздух, и каза:

– Знаете ли защо се разделих с баща ви?

– Защото е имал връзка с леля Огъста. Майко, това цял Лондон го знае – отвърна Ада, без да изтрива от лицето си саркастичния израз.

– Медора, братовчедка ви Лизи, е ваша сестра. Тя е дъщеря на баща ви. Затова ѝ оказвах помощ, откакто тя опропасти живота си със злощастната си връзка с онзи мъж.

Ада посрещна новината като голяма изненада, но предизвикателното изражение не слезе от лицето ѝ. Вече нищо ново за баща ѝ не можеше да я разстрои. Знаеше, че той е бил способен на това и на много повече, но се бе научила да го приема.

– Предполагах го, вие само потвърждавате моите подозрения – възкликна Ада. – А сега какво да правим, майко, да седнем да плачем двете на един глас, защото сте се влюбили в един извратен мъж, който е лягал с гърци, с приятели и със собствената си сестра? Съжалявам, но няма да ви правя компания. За разлика от вас, за мен животът на баща ми принадлежи на миналото. Не възнамерявам да ми тежи като бреме до края на дните ми.

Лейди Милбанк продължи да гледа гневно, търсейки отговор на този фактически разрыв с дъщеря си. Двете останаха мълчаливи, предъвквайки вътрешно неща, които никога повече нямаше да си кажат, тъй като никоя от тях не ги изрече гласно. Баронесата сведе глава и се обърна към зет си, който стоеше потресен на масата и не знаеше какво да стори.

– Лорд Кинг, благодаря ви за поканата да гостувам във вашия дом. Беше удоволствие да се видя с децата. Бих желала да им кажете сбогом от мое име, утре ще си замина на разсъмване. Вече не съм добре дошла в този дом.

Лейди Милбанк се изгуби зад вратата. Стъпките ѝ по стълбите отекнаха из цялата къща. Ада не се и помръдна и не проследи излизането на майка си. Съпругът ѝ се прокашля, за да си прочисти гърлото и да може да говори, макар да беше повече от очевидно, че не му се щеше да го прави:

– Мисля, че трябва да говорите с майка си...

– Не, това, което ми трябва, е да се махне от живота ми, та да мога да работя по бележките на професор Бабидж – равнодушно отвърна тя.

Като чу отговора, Кинг повдигна едната си вежда.

– Скъпа ми графиньо, смятате ли, че точно сега е моментът да занимавате ума си с тази глупава машина?

Ада се обърна, за да се изправи срещу него, и удари по масата:

– Не, сега е моментът да продължите да си мълчите, Уилям Кинг. Ако искате да помогнете, направете онова, което най-много ви приляга – да бъдете невидим.

Вратата се отвори безшумно, само малка пролука, през която едва успя да се провере орловият нос на Пийбоди като хрътка, душеща наоколо си. Щом се увери, че цари тишина и спокойствие, той отвори вратата докрай, за да вкара вътре тежкото си тяло. Но се закова на прага на помещението, в което Ада обикновено се отдаваше на заниманията си. Със слисано лице и увиснала челюст заради това, което се разкри пред очите му, той се подвоуми дали не беше редно да повика на помощ някоя прислужница, за да оправи този безпорядък. Ала двоумението му тозчас се разсея – можеше да се довери единствено на себе си.

Затвори вратата и пусна резето, за да не може никой да съзре безредието в обърнатата

наопаки стая. Изглежда, Ада бе получила пристъп на ярост. Няколко бутилки бяха разбити на пода и о стените. Бутилки имаше и на масата, празни. Предположи, че тя е пила от препоръчания ѝ от лекарите еликсир за облекчаване на болките – бренди, вино, бира, опиум и морфин. Имаше пръснати книги, някои разкъсани. Много – с отпрани листове. Пийбоди вдигна няколко от откъснатите листове. Бяха от трудове на Аристотел и по математическа логика.

Ада Байрон седеше, или поне се мъчеше да се крепи седнала, вкопчила се за масата, с клюмнала върху нея глава. Очите ѝ едва загатваха някаква следа от живот. Устата ѝ беше отворена и струйка слюнка мокреше бузата ѝ. Част от роклята ѝ беше разкъсана, най-вероятно защото е искала да я съблече, докато е била дрогирана. Лицето ѝ беше бледо, сякаш се бе превърнало в мрамор. Косата ѝ беше разчорлена, нямаше и помен от прическата, която обикновено носеше. Тя вдигна кръвясалите си очи към своя секретар.

– Видяхте ли я, Пийбоди, видяхте ли красивите ѝ криле? – каза тя, като посочи отворения прозорец. – Там пърхаше една малка фея.

– Виждам единствено една жена, която притежава всичко, а си съсипва живота – промърмори той и се захвана да събира бутилки и мръсни чаши.

– Феите ме навестиха. Казаха ми, че трябва да напиша бележките за професора...

Пийбоди престана да разчиства. Остави с въздишка на масата всичко, което бе прибрал, и седна до работодателката си, която едва успяваше да се държи изправена.

– Скъпа, трябва да престанете да пиете това. Не ви се отразява добре.

– Болката, Пийбоди... Боя се, че ако престана да го пия, болката ще ме убие – промълви Ада и се облегна на масата с отсъстващ поглед.

– На това ще намерим решение тепърва. Какво всъщност става тук? Това просто лудория на глезено момиченце ли е или нещо повече?

Ада продължи да витае в облаците, няколко сълзи замъглиха погледа ѝ. Вътрешният ѝ глас сякаш отекна някъде в нея:

„Ах, колко сърцераздиращо – сега ревеш, защото твоят свят не може да бъде рационален като твоите уравнения“...

– Крос го няма, замина... Липсва ми – разкри тя душата си пред Пийбоди.

За секретаря ѝ не беше особено трудно да се досети, че Ада се среща с Джон Крос. Знаеше, че тя лъже, че уж ходи на някакви срещи с учени. Пийбоди махна с ръце снизходително и прегърна Ада.

– Това с майка ви...

– Тя ме мрази.

– Тя мрази всички, не се смятайте за привилегирована, малка моя – бързо рече той, за да пресече тази нейна мисъл. Ада му се усмихна и украси усмивката си с една сълза наполовина от горест, наполовина от радост. – Лейди Милбанк отчаяно иска да упражнява контрол над вас, а видя, че тази вече няма да я бъде.

– Аз престанах да бъда собственост както на моя съпруг, така и на моята майка.

– Тогава станете, изкъпете се и да седнем да поработим по тия неща на стария мърморко. Ако искате да престанете да бъдете ученичка, ви препоръчвам да не се държите като нацупено момиченце. Напишете тези бележки и сътворете най-добрата си работа.

– Мислите ли, че ще мога да го направя? Дължа някакви извинения на графа, мисля, че бях груба с него – каза Ада, като вдигна глава и избърса сълзите си.

– Именно той ме изпрати при вас. Той съзнава, че разправията с майка ви ви е разстроила. Приведете се в ред, подремнете малко и съм убеден, че после ще видите

всичко по друг начин – поучаваше я той, сякаш беше нейна наставница.

– Наистина ли мислите така, господин Пийбоди?

Ада взе ръката му и я целуна. После се облегна на колената на дебелия мъж и положи крака на креслото. Пийбоди я погали по главата, за да я успокои. Спря, когато чу как дишането на жената се промени – бе заспала дълбоко.

Ада се събуди. Съзря с мерзелеещ поглед, че беше заспала на креслото. Беше покрита с одеяло – сигурно я беше завил Пийбоди. От неудобната поза гърбът започна да я наболява. Разтри очи с юмруци, за да се разсъни, но от това пък ѝ се замая главата. Пак полегна със затворени очи, докато вътре в нея звучеше някаква тъпа болка. Напрегна обонянието си и откри ободрителния мирис на току-що запарен чай. Отвори едното си око, само едното, за да не я заболи. Погледът ѝ откри Пийбоди, който наливаше две чаши от един димящ чайник.

– Добър ден, графиньо.

– Ден ли е, господин Пийбоди? – попита Ада, като се изправи на крака и се протегна.

Пое димящата чаша. Изпи я на малки глътки, като при всяка се мъчеше да си спомни какво се бе случило. Пийбоди донесе малка сгъваема маса и седна до Ада. На тази маса имаше плато със сладкиши и желе от горски къпини. Най-сетне Ада смогна да отвори очи. Огледа се наоколо си – в стаята цареше безпорядък, както преди това, но сега той беше различен. Все едно че през стаята бе минало стадо коне – разхвърляни листови хартия, петна от мастило по пода, няколко прекатурени бутилки и чинии с остатъци от храна.

– Така е, графиньо, нов ден. От два дена не си вдигате носа от тези бележки. Мисля, че е време да ги препишете на чисто и да ги пратите на стария мърморко – рече Пийбоди.

– Два дена ли? Че не заспах ли до краката ви след като говорихме? – оклюмано измърмори тя.

Вгледа се в изцапаната си с мастило и остатъци от храна рокля. Имаше и други петна в различни тонове на червеното, но не успя да се сети за техния произход. Надяваше се да не са от кръв.

– Да, така беше. После се събудихте и работихте... Сетне пак заспахте и пак продължихте да работите.

– А децата, а графът? – сети се тя поразено.

– О, добре са. Уверих лорд Кинг, че ще обядвате с тях. Приканвам ви да приключим с въпросите, та да вземете да се поразкрасите.

Тя и преди постоянно се будеше, без да си спомня какво е свършила дотогава, но никога не ѝ се губеха по два дена. Поклати глава укорявайки се, като смяташе, че през това време другото ѝ „аз“, това на Вълшебницата с числата, бе поело бусолата на живота ѝ. Поне знаеше, че беше работила, а не бе вършила безумия, както ѝ се случваше понякога.

– Ами... Искам да приберете бележките ми. Препишете ги на чисто, мистър Пийбоди.

Секретарят взе пръснатите по пода хартии, извади малки очилца, нагласи си ги на лицето и се зае да подрежда листовите, като първо ги четеше. Някои представляваха само отметки с числа и изчисления и той ги сложи настрана. Други бяха поисканите от Бабидж бележки за превода на доклада му. Бяха номерирани и обозначени с букви. Като сглоби целия документ, той си наля малко чай, за да го прочете внимателно. Ада седна до него и подхвана сладкишите с желето. Усещаше празнота в стомаха си. Питаше се

дали наистина е слагала залък в устата си през цялото това време, защото започваше да я мъчи глад.

Докато лакомо унищожаваше чинията сандвичи и още две чаши чай, Пийбоди четеше удивен и изяждаше с поглед страниците, които бавно прелистваше една по една.

– Това е – смотолеви... – великолепна работа. Вие сте приземили всички постановки на доктор Бабидж по достъпен начин. Вашата проза е повече от подходяща за целта, а популярният стил радва окото ми. Моите поздравления, графиньо.

Числата, които бе написала, се появиха в главата ѝ като гласове, изказващи застъпените от нея становища. За секунда, сякаш ѝ бяха лиснали струя студена вода в главата, Ада си спомни бележките, отразени в онова, което беше написала. На лицето ѝ се изписа лека усмивка. Като ги събра всичките заедно в паметта си, осъзна, че са отлични.

– Както можете да видите в бележка G, аз съставих самостоятелно програма, с която машината да бъде захранвана, за да се получат числата, които се явяват като коефициенти на представянето във вид на поредица от различни степени на генериращата функция $x(\exp(x)-1)$. По този начин аз доказвам нейната ефективност – каза му Ада, като вдигна от пода един лист с бележки, изпълнен с уравнения.

Пийбоди взе бележките на Ада, в които цареше анархия от геометрични фигури, уравнения и изчисления, мязащи на драсканици на психопатка. После прочете бележка G, както Ада го беше помолила. В нея се забелязваше порядък – съвършена съгласуваност. Сякаш двама различни хора бяха писали лист по лист.

– Предлагате да се създаде програма, с която да се генерира числовият ред на Бернули!

– Сам Менабреа е посочил в лекцията си, че като се прилага програмирането с перфокарти, аналитичната машина може да реши всяко зададено ѝ аналитично изчисление... Само трябва да се помни, че при аритметичните изчисления се прилага събиране, изваждане, умножение и деление. Имайки предвид това разсъждение, аналитичните изчисления могат да се сведат до поредица пресмятания, в които участват тези четири операции.

– Виждам обаче, скъпа ми графиньо, че отивате още по-далеч и прозорливо подчертавате в бележка A: „...като говорим за операция, имаме предвид всеки процес, който променя взаимовръзката между два или повече обекта независимо от отношението, в което се намират. Това най-общо определение ще включва всички обекти във вселената...“. Лицето на Ада се озари от израз на задоволство. Мистър Пободи подсвирна. Посоченото там си беше чиста проба предизвикателство. Ада му направи знак да продължи да чете. Дебелият мъж нагласи очилата си и продължи: – „Аналитичната машина би могла да намира приложение и при други, не числови обекти, стига да се намерят такива, чиито основни взаимоотношения да могат да се изразят със средствата на абстрактната наука за операциите и да могат да се адаптират към действието на оперативното символно обозначаване или към програмите посредством перфокартите и механизма на машината. Да предположим например, че основните взаимовръзки между звуковете в науката, изучаваща хармонията и музикалната композиция, са пригодими за подобно изразяване и адаптиране. В такъв случай машината би могла да композира музикални произведения и научни трудове от каквато и да било степен на сложност или обхват“. – Пийбоди свали листовите и ги остави до краката си. Ада беше станала и обикаляше из стаята като тигър в клетка. Секретарят ѝ вдигна ръка, за да я спре. Цялата тази нервност и напрежение я правеха раздрознителна. – Спокойно, госпожо Кинг – каза той, след което посочи стола ѝ, от който тя бе станала подобно на

момиченце, награбило куп сладки. Ада се върна на мястото си с гузно изражение. – Чакайте сега, поправете ме, ако греша, но в тази точка заявявате, че ако се придадат стойности на нотите, машината може да прави музика, така ли?

Ада вдигна рамене, все едно че току-що казаното от Пийбоди беше най-логичното нещо на света, все едно че я беше попитал: „Ако изпусна тази ябълка, ще падне ли на пода?“.

– Музиката се основава на числови параметри... Ритъмът представлява поредица от тактове, не виждам защо предложението ми да не може да се осъществи на практика.

Пийбоди изпъшка леко, но остро:

– Представяте ли си какво ще каже за това професор Бабидж, като знаем колко ненавижда музиката?

– Следва да се представи виждане за широкия общ обхват на приложение на аналитичната машина, който не се свежда до ползата ѝ за извършване на чисто математически изчисления и анализи – обясни тя със строг тон. После затули уста с шепка като момиченце, което се готви да изрече неприлична дума. – Майната му на професор Бабидж!

Като чу възклицанието, Пийбоди направо извика. Двамата се изсмяха гръмко. Толкова шумно, че децата на Ада нахълтаха в стаята тичешком и слисано. Анабела и Байрон попитаха с такъв тон, сякаш искаха и те да се включат в смешката:

– Какво стана, мамо? На какво се смеете?

Ада се изправи със сериозен вид, мъчейки се да си възвърне поведението на майка, но смехът преливаше през зъбите ѝ.

– Мистър Пийбоди допусна грешка в едно уравнение... Върнете си при бавачките си, скоро ще бъдем готови за обяда.

Ада ги целуна едно по едно и децата излязоха от стаята намусени, че не са ги посветили в смешката. Ада се върна на мястото си. Погледите на двамата възрастни се кръстосаха. И без да успеят да се овладеят, те отново прихнаха.

– Да продължим работа, Пийбоди – прекъсна тя лудешкия им смях и взе листовете, за да обсъди със секретаря си следващата точка. – Другаде в бележка А, като говоря за практическата полза от аналитичната машина, отбелязвам, че е възможно да ѝ се намерят приложения, които още не могат да се предвидят, но съм убедена, че ще излязат на бял свят с течение на времето, когато различните науки започнат да поставят все по-високи изисквания.

– Как?

– Не зная, мистър Пийбоди. Можете ли да си представите например, че ще съхранява географски карти, ще прави чертежи или ще може да запаметява цели закодирани книги?

Настъпи мълчание. Пийбоди вдигна листовете и препрочете важните допълнения, които бе въвела Ада. И отново положи купчината хартия на коляното си.

– Този проект бихте могли да го движите вие, казвам го най-искрено. Бабидж е голям инат. Самият му чепат характер му изяжда главата.

Подобно мнение не беше нещо ново за нея. Тази мисъл вече ѝ беше минавала през ум неведнъж. Наля си още малко чай и го изпи, облегната на канапето.

– Не бих могла. Той ми е повече от учител...

– Добре, тогава пратете на стария мърморко тия прекрасни бележки и дано не вършим нещо, което смятаме, че е за добро, а се окаже, че в крайна сметка ще причини зло.

Ада взе листовете. Очите ѝ пробягаха по буквите, минавайки на зигзаг по редовете на

написаното от нея във връзка с превода. Разбра, че бележките ѝ са много по-дълги от самия доклад на италианския учен.

– Право да ви кажа, господин Пийбоди, и аз се надявам да е за добро – заяви Ада, като в добавка въздъхна продължително и тази въздишка заглъхна в колебанието ѝ относно правилността на действията ѝ.

Ада изпрати написаното на професор Бабидж, за да го прочете и одобри за публикуване. Отговорът дойде незабавно, тъй като професорът бил впечатлен от изразеното от Ада мнение. В отговора си той ѝ заяви, че когато прегледал написаното в бележка А, останал във възторг от изложеното в нея: „Никак не ми се искаше да ви връщам възхитителното и добре обосновано становище, съдържащо се в бележка А. Моля ви да не го променяте и да ми го изпратите обратно, за да го имам в понеделник“.

Друга бележка, която Бабидж прецени като повече от правилна и с чиито постановки можеше да се изправи срещу хулителите си, беше G: „Аналитичната машина няма никакви претенции да създава каквото и да е. Може да прави всичко, стига да умеем да я програмираме, за да пристъпи към действие и да получи желания резултат. Може да проследява направени анализи, но не притежава способността да предсказва аналитични отношения или събития. Функцията ѝ е да ни подпомага, като ни предоставя резултати, които вече знаем по какъв начин можем да постигнем“. С тази забележка разсейваше всяко подозрение, изказвано от клерикалите, които им отправяха нападки, че, видите ли, се домогвали да създадат машина, изместваща човека и човешкото.

Бабидж изпадна в такова умиление, че подхвана на нов глас темата за търсене на финансова подкрепа. В същия абзац Ада изтъкваше бързината и лекотата, с които аналитичната машина би могла да извършва анализите, а това би допринесло косвено за по-задълбоченото разбиране на възможностите на човешкия ум и в крайна сметка би дало тласък на развитието на човешките знания.

Окрилена от положителните отзиви, с помощта на съпруга си Ада Байрон се свърза с издателя. Скоро се заловиха за работа по публикуването на бележките, но възникна неудобство – не знаеха как да подпишат автора на статията. Ада беше сигурна, че докладът ѝ ще олекне, ако научният свят разбере, че зад него стои жена. За момент помисли, че правилното би било ръкописът ѝ да се издаде с псевдоним или без подпис. Но когато прочете това, съпругът ѝ изказа мнение, че една толкова прекрасна работа следва да носи името на авторката си.

– Нима художниците не оставят своя подпис на най-добрите си платна, скъпа ми графиньо? – възрази ѝ той.

– Те са мъже... – отвърна Ада.

Съпругът ѝ обаче не се остави да бъде увещаван – препоръча бележките да бъдат придружени от нейните инициали или направо да напише пълното си име.

Семейство Лъвлейс излезе от уединението си на село и се върна в Лондон. Поводът бе издаването на бележките на Ада. Тя искаше сама да ръководи и следи хода на работата. Лондон се разделяше с лятото в очакване на дъждовната есен. Единственото, което разстрои Ада, бе, че се отдалечаваше от дома на любовника си Джон Крос, но тъй като той още беше на път, терзанието ѝ намаля.

Незабавно си определи среща с професор Бабидж, за да обменят впечатления и да споделят успеха от работата си. Ада помоли професора да прескочи до тях, защото болките отново бяха започнали да я мъчат. Професорът го стори неохотно, но написа:

„Нищо не може да ми попречи да видя отново моята Вълшебница с числата“.

– Помолих ви да спрете публикуването на статията! Надявам се да сте ме послушали и да не сте изпратили бележките на издателя! – извика Бабидж още щом прекрачи прага на входната врата.

Ада остана седнала на стола си, с голямо одеяло на краката.

– Я, виж ти, чувам тътнежа на парна машина... – изсумтя Пийбоди, като стана от мястото си, за да посрещне професора.

Ада се развесели от коментара. Професорът влезе, ръсейки след себе си бастуна, шапката, шала и палтото си, до които един прислужник се мъчеше да се добере с жонгльорски прийоми.

– Както винаги, за мен е удоволствие, че сте дошли в моя дом.

– Графиньо! Направихте ли го?

Старият професор се наведе към Ада с явно безпокойство. Тя не очакваше поздрав или проява на обич, това щеше да е неprisъщо за приятеля ѝ.

– Разбира се. Спрях предаването на ръкописа. Не знам какви промени или коментари следва да направим.

Професорът изсумтя и се разрови в джобовете си. Като намери документите, устрои истинско зрелище с изразите си. Това бяха куп листове, изписани с дребен почерк. Връчи ги на Ада със самочувствието на откривател на нова научна творба. Тя ги разгъна и ги сложи на коленете си, за да ги прочете. Бабидж предъвкваше думите си и ръсеше едва чуто неразбираеми коментари, когато се появи лорд Кинг с протегната към учения ръка и дружелюбно изражение.

– Уважаеми професор Чарлс Бабидж! Посещението ви в този дом е чест за нас. Когато чух виковете от моето студио, помислих, че се е намъкнал някой латернаджия, но открих, че е ваша милост...

Бабидж мигом промени изражението си. Лорд Кинг можеше да бъде мълчалив и сдържан човек, но понякога беше досаден като конска муха. Но пък и графът се чувстваше достатъчно свободно, за да пусне шега по адрес на приятеля на съпругата си.

– Предупредете ме кога трябва да се засмея, лорд Кинг.

– Сега би бил сгоден момент, току-що пуснах шеговит коментар – каза му весело Кинг, докато го поздравяваше. Пийбоди прихна. Беше му забавно да гледа как професорът кипи от ярост. Бабидж само поклати глава – не проумя хумора на мъжа на Ада. – Мислехме също да предадем документите на списание „*Philosophical Magazine*“⁴⁶. Не смятате ли, че биха били идеални за съдържанието му?

– Не и без преди това да се включат последните бележки. .. – подхвана спор старецът.

Ада вдигна ръка, без да откъсва поглед от листовите. По лицето ѝ бе изписано безпокойство. Четеше и не можеше да повярва на очите си. Всички се умълчаха в очакване тя да довърши четенето.

– Това е... – запелтечи тя. После остави бележките до краката си. Продължаваше да стои със зяпнала уста и мълчеше.

– Грандиозно! Не мислите ли, графиньо? Би било интересно това да се включи като встъпление към бележките. Когато го прочетат, надутите бюрократи сигурно ще се пукнат от яд! – Ада продължаваше да стои вцепенена и не можеше да намери правилните думи. Съпругът ѝ положи ръка на рамото ѝ, твърде озадачен от

⁴⁶ Този труд е от шотландския естествоизпитател Робърт Чамбърс и заглавието му е преведено като „Следи от творенията на природата“ (англ.). – Б. пр.

реакцията ѝ. – Говорих лично с издателя Ричард Тейлър и му казах да включи тази статия без моя подпис...

– Без вашия подпис ли? – смотоледи Ада.

– Разбира се, моя Вълшебнице с числата! Аз бълвам змии и гущери срещу британското правителство заради отношението му към мен. Не желая това да се отрази зле на академичната ми кариера...

Ада скочи като навита пружина и одеялото, с което се беше завила, се свлече на пода. Съпругът ѝ мигом се опита да я подкрепи, тъй като последните дни бяха тежки за нея. Прочетеното в бележките на Бабидж, изглежда, беше потиснало всякакви симптоми на болка.

– Това, което казвате тук, е изключително сериозно, все едно е революционно надигане срещу парламента! Не само сте се захванали да клеймите членовете на кабинета с напомпани и улични епитети, а казвате, че и самата английска корона е просмукана от глупост... Да не би да ви се ще да обесят и двама ни като анархисти?

Бабидж поизпусна парата:

– Е, то и мистър Тейлър не одобри тези коментари. Затова дойдох да ви видя, за да ме подкрепите да се включат.

С поривисто движение Ада взе бележките и ги запрати в лицето на професора.

– Вие сте самовлюбен егоист! Бездушен човек, без сърце и дипломатичност! – извика тя, ръкомахайки. Кинг отстъпи назад. Не беше я виждал да изпуска нервите си така дори с майка си. – Ако аналитичната машина не е създадена досега, причината е вашето маймунско поведение! Маймунско и дивашко! Вие сте долен човек, Чарлс Бабидж. Аз се мъча да ви помогна, а като докосване на цар Мидас, само че с обратен знак, каквото пипнете, го превръщате в... конска фъшкия.

Ада излезе от стаята като фурия. Преди обаче тя да се качи по стълбите, Бабидж събра листовците, размаха ги ядосано пред нея и ѝ се нахвърли:

– Не, вие дължите всичко на мен! Вие сте просто една от ония благороднички, които си умират да се правят на много умни! Сигурен съм, че дресираната маймуна на някой уличен музикант щеше да скалпи по-добра работа, госпожо!

Ада нададе гневен вой. Бабидж последва примера ѝ. Тя затръшна вратата на стаята си, а Бабидж – входната.

Тогава тишината се спусна като тежка пелена. Все още поразен от видяното, графът бавно извърна глава към Пийбоди, който също беше изпаднал в потрес от сцената, на която бе присъствал. Дебелият секретар му се усмихна и вдигна рамене. И като свое обяснение на всичко, каза:

– Математици...

Лорд Кинг почука на вратата. Съпругата му го пусна да влезе. Тя лежеше по нощница сред възглавниците на леглото си и гледаше неподвижно пред себе си.

– Трябва да станете от това легло, скъпа ми графиньо.

– Нямам такова желание, скъпи ми графе.

Граф Львлейс приседна до жена си. Като укротен прилив очите му заляха стаята с усещането за свалено напрежение. Ада изкриви уста в гримаса на неудобство и досада.

– Научих, че сте получили писмо от професор Бабидж.

Тя поклати глава, но посочи с очи плика и листа до нея на леглото.

– Между другото, в него няма извинения, все едно че не се е случило нищо. Предлага

да оттеглим статията и да започнем нова, съвсем оригинална.

– Няма съмнение, че това е много присъща за професора позиция.

– Зная, винаги става така. Това е само поредната глава, която дава храна на репутацията му – да се започне един проект и после да се зареже напред път. Нищо не му се струва правилно и затова предпочита да се впусне в нов кръстоносен поход.

– Не се разстройвайте, скъпа ми графиньо – каза ѝ той и взе ръката ѝ. После видя друго писмо до нея и повдигна вежди, като прочете името на подателя. – Виждам, че ви е писал и нашият уважаван Джон Крос. Казва ли нещо за проекта за книгата?

Ада се обърна – явно бе проявила невнимание. Взе двете писма и ги сгъна заедно. Гледаше да не проявява нервност.

– В Шотландия е. Пише, че скоро ще се прибере. Двамата с госпожа Крос ни изпращат поздрави... – каза Ада, мъчейки се да звучи сухо.

Кинг посрещна думите ѝ с одобрително кимване.

– Мисля, че ще е най-добре да кажа на приятеля си Тейлър да не се притеснява от това, че постъпих погрешно, като одобрих публикуването на бележките без коментарите на Бабидж. Мисля, че би трябвало да помоля за извинение вас за това, че допуснах тази грешка... Направих го несъзнателно – обясни лорд Кинг толкова непринудено, сякаш бе разлял чая си. Ада не разбра добре думите му.

– Какво сте направили, Уилям Кинг? – строго попита тя.

– Съжалявам. Тейлър се съгласи с мен и решихме да дадем ход на публикацията. Смяташе, че при отсъствието на коментари от страна на вас двамата въпроса мога да реша аз. Разбира се, ще излезе и във „*Philosophical Magazine*“.

Ада изправи гръб от възглавниците със смесени чувства – от една страна, се ядосваше на постъпката на съпруга си зад гърба ѝ, от друга – просто се радваше да научи, че работата ѝ ще бъде издадена.

– А какво ще стане с Бабидж?

– Не се притеснявайте за него, той е като ветропоказател... В крайна сметка може да обвини мен.

Ада толкова се зарадва, че се хвърли в обятията на съпруга си, който се изсмя така, както се смееха децата му, когато извършеха някоя дяволия. Тя се поддаде на радостта си и дълго го целува по бузата.

– Какъв сте интригант само, кой да си го помисли, като ви види с това лице на францискански монах и позата ви на философ!

– Е, понякога съпрузите не сме чак толкова лоши.

Ада му отвърна с яко потупване по рамото, а после – с целувка по устата.

Ада знаеше, че притежава по-добри дипломатични умения от Бабидж, поради което се зае да възстанови приятелството им, обяснявайки „грешката“, допусната от Ричард Тейлър по отношение издаването на бележките. Бабидж беше много ядосан на Ада, но се сдобри с нея, след като получи куп поздравления за статията си. Сам физикът Фарадей, приятел и на двамата, призна, че не разбира в какво се състои спорът им, но че докладът е чудесен. Менабреа помоли Бабидж да поздрави авторката, която се беше подписала просто А. О. Л.

ПРОМЕНЛИВА III: АНАЛИЗЪТ

„Елементи от аналитичната машина на Чарлс Бабидж“, от Л. Ф. Менабреа, от Торино, Бюлетин на военните инженери, Женевска всемирна библиотека, октомври 1842 г., брой 82. С бележки по статията от А. О. Л.“ Така на 24 август 1843 година преводът на работата на Менабреа и бележките бяха поместени в трети том на списание „*Scientific Memoirs*“. Статията на Ада Огъста Лъвлейс бе отпечатана и в списание „*Philosophical Magazine*“. За мнозина самоличността на А. О. Л. беше неизвестна. Самият Менабреа прояви интерес да научи името на авторката на бележките и в крайна сметка успя да го открие, така че ѝ изпрати поздравления чрез Чарлс Бабидж.

Ала преводът на Ада Лъвлейс и бележките ѝ по статията на Менабреа не срещнаха очаквания от Чарлс Бабидж и Ада Байрон силен отзвук. Причините бяха много. Макар Ада Лъвлейс да бе блестяща като човек, не беше сериозен учен. Никога преди не беше публикувала научна статия.

Главната цел, която преследваше Бабидж с разработката си, осъществена заедно с Ада Лъвлейс, бе да получи публична подкрепа от страна на някой член на благородническото съсловие, който би могъл да окаже някакво влияние върху правителството. Планът му обаче не сработи и до края на живота му проектът му остана недовършен. Както сам каза веднъж, че негов съдник ще бъде времето, именно с времето бе признат за създател на първия компютър. Бележките на Ада щяха да бъдат от първостепенна важност за проучванията при създаването на мислещи машини, които щяха да получат тласък сто години по-късно. „Да предположим например, че основните взаимовръзки между звуковете (...) в науката, изучаваща хармонията и музикалната композиция, са пригодими за подобно изразяване и адаптиране. В такъв случай машината би могла да композира музикални произведения (...) от каквато и да било степен на сложност или обхват.“

Най-известната му фраза бе, че изчислително-логическите машини, които днес наричаме компютри, заместват човешката мисъл, като правят неща, които човекът вече е правил: „И накрая – аналитичната машина няма претенции да създава нищо, което ние да не знаем предварително.“

По-късно анализаторите щяха да отбележат, че Ада Байрон е написала програма за машина, от която още не е съществувал прототип. Аналитичната машина беше само съвкупност от чертежи и анотации, разработена от Бабидж. Ада Байрон постигна това благодарение на своето въображение и интуиция, както и с познанията си в областта на математиката.

ГЛАВА IV

1849 г.

Стигнаха в Брайтън следобед. Пристигането им бе съпътствано от залеза, който леко обагреше сградите в прасковено. Ада слезе от вагона първа класа и застана сред облаците пара от локомотива, все едно че крачеше по облаците. На раздяла бялата пелена кацна срещу стоманения исполин и гарата. Лек ветрец развя полата ѝ, но ръката ѝ бързо спря полета ѝ. Наоколо кипеше от живот, виждаха се много двойки в елегантни ленени костюми или летни дрехи, следвани от прислужници като работни мравки, които носеха багажи. Ада тръгна по перона с бавна крачка. Петимна беше за житейска ваканция. Знаеше, че клинчи от задълженията си като майка и съпруга, но не можеше да понеса повече лудостта на призраците от миналото си, които я преследваха. След Ада слезе господин Пийбоди, когото зализаните остатъци от коса състаряваха, защото излагаха на показ яйцевидна плешивина, подчертаваща орловия му нос.

– Скъпа, Брайтън може и да е на мода, но тази жега е на път да ме превърне в изцедено мекотело – взе да се жалва той, както бършеше главата си с дантелена кърпичка.

– Стори ми се, че чух някакъв старец да мрънка, но съм наясно, че това не е истина, защото всъщност му е приятно да гледа млади хора в костюми за езда. По тази причина няма да взема предвид онова, което подхвърлихте по адрес на моята вечеря – рече Ада, докато си проправяше път към изхода на гарата, следвана от секретаря си.

– Да не би да възнамерявате да ме изядете?

– Ако сте мекотело, не се съмнявайте, че ще поискам да ви изпържат в масло.

– Жълтото не ми отива, прави ме да изглеждам дебел – измърмори с досада той и се опита да я последва, за да излязат от гарата, където наредени в колона файтони с кочияшите си посрещаха току-що слезлите от влака, които бяха толкова много, сякаш цял Лондон се беше изсипал в емиграция в Брайтън.

Графиня Львлейс спря за момент, за да види нещо, което я притесняваше. Вътрешният ѝ глас само ѝ прошепна: „Следят те“.

Ада се обърна предпазливо. Забеляза двама души с големи рунтави мустаци, които им стигаха чак до бакенбардите. Два руси гардероба, наврени в прекалено дебели за летния сезон дрехи. Палтата им не подсказваха с нищо дали идваха от някоя страна далеч от Англия, но Ада се досети, че не са от онези хора, които работеха за короната, поне не за британската.

– Нашата карета чака, графиньо – извади я от унеса ѝ Пийбоди.

Двамата с Ада се качиха в колата, която потегли към лятната им квартира. През прозореца проникна омаен мирис на морски бряг. Загърбвайки добрите си обноски, Ада надникна навън. Остави въздухът да се блъска в лицето ѝ и чу как чайките грачат по случай тяхното пристигане. Чувстваше се освободена след всичко преживяно.

В далечината различи голямата френска торта, която служеше за лятна резиденция на кралското семейство – Кралския павилион, построен от Джордж IV. При все че не преставаше да смайва с умопомрачителния си азиатски стил, Ада знаеше, че тя вече не се използва. На младата кралица Виктория допадаха повече шотландските равнини, отколкото помпозните причудливи сгради в южната част на страната.

Брайтън печелеше известност като място за летуване на заможните лондончани,

желаещи да избягат от душната и претъпкана столица и от нейните сложни обществени отношения. Те използваха току-що откритата железопътна линия и намираха убежище в лъскавите хотели по крайбрежието.

Колата потегли бързо по един успореден на брега път и Ада се любоваше на мътните вълни, които се добираха изнемошяло до сушата, а на хоризонта пореше морската шир далечен кораб. Спряха пред пететажна сграда с изчистена бяла фасада. Посрещна ги покрит вход с колони в дорийски стил, обрамчил вратата, която отвори за тях един портиер. Ада слезе внимателно, вдъхвайки бриза, духащ от континента. Беше полъх, пропит с отколешни миризми, но и с надежди. Докато се наслаждаваше на мига, след тях спря втора кола. Това бяха русите гардероби от незнайна страна, дошли със същия влак. Графиня Лъвлейс само се обърна да ги изгледа.

Като стигнаха до рецепцията, Ада се възхити на големия месингов канделабър на тавана, който навяваше мисли за класическата древност. Докато прислугата се канеше да настани багажа по стаите, Ада застана в средата на салона и си свали шапката. Не ще и дума, че това беше очевиден начин да се покаже и да обяви: „Ето ме“.

Няколко погледа се обърнаха към нея – жени, които мигом разбраха, че е графиня Лъвлейс, и мъже, които се захласнаха по красотата ѝ. Нещо накара Ада да се извърне към един ъгъл на салона. Там ставаше нещо странно – мъж със слабовато телосложение и изискана руса брада, облечен в дрехи с пастелен цвят, седеше на едно кресло, заобиколен от девойки, които, по всичко изглежда, го обожаваха, като да беше сам епископът от катедралата. Русият мъж също вдигна поглед. Очите му бяха наситено сини, блестящи като скъпоценни камъни, но издаваха ум, какъвто Ада бе открила единствено у приятели като Бабидж. Забеляза, че маниерите на господина са благовъзпитани, толкова изтънчени, че биха подхождали на госпожица. А и тя не бе останала незабелязана за него, тъй като тези нейни очи с цвета на небето го бяха пленили.

Ада присви малката си уста и сведе леко мигли, старайки се да заприлича на онези девици, които бяха наобиколили русия мъж. Но погледът му бе привлечен точно от това, че тя беше различна. Ада беше жена в пълния смисъл на думата, с всичките ѝ качества.

– Виждам, че писателят, заобиколен от млади момичета, се загледа в графиня Лъвлейс. Внимавайте да не попаднете в някоя от мелодраматичните му книги – насмешливо ѝ прошепна мистър Пийбоди.

– Кой е той?

– Не познахте ли най-известния лондонски писател, скъпа? Да се чуди човек! Я зарежете вашите книги с числа и вземете да се поразвлечете. По света има и романи за съвсем обикновени хора, като мен например.

– Господин Пийбоди, чак съвсем обикновен не сте, онова „съвсем“ сте го забравили в някой пъб в Кеймбридж. .. Как му е името? – попита Ада, запътвайки се към стаите си, като така и не успя да прекъсне линията, която се бе появила между нейните очи и тези на русия господин.

– Чарлс... Чарлс Дикенс.

Утринта започна с къделя бели облаци, които красяха наситено синьото небе. Като се загледа в околния пейзаж, на Ада ѝ домъчня за семейството ѝ. Възхити се на гледката, която се откриваше през прозореца, и видя как брегът се губи сред мъглата. Топлият ромон на вълните докосваше леко хотела като симфония. Ада остана така, без да мисли за нищо, без да си напруга ума. Само гледаше.

След час-два беше облечена с елегантен бял костюм със зелени мотиви. Модата се променяше като политиката и сега излагаше на показ ниско долу краката на дамите,

повдигайки с няколко пръста полите на издутите летни рокли, и усложняваше десените на платовете за мъжките костюми. Сякаш преливащият от бреговете си оптимизъм беше завладял цялото английско общество. Може би той се дължеше на това, че имаха млада кралица и че владенията ѝ се простираха по целия свят.

Ада влезе в салона, където сервираха закуската. Не всички, които заемаха стаите, бяха слезли, така че няколко маси стояха самотни. В дъното на помещението откри чужденците. Русите гардероби. Те я гледаха мълчаливо и я чакаха да седне. Тя намери свободен стол, който живо я заинтересува – беше разположен точно до стола на русия мъж, който толкова силно беше привлякъл вниманието ѝ на пристигане – известният писател Чарлс Дикенс.

Закрачи важно-важно с шикозната си рокля и стигна до мястото, където мъжът четеше вестник. С превзети жестове седна до него. Чарлс впери поглед във високата жена веднага щом я съзря да приближава. Ада проумя, че е забила жилото на желанието в него.

Един келнер поднесе чай и прясно изпечен хляб. Калъпчето масло се потеше до мармаладите от екзотични плодове. Ада взе едно хлебче и го намаза. Стори го с вяли движения, за да може маслото и очите на Дикенс да се разтопят.

Като поднесе сандвича към устата си, тя се извърна към писателя. Боядисаните ѝ в червено от желирания мармалад устни се ключиха. Ъгълчетата на устата ѝ се повдигнаха, а очите ѝ се затвориха сладострастно. Ада бе започнала да се приучва в съзнанието ѝ да съжителстват две личности – хладната математичка и пламенната вълшебница.

– Бих искал да ви попитам нещо, да не би случайно да ме преследвате? – попита мъжът и ѝ се поклони ниско.

Ада вдигна ръка към устата си, защото още държеше хлебчето. Опита го на вкус, сдъвка го и го глътна малко по малко. Погледът ѝ се кръстоса със синеокия взор на писателя, който се усмихваше доволно. И с жест го покани да седне до нея.

– Ако е така, ще се обадите ли на полицията да ме арестуват? – кокетно попита тя.

– Е, има го като възможност, мадам.

– Ще ви притесня ли, ако се опитам да го направя?

– Човек никога не знае на какво е способен, докато не се опита да го стори – отвърна Дикенс и поиска да му сервират чай на масата на Ада.

Графинята остана доволна от дадения от писателя отговор, нямаше съмнение, че не бе сгрешила, като бе привлякла вниманието му, тези очи говореха за голям ум. Ада му подаде ръка, за да се представи:

– Ада Огъста Байрон, графиня Львлейс. За мен е удоволствие да се запозная с вас...

Дикенс пое с изтънчен жест ръката ѝ и я поднесе към устните си, за да я целуне, както тя бе направила с хлебчето.

– Чарлс Дикенс, удоволствието е мое, графиньо.

– Чудя се какво прави прочут човек като вас в Брайтън. Реших, че по-скоро би трябвало да се любувате на успеха си в града. Известно ми е, че творбите ви се радват на добър прием, но се извинявам, че не съм ги чела. Художествената измислица не ме влече – каза Ада. Компанията му явно ѝ беше приятна.

– Е, да предположим, че причината, за да съм тук, е същата като вашата – да избягам от Лондон. Така мога да довърша последните глави от новия си роман подлистник. Но се учудвам, че дъщерята на бележития английски поет не обича прозата.

– Както и поезията... – добави Ада.

– Е, никога не е късно човек да се разкае и да влезе в правия път – заяви Дикенс, като се облегна назад на стола си, сякаш това изявление беше толкова надутото, че му трябваше пространство. Ада не преставаше да се забавлява.

– Съжалявам, моето поприще са числата. Математичка съм. Е, поне се опитвам да бъда... Но вие го казахте добре – човек никога не знае какво може да стори, докато не се опита да го направи.

– Чувал съм някои неща за вас и в тях се изказват само ласкави отзиви за вашия ум. Онази вечер Уелингтънският херцог се произнесе много хвалебствено за една статия, която вие, изглежда, сте написали преди време. Сравни я с работата на скъпата ни Мери Съмървил – обясни Дикенс. Избърса си брадата и добави с помирителен тон: – В такъв случай сме квит – и аз не съм чел нищо от вас.

– Виждам, че госпожа Дикенс не ви придружава в това уединение – хвърли въдицата Ада.

Дикенс я пое доволно и после сведе поглед.

– Не. Ще дойде след няколко дни от Блумсбъри. Трябва да призная, че да се пише с децата наоколо, е сложна работа. Затова дойдох да прекарам няколко дни сам на спокойствие.

– Много деца ли имате?

– Осем, да се вечеря у дома, е голяма лудница. Вие сигурно ме разбирате...

– Сигурна съм, че с моите три биха могли да вдигнат нова Френска революция.

– Така си е, ужасни са... – въздъхна Дикенс.

Двамата замълчаха. Те сами бяха подхванали темата за семействата, което издигна стена от мълчание между тях. Ада долови, че Вълшебницата се омиа при спомена за смеховете на малките Байрон и Анабела.

– Знаете ли, графиньо? Човешкото сърце е инструмент с много струни. Съвършеният познавач умее да ги накара всичките да трептят, като добър музикант.

Ада бавно обърна поглед към писателя. Той го прие с тъга. Все едно си казваха: „Вижте ни, двама възрастни, които се съблазняват взаимно, а носталгията по семействата им им играе лоша шега“.

– Красиви думи, господин Дикенс.

– Зная, ще гледам да ги използвам в някоя книга – съгласи се Дикенс. Русият мъж сведе поглед и видя, че нейната изящна ръка стиска мило неговата. – Казах ви го, защото не е в природата ми да крия нищо. Не мога да затворя устните си, когато съм отворил сърцето си.

Графиня Лъвлейс потръпна от тези думи. Погледите на двамата се кръстосаха. Нямахше какво повече да се казва – оставиха чая недопит.

Чарлс Дикенс седна до Ада, докато ядяха студени меса и сирена, които бяха поръчали в стаята. Следобедът преваляше и слънцето не ги бе видяло навън. Ада беше само по пеньоар. Дикенс беше разпуснал ризата си като нощница. В стаята цареше безпорядък, а от изпомачканите чаршафи на леглото се носеше дъх на секс.

– А вие, госпожо, защо дойдохте в Брайтън? – попита Дикенс, отпивайки от чашата си бяло вино и доближавайки лицето си до това на жената, която току-що бе станала негова любовница.

Ада приглади разчорлената си коса, вдигна рамене и отговори:

– За да избягам от провалите си.

– Не говорете така, всеки провал ни отваря очите за нещо, което е трябвало да

научим – отвърна той и я погали по бузата.

Ада се изчерви.

– Вие винаги имате подръка правилните думи. Не се съмнявам, че сте добър писател – рече тя. Взе чашата си и също отпи от виното. – Е, дано разбере какво съм научила, защото злото е сторено. Прахосах състоянието на мъжа си на залагания на конни състезания... Седем хиляди лири.

Дикенс едва не се задави, като я чу. Очите му се отвориха широко, станаха като чинии.

– Моля?

– Както ви казах, опитвах се да докажа, че всичко може да получи числови стойности – теглото на конете, развитата от тях скорост при предишни надбягвания, местата, на които са се класирали, височината на жокея, дължината на крака на коня, възрастта му... Всички фактори, до един. Сигурна съм, че тези стойности са взаимносвързани. Ако се изведе поредица от уравнения, бихме могли да пресметнем шансовете на всеки кон... Макар че, разбира се, би било по-лесно това да се направи с помощта на диференциалната машина.

– Диференциална машина ли?

– Забравете го, трудно е за разбиране... – каза му тя и махна с ръка, все едно не я беше споменавала. – Та с нейна помощ бих могла да преценя кой ще е възможният победител. Не би трябвало да се получи грешка.

– И какво, печелехте ли, или губехте?

– Повечето пъти губех. Сега се мъча да намеря правилното уравнение. Но мъжът ми много се ядоса. Страшно се скарахме, защото го бях помолила да ми разреши да използвам тези пари...

– ...и ги загубихте.

– Но то беше, защото исках да намеря правилното уравнение. Всъщност това, от което се притесних, бе, че заложих бижутата на семейството си, за да мога да залагам на надбягванията „Дерби“.

Чарлс Дикенс остави чашата си на масата и кръстоса крак. Хем смаяно, хем заинтересуван от нейния разказ, той я погледна. Видя в нея красива жена, страстна в леглото, хладна с числата и обсебена от идеите си как да залага с печалба на конни надбягвания. И се почувства дълбоко заплепен от тази очарователна и неповторима дама.

– Вие сте украшение за своя пол – възкликна писателят.

Ада се изчерви от ласкателството. Беше отрадно да срещнеш мъж като него.

– Ако знаех наистина какво съм, господин Дикенс, нямаше да стоя в Брайтън и да преследвам прочути писатели. Уверявам ви, че на този етап от живота си съм напълно в неведение каква съм, накъде вървя и какво искам да направя – довери му откровено тя.

Дикенс присви устни и така даде на графинята да разбере, че е проумял чисто-сърдечното ѝ признание.

– Започнете с дребните неща в живота си. Никога нямаше да постигна успех, ако не бях посветил на най-дребните неща същото внимание и грижа, с каквито се бях отнесъл към най-значимите.

– Мъдър съвет, господин Дикенс. Благодаря ви.

– Няма за какво. Какво още мога да направя за вас, графиньо? – продължи писателят. Както седеше, Ада го хвана за ръката и го притегли към себе си. Лицата им застанаха

едно срещу друго. Ръцете на мъжа намериха пролука в пенъора на Ада и започнаха да галят добре оформените ѝ гърди.

– Можете да направите още много за мен, господин Дикенс.

Дикенс излезе от стаята на Ада в полунощ, двамата се сбогуваха с лека целувка по бузата. На другия ден тя остана да си почива в леглото. Пийбоди я подкани да излязат да се поразтъпчат до брега или до селото, но тя отказа. Не беше в настроение за разходки.

Остана в стаята, унесена в размисъл за онова, което ѝ бе казал Дикенс – как да въведе ред в живота си, който бе изпълнен с недовършени неща: връзката с баща ѝ, нагнетения конфликт с майка ѝ, хаотичните ѝ знания и неблагоприятията около публикуването на бележките на Бабидж. Смяташе, че няма много поводи за гордост и нищо, което да запомни с чувство на удовлетворение. Помисли за баща си, за успехите му, за стихотворенията и за всичко друго, което бе написал. За това как те бяха променили душевността на страната. Тя се чувстваше толкова дребна като личност в сравнение с лорд Байрон, толкова незначителна, че ѝ дожаля за опропастения ѝ живот.

Спомни си как Мери Съмървил веднъж я попита за какво е готова да умре и тя си отговори, че за аналитичната машина. Съзнаваше, че макар този проект да не е нейна идея, в него тя влага най-голямо доверие. Взе лист хартия и написа писмо на професор Бабидж, за да му предложи вариант как да се даде начален тласък, за да бъде финансирано изобретението му.

До края на деня тя написа дванайсет страници, в които предлагаше на Бабидж да му помогне в проекта за конструиране на аналитичната машина при три условия – първо, тя да движи практическите въпроси и връзките с другите хора и институции, имащи отношение към темата, а за уреждане на евентуално възникнали разногласия между нея и Бабидж той да определя трети лица, които да се произнасят като арбитри. Второ – да се ангажира да ѝ отделя в бъдеще колкото време ѝ е необходимо, за да ѝ оказва помощ или интелектуално съдействие. Включи отделна подточка с изискването, че не му се позволява да ругае, да я притиска прекомерно със сроковете, да внася безпорядък в документацията ѝ и да се разпорежда неправомерно с нея. Трето – ако тя успее в течение на една или две години да разработи сполучлива концепция за конструиране на машината, Бабидж ще определи трети лица, които да я разгледат и одобряват, а сам той ще посвети цялата си енергия на проекта, като остави нея и определените лица да движат практическите въпроси.

Сложи писмото с предложението в плик и го изпрати в Лондон. Убедена, че с това ще може да започне нов живот, тя се облече и се приготви за вечерята. Реши да носи рокля в прасковен цвят с открити рамене. Чувстваше се удовлетворена и настроена да се забавлява с новия си приятел Дикенс.

Влезе в салона, където сътрапезниците си приказваха и пиеха някакво пенливо вино. Потърси с поглед Дикенс и го откри сред група хора. Проправи си път между летовниците и стигна до писателя с широка усмивка на уста. Той се обърна и я погледна с излъчващо достойнство сериозно лице.

– Господин Дикенс! – обърна се тя към него.

– Графиньо Лъвлейс, добър вечер – отговори писателят с официален тон. Направи крачка напред и се наведе, за да ѝ целуне ръка. После се отдръпна встрани и посочи с ръка една кестенява жена с обсипана с лунички кожа и прибрана в скромна плитка коса. – Представям ви съпругата си госпожа Катрин Томпсън Дикенс.

На Ада ѝ се вцепениха краката и тя застина пред жената като айсберг. Хладна, без да помръдва. Госпожа Дикенс я поздрави с реверанс, но тя не ѝ отговори. Очите ѝ потърсиха тези на Дикенс, но те избягаха встрани. Ада преглътна и я приветства унило:

– Приятно ми е, госпожо, аз съм почитателка на съпруга ви.

– Благодаря, графиньо. Трудно е да не се влюбиш в творбите му, нали? – рече жената.

Ада кимна със съзнанието, че лъже донемайкъде. Постара се да остане известно време с групата, но се почувства неловко. Без да се сбогува, излезе от голямата банкетна зала. И тръгна към брега объркана и посърнала.

Вървеше със скована походка и прекосяваше дюните и храсталаците между хотела и плажа. Шумът на вълните, които се блъскаха една в друга, заглуши бръмченето в ушите ѝ, предизвикано от притеснението ѝ. Нямаше и помен от слънцето, беше залязло и една сияйна луна озаряваше всичко наоколо в сини отсенки. Ада си събу пантофките и закрачи по крайбрежния пясък, оставяйки песъчинките да си играят с пръстите ѝ. Духаше студен вятър, макар че топлината на лятото се усещаше във въздуха. Графиня Львлейс тръгна напосоки, мислейки за семейството си, което бе зарязала. Знаеше, че съпругът ѝ Уилям Кинг се безпокои за нея, болките ѝ бяха станали все по-чести, а пристъпите ѝ на силна меланхолия се проточваха с дни. Съзнаваше, че е станала трудно поносима жена с просмукан от съмнения и стресове характер. Чувстваше, че води битка със самата себе си, но беше в неведение кой я печели.

След като бяха отпечатани бележките за Бабидж, тя не бе написала нито ред, само някои поправки в публикации на съпруга си. Не можеше да усети вътрешна нагласа за писане, всъщност не чувстваше охота да върши каквото и да било. И не заради болката, която я връхлиташе все по-често и по-силно. Причините бяха по-скоро душевни, но без някоя определено да взема връх. Чисто и просто не ѝ се правеше нищо.

Като не намери отговори, които да ѝ помогнат да превъзмогне сполетелите я злочестини, тя се потопи до дъно в теориите, развити от австриеца Франц А. Месмер⁴⁷. Повлия ѝ бащата на Джон Крос, който ѝ го препоръча, а и сам беше негов ревностен ученик. Мистър Крос ѝ беше обяснил, че човек е здрав, когато през каналите в тялото му протича свободно един „животински магнетизъм“, и че когато протичането му бива възпрепятствано, човек се разболява. Като се премахнат препятствията и протичането се възстанови, се поражда криза, която възстановява здравето. Ако природата не го прави спонтанно, тогава изцераващ ефект има лечението с проводник на животинския магнетизъм. И тя се бе подложила на лечение с електрически импулси, кръвопускане и клизми. Само и само за да се отърве от болките, които я пронизваха. Ала изглежда, при нея нищо не даваше резултат.

Ада прекъсна размишленията си. Нощта беше светла, виждаше се добре. Усети, че не е сама на този плаж. Обърна се тревожно и различи човешка фигура, която я следваше на няколко метра. Не можеше да види лицето на човека, но знаеше, че е един от русите мъже с гъсти мустаци. Най-вероятно пруски или френски шпионин. Обзе я ужас и през ума ѝ преминаха няколко възможни изхода от положението, например да избяга или да извика за помощ. Но накрая реши да се изправи лице в лице срещу него.

– Зная, че ме следите – троснато каза тя. Фигурата спря, но не откликна на гласа на Ада. – Няма да викам, ако не ми причините нищо лошо. – Силуетът на непознатия се приведе, той извади цигара и я запали. Ада му се сопна: – Какво искате от мен? Не сте

⁴⁷ Франц Месмер (1734-1815) – германски лечител, открил човешките флуиди, смятан за родоначалник на съвременната хипноза и косвено на психоанализата. – Б. пр.

преставали да ме следите, откакто пристигнах... – помъчи се да опипа почвата. Тайнственият субект не се помръдваше, само пушеше. – Да не би да е защото си мислите, че у мен са чертежите на диференциалната машина? Трябва да ви е ясно, че никога няма да предам професор Бабидж! – Субектът направи крачка напред, но пак спря. – Вие прусак ли сте? Мога да ви говоря на френски, знам този език. Най-вероятно сте прочели оригиналния документ на Менабреа и затова искате машината.

Ада продължи с догадките си, за да печели време, с надежда да се появи някой, но от клиентите на хотела нямаше и следа.

– Няма да я имате! – извика му тя, вече в невъзможност да овладее ужаса си. Като го направи, проумя нещо, за което не бе помислила – никога не бе чула някой от отседналите в хотела да говори на чужд език. Ако имаше чужденци, другоезичните думи все щяха да се чуват в някой момент. Това разсъждение я ужаси още повече, защото показваше единствено, че преследвачът ѝ е англичанин. – Вие сте... от армията. Изпратил ви е министър-председателят!

Ада успя ясно да съзре усмивката на лицето на мъжа. Страхът ѝ нарасна, знаеше, че ако е човек на правителството, никой няма да може да ѝ се притече на помощ в подобен момент на отчаяние. Оставаше ѝ само една възможност – да побегне.

Хвърли обувките си и побягна отчаяно към светлините на хотела. Широка рокля не ѝ помагаше в тичането, така че запретна полите си, за да може да прави по-широки крачки. Мъжът се затича секунда след нея. Ада усещаше как ѝ диша във врата и съзнаваше, че ако не ускори ритъма, той ще я хване с лекота.

Светлините бяха много близо, само трябваше да бяга по-бързо. Долови, че някой вика и че някакви хора от ресторанта излизат на входа. Разбра, че ако успее да стигне до тях, преследвачът ѝ няма да може да ѝ стори нищо. Преди да се добере до хотела, си даде сметка, че вика самата тя.

Един мъж излезе от салона и без да се двоуми, се затича решително към нея. Тя си помисли, че ще пресрещне преследвача ѝ, но ръцете му изведнъж се склупчиха около нея. В отчаянието си тя го заудря, мъчейки се да се изкопчи. Мъжът ѝ викаше нещо, но инстинктът ѝ я подтикваше да продължи да се бори.

– Ада, аз съм! – успя да долови. Гласът ѝ се стори познат и тя спря да се съпротивлява бясно.

– Преследват ме! Искат да ме хванат, за да ми вземат плановите на аналитичната машина! – умолително каза жената.

Мъжът, който я бе прегърнал, я хвана за раменете и я разтърси. Беше любовникът ѝ Джон Крос.

– Кой, къде са? – попита той, бе да престава да я разтърсва.

Ада се обърна към мястото, където трябваше да се намира мъжът с мустаците, шпионинът. Там обаче нямаше нищо освен морския бриз по брега. Луната огряваше всичко наоколо и разкриваше отсъствието на какъвто и да е човек. Ада обърна лице към Крос, а после към клиентите на хотела, които се тълпяха уплашено на входа, за да видят какво става. Успя да зърне Чарлс Дикенс, хванал за ръка съпругата си, и Пийбоди, който пристъпваше към Ада с одеяло в ръка. Тя още не беше дошла на себе си, но осъзна нещо, което я накара да се разплаче – онези руси мъже никога не бяха съществували. Всичко беше поредната игра на Вълшебницата.

– Елате, по-добре да се махнем отгук... – каза Крос и я отведе в стаята ѝ с помощта на Пийбоди.

Във влака Джон Крос седна до Ада. Все още бледа, тя гледаше към прозореца, който показваше един постоянно променящ се пейзаж. Дървета, посеви и крави се нижеха насреща ѝ в тази рамка в металическия ритъм на парната машина. Все едно че целият ѝ живот бе протекъл така, все едно че виждаше самата себе си през шпионка на врата – все едно че Ада Байрон е зрителната, а Вълшебницата – актрисата в главната роля.

Брайтън оставаше все по-назад с неговите разочарования и откровения. Лондон я чакаше с болезнените си истини. Ада не искаше да се изправи насреща му. Предпочиташе да бъде отвлечена от Джон Крос или от Чарлс Дикенс и да живее друг живот, чужд на нейния.

– Писах на графа, за да го известя за пристигането ви. Обясних му, че сме се срещнали случайно на плажа и че сте ме помолили да ви придружа, защото сте се почувствали недобре със здравето.

– А не беше ли така? – попита тя, без да се обръща да го погледне.

– Е, не, бяхме се уговорили да се срещнем в Брайтън. Вие предложихте това място, защото искахте да избягате. Аз дойдох няколко дена по-късно, тъй като идвах от Съмърсет. Нима не си спомняте? – учудено попита Крос.

Ада извърна побледнялото си лице и отново потъна в размисъл.

– Много неща не си спомням, мистър Крос. Дори не знам дали съм жива – как можете да ме уверите, че и вие не сте приумица на ума ми? – попита тя без желание да разговаря.

Джон Крос допря лице до косата ѝ, която покри очите му, и въздъхна от тревожните думи на Ада.

– Именно затова се уговорихме да се видим. Написах ви го в последното си писмо.

– Не си спомням, опитах се да забравя много неприятни неща, като например, че вие получихте моите залози и те бяха използвани от вашата група приятели при надбягванията. Когато лорд Лъвлейс научи всичко, се скарахме. Но се постарях да забравя за скандала – не си струваше да си припомням нищо по този въпрос.

Мъжът присви уста притеснено. Така беше, именно той бе подтикнал Ада да започне да залага. Той беше играч, не се притесняваше да води такъв живот, но много късно си даде сметка, че въвлича любовницата си във водовъртеж от падение и мъка. Чувстваше се виновен и за да изкупи вината си, я бе склонил да се срещнат в Брайтън, където щеше да ѝ даде нещо.

– Съжалявам. Бяха много пари, не биваше да ги приемам. Нямахте да го сторя, ако не бях толкова сигурен, че ще спечелим. Наистина съжалявам.

Ада вдигна рамене и се обърна към прозореца. Болката започваше отново да я гнети.

– Знаете ли защо дойдох? – продължи Крос.

Ада не отговори. При това нейно безразличие любовникът ѝ стана, свали коженото си куфарче, сложи го на коленете си и го отвори. Извади отвътре мръсна метална кутия с ръждясали части. Щом отвори капака, от нея се разнесе мелодия. Беше от „Вълшебната флейта“ от Моцарт и по нея танкуваше малка балерина. Като я видя, Ада се слиса – това беше кутията, подарена ѝ от крал Оберон.

– Това не е ли...? – промълви тя, загубила ума и дума.

Никога не си бе представляла, че тази кутия е у Крос. Беше я забравила, след като се омъжи за Уилям Кинг и се раздели с майка си. Годишите помогнаха онази мимолетна среща от детството ѝ да се разсее като дим, докато най-сетне остана забравена някъде в спомените ѝ.

– Да, наистина, това е вашата кутия. Преди време ми разказахте къде сте я скрили... Когато минах през Малъри Парк, реших да я намеря и да я прибера. Може би

издирванията ми закъснях, поради което се наложи да почакате да изпълня обещанието си, но в крайна сметка ето я – обясни Крос и подаде музикалната кутия на Ада.

Тя бе смаяна от откритието. Музиката продължи да придава по-приятен характер на пътуването с влака. Застанал на няколко крачки от тях, Пийбоди надникна да види що за чудесия е тази машинария с танцуващата фея.

– Какво е всичко това, господин Крос? – смогна да попита Ада.

– Истината, обична ми графиньо... Истината.

Ада не можеше да отклони поглед от механичното чудо. Лека-полека пружината се разви и музиката заляна, докато затихна съвсем. Един вътрешен глас каза на Ада: „Истината, драга, е, че си луда. Аз не съществувам – винаги си била ти и само ти“.

Граф Лъвлейс затвори вратата на спалнята на съпругата си. Тръгна с отмерени крачки към стълбите и слезе в салона, където го чакаше Джон Крос, седнал до Пийбоди. Двата мъже не разговаряха, защото си бяха казали много неща по пътя на връщане за Лондон. Може би прекалено много, за да продължат нелекия си разговор пред съпруга на Ада. Но в стаята бездруго се усещаше напрегната и тежка атмосфера, която направо можеше да бъде разрязана с нож като масло.

– Графинята заспа – уведоми ги лорд Кинг граф Лъвлейс.

– Тя не е добре, господине – успя да каже Пийбоди, кръстосал ръце пред гърдите си като ученик, мъмрен от учителя си.

Графът не отговори. Отиде в един ъгъл, където бяха оставени няколко бутилки. Наля в две високи чаши уиски и подаде едната на Крос, който благодари с кимване.

– Дълга да ви изразя признанието си за помощта ви, за това, че я върнахте, господин Крос. Вие сте голям приятел – заяви благородникът, отпи от чашата си и седна срещу любовника на жена си.

– Няма за какво, лорд Лъвлейс, знаете го. Ала господин Пийбоди е прав – графинята се оплаква от болки в коремната област. Мисля, че би било редно да поставите въпроса пред вашия лекар.

– Вече го направихме, господин Крос – отговори съпругът на Ада с тъжно изражение. – Графинята е много болна, вече цяла година отделя секрети. Лекарят ѝ предписа лечение, но изглежда, при нея то не дава резултат. Решил съм да не ѝ казвам колко тежко е състоянието ѝ.

Пийбоди се стъписа и се обърна да погледне Крос, който отпиваше мълчаливо от чашата си. При думите на графа очите му помръкнаха, прикривайки тревогата му за жената, която обичаше.

– Ако не е тайна, от какво е болна?

– Поразена е матката ѝ, наричат го рак... – промълви лорд Кинг.

Пийбоди изстена. Крос само затвори очи.

– Защо го скрихте от нея?

– Не искам да изпада в по-тежка депресия от тази, в която вече се намира. Тя навлиза в периоди на пълна меланхолия. Дни наред не желае да се вижда с децата си, а после излиза от стаята си като обезумяла и иска да ходи на разходка с тях. Понякога продължава научните си занимания, но вече всичко е от дъжд до пладне.

Крос стана и остави чашата си настрана. Графът направи същото. Двата мъже се спогледаха, без да изричат нито дума. Крос взе шапката си и се запъти с широки крачки към изхода на къщата.

– Ще се постарая тази ваша тайна да не се разчуе, господин графе.

Уилям Кинг го последва и двамата продължиха един след друг няколко крачки. Когато Крос отвори вратата, графът му каза:

– Бих ви помолил да не се виждате повече със съпругата ми, господин Крос. Приятелството ви ни донесе много мъка, а упражненото от вас влияние върху нея, за да залага на конните надбягвания, ми докара до главата само злочестини.

Крос не беше склонен да приеме тази препоръка, още по-малко след разговора си с Ада във влака. Потърси с очи подкрепа у Пийбоди, но той продължаваше да стои със сведена глава – сигурно плачеше. Джон Крос си сложи шапката и без да се сбогува, потъна в лондонската навалица.

На другия ден в дома на семейство Лъвлейс се появи професор Бабидж. Имаше притеснен вид, явно го тормозеха старчески болести, но още беше готов да кръстоса шпага с всеки, който би излязъл на бой с него. Ада го посрещна както винаги – с широка усмивка. Чакаше отговор на предложението си да се възобнови работата по проекта за аналитичната машина. Беше му изпратила плана и условията си от Брайтън, за да ги проучи. За нея беше цяло щастие, че приятелят ѝ бе отговорил толкова скоро. След преживяното на ума ѝ му трябваше друга тема, за да не се увреди от разкритията на Джон Крос.

– Графиньо Лъвлейс! – извика професорът с жест на огорчение.

– Професор Бабидж – откликна Ада, като го видя.

– Вашият секретар, който е кръгла нула и голям пройдоха, ме уведоми, че сте били на път. Надявам се, че престоят ви в Брайтън се е оказал полезен за вас – смотолеви той равнодушно, сякаш само спазваше установените норми за учтивост при разговор.

– Може и да не повярвате, професоре, но ми беше от голяма полза.

– Добре, много добре – изграчи отново той, кръстосвайки стаята, без да сяда. Бастунът му почукваше по пода ритмично, като точен часовник. – Получих писмото ви.

– И какво е вашето решение?

– Отхвърлям всичките ви условия.

Ада повдигна едната си вежда до краен предел, още малко, и щеше да излезе от лицето ѝ. Бабидж бе изгърсил отговора си безцеремонно, без да помисли, че може да засегне своето протеже и приятелка.

– Няма да ви питам за основанията ви, просто ще ви кажа, че според мен вие сте един егоист. Зная, че споделяме виждането си за това кое е редно и справедливо, но мисля, че вас ви е грижа по-скоро за славата и успеха, а това замъглява погледа ви – заяви Ада след неговия отговор. И не го каза разпалено, а съвсем спокойно. – В даден момент от живота си поставих интелекта си под ваше разпореждане, но мисля, че е време да оттегля тази си готовност.

Бабидж сви рамене и отвърна:

– Графиньо, аналитичната машина ще ме надживее, макар да се налага да ви напомня, че аналитичната машина съм самият аз.

– Мислех си, че да работя с вас, ще ми е от полза, но ето че пак трябва да преглътна поредния провал в живота си. Не откривам смисъл в никое от увлеченията, заради които съм патила. Борила съм се с тях, но получила се бъркотия е чудовище с глава на хидра. Тъкмо успея да се справя с един проблем, и вече се е появил друг. За това са допринесли много причини, но едната от тях е, че съм се вторачвала прекалено в математиката.

Ада стана решително от стола си и отново се оттегли в стаята си. Бабидж я изгледа как си тръгва с високо вдигната глава, без дори да го удостои с поглед.

Картината пристигна в къщата, както се бе разпоредила Ада, две седмици след срещата ѝ с Бабидж. Беше нейна по наследство, така че нямаше възражения срещу искането ѝ да бъде изпратена от резиденцията на рода Байрон в Нюстед Аби до тази на Лъвлейс. Ада го стори заради разговора си с Джон Крос по време на пътуването им с влака към града. В този разговор, пред музикалната машина, послужила като свидетелско потвърждение на онова, което ѝ бе разкрил, любовникът ѝ обясни, че се опитал да установи връзка с хора от имението Малъри Парк, докато най-сетне един човек се съгласил да окаже съдействие – местен жител познавал един кочияш, който возил някакъв странен човек вечерта, когато Ада уверяваше, че била видяла краля на феите. Насърчен от няколко лири, кочияшът, човек на възраст, разказал на Крос как закарал до брега някакъв загадъчен дегизиран мъж, който обещал да му даде на връщане още пари, но така и никога повече не му се мярнал пред очите. Когато Ада го разпита за странния предрешен мъж, Крос ѝ разказа какво беше научил и я помоли да потвърди каквото си спомняше за него, като го сравни с човека от картината, стояла покрита години наред в голямата родова къща на Байронови.

Ада помоли съпруга си да се разпореди да пренесат портрета. Като видя, че здравословното състояние на жена му се подобрява, Лъвлейс изпълни молбата ѝ. Не му беше известно какво се бе случило по време на пътуването ѝ до Брайтън, но Ада се бе променила коренно, сякаш беше открила нов стимул за живот. Учуди се, като разбра, че са поканени на вечеря у писателя Чарлс Дикенс, но Ада му обясни, че се била сприятелилила с него в хотела на морския бряг. Срещата на двете семейства бе преминала в непринудена и приятна атмосфера.

Пратката пристигна на другия ден след тази вечеря. Пийбоди разопакова картината в присъствието на лорд Кинг и Ада. И двамата я очакваха, обзети от нервност. Като махнаха плата, с който бяха наредили да я покрият като предпазна мярка по време на транспортирането ѝ, на Ада ѝ секна дъхът за няколко секунди – това беше баща ѝ, Джордж Гордън Байрон, шести лорд Байрон, облечен с дрехите, които тя тутакси позна – тюрбан в тъмночервено и златисто на главата, лъскава къса дреха със сребристи шевици, покриваща торса му, яркосини шалварести панталони и изящни островърхи пантофи, чиито носове се усукваха около себе си като ластари на лоза. Нямаше съмнение – това беше крал Оберон от детството ѝ.

– Баща ми – каза Ада.

– Да, скъпа графиньо. Самият лорд Байрон – потвърди мъжът ѝ и я прегърна.

Тя изви нагоре крайчетата на устните си. После отвори уста и се изсмя гръмко. Графът се отдръпна – това не беше смехът, който бе свикнал да чува, в този се долавяше лудост. Загледа се как сълзите, причинени от безумния кикот на жена му, бликат от очите ѝ. Лудешкият ѝ изблик постепенно се уталожи и тя най-сетне се умълча.

– Къде искате да окачим картината, графиньо? – попита Пийбоди.

– В моята работна стая, над една малка музикална кутия, която поставих на писалището – отговори жената, възвръщайки си благородническото държание.

Уилям Кинг пак я прегърна и я попита:

– Добре ли сте, скъпа ми графиньо?

– Никога не съм била по-добре, скъпи ми графе – отвърна тя и го погледна с променено, неизтерзано лице.

Ада сияеше, съмненията ѝ се бяха разпръснали, поне някои от тях, защото, както ѝ беше казал Крос, там се криеше отговорът на някои от въпросите ѝ. Но не на всички.

Ада му бе разказвала, че с магическия квадрат от четири колони бяха започнали да си пишат тя и предполагаемият крал Оберон. Крос ѝ обясни единствено, че нямаше начин да е получила някакво писмо от баща си, тъй като той вече е бил умрял.

Сега нея не я беше грижа, че над главата ѝ все още висят повече въпроси, отколкото отговори. Трябваше да започне нов живот за свое добро и за доброто на семейството си.

И тъкмо това искаше да стори, макар че вече не можеше да разчита на съдействието на приятеля си Бабидж.

Майката на Ада влезе с бавни крачки в голямата къща, оставяйки сред прислугата мълчание, каквото се възцарява при преминаването на погребална процесия. Свали черната си капела, шала и ръкавиците си и ги остави на една маса, където останаха зарязани сред сенките. Къщата беше едва-едва осветена от свещи и в нея се носеше мирис на изгорял восък, който разваляше въздуха. Баронесата застана пред вратата на спалнята на дъщеря си. Приглади роклята си, вдигна брадичка и влезе важно-важно, без да предизвестява.

В стаята до леглото светеше само маслената лампа и сътворяваше игра на сенки, които се разтегляха и добиваха размерите на стени. На леглото с капители лежеше крехка човешка фигура и не помръдваше. Анабела стигна до подножието на кревата и очите ѝ се плъзнаха до бледото лице със затворени очи. Майката разпозна дъщеря си в карикатурата на онова, в което тя се бе превърнала. Нежната ѝ кожа се бе съсухрила и бе добила пепеляв цвят. От предишната ѝ тъмна коса се бе запазило само лишено от блясък валмо косми, пръснало се по възглавницата като умрял октопод. Затворените ѝ устни бяха напукани като рухнала стена. От разкошното ѝ тяло се бе съхранил само споменът – беше измършавяло до неузнаваемост. Само този гнетящ образ оставаше от жената, която един ден професор Бабидж бе нарекъл Вълшебница с числата.

– Ада Огъста Байрон, покайте се за греховния си живот. Скоро ще се представите на колене пред Бога – коравосърдечно ѝ каза Анабела. Ада не помръдна, дори не отвори очи. В стаята остана да се носи само ехото от майчините ѝ думи. – Вие сте грешница, какъвто беше и баща ви.

– Нима враждата ви с него е по-важна от живота на дъщеря ви? – горестно каза Ада, без да отваря очи.

– Грешница – това сте вие в Божиите очи.

– Нима Бог, който притежава чудната дарба да създава слънце и планети, които се въртят в съвършен математически синхрон както най-прекрасният зъбчат механизъм на машина, е неспособен да прости на баща ми? – Отговор не последва. Анабела само продължаваше да гледа с омраза плода на страстта си с Прокълнатия поет. – Обяснете ми, майко, как Бог постига тази тънкост – сборът на квадратите на по-малките страни на всеки правоъгълен триъгълник да бъде равен на квадрата на най-дългата страна? Как този могъщ Бог, който е създал всичко толкова великолепно, че е възможно то да бъде измерено с числово уравнение, да не може да приеме някого, който живее по начин, излизащ от установените рамки?

Анабела извърна глава – не успя да издържи погледа на дъщеря си.

– За вас това е игра, нали? Чисто и просто – елементарно решение на един аналитичен проблем. Този начин на мислене ви прави грешница. Дори с познанията, с които се сподобихте от Създателя, така и не успяхте да проумеете, че всичко това е преходно, че важното е спасението на душата.

– Тогава защо изучаваме звездите, защо проучваме гравитацията и химичните реакции, щом душата не може да бъде измерена нито със средствата на физиката, нито на химията? – реагира Ада.

Този път очите ѝ започнаха да горят с пламъка на човек, дълбоко изтерзан от съзнанието, че смъртта неумолимо кръжи около него.

– За да разберем колко вездесъщ е нашият Създател. Затова го правим.

– Тогава за какво служи поезията, за да дава храна на душите на грешниците ли? Затова ли ми я отказахте още от детските ми години, затова ли никога не дадохте храна на най-важното в моето съществуване – душата ми, а само ми предложихте числа?

Майка ѝ извади от джоба на роклята си едно разпятие и го сложи до главата на дъщеря си.

– Направих го, защото ви обичам. Защото не искам в крайна сметка да свършите там, където свърши той, да горите в пламъците на пъкъла – каза тя на дъщеря си.

Погледите на двете жени се срещнаха, изстрелвайки електрически искри.

– Щом е така, тогава искам, като умра, да лежа до него. – Думите отекнаха в тъмната стая като ехо на ръба на пропаст.

Баронесата смутено се отдръпна назад.

– Бълнувате – каза тя с презрение и излезе от стаята с едри крачки. Блъсна вратата след себе си, оставяйки лек дъх на френски парфюм, винаги издаващ присъствието ѝ.

Ада пак затвори очи, а устата ѝ бавно се изкриви в усмивка. Остана така, докато заспа, поддържайки нишката на живота си и бранейки го от ударите, които ѝ нанасяше болестта – ужасна болка, която препускаше из вените ѝ, както бяха препускали думите от стихотворението на баща ѝ, когато го прочете за първи път като дете.

Колата спря пред входната врата на голямата къща в Съмърсет. Кочияшът скочи на земята, за да помогне на пътника си. Мъжът с големи побелели бакенбарди се измъкна с мъка навън. Възрастта и ревматизмът го бяха съсипали. Сам той обаче беше убеден, че поне най-важното в него, мозъкът, работи както преди двайсет години, когато започна да конструира своята диференциална машина.

Подпирайки се на бастуна си, професор Бабидж закрачи по уличната настилка. Извърна глава към гората, където Градината на философите, създадена от граф Кинг за вечерните разходки на Ада, стоеше покрита с опаднали листа. Сякаш гората искаше да си върне пространството, отнето ѝ от цивилизацията. За миг си помисли, че между кафявото и оранжевото на листата съзира феите и миниатюрните духчета, за които Ада Огъста Байрон му разказваше в писмата си. Беше само мимолетен отрязък време, дракулка действителност, и тутакси всичко отново стана каквото беше – занемарена от стопанина си аляя.

Стигна до входната врата на къщата. Свали си шапката, оставяйки да лъсне старческата му плешивост. Все още самоуверено почука на вратата с кокалчетата на пръстите си. Изправи гръб и оправи връхната си дреха. Искане да изглежда добре за ученичката си. Искане тя да го види като благородник, като човек, на когото може да се опре в тези трудни времена. Изчака още, и още, но никой не се показа. Отново почука, този път с бастуна.

Чуха се гласове, някакви викове и стъпки. Най-сетне вратата се отвори. Не беше прислужник, не беше и граф Львлейс. Беше господин Пийбоди, който, неимоверно отслабнал и с набръчкано като спукан балон лице, надникна навън с помръкнал поглед.

– Но това сте вие, мистър Пийбоди! Да не би да се е случило нещо толкова ужасно, че да не отваряте на един стар приятел? Графинята добре ли е? Крайно неучтиво е да държите навън стар човек като мен. И в Бъкингхамския дворец не са се отнасяли така с мен, младежо – изръмжа Бабидж.

И се нареди да направи крачка напред, но Пийбоди застана между него и вратата.

– Професор Бабидж, графинята е неразположена и не приема гости.

– Не говорете глупости, момче. С мене тя ще поиска да се види – отново промърмори

старият учен.

Ала Пийбоди не отстъпи. Макар и отслабнало и изпито, тялото му още беше достатъчно обемисто, за да препречи една врата. Бабидж се спря. Погледна човека и изсумтя. Пийбоди сведе поглед, но не помръдна от мястото си.

– Не може да говорите с нея, съжالياвам.

– Но вас каква муха ви е ухапала, лоена топке? – извика старецът, като вдигна бастуна си и го размаха като оръжие.

Пийбоди сведе лице, така че от него остана да се вижда единствено орловият нос.

– Баронеса Ноел Байрон нареди вие да не се срещате с графиня Лъвлейс.

Бабидж отвори уста, готов да избълва водопад от високопарни думи, но вдигна поглед и забеляза отдалеч, на прозореца иззад пердето, строгото лице на Анабела Байрон. Погледът ѝ говореше красноречиво. Никакви приказки нямаше да успеят да променят положението. Отвращението ѝ от Бабидж беше толкова силно, че тя дори спусна завесите.

– А какво мисли за това графът? – промърмори Бабидж, напълно обезоръжен.

Пийбоди не вдигна лице, само отговори с въздишка:

– Графът нареди да се прави каквото каже баронесата.

Бабидж пак извърна глава към прозореца. Там не се мяркаше жива душа. Виждаше се само тежка тъмночервена завеса. Професорът изкриви лице с недоволен израз, все едно бе настъпил изпражнение на улицата. Без да произнесе нито дума повече, тъй като при подобен прием не вървеше да изрази каквото и да е съчувствие, той, помагайки си с бастуна, се върна по стълбите до колата. Кочияшът му отвори вратата, но старецът спря на място. Обърна поглед към Градината на философите. При една въздишка на вятъра листата се вдигнаха във въздуха. Една искра на фея освети шумата, показвайки, че всичко се е променило.

– Да си вървим отгук – нареди той на кочияша и хлътна в колата.

Конете зачаткаха с копита по настилката, вдигнаха малък облак прах като кашлица на агонизиращ и потеглиха в тръс обратно към Лондон. В далечината между дърветата един мъж, една сива фигура, гледаше как най-добрият приятел на съпругата му се изгубва нататък по пътя, без да може да я види за последен път. Знаеше, че посещениято му беше сбогуване, начин да се изгладят всички недоразумения. Но щеше да си остане само с добрите намерения. Граф Лъвлейс проля няколко сълзи, които се процедиха между окапалите листа и бяха попити от горската трева.

Майката на Ада излезе от стаята, молейки се горещо. В салона граф Лъвлейс беше прегърнал трите си деца. Те се бяха втренчили уплашено в баща си. Бяха ги набиколили гувернантки и бавачки, които се мъчеха да ги удържат да не плачат и да не палуват.

– Тя се изповяда – каза лейди Милбанк и се запъти към спалнята си.

След нея от стаята излезе един проповедник. Имаше уморен вид и съкрушено лице. Беше селският презвитер, когото Анабела бе наредила да повикат, за да изслуша прегрешенията на дъщеря ѝ и те да ѝ бъдат опростени пред очите на Бога.

– Лорд Кинг, искам да говоря с вас – заяви той, гледайки децата, които се бяха вкопчили в костюма на баща си.

Графът стана и последва свещеника до един уединен ъгъл. Децата се хвърлиха в обятията на бавачките си. Момиченцето, Ан Изабела, се разплака и поиска да види майка си. Нервите на граф Лъвлейс подаваха като топящ се восък на нощна лампа.

– Кажете, преподобни?

– Не е добре – отвърна той с угрижен израз.

Лъвлейс направи тъжна гримаса и каза:

– Известно ми е, тя умира.

– Нямам предвид графинята, господине. Говоря за лейди Милбанк. Кълна ви се, че това, което прави, не е добре. Ще бъда откровен, лорд Кинг, на жена ви вече ѝ остават броени дни живот, не виждам защо сбогуването ѝ с този свят трябва да бъде обременено с всичките тия молитви и претенции да се признае за виновна за греховете си.

– За нейно добро е... – опита се да обясни съпругът.

– Не, лорд Кинг. Наясно съм, че жена ви не е била светица. Може би е имала прегрешения, както всички. Но не ние ще я съдим. Би трябвало да проумеете, че за това ще има грижата нашият бог Иисус Христос, а не майка ѝ.

Графът сведе глава. Воплите на дъщеря му, която напираше да влезе при майка си, подкопаха до краен предел здравия му разум. Сърцето му се късаше заради взетите решения, а не можеше да стори нищо.

– Много ви благодаря. Ще ви повикаме, ако отново ни потрябвате – каза графът на свещеника и го подкани да си тръгне.

Проповедникът взе Библията си и поклати глава неодобрително. Граф Лъвлейс отиде при гувернантките и им нареди шепнешком:

– Нека децата да видят майка си. Оставете ги да я гушкат и целуват. Когато най-сетне се сбогуват с нея, ми се обадете.

Бавачките поведоха трите деца към стаята в пълно мълчание. Лъвлейс се приближи с бавни крачки. Надникна през откренатата врата. И видя сцена, която завинаги щеше да се запечата в паметта му – съпругата му Ада, съсипана, стопила се донемайкъде на смъртното си ложе, се усмихваше и приемаше цветята, които децата бяха набрали за нея в градината. Двете момченца бяха приседнали до нея, а дъщеря ѝ я беше гушнала, все едно че беше време за спане.

– Благодаря, деца. Дори само заради това, че ви виждам, се чувствам по-добре.

– Мамо, татко ни каза, че може би ще ни купи пони. Според мен ще можем да го яздим заедно, не мислите ли? – попита Ан Изабела.

Ада се обърна с мъка и я целуна по челото.

– Вие ще станете най-добрата ездачка на света, скъпа. Уверявам ви.

Граф Лъвлейс не издържа да слуша повече. Закри лицето си с ръка – искаше да не мисли за децата и да бъде друг човек, не съпругът на тази жена, в която едва мъждукаха последните искрици живот.

Тръгна по един коридор на къщата си с мисъл за разговора на децата с майка им и за техните градински цветя. Чашата на издръжливостта му преливаше. Трябваше да направи нещо, и то скоро. Стигна до стаята, където домашният лекар на Ада си отдъхваше след изтощителните нощи на кръвопускане, което прилагаше на съпругата му. Човекът бе полегнал по риза на едно кресло. Дремеше, но като чу, че вратата се отваря, скочи.

– Докторе, трябва да говоря с вас... – обърна се към него графът, насочи се право към една бутилка уиски, наля си една чаша и я изпи наведнъж.

– Съжалявам, лорд Кинг. Почивах си преди сеансите по кръвопускане – извини се лекарят.

– Повече не. Няма да има повече сеанси, докторе – нареди той и си наля нова доза уиски, по-голяма от първата. Лекарят го погледна слисано, неразбиращо. – Тя няма да

ги понесе. Вие само удължавате страданията ѝ, та баронесата да ѝ вади душата с безкрайните си молитви.

– Вие сте наясно, че положението ѝ е безизходно, интимните ѝ части са непоправимо поразени вътрешно. Животът ѝ си отива оттам... – опита се да обясни съкрушено докторът. Тя страдаше от тежко заболяване на шийката на матката и яйчниците ѝ постоянно кървяха. За Ада вече нямаше надежда.

– Знам го, но все трябва да има някакъв лек. Нещо, за да не страда повече.

– Има един много силен опнат, от него ще престане да усеща болка – беладона, или *Atropa belladonna*.. Растение, което, ако ѝ се даде в голяма доза, ще причини смъртта ѝ. Затова в сегашното ѝ състояние не го препоръчвам.

Графът отпи нова глътка от питието си. Не гледаше доктора, а към прозореца, където се провиждаше част от пътя, който той бе прокарал, за да може съпругата му да разсъждава по своите математически въпроси – Пътя на философите.

– С колко от него бихме били сигурни, че ще престане да усеща болка? – попита той, без да се обръща.

Докторът вдигна рамене, учуден от това, което се искаше от него.

– Една достатъчно голяма глътка би я избавила напълно от болките, но би ѝ оставила само няколко минути живот.

– Пригответе го, аз ще ѝ го дам – нареди решително графът.

Лекарят веднага отиде за кожената си чанта, за да приготви отварата. Лъвлейс остана замислен на прозореца. Гледаше, но не виждаше.

– Зает ли сте? – попитаха зад гърба му.

Графът се обърна. На прага на вратата съзря господин Пийбоди. Беше облечен за път и носеше куфари от двете си страни. Беше бледен и изглеждаше разстроен.

– За вас няма почивка, Пийбоди – тихо каза Лъвлейс.

– Съжалявам, господине, но не мога повече да участвам във всичко това. Отначало го направих, защото се заклех във вярност на покровителката ми лейди Анабела. Но накрая си дадох сметка, че графиня Лъвлейс значи повече за мен. Тя ми беше като дъщеря, като по-малка сестра.

– Знам го, мистър Пийбоди. Благодарни сме ви за лоялността – заяви му с нотка на отчаяние графът. Не желаше да слуша сантиментални самобичувания от никого.

– Отивам си, бях дотук. Няма да кажа нищо на лейди Милбанк, но това, което причинява на момичето ми, е нечовешко. Не мога да одобря това, което ѝ сторихме... вие и аз – каза с твърд глас старият приятел на семейството. Графът се обърна, за да се изправи лице в лице с него. Пийбоди плачеше, но не от мъка, а от яд. – Предадохме я, лорд Кинг, още отначало.

– Беше за нейно добро. Не ми ги разправяйте тия сега, Пийбоди. Направихме го, защото я обичаме – тросна се графът.

Пийбоди го погледна с погнуса, сякаш съпругът на Ада беше фъшкия оборски тор.

– Няма да съм тук, за да видя края. Заминавам с братята си за Америка. Кажете на лейди Милбанк, че не дъщеря ѝ, а тя ще ври в пъкъл – каза през сълзи мъжът с пискливия си глас. Взе куфарите и си тръгна, понесъл тях и вината си.

Графът се подразни от безочieto му. Разгневен, запрати чашата с уиски на сега празното място, където допреди минути бе стоял вече бившият помощник на Ада, тя се блъсна във вратата и се разби на хиляди кристални парчета. Не го беше яд, че Пийбоди си тръгна, а че бе казал истината за действията му – той беше предал жена си.

Граф Лъвлейс влезе в стаята на пръсти, защото не искаше да разбужда съпругата си, която продължаваше да стои облегната на възглавниците. До нея в една ваза бяха цветята, които ѝ бяха донесли децата ѝ. Ада отвори очи и се усмихна скръбно, като видя съпруга си, който носеше малко шишенце, съдържащо някаква кафява течност.

– Скъпи ми графе...

– Скъпа ми графиньо... – отвърна ѝ графът и седна до съпругата си.

Плътта между костите и посивялата ѝ кожа се бе стопила. Това не беше Ада, тя нямаше нищо общо с онова, което той виждаше сега.

– Прощавате ли ми? – попита измъчено Ада с пресекващ глас.

– Само ако и вие сторите същото – отвърна съпругът ѝ, като хвана ръката ѝ.

– Не бях аз. Не ви моля да го разберете, но аз съм две личности. Едната е вярната ви съпруга, лудналото по своята математика момиче. Другата – Вълшебницата с числата, която е дива, пламенна и открита. Именно тя ви измени с Джон Крос. Не исках да ви причинявам болка, но аз...

Кинг сложи пръст пред устните на жена си.

– Стига.

– Не, аз съм грешница...

– Вие сте жена. Веднъж ми казахте, че искате да умрете като Хипатия, астрономката от Александрия. Сигурен съм, че децата ни, когато прочетат студиите ви, ще се гордеят с майка си – каза ѝ окуражаващо лорд Кинг, който не успя да сдържи плача си.

– Аз само преведох една глупава мечта на Бабидж.

– Не беше само това. Бяхте съпруга, майка, дъщеря и приятелка. Нима ви се струва малко? – отвърна ѝ той с натежала от плач усмивка.

– А също и една луда с две лица, умопобъркана, която си мисли, че феите са я преследвали цял живот?

– И това... Но не съм неуравновесена.

– Е, вярвах, че феите ми изпращат писма в една глупава музикална кутия! Аз самата им писах писма, които не помня. Това е лудост, скъпи ми графе. Вие се оженихте за една побъркана...

Уилям Кинг се наведе към съпругата си. Със затворени очи я целуна леко по устата, за да я накара да замълчи. Ада прие целувката като момиченце, чийто баща ѝ пожелава лека нощ, когато я завива за сън.

– Донесох ви нещо, което ще сложи край на всичко.

Беладона, знаете ли какво е? Искате ли да го изпие? – попита я мъжът ѝ, като се отдръпна от нея. Ада се усмихна – усети едно бreme по-малко в мъките си. Това беше билетът за опътуването ѝ, разбира се, че щеше да го изпие. Усмивката ѝ отговори вместо нея. – Преди това искам да ви призная нещо, което ще промени коренно виждането ви за всичко, и тогава ще трябва да ми простите... – помоли съпругът ѝ и взе малкото шишенце с отварата, която щеше да сложи край на болките на Ада.

– Ще ви изслушам, но първо трябва да ми обещаете две неща.

– Само ги поискайте.

– Първото е да изпратите едно последно писмо на обичния ми крал Оберон. Знаете къде е музикалната кутия – обясни тя, като хвана ръката на съпруга си, държаща отровата, с която тя щеше да се сбoguва със света. Графът затвори очи изтерзано. Тя махна пръстите му от миниатюрното шишенце, но той се опита да го стисне здраво в един последен опит да не я загуби. Ръката на Ада с беладоната се доближи до устните ѝ. Тя отпи глътка и усети как течността започва да отваря една нова врата. – Другото

обещание е много важно, закълнете се, че ще го изпълните.

– Кълна ви се – обеща лорд Кинг, докато тя изпиваше остатъка от отровата, която щеше да я умъртви. Вратата се отваряше докрай и приканваше Ада Огъста Байрон да излезе през нея.

Джон Крос влезе в салона с малки крачки на окован във вериги осъден, вървящ към ешафода. На стената в дъното висеше голям портрет – беше на Ада, облечена в бяло с нюанс на слонова кост и кървавочервено със златисти бродерии. Косата ѝ бе хваната във френска плитка и изящната ѝ осанка още изтръгваше въздишки от любовниците ѝ. Крос го гледа дълго и внимателно и най-сетне проумя, че това е само платно с маслени бои. Тя бе престанала да съществува.

– Заповядайте, господин Крос – покани го граф Львлейс, застанал прав до кресло с дървена позлата, на което седеше с осанка на кралица баронеса Ан Изабела Байрон, облечена в строг траур. Толкова изискана бе траурната ѝ рокля, че сякаш я беше избрала години предварително.

– Благодаря, лорд Кинг – отвърна младежът, мачкайки сивия си цилиндър.

Той пристъпи към лейди Байрон и ѝ се поклони, но в отговор получи презрителна гримаса с вкус на горчив лимон. По лицето му пробяга усмивка – тази жена беше доста предсказуема. Един по-малко изразителен жест би го разочаровал.

– Седнете – отново го покани графът.

Младежът се натъжи, докато оглеждаше салона с позлатените мебели и тъмночервената тапицерия, която се съчетаваше цветово с големия портрет на Ада на стената. Помнеше, че Ада наричаше този салон залата на Вълшебницата. Тя самата обаче не виждаше особена прилика със себе си на този портрет, сякаш беше на друг човек.

– Благодаря, много сте любезен – отвърна той и седна срещу баронесата.

Анабела не можеше да го гледа точно насреща си – носът ѝ се виреше така, сякаш в стаята бе влязло парче развалена риба, а не младежът. Ала Крос не загуби присъствие на духа, беше му ясно срещу какво се изправя, тъй като по негово мнение богатите лондонски аристократи си приличаха до един. Рисуваха да загубят твърде много, ако допуснеха да им се лепне дори най-малко петно, що се отнася до начина им на живот.

– Предполагам, че сте наясно защо сте тук. Сметнах, че ще е по-добре да поговорим лично, макар че не беше много учтиво от моя страна да ви повикам чрез адвокатите ни – обясни графът.

Джон Крос се усмихна, аха, сега да те повикат, значи да пратят двама яки мъжаги от корабостроителниците да те бършат в стомаха, като внимават да не оставят белези с удари по лицето. Бяха безочливи дори в мръсните номера, които си погаждаха в аристократичните кръгове.

– Трудно се отказва на покана от стар приятел, лорд Кинг. Но мисля, че една кратка бележка щеше да бъде достатъчна, за да привлече вниманието ми.

– Може би желанието ни не беше да привлечем вниманието ви, мистър Крос. Може би всъщност искахме да ви причиним болка – отвърна все така презрително Анабела.

Крос кръстоса крака и се облегна назад на стола си. Беше му станало ясно в какво отчаяно положение се намираха. С неуважителен жест той отправи предизвикателство към жената:

– Вие вече ми я бяхте причинили, като ми отнехте жената, която обичах.

– Вие сте покварен човек – изсъска ядосано дамата.

Лорд Кинг положи ръка на рамото ѝ, за да я успокои. Тогава Джон Крос го погледна със същата ненавист, каквато те изпитваха към него – той беше предател. Графът мигом разбра, че този поглед означава именно това, и отдръпна ръката си от рамото на тъща си.

— Аз съм човек, който вярва в страстната любов, госпожо. Не крия нито начина си на живот, нито познанията си. Ако това ви притеснява поради религиозните ви разбирания, ви препоръчвам да се върнете в параклиса си и да продължите да се молите за вечния покой на душата на дъщеря си. Молете се много, защото тя смяташе, че душата не съществува в християнския смисъл. Тя сама изложи писмено идеята, че сме енергия...

– Богохулник.

– Но не лицемер като вас. Щом това толкова ви дразни, защо се омъжихте за лорд Байрон? Нямаше ли да ви приляга повече каноник от катедрала? – продължи да я предизвиква младежът. Беше му ясно, че битката ще бъде тежка и че няма да се отърве без рани от нахапано.

– Осланях се на Божията доброта... – обясни жената, но Джон Крос стана и ядосано я прекъсна:

– Не, това е лъжа. Подлъгали сте се по най-голямата измама, в чийто капан е попадало човечеството – всички жени се омъжват с мисълта, че ще променят съпруга си, но те, съпрузите, не се променят. Докато ние, мъжете, смятаме, че вие няма да се промените, а вие се променяте. Това е парадокс, наказание. Това е истинското грехопадение в Райската градина – извика той, жестикулирайки.

Словото му предизвика неочакван резултат – жената си замълча. Тогава Крос обърна лице към графа и му каза по-спокойно:

– С изключение на една, която никога не се промени – Ада, както ви го е обещала, когато се е съгласила да се омъжи за вас.

Уилям Кинг се притесни и отстъпи крачка назад. Той не беше толкова хладнокръвен, колкото майката на съпругата си.

– Това е друга тема – възвърна самообладанието си баронесата.

– Знам.

– Сега става дума за писмата.

– Такива няма.

– Не се мъчете да го криете. Не ме е грижа, че двамата с дъщеря ми живяхте в грях и петнихте репутацията на почитаемия граф и на децата им. За това всеки от вас ще отговаря пред Бога, но знаем, че тя ви е помолила да разкриете тайната след смъртта ѝ. Всичко това го има черно на бяло в писмата ѝ, които са у вас, както ни уведоми нейният секретар господин Пийбоди.

Джон Крос изръмжа като притиснато до стената куче.

– Има, да, те са стотина. В тях ѝ обяснявам истината за всичко. Тя мислеше, че е луда, че виденията ѝ, докарани ѝ от предписваните ѝ лекарства, са реалност. Мислеше, че феите я навестват и ѝ съобщават решенията на уравненията ѝ. Цял живот твърдеше, че крал Оберон я преследва, за да я отведе в своето кралство на елфите, и уверяваше, че страданията ѝ са плод на лукави магически заклинания. Но това беше лъжа, феи нямаше. Беше тя, винаги беше самата тя. Всичко бе заради проклетото ви твърдоглавие да не ѝ позволявате да вижда лика на баща си, то я разстрои умствено дотолкова, че тя сякаш притежаваше две – той потърси думата и намери онази, която му се стори най-подходяща. .. – личности.

– Това беше най-доброто за нея.

– Не се тупайте в гърдите, че сте го постигнали. Нека ви кажа нещо – тя никога не ви е разказвала, че баща ѝ лорд Байрон се е представил пред нея като същество от света на вълшебствата и е посял в мозъка ѝ семе, което постепенно се е разраснало като лудост. Между другото открих кочияша, който го е возил онази вечер, и той ми го потвърди. Години наред тя е мислила, че в гората пред нея се е появил крал Оберон, докато всъщност това е бил просто дегизираният ѝ баща – отново изложи той онова, което бе обяснил преди няколко години на любовницата си. Лицето му се озари от победоносна гримаса, защото мислеше, че разкриването на тайната ще му даде предимство срещу тях.

– Знам това – просто отвърна баронесата.

Отговорът ѝ предизвика стъписване. Графът се обърна, потресен от разкритието.

– Вие го знаете? – учудено попита Джон Крос.

– Винаги съм го знаела, затова се намесих. Тя поне никога не научи истината за това посещение уж на същество от света на феите. Разбира се, докато вие не си напъхате носа. Както знаете, съпругът ми лорд Байрон беше непоправим романтик. И за да драматизира нещата, ѝ втълпи тия свои врели-некипели за феи и фавни. Аз наблюдавах нещата отдалеч, защото исках да ѝ се извиня за една плесница, която ѝ бях ударила. Боях се, че тази случка ще подтикне Ада да тръгне по греховния път, но всъщност тя ми помогна да овладее положението – обясни баронесата с хладнокръвието на убиец. От тона ѝ тръпки побиха зет ѝ и той направи няколко крачки назад, за да остане в сянка. – Джордж ѝ каза, че ще си пишат чрез една глупава музикална кутия... Която вие намерихте. Но така и никога не го стори, защото замина за Гърция, където умря.

– Тогава кой ѝ е писал, кой ѝ е изпратил писмата с първото решение на математическа задача? Тя ми го показва и е било немислимо на такава крехка възраст да състави толкова сложен магически квадрат – попита той възбудено, смутен от признанието.

– Естествено, че не. Феи не съществуват, бях аз.

Студените думи се понесоха из стаята, като да бяха няколко врабчета, прелитащи между тримата присъстващи. Раменете на Джон Крос увиснаха – знак, че е бил победен, и то с много. Понечи да каже нещо, но не успя да отвори уста. Граф Лъвлейс пък гледаше портрета на съпругата си. А на лицето на лейди Байрон, Принцесата на паралелограмите, бе изписано спокойствие, което издаваше страхотно пресметлив и хладен ум.

– Тя започна да го прави по-късно... Сама си пишеше, сама си отговаряше. Дори нямаше нужда аз да се намесвам. Все едно че беше раздвоила личността си, както вие казахте – на грешницата, метнала се на баща си, и на добрата дъщеря, отгледана от мен. Дори поощри връзката, довела до такова нещастие полусестра ѝ Медора, като я подтикна да спи със зет си. Тя така и никога не си спомни, че сама натвори всичко.

– Вълшебницата с числата... – промълви Джон Крос. – Вие сте я докарали до лудост, вие сте ѝ размътили главата. Затова е развила тази мания да има две лица в поведението си.

– Не, аз я научих на разликата между два начина на живот. Тя самата прие, че е в такова състояние. И щяхме да се преборим, ако не бяхте се появили вие. – Жената стана ядосано от мястото си.

– Щяхме ли? – учудено попита Крос, гледайки към графа.

Лорд Кинг стоеше уплашен като дете, притаен в сенките на собствения си дом, и се мъчеше да избяга в една по-малко обременена с вина действителност.

– Още отначало аз приех без колебание идеята за брака ѝ с граф Лъвлейс. Внушихме

на Ада да повярва, че сама е написала онези похотливи писма до него, за да я досрамее и да приеме мъжа си като дама, каквато си беше. Това сработи чудесно, тъй като тя сама унищожи другото си лице за дълги години.

– Тогава защо се противопоставихте в началото?

– За да го приеме. Ако бях благословила тази връзка, тя щеше да се отметне, защото аз я бях одобрила. Все правеше напук, за да ме нервира. Мислите ли, че наистина щеше да се влюби в мъж, единайсет години по-възрастен от нея? Разбира се, че бе избран заради титлата и общественото си положение. Съжалявам, момче, но младите безпарични хубавци могат да се домогват да стават единствено прислужници или пък любовници, какъвто бяхте вие.

Джон Крос се изправи със стиснати юмруци срещу Уилям Кинг, който изписка като хваната в капан мишка. Гневът му се насочи към мъжа на Ада, не към майка ѝ. Никога не бе допускал подобно предателство от страна на този мъж, който изглеждаше мил и любезен.

– Вие сте долен човек, Уилям...

– Аз... – понечи да каже графът, но лицето на съпругата му от портрета прикова погледа му и той не можа да сдържи плача си. Анабела вдигна ръка, за да прикани разгневения мъж да се успокои.

– Тук сте, за да ви се направи едно предложение, мистър Крос. Ще се приберете у вас и ще унищожите написаните от Ада писма в присъствието на нашия голям приятел адвоката Воронцов Грейг⁴⁸. Срещу това ще получите цялата застраховка „Живот“ на Ада. – Видимо смаян, Крос отбягна погледа на баронесата. Определено не бе очаквал подобно предложение. Наситено сините му очи се насочиха отново към съпруга, който бе изплувал донякъде от сенките. Сведе глава смутено. – Съзнавам, че подобна уговорка има спорен характер, но искаме този проблем между двама ви да бъде решен по цивилизован начин. Известно ни е, че доходите ви са намалели, че финансовото ви положение е разклатено. Предложение от такова естество ще ви бъде от изключителна полза и няма да е в ущърб на никого, дори би допринесло да се опази неосквернена паметта на Ада Огъста в спомените на трите ѝ деца. Трябва да сте наясно, че с въпросната сума се купува мълчанието ви.

– За да прикривам лъжите на баба им и на баща им? – дръзко каза той.

Баронесата продължи да се държи стоворчиво:

– Не, за да прикриете факта, че жената, която сте обичали, е била покварена и луда. Бихте допринесли да бъде запомнена като онзи възвишен ум, какъвто беше, и изказаните от нея научни становища да не бъдат смятани за бълнувания на умопомрачена жена – с твърд глас обясни дамата.

Крос се замисли. Предложението можеше да се окаже наистина изгодно за него. В крайна сметка злото бе сторено и Ада беше мъртва. Нищо нямаше да я съживи.

– Приемам – решително каза той.

Стана, вперил поглед в граф Лъвлейс. Наведе глава за поздрав, който беше едновременно прошка и упрек. После се поклони на лейди Ан Изабела Байрон Ноел с жест, с който приемаше, че съперникът му го превъзхожда. Крос беше специалист по залаганията, знаеше кога да се оттегли. Сега беше моментът да го стори.

– Мъдро решение, мистър Крос. Господин Воронцов Грейг ще дойде у вас утре в

⁴⁸ Син от първия брак на Мери Съмървил – с руския консул в Лондон. – Б. пр.

десет, за да потвърди, че сте изпълнили договорката ни. Тогава ще получите документите за застраховката.

Крос кимна в знак на съгласие. Взе си шапката и се отдалечи със ситните си крачки. Само се загледа за миг в големия портрет на жената, която бе обичал, за да ѝ каже мълчаливо едно кратко „сбогом“. Без да си взема довиждане, той излезе от стаята, знаейки, че никога повече няма да види тези двама души.

Баронесата приглади роклята си, все едно че беше на обикновено светско събиране на дами. Наля малко чай в две чаши от един сервиз до нея. Едната подаде на мъжа на дъщеря си, който имаше такъв вид, сякаш се връщаше от света на мъртвите.

– Стана по-лесно, отколкото предполагах – заяви тя и отпи от чашата си. Чаят беше студен и имаше леко горчив вкус. Зет ѝ не пое чашата, само остана прав, без да откъсва поглед от тила на майката на Ада. – Е, какво пък, Уилям, мина успешно. Ще можете да се ожените отново и да уредите живота си без повече главоболия, нали това искахте?

– Лъгали сте я от дете за писмата!... Съсипали сте ѝ живота.

– Не без ваша помощ, господин графе – отвърна тя, като най-сетне стана от голямото си позлатено кресло. Обърна се на пети, за да го погледне лице в лице – граф Лъвлейс беше със зачервени от сълзите очи.

– Беше различно, Анабела. Никога не си бях представял, че именно вие сте я мамили, като в писмата сте се представяли за баща ѝ. Мислех, че това е нейна измислица, бълнуване, че този крал на феите съществува само във въображението ѝ.

– По-добре забравете за всичко и подгответе децата за погребението на майка им.

Граф Лъвлейс съзнаваше, че е постъпил като предател, но се беше заклел за нещо на съпругата си и щеше да спази обещанието си, дори това да беше единственото, което тъща му нямаше да одобри.

– Не, ще направя онова, което обещах на Ада – тя ще бъде погребана в семейната гробница на рода Байрон в църквата „Света Мария Магдалена“ в село Хъкнал Торкард.

– До Джордж! Вие сте луд! – извика неистово жената и удари по масата, където беше чаят. Чашата, която му беше подала, се претърколи, падна на пода и се разби на парчета, каквото бе станало и със самообладанието ѝ.

– Преди да умре, тя ме накара да ѝ обещаая, че ще стане така. Тя прие всичко онова, което вие поискахте от нея, всички ония изповеди и покаяния за греховете ѝ, тъй като знаеше, че това е единственият начин да я оставите на мира, за да ѝ бъде дадена беладоната.

– Не мога да го повярвам... Кога говорихте с нея за това?

– Преди да ѝ дам отварата, аз ѝ разказах истината. Поне онова, което ми беше известно. Не можех да допусна да си отиде с лъжата, която ѝ бяхте втълпили. Тя само каза: „Най-накрая ще бъда там, където ми е мястото, при татко, моя прекрасен крал Оберон“.

Баронесата отново удари гневно по масата. Очите ѝ хвърляха пламъци. Да, тя беше спечелила, разбира се, но не можеше да се възпротиви на волята на съпруга на Ада относно погребението. По закон беше невъзможно. Ада сякаш ѝ се усмихваше от големия портрет, знаейки, че като капризно момиченце, каквото винаги беше, най-сетне бе успяла да се отскубне от майчината си воля.

– Ако го направите, ще ви отнема попечителството над децата, Уилям. Не ме предизвиквайте.

Без да ѝ отговаря, графът се наведе да вдигне парчетата от счупената чаша. Всъщност това не беше победа за него, защото цял живот щеше да носи в съзнанието си бремето

на всичко онова, което бе извършил. Спомените са най-страшните затвори за хората. А той, като добър архитект, бе построил един много голям затвор – чрез математиката на съпругата си.

Като видя, че зет ѝ не ѝ отговаря, Анабела също се запъти към изхода. Долови погледа на портрета в гърба си. Усещаше подсъзнателно, че това е погледът и на съпруга ѝ лорд Байрон, който посрещаше Ада до себе си. В ада или в рая, най-сетне Прокълнатия поет щеше да бъде до обичната си дъщеря Ада.

Докато правеше крачка след крачка, оставяйки зад гърба си граф Лъвлейс със собствената му вина, някаква невидима фея, направена от предавки като сметачна машина, ѝ нашепваше на ухото стихотворението, което лорд Байрон бе съчинил за Ада, за да се сбогува с нея при смъртта си:

*На майка си ли имаш красотата,
дете едничко мое, Ада? – Смях
трептеше в твоя поглед син, когато
прощални думи с обич ти мълвах.
Днес път поемам пак, но с таен страх
и без надежда...*

ПРОМЕНЛИВА IV: КРАЙНОТО РЕШЕНИЕ

*Днес път поемам пак, но с таен страх
и без надежда... Плискат разярени
вълните, вятърът тръби над тях,
изчезва Англия с поля зелени,
но радост или скръб не буди тя във мене.*

Така звучи стихотворението на лорд Байрон, посветено на дъщеря му Ада Огъста Байрон. Тя почина на същата възраст, на която бе умрял баща ѝ. Несъмнено и двамата белязани от онази обреченост да имат трагична съдба, която носеха по рождение. Ада умря вечерта на 27 ноември 1852 година. На 3 декември бе погребана във фамилната гробница на рода Байрон в църквата „Света Мария Магдалена“ в Хъкнал Торкард, графство Нотингам, Англия. Ада умря с увереността, че феите наистина са ѝ писали писма години наред и че има раздвоение на личността.

След смъртта на дъщеря си Анабела се нагърби с възпитанието на тримата си внуци и никога повече не проговори на зет си.

Първият компютър в историята, или диференциалната машина, бе проектиран от професор Чарлс Бабидж през 1822 година. За да може да функционира, трябваше да се разработят специфични програми, не много различни от използваните в наши дни. Тези програми бяха изготвени от една млада аристократка – графиня Ада Лъвлейс Байрон. Тя стори това почти два века преди появата на днешните компютри. Едва през 1991 година лондонският Музей на науката реконструира машината по чертежите на професора и с програмите, разработени от Ада Байрон. Апаратът заработи е изумителна точност.

Ада не само прояви невероятна прозорливост за бъдещето на информатиката. Тя написа онова, което може да се определи като общовалидната в световен мащаб програма за всеки компютър. Ала тази викторианска аристократка, чието постижение е описано в съчинението ѝ, познато като „Бележки на Ада“, бе потънала в пълна забрава до седемдесетте години на ХХ век. Когато бе преоткрит трудът на Бабидж, центърът на вниманието се постави върху работата на Ада, на която днес се гледа като на една от най-интересните и най-прозрели в бъдещето жени в историята на науката. През 1979 година Министерството на отбраната на Съединените американски щати реши да нарече на нейно име, АДА, един нов език за програмиране, използван като стандарт за разработване на вътрешния софтуер на това учреждение. Същият този език продължава да се използва и днес за управление на самолетния трафик по летищата. Така че Ада Байрон бе призната за първия програмист в историята.

Днес в света има над един милиард компютри⁴⁹.

⁴⁹ Броят се отнася за годината, когато е написана книгата. Днес той е далеч по-голям. – Б. пр.

Франсиско Х. Хагенбек
МАТЕМАТИКА ЗА ФЕИТЕ

Мексиканска. Първо издание

Превод *Венцеслав Николов*
Отговорен редактор *Елена Константинова*
Художник на корицата *Стефан Касъров*
Предпечатна подготовка *Отилия Димитрова*
Коректор *Здравка Букова*

Формат 84x108/32. Печатни коли 17
ИК „Колибри“
1000 София, ул. „Иван Вазов“ № 36
e-mail: colibri@colibri.bg

Национален телефон за поръчки
070018028
Печатница „Инвестпрес“